

Roger
Arnau

M **Marx-** **isme** **català**

volum
2

i
qüestió
nacional 1930
catalana 1936

FRONTERA OBERTA

ISBN 2-85041-014-4 (Ed. compl.) ISBN 2-85041-016-0 (Vol. II)

Edicions
Catalanes
De Paris

FRONTERA OBERTA

Aquesta col·lecció publica
llibrement estudis i testimonis
sobre el passat de Catalunya
i l'actual problemàtica catalana.

**MARXISME CATALÀ
I QÜESTIÓ NACIONAL
CATALANA (1930-1936)**

ROGER ARNAU

MARXISME CATALÀ

I

**QÜESTIÓ
NACIONAL
CATALANA**

(1930-1936)

VOLUM II

**TEXTOS DE MOVIMENTS
I PARTITS POLITICS**

© Editions Catalanes de Paris
Portada dissenyada per A. FONNS

Edicions Catalanes de Paris
1974

**TEXTOS DE MOVIMENTS
I PARTITS POLITICS**

**ISBN 2-85041-014-4 (Ed. compl.)
ISBN 2-85041-016-0 (Vol. II)**

DEL PARTIT COMUNISTA CATALA

Nota: A causa de la destrucció i la dispersió dels arxius i les biblioteques dels militants i centres obrers, no hem aconseguit de poder consultar cap text oficial del Partit Comunista Català sobre la qüestió nacional catalana. Per tant, ens veiem obligats a remetre el lector al text d'alguns articles publicats al periòdic «Treball», inspirat per aquesta organització durant l'any 1930, abans que passés a integrar-se al Bloc Obrer i Camperol, com: «Catalanisme reaccionari i proletaris catalanitzats», de Jordi Arguer, i «Nosaltres i la qüestió catalana», d'Amadeu Bernadó, reproduïts al principi del capítol «Sobre la qüestió nacional catalana», Volum I.

**DE LA FEDERACIO CATALANA
DEL «PARTIDO SOCIALISTA OBRERO ESPAÑOL»**

II

**1. Declaració de la Federació Catalana del «Partido
Socialista Obrero Español» (P.S.O.E.) davant la
votació popular del projecte d'Estatut d'Autonomia
de Catalunya (2 d'agost del 1931).**

(...)

En efecto, votamos en favor del Estatuto, por estar convencidos, como socialistas y como liberales y demócratas, de interpretar la voluntad de la inmensa mayoría de los ciudadanos residentes en Cataluña, haciendo la salvedad de acatarlo lealmente como él sea; mejor dicho, como salga —previa la colaboración de la minoría socialista— de las Cortes Constituyentes de la República, que miramos como propia y que estamos dispuestos a sostener i consolidar a toda costa.

Votaremos y recomendaremos el Estatuto porque creemos que es la solución del llamado pleito catalán, inexistente para nosotros, y resuelto el cual desaparecerán peligrosos sentimentalismos que, como socialistas, repudiamos, por ser semilla de odios y malquerencias; en fin, lo votaremos a fuer de socialistas y también porque queremos contribuir, en la proporción que nos corresponda, a que sea una obra de todos.

Ciudadano, escucha este ruego: si eres hombre libre, seas o no hijo de Cataluña, prescinde de ciertos

escrúpulos y el domingo día 2 vota para que el Estatuto sea una realidad; piensa que al hacerlo así cumplirás tu deber y arrojarás fuera de esta tierra espléndida y hermosa el virus que la corroe, levantarás el velo que le impide ver con claridad el fin noble y excelso que le asignan los tiempos de hoy; con tu voto en pro impedirás que continúen moviéndose y flotando los eternos vividores de las situaciones ficticias.

Lo esperamos así con la seguridad de que el mañana nos demostrará que hemos tenido razón y seguimos teniéndola.

Mataró, julio de 1931. — Por el Comité de la Federación Socialista Catalana, Jaime Comas, presidente; Francisco Anglès, secretario.

(«L'Opinió», 2-VIII-1931, p. 2.)

2. Del Congrés ordinari de la Federació Socialista Catalana (1931).

(...)

En orden a las aspiraciones de Cataluña, la ponencia propone que el Congreso acuerde que el Partido Socialista, respetuoso con las características propias de esta región, se apoyen todas aquéllas que, dentro de un espíritu de verdadera libertad y democracia el pueblo catalán desee.

(...)

Sigue el debate acerca de la ponencia «Política» y en relación con el idioma el Congreso declara que la co-oficialidad del idioma español y el vernáculo han de tener efectividad, respetando que la enseñanza se dé en el idioma que los padres de los niños deseen para éstos.

(«La Tribuna Socialista», 22-IV-1931, p. 3.)

3. De cara al porvenir. [Un article editorial de l'organ de la Federació Catalana del P.S.O.E.]

El Congreso Regional ordinario de nuestro Partido celebrado el sábado y domingo en la casa del pueblo de Mataró, ha de tener una repercusión notabilísima en el porvenir de la vida social de Cataluña.

(...)

La falta de educación política del pueblo catalán le ha llevado constantemente a unas situaciones de hecho, en que habiendo tenido a mano la realización de grandes hechos, éstos han quedado empuñecidos, atomizados, al quererles circunscribir de una manera exclusiva a Cataluña, olvidando o ignorando que los pueblos no pueden vivir una vida particular, sino que han de vivir una vida colectiva, una vida internacional en fin.

«Cataluña para España y España para la humanidad». Esta es la conclusión del congreso de nuestro Partido. (...)

(«La Tribuna Socialista», n° 35, 22-IX-1931, p. 1.)

4. Declaració de la U.G.T., de la Federació Socialista Catalana (P.S.O.E.) i de la Federació Catalana de Joventuts Socialistes davant el conflicte de la llei de Contractes de Conreu.

Reunits els organismes regionals de la U.G.T., Federació Socialista Catalana i Joventut socialista per tal d'examinar la situació política i social que pugui derivar-se a Catalunya per l'actitud de franca ofensiva adoptada pel Govern de la República contra l'autonomia, han acordat fer públiques les següents recomanacions:

1ª.— Que els organismes regionals de la Unió

DE LA UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA

General de Treballadors, Federació Socialista Catalana i Federació Catalana de Joventuts Socialistes, conseqüents amb el programa que informa la seva respectiva actuació, estan disposades a cooperar en una tasca de conjunt amb la resta del proletariat per tal de defensar de dret i de fet l'autonomia que les Corts constituents atorgaren a Catalunya.

2^a.— Que essent l'autonomia regional el principi d'una definitiva estructuració federativa dels pobles ibèrics, la defensa d'aquella, quan com en el cas actual perilla, correspon a la classe treballadora.

3^a.— Que per part del Govern de la Generalitat, es procedeixi a la immediata aplicació de la Llei de Contractes de Conreu aprovada pel Parlament de Catalunya en ús de la seva sobirania. Els organismes signants, tot i que l'esmentada Llei no pot satisfer completament les reivindicacions de la classe dels camperols de Catalunya, l'accepten en principi com a mitjà transaccional.

4^a.— Que la Unió General de Treballadors, la Federació Socialista Catalana i la Federació Catalana de Joventuts Socialistes, es troben disposades per a obrar amb conseqüència pels fets que puguin produir l'estat de coses provocat per l'actual Govern de la República en el seu desig d'atemptar contra l'autonomia de Catalunya i contra el proletariat espanyol, desprestigiant el règim.

Barcelona, a la una de la matinada del dia 11 de juny de 1934.

Per la U.G.T., J. Vila Cuenca; per la Federació Catalana del P.S.O.E., el president, Desideri Trilles; per la Federació Catalana de Joventuts Socialistes, el president, Raimon Morales.

(«La Humanitat», n° 805, 12-VI-1934, p. 4.)

1. Programa mínim de la Unió Socialista de Catalunya.
Aprovat pel Primer Congrés Nacional. [Punts que fan referència a la Qüestió Nacional.]

De l'Organització Política

- I.— Sistema de representació proporcional.
- II.— Referèndum i iniciativa populars.
- III.— Sufragi universal, directe, igual i secret per a ambdós sexes.
- IV.— Ciutadania de dret per a tots aquells que residixin i treballin en el país.
- V.— República Federal Socialista.
- IV.— Plena autonomia dels municipis.
(...)

De la Pau i de la Política Internacional

- I.— (...)
- II.— (...)
- III.— Respecte absolut al principi d'autodeterminació dels pobles.
- IV.— (...)

(«Justícia Social», n° 46, 21-V-1932, p. 2.)

2. Les nostres consignes. [D'un article editorial davant el Primer de Maig.]

(...)

Unim tots els nostres esforços per implantar ben aviat el Govern obrer en tots els municipis de la nostra terra i convertir Catalunya en una República Socialista!

(...)

(«Justícia Social», n° 95, 29-IV-1933, p. 1.)

3. Declaració del Comitè executiu de la Unió Socialista de Catalunya davant el conflicte de la Llei de Contractes de Conreu.

El Comitè Executiu de la Unió Socialista de Catalunya, conscient de les responsabilitats que cal contraure obertament en les circumstàncies actuals de perill i de necessària decisió, declara:

Que, davant el problema plantejat pel Govern d'Espanya i pel Tribunal de Garanties Constitucionals, la solució del qual pot afectar la dignitat de la col·lectivitat catalana, ens ha de guiar per damunt de tot la voluntat de salvaguardar els principis de reivindicació social.

I, donat l'apartament del caràcter liberal de la República que representa el Govern actual i l'atac concret i constant a l'autonomia catalana, que ha culminat en la declaració d'inconstitucionalitat de la Llei de Contractes de Conreu, entenem necessària una actuació de franca defensa per a la qual caldrà fer ús de tots els mitjans sense reserves de cap mena.

Per tant, recomanem als nostres afiliats de tot Catalunya la màxima disciplina i decisió per a realitzar tots els actes que les circumstàncies aconsellaran i que el Comitè determinarà.

Ha arribat el moment que el Comitè Executiu va

preveure i que motivà l'acord de col·laborar en el Govern de la Generalitat. Sabíem que el caràcter del poble català no podria conjuminar amb l'envilida política espanyola i que qualsevol acte de sobirania que es realitzés toparia amb el sentit imperialista del Poder central i dels partits de la reacció del centre. L'hora és arribada i, en la lluita que fatalment ha d'arribar, la Unió Socialista de Catalunya està en un lloc d'honor i recapta el dret d'estar als llocs de major perill.

(«Justícia Social», n° 154, 16-VI-1934, p. 1.)

IV D'ESTAT CATALÀ, PARTIT PROLETARI I DEL PARTIT CATALÀ PROLETARI

1. Manifest del partit Estat Català (Aprovat en les Assemblees dels dies 3 i 10 de gener).

El principi de llibertat

Comencem per afirmar que el sentiment de la llibertat col·lectiva porta implícit el sentiment de la llibertat individual, puix que és cosa inversemblant sentir la llibertat dels pobles i no sentir, en canvi, la llibertat dels homes. Fóra, aquesta, una negació de la llei natural: la col·lectivat no existiria si l'home no existís, i, per tant, cal que existeixi el sentiment de la llibertat en l'home perquè sigui possible el sentiment de la llibertat en la col·lectivitat.

Es, doncs, sota aquest principi que menarem la nostra actuació revolucionària, conscients dels nostres deures com a homes i com a poble amb personalitat pròpia en el conjunt ètnico-geogràfic del planeta. El fet de la llei natural esmentada ens porta, com hem dit, al convenciment que no és cosa possible sentir la llibertat de Catalunya si no sentim la llibertat individual de tots els catalans. I és aquest fet que ens mostra la posició falsa d'alguns partits i grups catalanistes —ja

es diguin de dreta, de centre o bé qualsevol altre apel·latiu semblant—, els quals, emparats amb els plecs d'una bandera catalana, parlen en nom d'un Ideal que no poden sentir conscientment per simples raons naturals.

El nostre esquerrisme

Així situats, la nostra posició es determina ella mateixa: som catalanistes perquè som homes lliures en esperit; volem la llibertat completa de Catalunya perquè volem la llibertat completa de l'individu.

Avui tothom té consciència que no es pot desvincular la ideologia que neix del sentiment sobre la llibertat ètnica, de la ideologia que comporta el fet social, de la mateixa manera que la llibertat col·lectiva pressuposa l'existència de l'individu. Nosaltres, essent uns homes que sentim aquesta emancipació total i absoluta de l'individu, hem de donar, per tant, al nostre catalanisme un contingut social que s'adapti íntegrament al nostre sentiment d'alliberança humana. La nostra posició, així, en el fet social, ha d'ésser forçosament d'esquerra; i, aquesta terminologia havent-se desdibuixat per l'ús i l'abús que els partits polítics n'han fet adesiara, precisarem millor: som d'extrema esquerra.

Aquesta designació equival a dir que tothora impulsarem les nostres forces en tots els terrenys cap a l'emancipació definitiva dels homes, cap a la supressió de classes, cap a la societat justa i fins al triomf complet de la igualtat econòmica de tots els homes i de tots els pobles. Fins i tant que no s'hagin assolit les dues fites que ens donen vida —llibertat individual i llibertat col·lectiva—, no creurem acabada la nostra lluita ideològica, encara que la segona obtingui el triomf abans no sigui aconseguida la primera.

El nostre separatisme

A la nostra posició pel que respecta al fet denominat de Catalunya, en la terminologia política actual li escanua la designació de separatisme. No la defugim: li escanua al contrari, la reclamem amb goig per tal com aquest mot representa encara avui en les nostres latituds la idea de la llibertat espiritual i material, jurídica i territorial, ètnica i geogràfica, del nostre poble.

Amb tot, però, volem fer remarcar la contradicció aparent que existeix entre el mot «separatisme» i les nostres ànsies de plena justícia social. El nostre separatisme no ha d'ésser mai interpretat com un exclusivisme ni com un egoisme del nostre poble, sinó que el posem al servei de la total emancipació humana. Es a dir, que volem l'Estat Lliure de Catalunya —lliure completament als dictats de la seva autodeterminació—, per tal que el nostre poble sigui una força més que impulsi el triomf complet de la redempció dels altres pobles del món i tots els homes.

Nosaltres, contràriament als altres partits —i en dir això no hi ha censura per a aquests—, no volem que el Separatisme sigui aprofitat com una força que vigoritzi la ideologia proletària, sinó que entenem que aquesta ideologia ha de servir preferentment per a fer triomfar aquella força en interès de la seva pròpia eficiència immediata. Acció bilateral; correspondència mútua, a Catalunya, entre els dos corrents de llibertat. No pas supeditació de l'un a l'altre, sinó convergència i vinculació de tots dos alhora.

Es així, per tant, que **ESTAT CATALA** és una força separatista d'extrema esquerra.

Als pobles ibèrics

L'Estat espanyol, en la nostra ideologia, és enemic nostre per dos motius: per la seva doble condició

d'imperialista —esclavitzador de pobles— i de capialista —explotador dels homes.

Nosaltres, doncs, anirem contra tots els homes i contra tots els partits que defensen l'estructura actual, política i social, de l'Estat espanyol. Volem, tant com anorrear la base capitalista de les col·lectivitats, acabar amb la formació imperialista de l'Estat al qual pertanyen per la força i no de grat, en la història i no en la realitat, la munió de pobles que formen el conjunt hispànic. Proclamem el dret de tots aqueixos pobles a la pleníssima sobirania lliure, sense ingerències de ningú ni de cap ordre en llurs destins.

Es el nostre convenciment que quan tots els pobles ibèrics —Catalunya, Castella, Basconja, Andalusia, Aragó...— siguin ells mateixos reguladors subjectius i exclusius de llur vida, més a prop ens trobarem uns i altres de l'hora en què, destruint fronteres i duanes, serà proclamada la Igualtat dels homes. Sabem que els pobles lliures, en manifestar-se més ells mateixos, tenen un sentit més agut de la seva consciència, talmunt l'home relativament emancipat de les necessitats econòmiques té una expressió més pròpia. I per llei natural tendint l'home a la seva llibertat individual, així els pobles lliures atansen el moment de llur total emancipació.

Es per això que aprofitem aquesta avinentesa per a fer una crida a tots els altres pobles ibèrics, víctimes com el nostre de l'imperialisme de l'Estat espanyol. Voldrém que tots sentíssin, com nosaltres, el pes de l'esclavitut, que entre tots fem sentir a cadascun d'ells individualment considerat, en benefici només de la classe econòmicament poderosa de cada un, també, de tots els pobles mútuament subjugats. Per això creiem que és obligació de tots, globalment i particularment, d'ajudar els moviments separatistes de tots aquells pobles ibèrics que manifestin el seu desig d'alliberament, i que és de necessitat impulsar aquesta ideologia

pro autodeterminació en totes aquelles personalitats ètniques en les quals el sentiment de la llibertat col·lectiva no existeixi encara a causa de l'acció absorbidora, mediatitzadora, corruptora i egoista de l'imperialisme estatal.

Catalunya reclama, en benefici immediat de tots els homes del seu i de tots els altres pobles ibèrics i del món, l'ajut de les anomenades minories nacionals a favor del seu moviment separatista, en la seguretat que el nostre triomf serà posat al servei dels altres pobles que no siguin encara alliberats i que esborrarem les fronteres —en la nostra consciència social— automàticament en el moment d'ésser reconegut el dret del nostre poble a disposar exclusivament de la integritat de la seva vida.

Els partits catalanistes

La nostra posició davant els partits catalanistes és de tenir-los simpatia per llur afinitat en una part de la nostra ideologia. Els combatrem, però, en el que respecta al fet social. Si nosaltres som enemics d'un Estat imperialista, no admetem tampoc un Poble reaccionari. En el mateix to de veu abominem els pobles hispànics en conjunt i el poble català en particular quan ens referim a la tirania de què llurs homes fan objecte llurs sùbdits. Igualment joiosos els victoregem quan sabem que llurs ciutadans es troben units per la justícia.

Es aquest sentit de justícia que ens porta a declarar que no sabem comprendre l'eficàcia que poden tenir els partits i els agrupaments catalanistes on els militants llurs sentin el fet social de diversa manera. Es aquesta mescla de conservadorisme, de liberalisme, de democràcia petitburgesa, de socialisme i de comunisme, el principal obstacle que s'oposa al triomf de la llur causa comuna. Aquesta convivència confusionària no pot

ésser fructífera i dóna com a resultat la tradicional eixorquia que hom ve constatant des de la Solidaritat ençà, car, no podent els components manifestar-se en matèria social per temor de ferir la susceptibilitat dels uns i dels altres, hom no pot passar d'un catalanisme de jocs florals.

Es per aquesta raó que nosaltres propugnem que cada partit o agrupament catalanista fixi la seva posició en matèria social. Cal determinar-se, delimitar-se. Cal dir-se catalanista o separatista de dreta, de centre o bé d'esquerra, entenent —no oblidant la posició nostra— per esquerra la tendència que mena cap al reformisme més o menys gradual. No, però, de cap manera, mantenir un moment més la confusió de conglomerats que, en repugnar-se les seves parts les unes amb les altres, acaben per decandir i anorrear l'energia del seu tot homogeni.

Els diversos sectors i matisos catalanistes així ben classificats, no presentaran dificultats per a realitzar la unió i els fronts únics que calgui fer en moments determinats en pro d'un comú objectiu catalanista. Llavors, la nostra força separatista d'extrema esquerra no tindrà cap inconvenient de lluitar al costat de sigui qui sigui.

L'Estatut de Catalunya

Creiem un deure, en aquests moments que fixem obertament i clara la nostra posició, de dir el nostre pensament sobre l'Estatut de Catalunya elaborat per la Generalitat i presentat a les Corts Constituents de l'Estat espanyol. Nosaltres acceptem l'Estatut de Catalunya com acceptem totes aquelles coses que aportin un bé, moral i material, al nostre poble. No acceptem l'Estatut, però, com una fita. La nostra fita en aquesta qüestió del fet diferencial no termina fins al ple reconeixement del dret de Catalunya —i de tots els pobles— a regir-se i administrar-se ells mateixos.

Nosaltres no combatrem l'Estatut. Sí, però, que reclamem la nostra lliure expressió per a combatre els procediments polítics o parlamentaris que els representants del poble de Catalunya posin en joc per fer-lo possible. I volem que en la nostra crítica no es vegi cap intenció d'obstaculitzar-ne l'aprovació, sinó millor un desig que sigui integrament defensat el vot de tot el poble de Catalunya quan per unanimitat gairebé va aprovar-ne la lletra i l'esperit en el Referèndum del 2 d'agost pròpassat.

Repetim que volem l'acceptació de l'Estatut de Catalunya. Nosaltres prestarem el nostre ajut a tot allò que vingui a enrobar la nostra ideologia de llibertat col·lectiva i llibertat individual, actuant sobre els dos aspectes alhora o en un d'ells determinat. Per tant, si en som reclamats, col·laborarem nosaltres a l'aprovació de l'Estatut en el terreny que sigui sempre que hom defensi la totalitat del seu contingut, de la mateixa manera que no caldrà que ningú ens ho demani si creiem nosaltres que ha arribat el moment d'intervenir.

La figura de Francesc Macià

En situar davant l'opinió pública la nostra posició en el que respecta als problemes plantejats actualment a Catalunya, no podem oblidar Francesc Macià, l'home que en un moment donat va saber cohesionar tot el nostre poble en un ideal d'essència catalanista. Nosaltres recordem la seva actuació, que tant va ajudar a reforçar l'esperit separatista del nostre poble, actuació que féu possible orientar el catalanisme sentimental i romàntic per a convertir-lo en un moviment revolucionari. El seu exemple digne i la fortitud palesada en rebre els atacs dels enemics de la nostra causa ha fet que també nosaltres ens sentim ben serens en la lluita. El catalanisme havent penetrat dins els cercles obrers que se'n trobaven allunyats quan la nostra ideologia no

era altra cosa que un pur sentimentalisme, ens ha esperonat sempre a lluitar com a obrers avançats dins els moviments separatistes, àdhuc quan el caire social tenia únicament un sentit de classe.

Nosaltres recordem Francesc Macià en les lluites que menàrem amb ell abans i durant les dictadures borbòniques. No hem oblidat que molts de nosaltres fòrem soldats d'ell a Prats de Molló, companys d'ell en l'exili, que sofrírem amb ell i com ell vexacions i privacions... Nosaltres no oblidem que fou la seva gosadia que ens féu viure unes hores la República Catalana.

Tots aquests fets ens el fan mereixedor del respecte que per ell sentim tot i trobar-nos en l'actualitat allunyats de la posició poc clara que va dibuixant-se al seu voltant, influint probablement per la comesa del seu càrrec de President del partit que atén al nom de «Esquerra Republicana de Catalunya».

L'Estat Català, fraccionat

En caure les dictadures borbòniques primer, en proclamar-se la República després, diversos elements que integraven l'organització separatista revolucionària d'ESTAT CATALA varen creure's deslliats de la disciplina a la qual devien acatament i, uns per un camí, altres per altres camins, tots es constituïren en grups separatistes autònoms i independents els uns dels altres. Aquest fet ha portat una gran desorientació a l'opinió pública, la qual veia en ESTAT CATALA la força que més decisiva fou en l'adveniment del règim republicà.

A nosaltres, ens plau de declarar, davant l'opinió pública de tot el poble de Catalunya, que ESTAT CATALA, avui força separatista d'extrema esquerra, no s'ha mogut del lloc en què sempre ha estat i que no ha desertat els rengles revolucionaris de l'entitat mare. Que són les altres fraccions que empren el seu nom

els qui ho han fet. ESTAT CATALA és allà on era uns deu anys enrera, al moment de la seva naixença, i només per mitjà d'aquest manifest es limita ara a precisar bé la seva línia en matèria social per tal d'evitar el confusióisme demagog i entrebancador.

Acceptem que aquells separatistes que no se sentin identificats amb el nostre programa social, que els que es creguin ésser separatistes de dreta —retrograds i reaccionaris—, o bé separatistes de centre —conservadors i tènuelement evolutius—, formin ells cledes a part. Ho acceptem i àdhuc ho recomanem per a la millor actuació global del complex separatista. No comprenem però, com pot un hom pertànyer a un grup separatista d'esquerra i amb tota la força d'aquest grup, orbanament i incondicionalment, emparar i ajudar determinades actuacions polítiques, parlamentàries i governamentals que impliquin una minva i un afebliment de l'essència separatista. No comprenem, tampoc, com hi pot haver separatistes de tendències obreristes o socialitzants que hagin desertat ESTAT CATALA, essent precisament aquestes les característiques que tostemps ha tingut l'organització. I no admetem, com ja abans hem aclarit, que hi hagi agrupaments separatistes integrats per catalans de divers camp social, on puguin conviure catòlics i ateus, per exemple, i demòcrates i comunistes, en una promiscuitat deshonesta i fatalment entrebancadora per a l'ideal de tots.

Nosaltres no ens hem mogut d'allà on érem. ESTAT CATALA voldria que els seus fills pròdigs tornessin al seu clos, a la seva trinxera revolucionària. Les nostres portes són obertes a tots aquells desplaçats que un dia —i no dubtem que ho feren impulsats pels millors bons propòsits— abandonaren els nostres rengles de combat per circumstàncies d'ambient polític i social difícilment explicables per a ells mateixos, ja es tracti del militant més anònim com de les figures que

han assolit relleu en no importa quin aspecte de la vida política catalana.

L'actitud en la política

S'ha parlat força de si ESTAT CATALA havia d'actuar o no en la política. Es aquesta una qüestió que no pot negligir-se, que no hem de defugir si sentim tota la responsabilitat de la nostra posició ideològica. Si per una banda, com sosté l'apolíticisme i com darrerament s'ha pogut constatar, la política corromp els homes més purs a desgrat d'ells mateixos, per l'altra banda tampoc no ignorem els desavantatges que reporta a un ideari qualsevol l'abstenció en la política i que també trobem en la història homes de prou fortitud que no han claudicat, sinó sacrificant llur vida, al seu pensament ideològic. Nosaltres creiem que ESTAT CATALA ha d'actuar, com ja hem dit més amunt, en tots els terrenys. La nostra força separatista d'extrema esquerra, que ha d'ésser sempre conscient dels moments que siguin favorables a l'enrobustiment del seu doble ideari, moments determinats per les circumstàncies de l'ambient, no pot deixar d'utilitzar com una arma més en la lluita del seu impuls revolucionari tot allò que la política li aporta. Ben entès, però, que ESTAT CATALA no és un partit polític més, en el sentit de circumscriure i limitar la seva actuació dins el camp electoral que pot donar-li càrrecs en els organismes i les corporacions que signifiquen poder i força oficial, sinó que, lluny d'esdevenir una entitat política professional més, dirigità preferentment la seva atenció als principis tradicionals i revolucionaris que de sempre han informat la seva vida.

Aprofitem, doncs, el poder de la política com una arma més i no pas com un objectiu. L'experiència dels nostres anys de lluita ens diu que una actuació estrictament d'organització clandestina i de propaganda oral

i escrita no és suficient per al triomf. La propaganda, factor de gran importància, mai no és tan contundent com el gest i l'acció.

Tot això ens referma a actuar en tots els terrenys, en tots els sentits i en tots els aspectes i posar, també, quan calgui, la nostra atenció al servei de la política per tal que la política sigui un instrument més que vinguí a nodrir i a vigoritzar totes les forces que emanen del nostre doble ideari.

L'actitud en general

Definits en la nostra ideologia, assenyalada clarament la nostra posició com a catalans i com a homes d'ideal, no ens resta altra cosa a dir sinó que ESTAT CATALA, a partir del moment actual, començarà un pla d'actuació decidit i emmenat a fer conscients dels seus drets i deures la nostra força separatista d'extrema esquerra i tots aquells que sentin el seu ideari.

Ultra els aspectes d'organització i d'actuació política ja al·ludits, ESTAT CATALA desenvoluparà un extens pla de cultura, a base de curses, conferències, controvèrsies, excursions, esports. Crearem les seccions de biblioteca, mutualisme, cooperativisme. Ràpidament anirem a la publicació d'un periòdic de caràcter públic per tal de fer, ajudats del míting i de la conferència per tot Catalunya, les campanyes proselitistes que calguin en pro de l'ideari de llibertat individual i col·lectiva.

Volem ésser una força de debò. Sabem que la pureza dels nostres ideals serà sentida per la majoria dels catalans i àdhuc pels homes d'esperit lliure de tots els altres pobles, i que ESTAT CATALA, força separatista d'extrema esquerra, no trigarà gaire a ésser un bloc indestructible que s'alçarà imposant i terrible. Avui ja comptem amb filials de l'entitat mare, ultra en força pobles de Catalunya, en diversos nuclis urbans

i en diferents suburbis proletaris de la nostra ciutat, fet que s'intensificarà fins a comptar amb una delegació a tots els llocs de la capital i a totes les viles i ciutats catalanes.

Aquest és el nostre pensament. L'hem exposat tan bé com hem sabut i tan netament com el sentim. Esperem, doncs, que tots els catalans que se'n sentin de debò, sense cap altre egoisme sinó aquell de sentir-se ennoblit en sacrificar-se i en donar la vida per l'ideal, vindran a alistar-se a

ESTAT CATALA

Força separatista d'extrema esquerra
(Plaça Francesc Macià, 18, primer. Barcelona.)

Nota. — Malgrat que el procehir illegal i arbitrari del governador de Barcelona hagi llevat actualitat al Manifest, com que constitueix un document important de l'evolució d'ESTAT CATALA, considerem necessari de donar-li el màxim de publicitat i difusió.

(«L'Insurgent», n° 2, 14-VI-1932, p. 3.)

2. Declaració d'Estat Català.

CATALUNYA DINTRE

EL MOVIMENT OBRER INTERNACIONAL

El catalanisme burgès

Fins a arribar el moment actual, en què l'ideal reivindicador de Catalunya cristallitza en una ideologia humana, amb Estat Català com a únic partit representatiu, el moviment de formació d'una personalitat nacional comença en l'obra dels escriptors i acaba en l'hegemonia del capitalisme. La greu crisi que aquesta situació havia de determinar és superada per l'aparició d'una força circumstancial, l'Esquerra Republicana,

que té per missió donar una síntesi civil i política a mig segle d'equilibris, de claudicacions i de verbalisme. De fet, doncs, el moviment catalanista el resumeixen dos moments: el representat pel lirisme dels escriptors (un cas dels quals trobem en un dels homes de màxima representació local en l'actualitat, en què, havent de fer de polític, es desfa en lirismes), i pel realisme tèrbol dels polítics. I ara comencem a veure que la temptativa de donar a la política catalana una expressió de lirisme polític només podia portar a un fracàs.

Aparentment, la renaixença literària era quelcom de creador i d'independent. De fet, el desenvolupament nacional venia precedit per l'expansió de les forces que suposa el moment d'articular-se, a Catalunya, l'economia capitalista. Aquest procés vigoritzà el fons històric de la personalitat catalana.

Si existís una manifestació intel·lectual pura, independent de les emanacions de la vida econòmica dels pobles, no s'explicaria un resultat tan petit de la història del catalanisme. Les *élites* intel·lectuals no feien més que reflectir la gradació superior del desenvolupament econòmic català enfront d'Espanya, provocant un renaixement de totes les activitats socials, i donant suport a la resurrecció del «fet diferencial» amb el seu verb i les doctrines reivindicadores. L'artificialitat del lligam peninsular venia corroborada per la inadaptació als corrents econòmics universals i a l'acceptació del règim democràtic que comportaven.

El terme lògic d'aquesta situació havia d'ésser la Lliga Regionalista amb una petita dissidència intel·lectual per a tapar la subordinació de la cultura als interessos de classe.

Catalunya nació

El moment en què de fet és reconeguda la personalitat catalana per l'imperialisme castellà i en què el

problema adquireix categoria de solució es produeix, doncs, entorn d'un sentit burgès de les reivindicacions catalanes.

Els elements constitutius d'una nacionalitat formen ja el fons de totes les activitats nacionals. No manca ni el sentiment històric, ni la base cultural, ni el sentit de govern. En una paraula, hi ha tradició i continuïtat.

Però les condicions de plantejament polític només poden comprendre's si es té en compte la situació a què podia conduir el fet que la burgesia, per mitjà del seu partit, arribés a ésser l'expressió de la voluntat d'un poble, i que, aquesta representació, l'ostentés davant una nacionalitat que no hagués acomplert l'evolució econòmica que estava portant-se a cap a Catalunya.

La sort d'un possible reconeixement de l'autonomia catalana estava lligada a una sèrie de compromisos econòmics i a l'esdevenidor de les institucions de govern castellanes. En aquestes condicions difícilment podia ésser un partit burgès l'encarregat de portar a la pràctica els anhels de Catalunya.

I és que a l'hora de produir-se el retrobament nacional havia d'imposar-se un sentit civil de l'organització del règim autnòmic. L'Esquerra republicana apareix en el moment que l'evolució de l'ideal català reclama una plasmació democràtica. Si l'autonomia catalana no hagués hagut d'obtenir-se mai, difícilment cap moviment popular hauria portat a la representació de Catalunya un partit de tendències burgeses democràtiques. Però aquest partit no actuava sinó per delegació dels partits burgesos.

Catalunya Estat

El problema de l'Estatut, en el moment que ens trobem, ja no és una qüestió de sentiment i de cultura

intel·lectual. Ja no és romanticisme i folklore, ja no és patriotisme de la vella escola. En el moment d'estructurar la vida d'un poble, d'organitzar els seus serveis i la seva funció com a Estat, un patriotisme d'unió sagrada podria fins i tot ésser un perill.

Es cert que encara no hi ha tan sols plantejat el problema de posar l'Estat en moviment i que en la forma en què té lloc la implantació del règim autnòmic els partits catalans encara no han resolt la condició prèvia de la seva raó d'ésser.

La implantació de l'Estatut, però, apareix revertida d'una sèrie de circumstàncies que permeten de subestimar els factors de temps que encara podrien condicionar la independència dels partits per a consagrar-se de ple a la lluita pel seu ideari social, passat ja el moment patriòtic vuitcentista.

Estat Català considera que Catalunya es troba en ple període d'actuació a base d'un Estat en el qual han d'incorporar-se els problemes que la història ha anat ajudant i que la realitat presenta com una necessitat apressant. I els partits no es poden moure retardats.

Per un altre costat hi ha el procés que ha seguit el moviment nacionalista en les seves dues etapes de sentit burgès. Avui, seguint l'evolució de les idees i les aspiracions del poble, cal superar les dues ètapes i situar-se en el terreny obrer. I, a l'hora de formació de l'Estat, Estat Català creu que els partits han de representar una ideologia, i no un simple lirisme patriòtic buit de sentit. Donem per formada la unitat nacional i creiem arribada l'hora que dintre aquesta unitat s'organitzin tots els interessos i tots els corrents de lluita. I, naturalment, en aquests corrents, hi queda incorporat el nostre sentit obrer.

El socialisme català

El retrobament de la nacionalitat, doncs, assenyala

el moment de la lluita pels ideals humans. L'Estatut és la solució burgesa del fet català. Però aquesta solució no és definitiva. Només ho serà la solució amb un contingut socialista obrer.

Si per l'evolució que sofrís la política de la República, tornés a adquirir estat popular el problema de l'Estatut, ni com a catalans ni com a proletaris no el podríem acceptar. L'Estatut és el cos de doctrina de la classe burgesa catalana que avui ja no respon a la mentalitat i a l'estat de consciència de les masses treballadores. Aquest cos de doctrina té les seves fonts en qualsevol Tractat de Lògica o de Manual de l'economia clàssica. I això és el que ha de diferenciar bé els dos moviments: l'estabilització del fet econòmic en les condicions de vida actual i la marxa progressiva del sentit de llibertat nacional amb les doctrines socialistes.

Catalunya com a Estat viurà, viu ja, totes les inquietuds del món modern, sent la repercussió de tots els problemes internacionals. Les masses treballadores que encarnem el màxim sentit de llibertat i que hem d'aspirar al propi Govern català, són les que hem de donar la nota de la solidaritat internacional. Estat Català és un element integrant d'aquest vast moviment obrer que assenyalerà l'hora de l'ensorrament de totes les tiranies i permetrà la plena llibertat dels pobles oprimits.

Per l'índole de la missió social que ha d'acomplir la massa obrera a Catalunya davant de parits burgesos tots arreterats darrera l'Estatut, hi ha un greu problema a resoldre. O es fa possible la creació d'un moviment socialista amb una certa unitat encaminat a donar un caràcter popular al Govern de Catalunya, o, subordinats els nuclis de militants obrers de Catalunya a les peripècies de la política peninsular, fan una acció eixorca per a les masses obreres, d'aquí i sense transcendència ni valoració internacional. Si el moment actual ha de tenir una traducció pràctica i un profit,

aquest és que Catalunya, per a tenir el seu propi Govern, ha d'extreure'l del poble, i aquest Govern ha d'ésser un Govern obrer.

(«L'Insurgent», n.º 1, 8-IV-1932, p. 1.)

3. Declaració d'Estat Català.

Davant el confusionisme creat en els rengles d'*Estat Català*—Secció Partit Polític en formació—par la multitud d'elements que d'arreu de Catalunya s'hi identifiquen i per tal d'evitar actes d'iniciativa particular, el Comandament Central de l'Organització dóna la següent

ORIENTACIÓ

Estat Català és la concreció de la consciència d'ésser català i la consciència d'ésser proletari, unides.

Estat Català es divideix en Organització—força de disciplina revolucionària i Partit Polític, força política de col·laboració—. El control i l'orientació pertany al Comandament Central de l'Organització.

Estat Català s'organitza per prendre el Poder i instaurar a Catalunya un Estat Socialista.

Estat Català, per tal d'evitar la continuació de l'obra imperialista, declara que a Catalunya la política ha d'ésser catalana i que només hi pot haver partits polítics catalans.

Estat Català, tot lluitant per la consigna democràtica d'alliberament nacional, impulsarà al mateix temps l'educació marxista en els rengles dels seus militants.

Estat Català, acceptant la consigna marxista

d'unió del proletariat mundial, amirà a la Revolució Social al costat del proletariat unit, com a força amb personalitat nacional ben definida.

Estat Català, havent-li demostrat l'experiència que la majoritat de classes proletàries peninsulars no han arribat a deslligar del seu subconscient —per raons d'educació i atavisme de procedència capitalista-buròcrata-militar— el prejudici imperialista espanyol, i que sols els ha fet acceptar el reconeixement de la nostra personalitat nacional com una consigna de tàctica revolucionària —sense sentir-ho i sense que els seus precedents històrics d'actuació hi responguin—, com a mesura de seguretat es constitueix el sol en una força de responsabilitat i de pròpia garantia del compliment dels seus dos principis de llibertat: la nacional i l'econòmica.

Estat Català declara que tot pacte i tota aliança de tàctica revolucionària que faci amb partits proletaris peninsulars —que acceptin el principi de llibertat nacional a Catalunya— no tindrà mai la transcendència ni de difusió ni de supeditació.

(«L'Insurgent», n.º 4, 29-IV-1932, p. 1.)

4. **Constitució d'Estat Català, Partit Proletari. Al poble de Catalunya.**

Com pot veure's pel present número de L'INSURGENT, la nostra organització separatista **ESTAT CATALÀ** va a celebrar un 1r. Congrés per tal d'estructurar la força social i política eficient que ens porti al triomf de l'ideal que de sempre hem propugnat. Ideal que ha estat traït per tots aquells homes que un dia havien estat els nostres dirigents i que avui trobem units amb els nostres enemics de sempre.

Al marge dels traïdors, contra ells, nosaltres hem

sabut mantenir el prestigi del nom d'**ESTAT CATALÀ** de sempre aureolat per l'exponent d'una lluita revolucionària neta i ardua, sense tortuositats ni defeccions. La traïció a Catalunya, als principis i a l'ideal d'**ESTAT CATALÀ**, ens ha fet caure la bena dels ulls. Això no ha de tornar a ésser possible.

ESTAT CATALÀ, en el seu 1r. Congrés, que celebrarà els propers dies 8 i 9 de l'actual, s'estructurarà en partit proletari. Estem convençuts que només portant la resolució del nostre plet nacionalitari a la lluita de classes, lluitant al costat de tot el proletariat unit per la Revolució Social, obtindrem aquella llibertat col·lectiva i aquella total emancipació individual a què sempre hem aspirat i a les quals no renunciem ni renunciarem mai.

Visca el 1r. Congrés d'**ESTAT CATALÀ**!

Visca la independència de Catalunya!

Contra tots els traïdors, contra l'imperialisme i el capitalisme!

Per la Revolució Social!

La Comissió Organitzadora del Primer Congrés d'E.C.

REGLAMENT DEL CONGRES

(...)

IX.— La discussió s'ajustarà al següent ordre del dia:

I. Estructuració del Partit.

II. Programa.

III. Tesi política.

IV. Tesi sindical.

V. Tesi agrària.

VI. Elecció del Comitè Central i de la Comissió de Control.

PROJECTE DE TESI D'ESTRUCTURACIÓ D'ESTAT CATALÀ, PARTIT PROLETARI

Finalitat.

1r.— Amb el nom d'Estat Català Partit Proletari es constitueix un partit de classe que lluita per realitzar el programa aprovat als seus Congressos.

Dels militants.

2n.— (...)

PROJECTE DE PROGRAMA D'ESTAT CATALÀ, PARTIT PROLETARI

I

La ruta d'Estat Català

ESTAT CATALÀ, Partit Proletari de Catalunya, seguint pel camí de depuració i superació de la ideologia i de l'organització dels seus rengles, camí emprès d'una manera ben visible a l'assemblea del 3 de gener d'aquest any, en què foren expulsats de l'Organització aquells qui, malgrat ésser-ne públicament les figures més destacades, obraven, políticament, com a traïdors a la consigna bàsica de l'existència de la nostra força en aquells moments, és a dir, l'alliberament nacional del nostre poble (traïció feta en interès exclusiu de la petita burgesia que els expulsats representaven), i continuat en acords posteriors i públics, del nostre C.E., que ha anat netejant els nostres rengles de tots aquells elements col·laboracionistes i reformistes davant un estat de coses que no és, i de ben lluny, aquell pel qual nosaltres sempre hem propugnat, per aquest camí, repetim, ha pogut arribar com a conseqüència de la unitat proletària dels interessos dels seus militants [manca una ratlla a l'original] a partit revolucionari que

s'organitza per prendre el poder i instaurar a Catalunya un Estat Socialista (De l'Orientació publicada pel C.E. a L'INSURGENT, del 29 d'abril darrer).

Això s'ha aconseguit: a) per la pressió de la base del Partit i b) per l'experiència del procés revolucionari que encara no ha clos.

En efecte, donada la composició social de la base militant que ha tingut ESTAT CATALÀ, el procés interior que ha seguit des del 1931 és el mateix procés que han seguit les forces que han enderrocat les dictadures cesaristes i el poder dels Borbons.

Sota la dictadura primorriverista, que és quan la fermentació per la Revolució democràtica es féu visible als ulls de tothom, dins E.C. hi militaven conjuntament forces obreres i petitburgeses. El conflicte latent entre aquestes forces era una realitat i alguna vegada sobresortia, però era vençut pel caràcter històric de la Revolució que es covava. Per altra banda, el programa general d'acció per l'alliberament de Catalunya, si bé era obrerista, no mostrava el contingut real d'aquest «obrerisme». Sentimentalisme obrerista i odi a un règim que res no resolía, en fi, expressió típica del liberalisme petitburgès. Això permetia, juntament amb les condicions polítiques del país, que molts «anarquistes, anarcosindicalistes i socialistes» romànics i revolucionaris formessin als nostres rengles.

«Catalunya es constitueix en Estat independent i sobirà i adopta, com a forma de Govern, la República tècnico-democràtica-representativa», deia l'article I de la Constitució provisòria de la República Catalana, aprovada per l'assemblea constituent del separatisme català reunida a l'Havana el 30 de setembre-2 d'octubre del 1928.

Seguint l'avenc del procés revolucionari, el dualisme es féu ben patent a l'estudi del 1930, en què E.C. tingué un estatge des del qual, si bé amb un nom legal diferent, actuava públicament. El programa, amb un

contingut ideològic típic d'aquells moments revolucionaris —contingut que tingué la concreció en el Comitè Pro-Libertat (setembre-octubre 1930) format per totes les forces que impulsaven la revolució: esquerres burgeses i proletàries—, deia que érem més que una força esquerrista, i que teníem una profunda separació amb els altres partits republicans catalans perquè «nosaltres som convençuts i decidits defensors de les doctrines que ha sabut crear l'obrer per impulsar la seva actuació rebel i com a conseqüència d'aquesta actuació: el socialisme i el sindicalisme».

La pressió dels sectors més conscients de l'organització i l'experiència de la trajectòria de la nostra revolució, on s'ha vist la claudicació i el fracàs de les esquerres i extrems esquerres burgeses per a impulsar endavant la Revolució, on s'ha vist la traïció definitiva dels «socialistes, ja sien espanyols P.S.O.E., ja sien catalans, U.S.C., i la importància i el caos ideològics —que tan nefastos han estat per al proletariat— de l'anarquisme i de l'anarcosindicalisme, han anat posant ESTAT CATALA dins d'una línia justa, apartada de tot reformisme i de tota orientació que pogués semblar el germen d'un moviment feixista o, segons la terminologia de moda, nacionalsocialista.

Aquesta línia justa, radical i intorçable és la marcada pel contingut dels termes marxisme-leninisme. ESTAT CATALA declara que és per aquest camí que porta a «la unió de les nacions en una economia mundial única, base material de la victòria socialista» que s'assolirà, juntament amb la victòria proletària i la consegüent societat sense classes, l'alliberament nacional de Catalunya, és a dir, el control absolut de la vida col·lectiva del nostre poble per ell mateix.

L'actuació que E.C. ha anat seguint aquests darrers temps, sobretot des de la publicada Orientació general de l'Organització, ha respost encara que d'una manera incompleta a aquest pensament.

Aquest primer CONGRES D'ESTAT CATALA aprovarà les tesis i resolucions que calguin per tal que aquesta orientació, que és l'única veritablement revolucionària, sigui portada d'una manera consegüent i amb el dinamisme necessari perquè el nostre Partit sigui l'avanzada de la Revolució.

II

Les tasques del proletariat davant la nostra revolució

La consolidació de la República Espanyola, assolida amb l'ofegament de les reivindicacions de les masses obreres i pageses de tot el país, ha fet que, políticament, l'Estat espanyol es posés al «rítme» del món capitalista. El règim social del país no ha canviat pas, però el fet de la República, encara que no hagi resolt els problemes que la Revolució democràtica li plantejava, ha significat —i només pot interpretar-se així— la victòria de les concepcions «polítiques» de la burgesia.

La petita burgesia, que històricament i econòmicament no té cap sortida superior, sinó que està destinada a anar-se integrant a les classes que representen la vera antitesi del món capitalista, no ha pogut portar cap revolució fins al seu acabament lògic. A la seva inestabilitat econòmica, hi correspon una inestabilitat ideològica, i a aquestes dues les vacil·lacions i incoherències que tostemps ha presentat la seva actuació política.

A la península, ni el 1873 ni ara —úniques vegades que, ajudada per les masses treballadores, ha pogut posar els seus representants a la direcció de l'Estat— no ha sabut realitzar la Revolució democràtica. Una classe només pot pujar al Poder destruint l'Estat que

suporten les forces que ella combat. El 1873 la petita burgesia no sabé o no pogué fer-ho; ara, tampoc. Ni repartiment de terres, ni alliberament de les nacionalitats, ni separació real de l'Església i l'Estat, ni destrucció de l'aparell coactiu i burocràtic de l'Estat semifeudal. Així pot dir-se que, de la mateixa manera que el fet que tres ministres «socialistes» siguin al Govern d'Espanya no vol dir que el proletariat sigui al poder, el fet que, dues vegades, la petita burgesia s'hagi trobat davant els òrgans d'Estat no vol dir que hagi tingut mai el poder i que, per tant, hagi portat fins a la fi les consignes de la Revolució democràtica.

Així, l'aparell estatal no ha estat mai canviat i ara mateix, si bé ha assolit una Constitució peitburgesa, no ha deixat pas de pactar amb les deixalles feudalistes. Aquest pacte ha estat imposat pel perill que les masses obreres i pageses que s'havien posat en moviment i havien enderrocat la monarquia exigissin que es dugué fins al darrer terme la Revolució democràtica i es transformessin en poder únic del país, o, cosa que és igual, en Govern obrer i pagès, sacrificant, per tant, l'Estat burgès.

La classe obrera, que al nostre país aparegué com a força orgànica independent, d'una manera clara, al període de 1917-1919, ja assolí aleshores que davant el perill de la Revolució proletària les forces de la burgesia industrial—Lliga—, que fins llavors havien portat la direcció del moviment de les nostres reivindicacions nacionals, s'integressin a l'Estat espanyol, eixamplant la base econòmica d'aquest, compartint el Poder amb el feudalisme agrari i traïnt les reivindicacions nacionalitàries de Catalunya.

L'Aliança del feudalisme amb la gran burgesia industrial que així es constituí—aliança que ja havia començat el reformisme asturià— en no solucionar cap dels problemes polítics i socials plantejats, donà lloc que augmentés el moviment de descontentament de la

mitjana i petita burgesia. A Catalunya això es concretà amb el traspass de la direcció del moviment nacionalista a les mans de la mitjana burgesia—escissió de la Lliga i fundació d'Acció Catalana— i de la petita burgesia—formada pels grups que més tard s'organitzaren formant l'E.R. de C.

El 14 d'abril de 1931 és la culminació d'aquest període. La monarquia cau per l'enfonsament de l'edifici econòmico-social que la sostenia. L'aliança dels partits agraris i industrialistes no podia resistir l'empenya puixant de les masses treballadores. L'actuació protestatària de la gran majoria de les forces de la mitjana i petita burgesia era cada dia més forta. Aquestes forces, aprofitant-se de la feblesa de l'adversari i de la inorganització política de les masses proletàries, s'apoderaren del Poder.

La petita burgesia, malgrat ésser la més petita, en pes específic de les forces polítiques en pugna, es troba al Poder. Totes les contingències històriques l'han ajudada per a això. I, quan les masses obreres i pageses s'han adonat que hom no resolía llurs problemes, aleshores s'ha trobat traïda pels líders «socialistes» i venguda per causa de la impotència de l'anarquisme i anarco [manca una ratlla] lluita social.

Les Corts Constituents han estat el gresol on s'han fos estretament totes les forces de la burgesia panespanyola i dels seus «agents» entre les masses proletàries «socialistes» i «Jabaltes». La burgesia ha format el quadre entorn de la unitat fonamental dels seus interessos, única manera que, donades les circumstàncies històriques dels temps actuals, pugui existir com a classe explotadora. Aquesta unitat fonamental, aconsellada al preu d'immorals claudicacions, ha tingut la seva expressió, al camp polític, en l'abandonament de portar fins a la fi les consignes de la Revolució democràtica. Ací a Catalunya això té la seva expressió en el retrocés i abandonament de les posicions conquerides

el 14 d'abril de 1931. L'Estatut aprovat, que podria semblar el pagament de les sostingudes concessions que començaren amb la traïció a la República Catalana, no és més que un text legal que coordina fortament l'acció de tota la burgesia catalana amb l'Estat espanyol. L'Estatut no és més que un apèndix de la Constitució que comença declarant l'unitarisme d'Espanya per definició, «Espanya es una República...»

L'Estatut i la Constitució organitzen —articles d'ordre públic— l'ajut de tota la burgesia panespanyola en contra de tot intent d'insurrecció contra l'Estat espanyol a Catalunya i l'ajut de la burgesia catalana en contra de tot intent d'insurrecció en contra d'aquest Estat, més enllà de l'Ebre. La significació antiobrera d'això resta mostrada clarament quan hom veu que avui, econòmicament i políticament, l'única força peninsular capaç d'insurgir-se i destruir l'Estat que organitza la burgesia panespanyola és el proletariat.

Aquesta insurrecció del proletariat peninsular en contra de l'Estat espanyol és necessària econòmicament i políticament. La burgesia no sols no pot pujar ja a formes superiors, sinó que ni tan sols pot assegurar les condicions d'existència actuals de les masses per una banda, i la direcció de l'economia en profit dels interessos particulars per l'altra fa que les masses comprenguin cada dia més la necessitat de passar a un estadi econòmic superior.

Traspàs que només pot fer-se després que el proletariat destrueixi el poder polític de la burgesia i instauri el seu. El proletariat al Poder destruirà la força econòmica de la burgesia fent revertir a la col·lectivitat els mitjans de producció i de canvi; liquidarà les formes econòmiques inferiors; i, per últim, arribarà a la societat sense classes. En fi, sota el poder proletari tindrà lloc la transformació del món capitalista en una societat comunista.

Abans, però, cal convèncer per la propaganda i per

l'acció els obrers i pagesos que només organitzats econòmicament i políticament, i units per l'acció revolucionària, s'arribarà a establir el Poder proletari.

III

La missió d'Estat Català

a) **ESTAT CATALÀ**, Partit Proletari, vol ésser la força que destrueixi a Catalunya l'Estat espanyol.

b) **ESTAT CATALÀ**, Partit Proletari, és la garantia que la revolució que portarà el proletariat al Poder no es farà sense que Catalunya es declari poble independent.

«El dret dels pobles a disposar d'ells mateixos s'anomena independència política» (Lenin).

«El dret a disposar d'ella mateixa vol dir que una nació té el dret natural de disposar de la seva sort, que ningú no té el dret d'immiscir-se per la violència en la vida d'una nació, d'anihilar les seves escoles i altres institucions; de trencar-ne el de la seva llengua, de disminuir els seus drets.»

c) **ESTAT CATALÀ**, Partit Proletari, sota el signe de la unitat del proletariat mundial, treballa per la Revolució Social, partint de la base que el proletariat és encara una força «nacional» en tant que té l'obligació, a cada país, «de conquerir abans que tot el poder polític, erigir-se en classe rectora de la nació, constituir ell mateix la nació».

Per tant, E.C., Partit Proletari, es posa a l'avantguarda de les masses treballadores del nostre país per conquerir el poder polític i instaurar la República Socialista de Catalunya.

d) Tenint en compte que, avui, la interrelació política i econòmica del món, i sobretot de l'Europa

Occidental, de la qual formem part, és molt forta i que cada dia augmenta més, E.C., Partit Proletari, no es desentendrà de la lluita que els germans proletaris de fora de Catalunya sostinguin contra llurs respectives burgesies, car no hi ha cap diferència entre els interessos proletaris de tot el món. Per això, E.C., Partit Proletari, està al costat del proletariat de l'U.R.S.S. per ajudar-lo a defensar en tots moments les realitzacions socialistes que ha assolit, amenaçades per l'imperialisme capitalista.

e) Tenint en compte que la lluita dels temps moderns és la lluita entre l'estat de coses capitalista, i el món que va en camí de realitzar el sistema socialista; tenint en compte també que totes les probabilitats mostren que en la fase actual de desenrotllament capitalista cada dia seran més els països dins els quals les insurreccions victorioses del proletariat aniran instaurant el seu poder, E.C., Partit Proletari, declara que una vegada arribat al poder i instaurada la República Socialista de Catalunya l'ajuntarà a la Unió de Repúbliques Socialistes Existents.

PROJECTE DE TESI POLITICA

El règim d'Estatut a Catalunya i l'Estat espanyol

L'aprovació per les Constituents Espanyoles de l'Estatut i de la Reforma agrària assenyalava el punt culminant que la burgesia ha pogut assolir pel camí de complir les promeses fetes a les masses durant els moments immediats anterior i posteriors al 14 d'abril de 1931. La petita burgesia al Poder, lligada pel ministeri d'Hisenda—Carnet—, amb la gran burgesia industrial, ha assolit ja, en havent conquerit la direcció «oficial» dels òrgans de l'Estat, les llibertats que cercava en la *democràcia*.

L'il·lusióisme democràtic petitburgès considera resolt els seus problemes quan veu funcionar el formuisme democràtic. Dins aquest, on espera trobar sortida «legal» a les situacions polítiques difícils, s'uneix amb tothom que no intenti de modificar la base econòmica del règim.

A la burgesia, li interessa tant de mantenir l'*status quo*, que si reprimeix les forces anomenades «monàrquiques» només és quan aquestes, en determinades activitats, posen en perill l'actual bloc de forces *d'ordre*.

La repressió que després del 10 d'agost darrer es ve fent contra les forces «monàrquiques» és només la que l'opinió proletària d'una manera inorganitzada i indirecta pot exigir.

Les coses d'aquesta manera, es veu clar que el que l'Estatut i la Reforma agrària contenen ha arribat només fins al punt després del qual no es podia passar sense que les contradiccions internes sorgissin violentes entre les forces de l'ordre democràtica.

Així s'arribà a l'actual article 7 de l'Estatut—Ensenyament—, que és un oprobí per a Catalunya i un escarni a les multituds que plebiscitaren l'Estatut el 2 d'agost de 1931.

El reagrupament de forces fetes amb motiu dels esdeveniments del 10 d'agost ha accelerat l'aprovació d'aquells dos projectes i ha evitat que restessin tan retallats que no servissin ni per «als mateixos» per als quals s'ha fet.

Repetim, tot el que les Corts Constituents han fet i l'actitud de la minoria catalana ha estat perquè no es desféss el nucli de forces que directament o indirecta sostenen el règim.

Ha estat així com la burgesia ha passat a ésser contrarrevolucionària sense portar a la fi, d'una manera completa, cap de les consignes de la Revolució democràtica en general. La democràcia i la llibertat

s'han tornat democràcia i llibertat per a la classe burgesa.

A causa d'aquesta claudicació de les forces que «oficialment» estan davant de l'Estat espanyol, ni la Reforma agrària és la solució del problema latifundista ni l'Estatut és la llibertat de Catalunya.

La claudicació vergonyosa no ha estat pas solament a l'article 7. A l'article primer, un Estat autònom s'ha convertit en una Regió que es constitueix autònom segons la Constitució de la República Espanyola. Després d'això, tot ha anat venint; se'ns consent que parlem en català i que paguem unes escoles que regirà el Poder central. El 2 d'agost el poble votà que la policia i l'ordre públic serien de legislació exclusiva i execució directa de la Generalitat. Els partits burgesos de Catalunya representats a les Corts Constituents han presentat la forma final en què ha restat aquest article com un triomf de Catalunya.

Cal només llegir els articles 8 i 9 de l'Estatut aprovat per a veure que això no és veritat. En aquests articles és on es veu més la traïció a les masses feta pels líders de l'Esquerra Republicana de Catalunya.

De fet, la victòria ha estat de la burgesia catalana. Els articles 8 i 9 de l'Estatut li garanteixen una organització de forces repressives que mai no havia tingut. Fan una forta unió de tota la burgesia panespanyola en contra de la classe obrera, unió entorn del Govern, que «*en ús de les seves facultats i exercici de les seves funcions constitucionals*» intervingrà en el manteniment de l'ordre interior de Catalunya *per iniciativa pròpia, quan estimi compromès l'interès general de l'Estat o la seva seguretat* (article 9, apartat 2).

Els 18 articles que conté l'Estatut han seguit tota la transformació de fons que lògicament havien de seguir per a estar d'acord amb l'article primer. L'Estatut aprovat el 2 d'agost 1931, se l'han quedat a Madrid;

la burgesia de Catalunya s'ha acontentat amb el tant per cent d'interès.

Estat Català deu aprofitar precisament les possibilitats revolucionàries que permet el mínim de control de la nostra política, assenyalada per l'Estatut i les noves aportacions que la pressió del proletariat vagi conquerint, usant-les contra la posició avantatjosa de l'Estat espanyol i la burgesia catalana coalitzades, en el domini del problema nacional i de la lluita de classes.

La concepció veritablement separatista i els partits que se'n diuen

Assenyala abastament el nostre programa que la burgesia catalana, en esperit de pròpia conservació, s'obliga a ésser la més fervent conservadora del domini funcional de l'Estat espanyol a Catalunya, cercant la posició dualista, en benefici propi, d'obtenir un règim polític autònom que li permeti una millor organització, conservant, però, sempre la força coercitiva de l'Estat espanyol aquí.

La lluita entre els dos factors econòmics: proletari i burgesia, ineludible, aquí com a tot arreu, fa que tots els problemes s'hi projectin.

El programa d'Estat Català, Partit Proletari, en marcar el camí que ha de conduir a la seva realització, situa el nostre Partit en el terreny concret de la lluita de classes. Es per això que Estat Català, Partit Proletari, no pot tenir cap contacte amb partits que per més que menin una campanya violenta contra l'Estat dominador no són altra cosa que partits burgesos, que, precisament per ésser-ho, un moment o altre han de claudicar forçosament.

No ens referim pas als partits que, des de la Lliga, passant pel P.C.R. fins a l'E.R. de C., constitueixen el *governamentalisme* d'ara. Ens referim als partits que, com el Partit Nacionalista Català i Nosaltes Sols!,

Unió Catalanista, amb llur fraseologia violenta, volen fer creure que la lluita contra Espanya —lluita per ells, d'un poble contra un altre poble— és el camí de l'alliberament de Catalunya. Estat Català, Partit Proletari, ha de combatre sense contemplacions aquesta gent que en els seus mítings diu que per a resoldre el problema obrer «hem de lluitar contra la inferioritat en què estem per les tones de carn humana que ens vénen a arrabassar el pa, invasió de la qual no ens podem defensar perquè no som lliures». Com si els «patriotes» burgesos catalans no haguessin estat els primers a atavorir, i, àdhuc en moments crítics per a ells, demanar aquesta invasió que els proporcionava mà d'obra barata!

Estat Català, Partit Proletari, ha de desemmarcar aquesta gent —igualmente que la U.D. de C. i Palestra, encara que aquests no amaguin tant llur caràcter reaccionari— davant els sectors que per llur condició econòmica siguin proletaris i semiproletaris i estiguin influïts per aquells. ESTAT CATALA, Partit Proletari, s'assigna la tasca de fer comprendre a aquests sectors proletaris i semiproletaris influïts per aquells partits que llurs interessos també són els nostres i que la nostra diferència amb aquells partits és irreducible perquè a llur principi —feixista— de concòrdia entre els catalans, concòrdia per damunt de les classes socials, nosaltres oposem el principi d'unió amb el proletariat revolucionari mundial i de lluita contra el capitalisme. La guerra entre els pobles, la substituïm per la guerra civil, la guerra de classes.

Estat Català i els partits de classe

ESTAT CATALA, Partit Proletari, podrà contraure els pactes i les aliances que cregui d'eficàcia revolucionària amb aquells partits —[*censurar...*]— que tinguin la mateixa base ideològica que el nostre.

Aquests pactes no tindran el caràcter de supeditació, però en canvi ESTAT CATALA, Partit Proletari, no sols acceptarà, sinó que impulsarà tot intent d'entesa amb aquells partits quan aquesta sorgeixi com a conseqüència d'una forta agudització revolucionària i es realitzi l'acció.

ESTAT CATALA, Partit Proletari, no rebutja de contreure determinats compromisos momentanis per a la conquesta de finalitats immediates, guardant sempre, però, a través d'aquells, fidelitat als nostres principis, al nostre objectiu revolucionari i a la preparació de la revolució i a l'educació de les masses que cal dur a la victòria.

Això fa que aquests possibles compromisos no tinguin mai el caràcter de contacte amb forces que no tinguin per base els nostres principis, sinó que siguin sempre un «intent de cobrar el deute per parts», quan no és possible encara de cobrar-lo de cop.

De totes maneres, ESTAT CATALA, Partit Proletari, procurarà que aquests compromisos no es continguin sinó en la mesura que, durant el procés d'evolució política, siguin objectivament indispensables.

Estat Català, al Parlament de Catalunya, i els municipis

ESTAT CATALA, Partit Proletari, tot i estar convençut que el parlamentarisme ha esdevingut la forma *democràtica* de la dominació burgesa —cosa que ara comencen a veure clar les masses del nostre país— i que el parlamentarisme ha de donar pas al poder proletari, intervindrà en les lluites electorals i procurarà tenir representants al Parlament igual que als Municipis.

ESTAT CATALA, Partit Proletari, no usará aquests representants perquè vagin a fer la comèdia de les «reformes» i del «programa mínim». ESTAT CA-

TALA, Partit Proletari, no refusa pas les reformes, però la seva presència en els organismes del Poder burgès tindrà per objecte debilitar l'enemic dins el seu propi camp, desorganitzant-lo, entrebantant-li els moviments usant tots els mitjans «legals» que en cada moment hi hagi obligant-lo a desemmascarar-se, puix que és ben clar que la burgesia es veurà obligada a no ésser «liberal» per a no perdre el Poder, i les masses veuran així el veritable caràcter de classe que té tot l'aparell de l'Estat.

En fi, ESTAT CATALA, Partit Proletari, per a assolir la unió dels obrers i pagesos per a l'acció revolucionària i preparar les condicions en què la insurrecció per instaurar el poder proletari pugui ésser victoriosa, farà ús de tots els mitjans i per tant no denegarà cap de les actuacions «legals» que la burgesia es veu obligada a deixar fer per mantenir entre les masses la il·lusió de la llibertat del «poble».

Deixar de fer servir un instrument d'acció amb l'excusa que aquest perverteix el qui l'usa és un error de funestes conseqüències —l'apoliticisme anarquista i anarcosindicalista—. El veritable revolucionari ha de passar per entre l'ambient corromput de la vida política de la burgesia sense que perdi en res la seva fe interior.

PROJECTE DE TESI AGRARIA

El problema agrari català

El problema agrari de Catalunya pren modalitats distintes en cada comarca, donades les condicions històriques com s'hi ha desenrotllat. I aquesta multiplicitat fa que, dins el transcurs del procés revolucionari, hagin de buscar-s'hi les solucions precises, distintes i adients en benefici d'un major rendiment en la lluita per donar el poder al proletariat.

L'experiència històrica ens demostra, a més a més, que per al triomf de les masses treballadores és indispensable una actuació conjunta d'obrerers i pagesos.
(...)

Estat Català, Partit Proletari, i les reivindicacions de la pagesia

La posició d'ESTAT CATALA, Partit Proletari, davant les solucions a donar als problemes plantejats al camp —fins a arribar a la seva col·lectivització i industrialització— i l'aprofitament d'aquests problemes com a factor revolucionari indispensable, podrien definir-se en dues conclusions:

a) Posar en terreny de realitzacions revolucionàries els problemes plantejats que tinguin característiques de classe explotada per una altra classe, amb vista a solucions immediates de Revolució democràtica.

b) Orientar, educar i organitzar els problemes del camp a un mateix fi comú que la lluita del proletariat industrial: la construcció de l'Estat Socialista.
(...)

La posició de la lluita al camp dins el problema nacionalitari

La legislació social i l'ordre en mans de l'Estat espanyol i deixades les solucions immediates del problema agrari català en mans d'una Reforma Agrària que les tracta de briaix, la posició dels distints nuclis socials del camp ha de quedar interessada extraordinàriament en la solució del problema nacionalitari. El pagès és un dels qui pot fomentar amb caràcter intensiu, l'obtenció màxima del control de la nostra vida política.

ESTAT CATALA, Partit Proletari, ha de tenir en compte, per l'interès revolucionari que reporta i pel precedent que existeix, que la nostra posició de conservar la llibertat completa de les formes d'expressió de la nostra mentalitat psíquica diferencial al costat de l'ordre econòmic socialista pel qual propugnem fou guardat per la gent del camp, més difícil de despersonalitzar en hores de decadència, i aprofitat oportunament, en els primers indicis de la burgesia organitzada—Lliga Regionalista—quan usaren el problema nacionalitari en profit de llurs interessos de classe.

PROJECTE DE TESI SINDICAL

I

Essent ESTAT CATALA, Partit Proletari, una Organització que lluita per l'alliberament de la classe obrera mundial, i, com a conseqüència d'estar organitzat a Catalunya, lluita per la implantació de la República Socialista al nostre país, declara que un dels mitjans que condueixen a la realització d'aquest fi és la lluita que en el terreny econòmic mena la nostra classe i, per tant, és obligació de tots els membres del Partit que perceben un salari d'ésser afiliats als Sindicats.

II

A Catalunya, l'organització sindical més nombrosa i de lluita revolucionària més eficaç és la Confederació Nacional del Treball, si bé el fet, entre altres, d'ésser dirigida pels anarquistes ha estat causa que no servis els interessos obrers amb l'eficàcia que per la seva força era d'esperar. El darrer Congrés Confederat celebrat a Madrid (segon Congrés Confederat), en lloc

d'estudiar els mètodes que els esdeveniments que tingueren lloc a la Península, concretat en la transformació de l'Estat monàrquic espanyol en Estat Republicà, es distingí pel sectarisme que els anarquistes hi imposaren.

Els elements que no són anarquistes i que pertanyen als partits revolucionaris són impossibilitats per a ocupar cap càrrec responsable dins els Sindicats. El respecte als acords de les assemblees és vulnerat. Aquest estat de coses ha portat com a conseqüència un afèbliment de l'organització, i els Sindicats de Lleida, Tarragona i Girona, entre altres, que s'han vist obligats a restar fora de la C.N.T., igualment que el recent manifest publicat pels sindicats de Sabadell, els quals es rebel·len contra la intrmissió dels grups específics (F.A.I.) dintre de l'organisme confederal, inicien en principi l'escissió sindical que redueix a la impotència la classe obrera.

La direcció anarquista dels sindicats no solament condueix a l'escissió, sinó que dona lloc que la U.G.T. organisme socialreformista espanyol, vagi augmentant, encara que molt lentament, la seva influència entre les masses treballadores de Catalunya (p.e. obrers del Port, barbers, impressors, etc.).

III

El nostre Partit entén que el Sindicat és l'expressió en el terreny econòmic de la unitat superior de classe que ha d'informar l'acció obrera, i, en conseqüència, ha de caracteritzar les seves organitzacions de lluita.

Partint del fet de l'escissió sindical i treballant sempre per fer-la desaparèixer, el Partit declara que els seus adherents han de veure's representats momentàniament pels sindicats que més responguin al sentit de classe. Tot i els errors de direcció soferts, els sindi-

cats que a Catalunya es troben en aquestes condicions són els que integren la C.N.T.

Els membres del Partit que treballin a la mateixa indústria es constituïran en minoria sindical amb l'objecte de poder treballar amb més eficàcia per fer triomfar les directrius que emanin dels organismes responsables d'ESTAT CATALA, Partit Proletari.

Per respondre a les necessitats d'una propaganda que ha d'englobar la totalitat de les manifestacions obreres, el Partit crearà quadres d'educació sindical assenyalant tasca a cada militant. Es aquesta la manera de capacitar l'obrer que només va a la lluita per instint de classe, i també de donar la màxima expressió al sentit de responsabilitat que ha d'adquirir l'obrer conscient davant les masses. Sols així els objectius de classe que són comuns a la tendència política obrera i al moviment econòmic podran trobar garanties de realització revolucionària amb el màxim de solvència i preparació.

Les minories sindicals actuaran d'acord amb un reglament aprovat per elles i sancionat pel Comitè Executiu.

IV

Enfront de tots els partits i de totes les sectes que pretenen de convertir en feu de llurs interessos els sindicats obrers, ESTAT CATALA, Partit Proletari, defensarà la independència del moviment econòmic del proletariat i la seva llibertat d'iniciatives i autonomia per a fixar lliurement les seves orientacions i els seus destins. Segons la definició clàssica del moviment sindical, el sindicat agrupa els obrers per damunt de les idees polítiques.

Tenint en compte que la unitat fonamental de la classe obrera és essencial per a la millor defensa dels

seus interessos, el Partit, encara que estructurat només a Catalunya, lluitarà per la unificació del moviment sindical a la Península i també per integrar aquest moviment dins la internacional sindical que més res-pingui al sentit de la lluita de classes tal com la inter-pretava el nostre programa.

Les minories sindicals del Partit, a fi que puguin ésser influenciada més eficaçment l'opinió pública, pro-pugnaran en moment oportú que la premsa i altres publicacions sindicals que vegin la llum a Catalunya es redactin en llengua catalana.

V

Un dels problemes als quals els sindicats han de prestar més atenció és el de l'atur forçós. Aquest no obtindrà solució completa i digna si no és transformat el règim capitalista en socialista. Això no vol dir, però, que calgui esperar de fer la transformació del règim per a lluitar per millorar la condició dels obrers que la societat capitalista condemna a la fam i a la misèria.

(...)

VI

Tenint en compte que els altres partits proletaris (Partit Comunista d'Espanya (S.E.I.C.) i Federació Comunista Ibèrica tenen també organitzades llurs minories sindicals, les quals propugnen per la realització de molts dels punts de vista que són inclosos en aquest programa d'acció sindical, les nostres minories procuraran d'actuar conjuntament amb aquelles.

VII

Les nostres minories sindicals lluitaran per fer triomfar les següents reivindicacions:

a) Llibertat de tendències dintre els sindicats. Respecte absolut a les decisions de les assemblees sindicals. Democràcia sindical.

b) Lluitar per un augment general de salaris.

c) Jornada de 7 hores sense disminució de salaris.

d) A treball igual, salari igual, sense distinció de sexes ni d'edat.

e) Control obrer de la producció per mitjà dels Comitès de Fàbrica.

f) Estructuració dels Sindicats a base d'indústries.

g) Unificació del moviment sindical i adhesió a la Internacional Sindical Roja.

h) Que els òrgans sindicals que es publiquin a Catalunya, així com la propaganda escrita, siguin redactats en català.

i) Per la independència de Catalunya, l'establiment d'un règim Socialista mitjançant un Govern Obrer i Pagès, i la unió amb les Repúbliques Socialistes existents.

Barcelona, octubre de 1932.

(«L'Insurgent», nº 18, 3-X-1932, pp. 1, 2, 3, 4.)

5. Del Manifest del Partit Català Proletari, davant el conflicte de la Llei de Contractes de Conreu.

El Partit Català Proletari, consegüent amb el postulat de la seva ideologia, davant els greuges inferits a les llibertats de Catalunya per l'allau feixista, no pot mancar el seu deure de separatistes revolucionaris, posant-se a l'avantguarda del moviment rebel del nostre poble.

(«La Humanitat», nº 804, 10-VI-1934, p. 1.)

6. Després del 6 d'octubre.

MANIFEST DEL PARTIT CATALÀ PROLETARI A LES CLASSES TREBALLADORES DE CATALUNYA

MANIFEST «ESTAT CATALÀ» FINS AL 14 D'ABRIL

Poc temps abans de la dictadura anomenada de Primo de Rivera, els catalans que ja havíem comprès que la llibertat del nostre poble seria possible per mitjà d'una lluita violenta amb l'Estat espanyol ens enquadram en l'organització d'«Estat Català», que dirigí i acabàllà Francesc Macià.

Sobrevingué el cop d'Estat del 13 de setembre del 1923, i, al revés d'altres grups i partits que només eren nacionalistes amb *permis de les autoritats*, menàrem una violenta lluita, sense treva, en contra dels botxins usurpadors de la llibertat de Catalunya. «Estat Català», que ja llavors estava compost en la seva immensa majoria de treballadors, si bé no teníem una plena consciència de classe, no detallí ni un moment, organitzant fets que, per la resonància que tingueren, han estat ja classificats en la història de Catalunya com a gestes glorioses de la lluita per la nostra independència. Garraf, l'Ordal i Prats de Molló, entre altres, són penyora de la nostra actuació en aquell període vergonyós on tants homes i partits claudicaren traïent els ideals que havien dit posseir. La bandera de la rebel·lia fou arborada sense detallir pels nostres homes i aquella bandera de llibertat de Catalunya i Justícia social, car ho consideràvem consubstancial, fou l'arma i el corrosiu més eficaç per a abatre la dictadura que, amb el nom de Primo de Rivera, les capes feudals i burgeses (Lliga), havien erigit.

La República del 14 d'abril

Enderrocada la monarquia espanyola, desfetes les forces que l'havien mantinguda tant de temps, Catalunya i tota la Península anaven a conèixer una època totalment diferent. Els problemes del camp, el mateix que el del proletariat, trobarien la tan cobejada solució. I Catalunya, tants segles oprimida, podria gaudir, eliminats ja tots els obstacles, de la seva llibertat. La República catalana era proclamada! Francesc Macià, el nostre cabdill, l'home que junt amb nosaltres no havia escatimat el més petit esforç i disposat a sacrificar la vida si era necessari, en fou nomenat President, anant, d'aquesta forma, a plasmar a la pràctica el nostre lema de llibertat nacional i social. Què ha succeït? Els homes que, a impuls d'aquell moviment revolucionari, tot just arribats al poder, i interpretant erròniament llur consolidació, anaren de claudicació en claudicació. La República Catalana fou assassinada el 17 d'abril, tot just tres dies d'haver-la implantada al Poble de Catalunya.

Aquesta política vergonyosa i que tantes mostres de traïció havia de portar, féu que «Estat Català» anés divorçant-se del seu dirigent en la mida que aquest s'anava separant del programa que ens havia agermanat i conduït a la victòria.

La llibertat de Catalunya, que ja teníem, fou deixada a mans de les Corts Constituents espanyoles.

Com tractà el Parlament republicà espanyol, Catalunya? Compost en la seva immensa majoria de republicans i socialistes, hom confiava que voldria resoldre els problemes que teníem plantejats a la Península. Els treballadors del camp gaudirien de la propietat de la terra i els obrers no coneixerien l'exploració amb el cúmul de sofriments i misèria. Els pobles oprimos pel jou borbònic, Catalunya, Bascònia, Galícia i el Marroc, obtindrien la llibertat que desitjessin.

Quantes d'il·lusions i d'esperances fallides! El Govern republicà espanyol, format, entre altres forces, per l'Esquerra Republicana de Catalunya, que acabà-llava Francesc Macià, no ha resolt cap dels problemes plantejats, ans bé, i fonamentalment, ha servit per a donar temps que la burgesia i el feudalisme es refessin de la derrota que reberen i hagin pogut d'aquesta forma conservar i mantenir llurs privilegis. Una anys de Govern republicà-socialista, i Catalunya, com les altres nacionalitats, restava opresa. Uns anys de Govern republicà-socialista, i el proletariat de la ciutat, igual que el treballador del camp, continuava coneixent la més negra explotació.

Què havia canviat? Quines eren les causes d'aquesta situació? Els homes que pertanyíem a «Estat Català» veiérem palpablement que els motius principals que portaven aquest estat de coses eren el caràcter de classe dels homes que s'havien apoderat de la revolució. Pertanyents llur majoria a la petita burgesia, s'esglaiaven davant la immensa tasca a portar a terme i preferiren deixar els fonaments del règim tal com estaven per a gaudir dels privilegis del poder. I «Estat Català», que fins llavors admetia tothom que volgués lluitar per la independència de Catalunya, desenganyat dels seus traïdors dirigents, els expulsà i es transformà en Partit Català Proletari.

Les jornades del 6 d'octubre

Tot aquell període d'actuació que portà les Esquerreres al poder donà lloc, tal com diem més amunt, al fet que la reacció, que, si bé desfeta, no havia quedat destrossada, anés refent les seves forces i preparant la revenja.

Les terres, que es deixaren a les mateixes mans, serviren per a fer renèixer un caciquisme més criminal encara, amb més experiència, que portant la fam als

camperols espanyols els anava retent ràpidament. Les fàbriques, els transports i els Bancs, que, socialitzats, haurien resolt el problema de l'explotació i de l'atur forçós, continuaven tenint els mateixos amos, i aquests podien posseir l'únic ressort que fa possible a la burgesia de mantenir el seu domini. El problema de les nacionalitats oprimides per l'Estat espanyol tingué la «solució» en l'Estatut de Catalunya atorgat per les Corts Constituents espanyoles, que, no volent reconèixer el principi elemental del dret dels pobles a disposar dels seus destins, ni tan sols respectaren la voluntat de «concordia» de Catalunya manifestada per l'Estatut elaborat a Núria i votat per la quasi-unanimitat dels habitants de Catalunya, àdhuc espanyols!

Les eleccions de novembre del 1933 portaren, com fatalment havia de succeir, al poder els representants del feudalisme i del capitalisme més criminal. Què calia fer? El programa que desenrollaria el Govern Lertoux-Gil Robles aviat fou comprès. L'explotació més infamant dels pobles i dels homes anava a portar-se a cap.

Els mètodes feixistes, que tants assassins porten comesos, serien emprats des del poder. Les mines millores que gràcies a l'esforç de tantes lluites i sacrificis havien aconseguit les classes treballadores, serien arrabassades. I les poques llibertats que tenia Catalunya, per mitjà de l'Estatut espanyol, li serien preses.

No restava més que un camí: el de la insurrecció armada en contra del Govern feixista. El proletariat i els camperols espanyols es disposaven a lluitar la batalla definitiva. Tot el poble de Catalunya (no hi incloem la burgesia) es mobilitzava també, disposat a jugar-se la vida per aconseguir la llibertat. Catalunya i les classes treballadores espanyoles, agermanades en la lluita, destruïrien l'aparell de defensa de l'Estat espanyol.

6 d'octubre, jornada simbòlica! Igual que a

l'orient, octubre seria el començament d'una nova civilització! L'octubre del 1917, enderrocant l'odiós i repugnant règim tsarista, portà la llibertat a un grupat de pobles i a milions d'éssers humans. Sota el signe gloriós d'octubre, a la sisena part del món el proletariat ha alliberat les nacions opresses pels feudals i capitalistes russos, i ensems que establint el socialisme basteix una societat on resta abolida l'explotació de l'home per l'home, on no es coneix atur forçós ni misèria.

L'octubre del 1934 hauria establert a la Península el règim que gaudeix avui l'U.R.S.S. si al front de la revolució no hi haguessin hagut, a Catalunya, uns covards i criminals.

Covards els homes que disposant dels immensos avantatges que reporta per a la preparació del moviment revolucionari, el poder, no s'haguessin lluitat als primers cops de fusell d'unes forces que, si Companys haguessin volgut, no podien sortir de llurs casernes.

Criminal, l'home que, com Dencàs, impedeix que es faci front a la força contrarrevolucionària, mentre aquesta no hagi pres els llocs estratègics i no s'hagi ben preparat.

Companys, lluitant-se abans que el poble de Catalunya, al matí del dia 7, estigués en situació d'aixafar les relativament escasses forces de l'Estat espanyol.

Dencàs i els homes de Governació, fugint per la claveguera abans que els afusellessin per provocadors.

Les jornades del 6 d'octubre, on el nostre Partit ha posat a prova la seva convicció revolucionària, sols han servit per a demostrar que la llibertat de Catalunya i l'alliberament social no poden ésser portats pels homes que es lluiten abans de començar la lluita o bé fugint emmascarats. La nostra llibertat serà obtinguda quan Catalunya segueixi l'exemple gloriós d'Astúries. Els revolucionaris asturians han marcat el camí; vèncer o morir. Per dissort per al nostre poble, a la

direcció del moviment hi havia homes que preferien lluitar-se abans que fer triomfar la revolució que, amb la independència de Catalunya, hauria portat, cosa que ells no volen, la veritable alliberació dels treballadors.

El Partit Català Proletari, seguint el camí dels germans d'Astúries, preferí la mort abans que la vergonya de la claudicació, i el local del C.A.D.C.I., on, sigui dit de passada, les forces enemigues lluitaren amb més ferocitat que en cap centre oficial, emprant canons, bombes i metralladores, no passà per la vergonya del drap blanc; i, si bé perdérem militants que tot Catalunya estimava, férem un bon nombre de baixes i aguantàrem la lluita fins ben entrat el dia 7, mancats ja de municions, que a Governació, el mateix que arriantment, ens negaren, preferint que anés a poder de les forces de l'Estat espanyol.

Camí a seguir

La revolució pogué ésser sufocada, però no ha estat venguda. Si no ho demostrés l'entusiasme amb què les classes treballadores de la Península es preparen ja per a la lluita; si no ho dignés l'heroïcitat del poble davant la repressió que tantes víctimes ha fet; si no volgués dir res la solidaritat envers els milers de caiguts que per socórrer-los a ells i llurs famílies demostra el poble; si no es volgués tenir en compte la lluita, que, en les condicions actuals, ve portant el proletariat per a la defensa de les millores guanyades, n'hi hauria prou per a tenir fe en una victòria que, de nosaltres, els partits de classe, depèn que sigui pròxima, de veure com el Govern Lerroux-Gil Robles, ve trontollant. La Revolució ha estat aixafada, però la Revolució ha fet retrocedir el feixisme, que és al Poder. Visca la Revolució!

No obstant això, no poseïm un optimisme irreal per a fer-nos dir que demà triomfarem. No. La falla

principal que ha tingut el moviment revolucionari no ha estat cap més altra que la d'ésser dirigit per la petita burgesia. I, si hom vol corregir-la, en aquests moments tan plens de possibilitats, cal que els partits de la classe obrera a Catalunya s'uneixin en un sol organisme.

El nostre Partit ha pres ja l'acord de treballar per tal que això sigui. Excepte els principis (que estem segurs que poden acceptar o tenen ja els altres partits), ho sacrificarem tot. Ni enveges ni amors propis. En aquesta hora greu en què tot el poble està delerós de revenja, el camí a seguir és el de la unió dels partits marxistes en un únic organisme, fort i disciplinat. Si els altres partits tenen el mateix interès que el nostre a fer que la fusió sigui un fet, la revolució, que, repetim, tot demostra que no està venguda, triomfarà. *I la classe obrera dirimirà la lluita que ha de portar a la victòria més esclatant.*

Per la independència de Catalunya!

Per la unió de les Repúbliques Socialistes Mundials!

Visca l'únic partit de la classe obrera a Catalunya!

COMITTE EXECUTIU

DEL PARTIT CATALA PROLETARI

(«Catalunya Insurgent», Barcelona, nº 1, 25-I-1935, pp. 3 i 4.)

7. Manifest del Partit Català Proletari amb motiu de l'Onze de Setembre de 1935.

A la Catalunya oprimida.

Per un 11 de Setembre d'afirmació i lluita

Enguany la jornada commemorativa dels herois catalans del 1714 caiguts per defensar la nostra terra, tindrà lloc en unes circumstàncies greus, difícils,

excepcionals, essent necessari que tot el poble de Catalunya formi i es manifesti en massa per a demostrar a l'imperialisme opressor que les ànsies de llibertat que tenim les masses oprimides resten més fortes i potents que mai.

Caiguda la República en mans de les escorrialles del feudalisme espanyol, vengut momentàniament l'esforç portat a cap en OCTUBRE pels treballadors de tota la península, Catalunya s'ha vist sotmesa a un tracte infamant que serveix per a demostrar l'odi que ens té el govern semi-feixista Lerroux-Gil Robles i l'escarni que fa dels nostres drets. Ja no es tracta de l'Estatut plesbicitat pel poble català, en ús de la sobirania que li pertoca, sinó que ens han estat arrabassades les minses facultats que volgué donar-nos el parlament constituïent de la República Espanyola.

El Govern de la Generalitat a presidi, empresonats centenars de germans nostres, consells de guerra funcionant contínuament, clausurats els centres i organitzacions obreres i republicanes d'esquerra, aquest és el balanç de l'actual situació. Però el poble que tant valentment ha demostrat en el curs de la seva història el seu desig de llibertat i Catalunya que tan ardidament es disposava a donar la seva sang per a conquerir-la en les jornades d'octubre, sabrà superar tots els obstacles i entrebancs que el poder opressor ens ha posat.

ONZE DE SETEMBRE, jornada nacional! Aquest any el poble desfilarà davant el monument de Casanova per a demostrar als nostres enemics que de res ha de servir-los la cruel repressió que van desencadenant amb l'intent il·lusori d'aixafar-nos per sempre més. Malgrat l'estat de guerra, que sols pesa damunt Catalunya, de tots els indrets de la terra han de venir representacions nombroses per ajuntar-se a tot el poble de Barcelona i retre l'homenatge fervorós als qui donaren llur sang generosa. Compactes els nostres rengles,

amb serenitat i disciplina per a fer front als intents de provocadors, treballadors del camp i de la ciutat, proletaris i republicans, feu acte de presència davant el monument de l'heroi nacional i demostreu als ulls del món la voluntat que tenim de trencar les cadenes que ens oprimeixen.

Que la diada de l'Onze de Setembre sigui l'inici del moviment que englobant totes les masses treballadores, liquidant odis i diferències suicides, retorni la llibertat als qui per defensar una causa noble es troben reïx endins. Que solament per mitjà de la unitat de tots nosaltres, treballadors de Catalunya, serà possible conquerir la llibertat que com a Nació ens pertoca.

EL PARTIT CATALA PROLETARI, que en tots moments ha guiat la seva acció i'anhel d'aconseguir la independència de Catalunya i la completa alliberació dels treballadors, això és la REPUBLICA SOCIALISTA CATALANA, fa una crida a tots els partits obrers i republicans d'esquerra, per a organitzar conjuntament la diada nacional a l'efecte que per mitjà de la unitat d'acció pugui ésser una jornada que palesi d'una forma clara, vigorosa, la voluntat redemptora de la Catalunya oprimida i esclavitzada.

EL PARTIT CATALA PROLETARI s'adreça també a totes les masses treballadores del nostre poble, per a invitar-les a que assisteixin, unànimes, davant el monument a l'heroi del 1714 i poder fer, amb la presència vostra, una jornada d'affirmació i de lluita sota aquestes consignes:

Amnistia per a tots els presos polítics i socials.

Contra la guerra imperialista.

*Per que Catalunya disposi lliurement dels seus
desitjs.*

A baix el govern assassí de Leroux-Gil Robles!

V

PARTIT CATALA PROLETARI
JOVENTUTS DEL PARTIT CATALA
PROLETARI

DEL PARTIT COMUNISTA DE CATALUNYA

(«Catalunya Insurgent», n° 11, 10-IX-1935, p. 1.)

**1. Declaració del Partit Comunista de Catalunya davant
les eleccions al Parlament Català.**

*Obrers i pagesos! Per la vostra alliberació
social i nacional!*

Comrades: Fa un any i mig que la lluita de les masses treballadores de la ciutat i del camp, l'esforç del proletariat, feia caure per la revolució el poder nefast de la monarquia. Però, amb el concurs del partit socialista, dels caps socialfeixistes de la U.G.T. i dels dirigents contrarevolucionaris de la C.N.T., la burgesia es féu mestressa del poder per consolidar els seus interessos i els dels grans terratinents. Gràcies a això es pogué impedir el desenvolupament de la revolució i l'organització efectiva del «*Poder dels obrers i pagesos*».

Quin és el balanç d'aquests divuit mesos? Les masses havien posat llurs il·lusions en la República. El proletariat esperava el millorament radical de les seves condicions de vida i treball, junt amb la conquesta dels seus drets. Els pagesos esperaven la reducció dels impostos, la revisió dels contractes de parcel·la, la redempció de la «rabassa», l'espoliació dels béns dels

grans terratinents, l'anihilament de totes les formes d'opressió i d'explotació feudal; en un mot: la conquesta de la terra. Catalunya, Bascònia i Galícia esperaven l'alliberament nacional del jou de l'imperialisme espanyol, la sobirania nacional, el dret a separar-se de l'Estat espanyol. Res d'això no portaren els Governos d'Alcalá Zamora i Azaña ni les Corts contrarevolucionàries.

El règim del 14 d'abril és el règim de domini del bloc burges i agrari, règim d'opressió de les grans masses, règim de l'opressió nacional.

NI PA NI DRETS OBRERS: BALEES I PRESONS

Les condicions d'existència de les masses treballadores s'han agreujat terriblement. L'exèrcit dels parats creix d'una manera incessant. La fam és la mestressa de la llar obrera. Tanquen les fàbriques i són despatxats diàriament centenars de treballadors. Eí cost de vida augmenta. Noves càrregues de contribucions graviten sobre les masses laborioses. Els grans propietaris i terratinents continuen essent els amos de grans previsions. Mentrestant, el pagès, aixafat per la misèria, treballa per aquells; i la «rabassa morta» i els tractes de parceria continuen vigents.

Les masses exigeixen pa i treball; les Corts i el Govern contrarevolucionari els donen fam i l'atur forçós. Exigeixen a més l'exercici de llurs drets, les Corts i el Govern contrarevolucionari responen perseguint el P.C., clausurant sindicats, suspent i perseguint la premsa obrera revolucionària, «Mundo Obrero», «Solidaridad Obrera», i omplint d'obers les presons. Les masses exigeixen llibertat; les Corts i el Govern contrarevolucionari els donen deportacions, bales i «lleis de fugues».

Les masses exigeixen l'alliberament nacional, les Corts i el Govern contrarevolucionari, amb la compli-

citad de le Generalitat, els dona l'opressió de l'imperialisme espanyol sota la forma de l'Estatut.

La causa obrera és perseguida amb ferocitat, les justes revoltes dels pagesos són esclafades amb vessament de sang.

Heus ací el trist balanç de divuit mesos de Corts i Govern contrarevolucionari, del bloc burges-agrari, seguit a Catalunya per la Generalitat i homes de l'Esquerra!

Els aliats dels nostres enemics

¿Com àdhuc de la combativitat heroica de les masses treballadores, aquestes no han pogut sostreure el Poder a aquest bloc burges-agrari, aquest règim contrarevolucionari que fa continuar la misèria i la fam?

Es que la contrarevolució té aliats en el mateix camp obrer. El partit socialista i els dirigents de la U.G.T. són els servidors del Bloc burges-agrari. Ells són els qui fan valer tota llur influència, tota l'organització i els ressorts de pressió i coacció del Govern contrarevolucionari per impedir i traïr les masses de la ciutat i del camp i posar-les sota el domini i control del Govern. Els capitosos contrarevolucionaris de la C.N.T., el grup dels «trenta», Pestaña, Peiró i Cia., han estat els aliats directes de la burgesia, adquirint el compromís d'impedir les vagues i lluites de les masses, a fi de permetre l'aftançament de la contrarevolució. Els de la F.A.I., amagant aquesta vergonyosa traïció dels trenta, dificultaren l'organització de les lluites obreres, oposant-se a les accions justes i independents del proletariat espanyol i català. Els caps del B.O.C. següen Macià en l'Estatut; protegint els caps contrarevolucionaris de la C.N.T., tractant d'aliar-se per a la formació d'un govern Pestaña-Maurín-Peiró, i volgueren desviar l'orientació obrera que va cap al Partit Comunista.

Sense aquests aliats, ni el Govern contrarevolucionari d'Alcalá Zamora i Azaña ni els homes de l'Esquerra a la Generalitat no haurien aconseguit d'imposar-se contra els interessos de les grans masses; no haurien pogut fer la política de la fam i de la reacció, no haurien pogut burlar-se dels anhels d'alliberament nacional de les masses catalanes enfront de l'imperialisme espanyol.

L'Estatut és l'opressió

L'imperialisme espanyol i la burgesia catalana han considerat com una conquesta fonamental en el problema de l'alliberament nacional de Catalunya l'Estatut redactat per les Corts contrarevolucionàries amb l'ajuda dels homes de la Generalitat.

Els dirigents traïdors de l'Esquerra decapitaren la República Catalana, fomentaren les il·lusions de les masses populars entorn de l'Estatut que resol la independència de Catalunya en el marc de les fronteres de l'Estat espanyol, i han desviat el caràcter social del moviment nacionalista vers objectius purament autònoms administratius-culturals.

¿Reconeix, potser, l'Estatut de Catalunya el dret d'autodeterminació, fins i tot de separació? ¿Implica, potser l'alliberament nacional català de l'imperialisme espanyol? No, evidentment que no. L'Estatut marca amb la complicitat d'en Macià i de l'Esquerra la submissió catalana a l'imperialisme espanyol.

Imposa a Catalunya la legislació contrarevolucionària de l'imperialisme espanyol posada enfront de les masses: llei de defensa de la República i llei d'associacions, que són lleis de tipus feixista: institució dels jurats mixtos per a impedir la lluita de classes i encadenar la combativitat del proletariat. La famosa «independència» catalana de l'Estatut està en els fusells de la guàrdia civil i de la guàrdia d'assalt.

L'Estatut és una major opressió de les masses obreres i pageses de Catalunya, que així queden sotmeses a l'explotació de l'imperialisme espanyol i de la burgesia catalana. L'Estatut és la major espoliació fiscal, perquè implica noves contribucions que pesaran sobre les masses a fi de sostenir l'aparat de l'Estatut. Amb ell, els pagesos catalans no seran alliberats ni de la «rabassa» ni dels impostos, ni dels deutes, ni de la usura, ni de la política de preus imposats pels grans propietaris i pels banquers; amb ell es deixen en peu les supervivències feudals que pesen damunt d'ells, la brutal explotació de què són objecte.

Camarades: Aquest no és l'Estatut de l'alliberament social i nacional, sinó l'Estatut de l'opressió. L'Estatut és un contracte d'aliança entre Azaña i Macià, entre els republicans espanyols i l'Esquerra, entre l'imperialisme espanyol i la burgesia catalana per a poder organitzar millor l'explotació i la submissió de les grans masses treballadores catalanes. L'Estatut és la millor prova que la burgesia catalana, espantada davant l'amenaça de la revolució de masses i la petita burgesia catalana, que volgué tenir un paper dirigent en la lluita de l'emancipació nacional, capitula davant l'imperialisme espanyol i traïx els interessos del poble treballador de Catalunya.

La traïció de l'Esquerra és ben clara. L'Estatut i tota la seva acció d'aquests divuit mesos són la prova que ells, junt amb les corts contrarevolucionàries, fan tots els esforços per evitar el desenvolupament de la revolució obrera i pagesa.

Perquè l'Estatut és això i res més. L'aprovació entusiasta i incondicional de la Lliga i de Lerroux en són una prova ben palesa.

Els dirigents anarcorreformistes i els anarquistes, en llur lluita contra la gloriosa Unió Soviètica, que ha resolt el problema nacional, serveixen admirablement als partits burgesos de Catalunya impedint que

les masses segueixin el camí de la veritable i sola solució del problema social i nacional.

Els Pestaña-Peiró i Cia, ajudant incondicionalment l'Esquerra, van fer que les masses possessin llurs esperances en l'Estatut com a solució de tots llurs problemes.

Els líders del B.O.C., amb llurs calúmies sobre l'U.R.S.S. i la I.C., han estat els còmplices de la política d'en Macià i l'Esquerra, encara que avui, enfront del malestar de les masses, agafin una posició demagògica i canviïn de to, solament per no perdre el contacte amb els treballadors i continuar llur labor de disgregació al servei dels interessos de la burgesia.

Per què acudim a les eleccions

Cap il·lusió amb el Parlament de la Generalitat! Tenim l'experiència de les Corts contrarevolucionàries espanyoles, de les quals aquest serà una còpia. Aquest Parlament té la missió de realitzar l'Estatut d'opressió, de lligar les masses catalanes a l'opressió nacional que exerceix l'imperialisme i sotmetre-les a l'opressió social per partida doble del dit imperialisme i de la burgesia catalana.

Solament l'acció revolucionària de les masses pot emancipar-les socialment i nacionalment.

Enfront de la concentració contrarevolucionària de la burgesia espanyola i catalana, el Partit Comunista de Catalunya propugna la concentració de les forces revolucionàries sobre la plataforma de l'alliberació social i nacional sota la consigna de classe contra classe.

El Partit Comunista us convida a aprovar el seu programa i la seva candidatura, per utilitzar la tribuna parlamentària per a la mobilització de les masses per a la lluita revolucionària extraparlamentària, l'única que pot solucionar tots els problemes socials i nacionals del proletariat català.

Fora l'Esquerra, que traeix la causa de l'alliberació nacional i que és la delegació de l'imperialisme espanyol a Catalunya!

Fora Samblancat, Balbontín i companyia, demagogos que tracten d'especular amb la fam popular i que no volen tocar les bases del règim capitalista, tan sagrades per a ells com per a la burgesia!

Fora les maniobres anarquistes i anarcosindicalistes, que després d'haver ajudat Macià, el traïdor, proclamen la «vaga d'electors», careta que serveix per a ajudar de fet els nous demagogos Samblancat, Balbontín i Cia.

Fora els Maurín-Colomer i Miravittles, que aconsellaren votar i votaren l'Estatut de claudicació.

Sols el proletariat amb els seus aliats naturals, els pagesos pobres, i dirigits pel P.C. conduint tot el moviment popular de masses, lluitant revolucionàriament contra l'imperialisme espanyol i la burgesia catalana, poden obtenir l'alliberació social i nacional.

Enfront del Parlament contrarevolucionari, preu de l'aliança entre la burgesia catalana i l'imperialisme espanyol, oposem els soviets (consells) d'obrers, pagesos i soldats!

Malgrat la reacció de l'imperialisme espanyol, del Foment del Treball Nacional i de l'Institut de Sant Isidre, a desgrat de la traïció de l'Esquerra, a desgrat de la maniobra de l'Estatut, les masses obreres i pageses de Catalunya, els combats de massa pel pa, per la terra, pels drets populars, creixen diàriament. Les vagues augmenten cada dia. La lluita dels «rabassaires» es desenrotlla a despit de la guàrdia civil i de la Generalitat.

Obrers anarquistes i anarcosindicalistes! No escolteu els vostres capdavanters, que us han portat de fracàs en fracàs, que han sabotejat totes les lluites veritablement revolucionàries i que us aconsellen l'abstenició en les eleccions a profit de la burgesia. Per afirmar

la vostra voluntat de lluita, per la lluita revolucionària, voteu la candidatura del Partit Comunista de Catalunya, la capçalera de la qual ocupa l'obrer revolucionari Ramon Casanellas. Votar aquesta candidatura és una protesta contra el règim de la burgesia contrarevolucionària.

Obrers del B.O.C.: trenquen amb les maniobres dels vostres caps. Ells són els enemics declarats de l'U.R.S.S. i de la Revolució russa encara que per guanyar la confiança de les masses, per enganyar-les, per allunyar-les del Partit Comunista, fan veure que la defensen. Camarades del B.O.C.! No es pot defensar l'U.R.S.S., no es pot defensar la Revolució, atacant la Internacional Comunista i el Partit Comunista, dels quals els vostres capdavanters són enemics aferrissats. Lluiteu pel programa de la Internacional Comunista. Ingresseu al Partit Comunista de Catalunya.

Obrers d'Estat Català, vosaltres que us aixequen contra les traïcions de l'Esquerra i demostreu la vostra voluntat de lluita per l'alliberació social i nacional de Catalunya, heu de formar en el nostre front únic i lluitar pel nostre programa d'alliberació social i nacional!

Rabassaires, parcers, mitgers: vosaltres heuen realitzat ja grans lluites per la terra, pel pa i per la llibertat. L'Esquerra i els altres grups burgesos i petit-burgesos us han enganyat sistemàticament i continuen sotmesos als vostres opressors, a la «rabassa morta», als arrendaments. Lluiteu per la supressió dels impostos, no pagneu els arrendaments, no lliureu el producte del vostre treball als vostres explotadors. Prenen la terra i defensen-la.

Obrers i pagesos de Catalunya: per l'alliberació social i nacional organitzeu, en el curs de les eleccions, Comitès pro alliberació social i nacional a les fàbriques, al port, al camp. Adheriu-vos a la candidatura comunista per a aquest programa:

25 per 100 d'augment de jornals; jornada de 7 hores pagades sense descomptes i de 6 hores per als menors i indústries poc saludables!

Prohibició de tancament de fàbriques i comiat de personal; conservació de jornals íntegres en cas de reducció d'hores o de dies de treball!

Subsidi del 75 per 100 de jornal per al sense-feina a càrrec de patrons i de la Generalitat mai menor de tres pessetes diàries!

Supressió del pagament de lloguers per al sense-feina i anul·lació dels desnonaments! Ocupació immediata dels Hotels de l'Exposició de Barcelona pels obrers sense feina que no tinguin allotjament.

Rebaixa del 50 per cent dels lloguers!

A treball igual, salari igual per als obrers de diferent sexe i per als joves.

Dret de vot per a les dones, negat per la Generalitat!

Drets polítics i civils per als joves als 18 anys i per als soldats.

Dret dels joves catalans a fer el servei militar dins de Catalunya.

Expropiació, sense indemnització de cap classe, de terres i béns, útils de treball, bestiar, dipòsits de grans, fruites, dels grans propietaris, ordres religiosos, esglésies, i repartiment entre els obrers agrícoles i pagesos pobres!

Supressió de la «rabassa morta» o de tot pagament en renda o fruits de la terra pels parcers!

Dissolució dels ordres religiosos i confiscació de llurs béns!

Supressió dels impostos que carreguen a l'artesà, al petit productor!

Retirada immediata de les tropes espanyoles del Marroc i pel dret del poble marroquí a disposar de si mateix!

Desarmament i dissolució de la guàrdia d'Assalt, Guàrdia Civil, Sometents, Mossos d'Esquadra i armament de les masses obreres i pageses!

Creació de Comitès de Soldats i Marins!

Alliberació immediata de tots els presos polítics i socials de la classe treballadora!

Llibertat de premsa, d'organització, de paraula i de vaga per als obrers i pagesos!

Reobertura immediata dels sindicats i centres obrers clausurats!

Supressió de la Llei de Defensa de la República i del projecte sobre ordre públic i de la Llei d'Associacions!

Per la terra, pel pa, per la llibertat.

Organitzeu els vostres comitès electorals de massa per lluitar per l'alliberació social i nacional del poble treballador de Catalunya!

Contra l'Espanya imperialista, instrument de l'imperialisme francès!

Per una Catalunya rojal Per la república lliure, socialista i soviètica de Catalunya i la seva lliure adhesió a la Federació de Repúbliques Socialistes Soviètiques Ibèriques!

Per la defensa de l'U.R.S.S., on no hi ha nacions oprimides!

Per la defensa de la Internacional Comunista, guia del proletariat mundial!

Visca el front únic de tots els treballadors sobre la plataforma revolucionària del P.C.C. adherit a la S.E. de la I.C.!

(«Catalunya Roja», n° 1, 9-XI-1932, p. 1.)

2. Resolució del Comitè Central Ampliat del Partit Comunista de Catalunya adoptada en la sessió del 26 de novembre de 1932.

Després de discutir àmpliament la política nefasta portada des de la direcció del Partit pel grup sectari Adame, Vega, Trilla i Bullejos, pel que fa referència a Catalunya particularment, el Ple adopta la resolució següent:

1. Acceptar sense cap mena de reserves les resolucions de la I.C. i del B.P. del P.C. de E. expulsant el grup sectari Bullejos, Adame, Trilla i Vega, per traïdors a la I.C., al Partit i a la revolució.

2. Si ha estat, en general, nefasta la política del grup sectari, a Catalunya ha estat catastròfica. Ho fou amb la seva pèssima actuació des de l'any 25 en la lluita contra la dictadura i contra la guerra del Marroc, com també en l'intent separatista de Prats de Molló en no comprendre la importància transcendent del moviment d'alliberació nacional i social de Catalunya, i àdhuc quan el grup sectari va impedir que el Partit assumís a Catalunya el paper de dirigent de la revolució en tots els moviments de masses que des del 1930 fins a la data actual s'han descabdellat, deixant la iniciativa als anarcosindicalistes que han desmoralitzat les masses traïnt els millors moviments.

3. A Catalunya, la regió de major força obrera d'Espanya, amb un problema nacional de vida o mort per al descabdellament de la revolució espanyola, mentre que les masses perden ràpidament la confiança en els dirigents anarcosindicalistes i anarquistes (F.A.I.) de la C.N.T., quan en les masses es comencen a afegir les il·lusions democràtiques i quan hi ha un corrent de simpatia cap al Partit, el grup sectari vol escapollir-se del control de la I.C., lluita contra el P. que vol aplicar

les decisions de la Internacional per la Concentració de les forces comunistes de Catalunya sota la bandera de la I.C. El grup sectari no tenia pas interès a conquerir la base del Bloc, malgrat ésser un problema ben clar per als nostres camarades de Catalunya que acceptaven la línia marcada pel nostre C.C. i la I.C. La base del Bloc cal que sigui conquerida i atreta a la lluita pel P., perquè es tracta de camarades revolucionaris enganxats per llurs dirigents. Mentre els camarades de Catalunya feien un esforç en aquest sentit, el grup sectari hi posava una resistència sistemàtica. No hi ha dubte que, al grup, li calia a Catalunya una força oposada a la I.C. per a encobrir la seva política nefasta i oportunista contra el P. i la I. En aquest sentit, el grup tenia en el Bloc un aliat formidable i per això volien conservar-lo sobre tot, tot i acceptar formalment les decisions de C.C. i de la I.C. per sabotjar-les pràcticament.

4. La política sectària del grup A.B.V.T. és la conseqüència lògica de la seva concepció reformista i oportunista dels problemes fonamentals de la revolució (qüestió agrària nacional, sindical, organització i mobilització de masses sota la direcció del proletariat) i del paper del P. com a avantguarda dirigent de la revolució. La I.C. ha fet grans esforços per corregir els errors del P. i particularment de la seva direcció. Però la tasca de la I.C. per a encarrillar-los pel camí boixevic va xocar sempre amb el grup que evitava que la I.C. tingués contacte amb la base mateixa del P. (carta oberta de maig i de gener), per plantejar i discutir els problemes polítics interns i de la revolució, per preparar i enfortir el P. i posar-lo com a davantier de les masses i de la revolució. La resistència sectària del grup, per la imposició de la seva línia política contra el P. i la I., creixia a mesura que en la base del P. creixia l'interès per discutir i aprofundir els problemes

del P. i de la revolució sota la línia política de la I.C. El descontentament del P. creixia a mesura que els esdeveniments revolucionaris passaven desapercibuts pel P. o la participació dels seus membres era esponentània. La base del P. sentia que les masses s'allunyaven en lloc d'acostar-s'hi. L'interès dels militants a estudiar i conèixer les causes d'aquest fenomen per mitjà de la crítica i l'autocrítica era ofegat per la política sectària del grup. Així és com nasqué un fort malestar en la base que el grup pretenia de fer desaparèixer recorrent a tots els mitjans, des de la corrupció dels militants contra la I.C. fins al despotisme dintre les organitzacions per governadors a les ordres del grup (Barbado). Aquesta tendència del grup a organitzar el seu propi sistema de govern en les regions responia a l'afany d'imposar la seva falsa política contra el P. i la I.C., sortir del seu control i portar el partit vers una política estèril.

5. La subestimació del problema nacional a Catalunya per part del grup no era una casualitat, sinó que estava lligada fonamentalment a la subestimació del problema de la revolució agrària i del paper del Partit en la direcció i el desenvolupament de la revolució democràtica burgesa. La I.C. havia ja insistit en la importància d'aqueixos problemes per encarrilar el descontentament de les masses treballadores i les capes inferiors de la petita burgesia contra l'imperialisme espanyol i els capitalistes i grans propietaris de Catalunya. Amb aquestes condicions no era possible que el Partit mobilitzés grans masses perquè no es tenia una concepció clara del problema agrari a Catalunya, i si no s'adaptaven les consignes del Partit a les exigències de les masses de camperols, se'ls deixava abandonats a mans de la burgesia republicana. Mentrestant els rabassaires, al marge de la direcció del Partit, es mobilitzaven per llurs reivindicacions contra els terratinents

i contra l'imperialisme espanyol per l'alliberació nacional, per la collita i per la terra.

D'aquesta faisó la política de submissió i aixafament de les iniciatives del Partit a Catalunya referent a l'atracció dels elements del Bloc, la disciplina autortària imposada des de dalt, impedia que el nostre Partit fes un treball de masses, en la lluita per les seves reivindicacions econòmiques, organitzant les O.S.R. en els Sindicats i llocs de treball contra les traïcions dels dirigents contrarrevolucionaris de la C.N.T., i portés les masses populars del camp i de la ciutat contra l'imperialisme espanyol i l'estatut de submissió, per l'alliberació nacional i social del poble català. Els esforços de la base del P. a Catalunya per intensificar el treball en el si dels sindicats, mitjançant les O.S.R., etc., no tenien efecte en revolució proletària.

6. El C.C. del Partit Comunista de Catalunya (adherit al P.C. de E.S.E. de la Internacional Comunista), aplaudeix l'expulsió del grup sectari Bullejos, Adame, Vega i Trilla com un esdeveniment felíx per al ràpid desenvolupament del nostre Partit i per a la seva bolxevització, puix que la política sectària d'aquest grup i els seus enganys persistents a la I.C. era l'obstacle major que s'oposava al desenvolupament del nostre Partit a Catalunya. La constitució del Partit Comunista de Catalunya i la publicació de «Catalunya Roja» són els primers passos per a l'aplicació del viratge assenyalat en la carta oberta de la I.C. Els efectes de l'expulsió s'han sentit immediatament, augmentant l'optimisme dels nostres camarades, democratitzant les nostres organitzacions i millorant tots els nostres mètodes de treball. La nostra intervenció en les eleccions al Parlament Català, malgrat haver el grup immobilitzat i desorganitzat el nostre Partit a Catalunya, constitueix un pas endavant. Tot i la manca de mitjans, hem pogut recollir alguns milers de vots, i a

despit del soroll que mogné el B.O.C., aquest no ha progressat. En diverses localitats on hem pogut fer propaganda, el nostre Partit ha obtingut més vots que el B.O.C. (l'Hospitalet, Cornellà, Badalona, Porrera, Agullana, Súria, la Guàrdia, Argenton, districte V de Barcelona, etc., etc.) i els resultats hagueren estat molt més importants si el grup expulsat, amb la seva política nefasta, no hagués impedit el descabdellament del nostre treball entre les masses obreres. Les condicions objectives de Catalunya són extremament favorables per a convertir ràpidament el nostre Partit en un veritable Partit de masses, capaç de posar-se al front de la revolució sota la direcció i la línia política de la I.C. amb tot el seu cabal d'experiències.

7. Tasques immediates: Cal que el Partit acabi amb tota la política sectària portada a cap pel grup i que ens ha separat de les masses, i cal també que es col·loqui al cap de totes les lluites de la classe obrera i camperola, pel pa, la terra i la llibertat. Tenint per base un pla de treball concret, cal que el Partit dirigeixi tot el seu esforç vers la conquesta de la majoria de la classe obrera, principalment en aquelles indústries més importants (transports, metal·lúrgia, miners, ports, tèxtil, ferroviaris, marins), on cal que el P. organitzi cèl·lules d'empresa, Comitès de fàbrica, Comitès de lluita i fraccions sindicals, elaborant les seves reivindicacions concretes per cada empresa i per cada indústria. El moviment de revolta dels rabassaires avança cada dia, i cal que el nostre Partit es fixi com a tasca posar-se al cap d'aquest moviment, organitzant Comitès de camperols i elaborant reivindicacions concretes. L'atur forçós augmenta cada dia i el P. cal que prengui la iniciativa immediatament per organitzar Comitès de parats que dirigeixin la lluita per llurs reivindicacions. Quant al front únic, cal que el P. apliqui una política justa, seguint l'orientació inaugurada en la carta oberta

al B.O.C.; sense deixar, per això, de combatre la política del grup de dirigents del B.O.C. el P. ha de considerar com a camarades nostres els obrers i camperols organitzats en el si del B.O.C. En conseqüència, el Partit organitzarà una campanya de mítings i contravèrsies públiques on el P. posi en evidència la política dels dirigents del B.O.C. per atreure els camarades revolucionaris de la dita organització. Per a facilitar millor aquesta tasca, cal que es constitueixin Comitès mixtos que preparin conferències locals i comarcals de concentració de les forces comunistes, que és el primer pas vers la concentració de les forces comunistes en el si de la I.C.

8. A fi que tota la base del P. pugui discutir àmpliament tot el viratge del nostre Partit i per poder elaborar un pla constructiu amb la realització del qual sigui fàcil la conquesta de la majoria des obrers i camperols de Catalunya, el C.C. Ampliat proposa la celebració en un temps breu d'un Congrés nacional de masses del Partit Comunista de Catalunya, Congrés que cal que es prepari després d'una discussió intensa a totes les cèl·lules dels problemes fonamentals que planteja a Catalunya el descabdellament de la revolució.

Pel Comitè Central
El Secretariat

(«Catalunya Roja», 16-XII-1932.)

3. Declaració-programa del Partit Comunista de Catalunya davant les eleccions a diputats a Corts de la República espanyola.

*«Un pueblo que optime a otro
no puede ser libre» (Carlos Marx)*

Nuestro programa de liberación nacional y social de Cataluña tiene una importancia principalísima.

Fieles a la táctica de la Internacional Comunista, aplicamos las enseñanzas de Lenin y Stalin a la gran lucha libertadora de los pueblos oprimidos por el imperialismo español: Cataluña, Vasconia y Galicia y Marruecos.

Nuestra posición, la única posición posible dentro del marxismo-leninismo, consiste en el apoyo directo y decidido al pueblo catalán. Por ello dirigimos el golpe principal contra el imperialismo español.

Luchamos con la misma energía contra el chauvinismo, contra el patriotismo reaccionario de los capitalistas y propietarios ricos de Cataluña. Enfocamos esta lucha hacia la futura colaboración y unidad voluntaria de los pueblos, así como por el verdadero internacionalismo proletario, que suprime la lucha fratricida entre los trabajadores de las diversas naciones.

La lucha por la liberación nacional está estrechamente ligada a la lucha por la liberación social. No puede haber liberación para Cataluña y las otras nacionalidades oprimidas al margen de la gran senda de la revolución obrera y campesina en todo el país.

De ahí que nuestra declaración-programa por la liberación nacional y social de Cataluña sea parte integrante de la batalla revolucionaria por el derrocamiento del capitalismo e instauración del Gobierno Obrero y Campesino y de una libre federación soviética de los pueblos de España-Cataluña, Vasconia y Galicia.

*Los comunistas apoyan con toda su fuerza
el movimiento nacional revolucionario*

Ante el gran problema de la liberación nacional y social del Pueblo Catalán oprimido por el imperialismo español el Partit Comunista de Catalunya declara:

Los COMUNISTAS propagan en Cataluña, como en toda España, y en el mundo entero, la política del

APOYO DIRECTO Y DECIDIDO por parte del proletariado AL MOVIMIENTO NACIONAL-REVOLUCIONARIO DE LOS PUEBLOS OPRIMIDOS Y DEPENDIENTES.

La nación catalana está, como las naciones vasca y gallega, implacablemente oprimida y expoliada por el imperialismo español. Por eso el Partido Comunista español propaga y lucha por el **ILIMITADO DE-RECHO DE LA NACION CATALANA DE DISPONER DE SI MISMA** hasta la separación completa del Estado opresor español y la existencia estatal independiente.

El Partido Comunista invita a sus afiliados y a todos los trabajadores en general a **APOYAR CON TODA SU FUERZA Y ENTUSIASMO AL MOVIMIENTO NACIONAL EMANCIPADOR DEL PUEBLO CATALAN**. La victoria del proletariado en España no es posible sin la alianza estrecha con el movimiento emancipador de las naciones oprimidas, entre ellas Cataluña, movimiento que está objetivamente orientado al debilitamiento y derrumbamiento del imperialismo español, encarnado en el régimen contrarrevolucionario de la República burguesa terrateniente. Por eso **EL PARTIDO COMUNISTA DE CATALUNA RECHAZA EN ABSOLUTO Y CONSIDERA NETAMENTE CONTRARREVOLUCIONARIA LA ACTITUD DE LOS JEFES SOCIALISTAS Y ANARQUISTAS** ante la cuestión nacional, actitud de negligencia, de desprecio, de lucha abierta contra la liberación del Pueblo Catalán. Esa posición de social-chauvinista en contra del Pueblo Catalán, disfrazada por los jefes socialistas de Cataluña bajo la mentira de que el «separatismo es el peor enemigo del proletariado», por los jefes anarquistas, bajo el pretexto de que «ni la política ni la cuestión nacional nos preocupa», equivale a una traición completa a la revolución y al internacionalismo.

Contra todo chovinismo. Por la unión fraternal de los trabajadores catalanes y castellanos

Sosteniendo el derecho del pueblo catalán a la independencia y a la separación del Estado español, el Partit Comunista de Catalunya lucha al propio tiempo contra el chovinismo nacionalista catalán. La experiencia de un año de Estatuto ha demostrado como los Partidos nacionalistas demagógicos: la Esquerra, grupo de «L'Opinió», Acció Catalana Republicana, etcétera, haciendo el juego al gran capital bancario y terrateniente, azuzaban a los obreros catalanes contra sus hermanos de clase los trabajadores castellanos, como sucedió en ocasión de la huelga de los mineros de Sallent y toda la cuenca del Llobregat, distinguiéndose en esta campaña criminal el grupo de «L'Opinió», «La Humanitat», «La Publicitat» y «La Veu de Catalunya», enfrentando a los trabajadores de la industria y campesinos catalanes contra los mineros castellanos, pidiendo su destierro, fomentando el odio contra los trabajadores no catalanes, acusando a éstos de pistoleros, de vagos y de perturbadores, llegando a proponer al Gobierno de la Generalitat el cierre de las fronteras de Cataluña a la inmigración obrera y la expulsión de los obreros revolucionarios como indeseables.

Frente a este chovinismo reaccionario que no sirve más que para dividir a los obreros y campesinos desviándoles de la lucha común contra sus explotadores, el Partit Comunista de Catalunya lucha en **PRO DE LA FUTURA COLABORACION Y UNION DE LAS NACIONES CATALANA E HISPANICAS**, unión no impuesta por el actual Estado opresor, sino fundada en el consentimiento voluntario, la confianza mutua y las relaciones fraternales de los pueblos hispánicos.

El Estatuto es el reconocimiento de la opresión en Cataluña

El Estatuto redactado en colaboración por los representantes de la gran burguesía y de los terratenientes catalanes junto con el imperialismo español y aprobado por las Cortes de la contrarrevolución y por los hombres de la Generalidad es un escarnio y una burla al anhelo de las grandes masas populares catalanas en su lucha contra el Estado central y por la independencia completa de Cataluña.

El Estatuto, por la complicidad criminal de Maciá y de la Esquerra, reconoce y perpetúa la mayor opresión de las masas obreras y campesinas de Cataluña, que de ese modo quedan sometidas a la doble explotación del imperialismo español y de la burguesía catalana. El Estatuto deja en manos del poder opresor todos los derechos fundamentales y todos los resortes de dominación: el Ejército y la Marina con toda la organización coercitiva complementaria: guardia civil y de asalto. Cataluña, dominada por los imperialistas españoles, regida por las leyes que éstos dictan, sometida a las leyes económicas que ellos establecen, no es un pueblo libre, sino que seguirá siendo un pueblo esclavizado, una nación encadenada.

El Estatuto es la mayor explotación fiscal, porque implica nuevas contribuciones que pesarán sobre las masas trabajadoras con el fin de sostener el aparato del Estatuto. Como se ha comprobado desde que ha entrado en vigor, el Estatuto mantiene a los «rabassaires», aparceros y arrendatarios bajo la opresión de los contratos feudales. Ni ha abolido la «rabassa morta», ni pueden disponer los campesinos de la integridad de sus cosechas, ni se les ha librado de las deudas y de la usura, ni de los impuestos inicuos, ni de la política de precios impuestos por los grandes propietarios y los banqueros.

El Estatuto impone a las masas laboriosas de Cataluña las leyes fascistas del imperialismo español: ley de 8 de Abril, la ley draconiana del Orden Público; la ley infame de Vagos que se aplica a los obreros revolucionarios; institución de Jurados Mixtos que tiende a encadenar al proletariado a la burguesía debilitando su combatividad.

Los trabajadores y las masas explotadas de la pequeña burguesía no pueden olvidar que fue Maciá y la Esquerra los que decapitaron a la República Catalana desde su nacimiento, que son ellos los que desviaron los anhelos de liberación nacional y social de las masas catalanas hacia el Estatuto de traición que encadena a Cataluña a la voracidad del imperialismo español, aliado en su obra explotadora a la gran burguesía catalana; los grandes bandoleros cobijados en la Lliga, en el Fomento del Trabajo Nacional y en el Institut Agrícola de Sant Isidre.

Los trabajadores de Cataluña no pueden olvidar que Maciá, Dencàs y la Esquerra, respaldados en el Estatuto y la Generalidad, en vez de instituir el subsidio a los parados, han creado los «Escamots» como organización armada fascista que tiene por misión el esquirolaje, el apaleamiento y el secuestro de los obreros revolucionarios, la confidencia policíaca en las fábricas y la ayuda armada junto a los guardias de asalto contra los obreros en huelga. Tampoco pueden olvidar que Maciá y la Generalitat se pusieron al servicio de los terratenientes del Institut de Sant Isidre lanzando a los Mozos de Escuadra y a la guardia civil contra los rabassaires y aparceros que luchaban por la integridad de sus cosechas, por el pan, la tierra y la libertad.

El Partit Comunista de Catalunya rechaza el Estatuto porque es un instrumento de explotación y de sometimiento de las masas laboriosas de Cataluña al imperialismo español, y al propio tiempo declara que ni la Lliga, ni la coalición de Esquerreres (grupo «L'Opi-

nió» y Acció Catalana), ni la Esquerra de Maciá-Companys-Dencàs, ni la alianza Maurín-Largo Caballero defienden la liberación completa de Cataluña. Sólo el Partit Comunista de Catalunya y el Partido Comunista de España llevan una lucha implacable por la liberación nacional y social del pueblo catalán, liberación que únicamente podrá ser una realidad con la formación del Gobierno Obrero y Campesino, sobre la base de la organización de las masas laboriosas en Soviets.

Contra el abstencionismo contrarrevolucionario de los anarquistas

Los dirigentes anarquistas, que han desorganizado con su sectarismo y su táctica putschista de grupos al proletariado revolucionario, ahora se entregan a una inusitada actividad antielectoral, sirviendo como en otras ocasiones a los planes de la más negra reacción.

Siempre las elecciones representan un episodio considerable en la lucha de clases; pero estas elecciones tienen una importancia considerable para el desarrollo de la revolución. El bloque burgués-terrateniente cree que ha llegado el momento de prescindir de la máscara democrática utilizada desde el 14 de abril del 31 para dar la batalla a pecho descubierto a la revolución e instaurar el régimen fascista del hacha y el patibulo. Los Gil Robles, Cambó, Martínez Anido y el general Barrera esperan el resultado de estas elecciones para constituir Gobierno, disolver las organizaciones obreras y el Partido Comunista y fusilar a centenares de militantes comunistas, anarquistas y socialistas.

En estas elecciones el fascismo espera tomar el poder e implantar su dictadura sin necesidad de recurrir a un golpe de Estado como el del 10 de Agosto, siempre inseguro y expuesto. Para conseguirlo necesita

que la gran masa de obreros y campesinos no acuda a las urnas a votar por su partido de clase, por el Partido Comunista, por un Gobierno Obrero y Campesino, por los Soviets.

En esa tarea de alejar a los trabajadores de la lucha electoral, los anarquistas ayudan admirablemente al fascismo. Jamás Martínez Anido, Cambó y Gil Robles han tenido un aliado de tanta valía como los dirigentes anarquistas en la obra de estrangular la revolución e imponer un régimen de terror sin límites.

Los trabajadores anarquistas de la ciudad y del campo deben oponerse enérgicamente a la maniobra abstencionista de la reacción llevada a cabo mediante sus agentes los jefes anarquistas y deben movilizarse por la revolución votando al Partit Comunista de Catalunya.

Contra el confusionismo y la traición de los dirigentes del B.O.C. y su marriage con Largo Caballero-Prieto

Los dirigentes del Bloque Obrero y Campesino, renegados del Comunismo, siembran el desconcierto y el confusionismo entre las masas trabajadoras al utilizar la consigna comunista del frente único, falseándola y envileciéndola.

El Partido Comunista enarbola la bandera del frente único de clase organizándolo en los lugares de trabajo con la participación directa de todos los obreros, anarquistas, comunistas, bloquistas, socialistas y republicanos, esto es, el frente único por la base.

Los jefes bloquistas, los Maurín y los Arquer, prefieren hacer el frente único, no con los obreros socialistas, anarquistas y comunistas, sino con Largo Caballero y Prieto, manchados por la sangre de Casas Viejas y de Arnedo, responsables de los 330 obreros y campesinos muertos por los fusiles de la contrarrevolución.

El maridaje de Maurín-Largo Caballero es la consecuencia lógica de toda la política de traición de los renegados que dirigen el Bloque Obrero y Campesino. Las masas trabajadoras deben ponerse en guardia sobre esa caricatura de «frente obrero» con que ese puñado de traidores quieren encubrir su paso acelerado hacia el partido socialista, hacia la política que en Alemania e Italia abrió las puertas al fascismo y que en España ha servido a los jefes socialistas para asesinar y deportar a centenares de obreros y campesinos revolucionarios, para llenar las cárceles y los presidios de 9.000 luchadores de la revolución, para aprobar las leyes fascistas del 8 de abril, la de orden público y la de vagos y para ayudar a la organización y al armamento de toda la canalla fascista y contrarrevolucionaria.

Votar por los dirigentes del Bloque Obrero y Campesino y por sus aliados Largo Caballero-Prieto-Besteiro es votar por la continuidad del confusonismo y de la traición dentro del campo obrero.

Sólo votando la candidatura revolucionaria de frente único que presenta el Partido Comunista, votaréis por la revolución proletaria, por el Gobierno Campesino, por los Soviets.

Por la salida revolucionaria

Por el gobierno obrero y campesino

El verdadero y único camino de la emancipación de Cataluña no es el Estatuto de la claudicación ante el Poder central, sino la lucha revolucionaria por la liberación nacional y social del pueblo trabajador de Cataluña. En las actuales condiciones de España, cuando el país está en plena revolución, la cuestión nacional de Cataluña no puede ser resuelta más que en el terreno de la revolución obrera y campesina peninsular. La libertad de Cataluña no puede ser con-

quistada al margen de la gran senda de la revolución española. La libertad de Cataluña está estrechamente ligada a la lucha por la liberación social de los obreros y campesinos del yugo burgués-terrateniente y a la lucha diaria de las masas trabajadoras de Cataluña y de toda España por el pan, el trabajo, la tierra y la libertad.

Por esto el Partit Comunista de Catalunya, como el Partido Comunista de España, invita a todos los trabajadores de Cataluña a formar y consolidar un gran frente revolucionario común del pueblo oprimido catalán con el proletariado de España. El Partit Comunista de Catalunya llama a las masas trabajadoras catalanas a luchar revolucionariamente contra el imperialismo español y contra sus «propios» opresores y explotadores: los propietarios ricos catalanes, los capitalistas catalanes, los clericales y reaccionarios catalanes.

Unidos por los mismos intereses vitales, inspirados por los mismos ideales libertadores, peleando contra los mismos enemigos de clase, los obreros y campesinos de España, y los de Cataluña y demás nacionalidades oprimidas, deben luchar por la salida revolucionaria de la crisis actual, por el derrocamiento del régimen burgués-terrateniente, por la toma del poder, por la instauración de un Gobierno Obrero y Campesino, elegido y formado por trabajadores de todas las nacionalidades de la actual España, basándose en los Consejos de Obreros, Campesinos y soldados (Soviets).

Solamente el Gobierno Obrero y Campesino, solamente la España Soviética, dará la entera libertad nacional, el pleno derecho de autodeterminación, hasta la separación completa de Cataluña y las demás naciones y colonias oprimidas por el imperialismo. Solamente el Gobierno Obrero y Campesino, eliminando de raíz toda opresión nacional, instaurará en la Península un internacionalismo efectivo, siguiendo el

magnífico ejemplo de libre y voluntaria colaboración de los pueblos, que existe ya en la práctica, y que lleva el nombre de Unión de Repúblicas Socialistas Soviéticas. El Gobierno Obrero y Campesino, igual que en el resto de España, liberará al campesino catalán del hambre y de la miseria, entregándole inmediatamente toda la tierra de los terratenientes, y dará al obrero un mejoramiento radical de sus condiciones de vida aumentando los salarios y suprimiendo por completo el azote capitalista del paro forzoso.

*Plataforma de lucha por los intereses
de los trabajadores*

El Partit Comunista de Catalunya, siguiendo la línea del Partido Comunista de España y de la Internacional Comunista, invita a las masas populares catalanas a luchar revolucionariamente contra el Poder imperialista español y sus agentes incrustados en el movimiento nacionalista catalán que sirven los intereses de los capitalistas catalanes aliados al Poder imperialista de España, por la siguiente plataforma revolucionaria de lucha, por nuestra verdadera liberación de Cataluña.

a) La tierra, los frutos, las propiedades, muebles e inmuebles para los que actualmente las usufructan, rabassaires, parceleros, pequeños arrendatarios, pequeños propietarios, masovers.

b) La anulación de todas las deudas, hipotecas, gravámenes e impuestos de todas las clases que gravan la pequeña propiedad campesina y los productos de su esfuerzo.

c) La anulación de todo préstamo usurario y demás cargas e impuestos imperialistas que agotan a los pequeños comerciantes, artesanos y pequeños patronos laboriosos.

d) El aumento general de los salarios, determi-

nado por las organizaciones de frente único en los propios lugares de trabajo, los Comités de fábrica o empresa, en proporción al costo de vida, y la equiparación de los salarios de la mujer sobre la base de «a trabajo igual salario igual».

e) El subsidio inmediato de tres pesetas para los obreros en paro forzoso, pagadas por los patronos.

f) La apertura inmediata de las fábricas y talleres.

g) La jornada de siete horas y la de seis para los trabajos insalubres y para los jóvenes.

h) La libertad de organización, manifestación y huelga, y contra la prohibición de la prensa obrera.

i) La plenitud de todos los derechos políticos para los jóvenes de ambos sexos, soldados y marinos, desde los dieciocho años.

j) La anulación de las leyes de Orden Público, de Vagos, del 8 de Abril, etc., votadas por el Parlamento imperialista de la contrarrevolución.

k) La expulsión de todo el territorio de Cataluña de todas las fuerzas represivas del imperialismo español, desarme de todas las instituciones armadas.

l) La expulsión de todos los bienes en beneficio de las masas laboriosas explotadas de Cataluña.

m) La libertad de todos los presos revolucionarios, obreros y campesinos.

n) La comparecencia, ante un tribunal popular, de todos los verdugos de la clase obrera.

ñ) La constitución y reconocimiento oficial de los Comités de fábrica, empresa o taller, como órganos permanentes de lucha, expresados en un amplio frente único por la base, que impulsen y garanticen todas las reivindicaciones obreras.

o) La constitución de Comités de campesinos que recojan las ansias y aspiraciones de los campesinos pobres en la lucha contra los impuestos y gabelas y por la posesión de las tierras, frutos y casas.

o) La constitución de milicias revolucionarias antifascistas, obreras y campesinas, que aplasten la bestia negra del fascismo imperialista y absorban nuestras aspiraciones revolucionarias, que garanticen la conquista y triunfo de nuestras aspiraciones revolucionarias, que garanticen la conquista y triunfo de nuestra liberación.

p) Contra el estatuto de la contrarrevolución, que significa la estrangulación del movimiento nacional revolucionario de Cataluña.

q) Por la plataforma revolucionaria de lucha, por el derecho de Cataluña a disponer de sus propios destinos, incluso el de separación. Por la liberación nacional y social de Cataluña.

*¡Obreros y campesinos,
trabajadores catalanes en general!*

Sólo por la realización de las consignas que contiene la plataforma revolucionaria de lucha por nuestras justas aspiraciones en contra del Estatuto contrarrevolucionario conseguiremos unidos estrechamente a las masas obreras y campesinas de España y demás pueblos oprimidos que luchan por el pan, la tierra y la libertad, la verdadera liberación nacional y social revolucionaria de Cataluña.

¡Abajo el imperialismo español! ¡Fuera de Cataluña las fuerzas armadas de la contrarrevolución que nos oprimen y reprimen sangrientamente!

¡Luchemos contra los enemigos del pueblo trabajador en nuestro propio país, los grandes propietarios del campo, los capitalistas catalanes!

¡Abajo los fomentadores del odio chauvinista y de la lucha fratricida entre los trabajadores!

¡Abajo el Estatuto de engaño y claudicación ante el estado opresor catalán!

¡Votad por la plataforma revolucionaria de lucha

del PARTIDO COMUNISTA, por la verdadera liberación nacional y social de Cataluña!

¡Luchando codo con codo con nuestros hermanos los obreros y campesinos de España! ¡Formemos el frente único por la liberación nacional y social de todos los oprimidos!

*¡Obreros y campesinos,
trabajadores españoles!*

¡Apoyad y sostened el movimiento nacional revolucionario del pueblo catalán!

¡Luchad despiadadamente contra el imperialismo español opresor de Cataluña y demás nacionalidades oprimidas!

¡Luchad por el derecho de autodeterminación de la nación catalana hasta la separación del Estado español!

¡Imponed la evacuación inmediata del territorio catalán del ejército, guardia civil y demás fuerzas armadas del imperialismo español!

¡Luchad contra la persecución del movimiento nacional revolucionario catalán por parte del Estado español, por la libertad de todos los presos nacional-revolucionarios. Combatid y desenmascarad la actitud chauvinista y españolista de los jefes socialistas y anarquistas contra la libertad del pueblo catalán!

¡Trabajadores explotados catalanes! ¡Españoles y demás pueblos oprimidos por el Estado español!

¡Viva la lucha por el Gobierno Obrero y Campesino de España!

¡Viva la liberación revolucionaria nacional y social de las nacionalidades oprimidas de Cataluña, Euzkadi, Galicia, de Marruecos y demás colonias!

¡Viva el Partido Comunista, vanguardia organizada de la revolución obrera y campesina y de la lucha

por la liberación revolucionaria de los pueblos oprimidos!

PARTIT COMUNISTA DE CATALUNYA

(«Catalunya Roja», n° 29, 9-XI-1933, pp. 4-3.)

4. ¡Contra el imperialismo español, por la liberación nacional de Cataluña!

*¡Organicemos para la lucha
los Comités de acción!*

El Partit Comunista de Catalunya lanzó un llamamiento a todas las organizaciones locales de la C.N.T., U.G.T., Esquerra, Unió de Rabassaires, Treintistas, Partit Proletari y Unió Socialista de Catalunya, invitándoles a organizar la lucha del pueblo catalán contra el imperialismo español, contra el fascismo y contra las organizaciones reaccionarias.

Pero nuestro Partido no ha de limitarse a aguardar las contestaciones de las entidades nombradas. Nuestro Partido ha de ponerse a la cabeza de la lucha de las masas catalanas, ha de orientarlas y ha de desarrollar el combate contra el imperialismo español y contra el fascismo asesino.

Frente a la preparación por parte del Gobierno Samper-Gil Robles de un ataque contra las masas populares de Cataluña, es preciso que sea organizada la lucha inmediatamente, la lucha independiente de esas masas; hay la necesidad inmediata de recoger todo el descontento, toda la indignación, toda la rabia del pueblo catalán contra sus opresores y traducir ese estado de rebelión de las masas en acciones concretas de lucha.

Hemos propuesto la organización en las fábricas y en todos los sitios de trabajo, en las barriadas, en los pueblos, en las Universidades y en el campo, de Comi-

tés de Acción elegidos libremente por las masas y que sean los que dirijan la acción unificada del pueblo catalán contra los que quieren arrancarle las pocas libertades conseguidas en sus luchas contra el imperialismo. Esos Comités de Acción hay que constituirlos inmediatamente. Todos los comunistas, todos los revolucionarios, todos los que sinceramente luchan por la liberación nacional de Cataluña deben ponerse en seguida a la obra, a la tarea de constituir esos Comités. Sólo el frente único revolucionario de las masas, frente único para la acción y por la acción, puede resolver revolucionariamente el pleito entablado entre el imperialismo español y las masas laboriosas de Cataluña.

¡Ni un día más de espera! Sin esperar órdenes de los Comités de los diversos Partidos, es preciso extremar la iniciativa. Cada obrero, cada campesino, cada estudiante, cada revolucionario, debe en la fábrica donde trabaje, en el pueblo que habite, en la Universidad, en la barriada, en la Cooperativa, en el sitio donde desarrolle sus actividades, tomar la iniciativa, reunir a sus compañeros y constituir el Comité de Acción.

«Catalunya Roja» está abierta para todos aquellos que pidan orientaciones, para todos los que necesiten preparar a los trabajadores de su fábrica, para todas las iniciativas. Es preciso que este movimiento sea verdaderamente popular, que salga de la entraña misma de las masas.

¡No hay momento que perder! ¡El fascismo prepara sus garras! Los unitaristas españoles quieren ahogar en sangre la rebelión de las masas campesinas catalanas, del pueblo laborioso de Cataluña! Frente al bloque de la contrarrevolución, frente al imperialismo español, *Unidad de acción revolucionaria del pueblo catalán.*

¡Constituyamos los Comités de Acción! ¡Emprendamos la lucha por la liberación nacional de Cataluña,

contra el fascismo, contra las organizaciones reaccionarias! ¡Pidamos la disolución de todos los partidos fascistas y fascisizantes!

¡Por la tierra, el pan y la libertad!

¡Comités de Acción! ¡Manifestaciones! ¡Mítnesi!
¡Toda clase de movilización hasta desarrollar un movimiento popular de conjunto en los cuatro puntos de Cataluña!

(«Catalunya Roja», n.º 47, 12-VII-1934, pp. 1-2.)

5. La participación de nuestro partido en la manifestación del 11 de septiembre.

Nuestro Partido, por primera vez, ha participado en la manifestación del 11 de septiembre, fecha más característica del pueblo catalán, que lucha por su liberación nacional.

Aunque nuestro Partido se ha colocado a la cabeza de la lucha por la liberación nacional y social de Cataluña, era necesario explicar nuestra posición respecto al 11 de septiembre y nuestra participación en dicha manifestación, sobre todo en momentos como éste, en que los ataques del imperialismo español contra las libertades de Cataluña y de Euzkadi hacen más necesaria la agudización de la lucha por la liberación nacional y social.

He aquí el manifiesto en cuestión, que reproducimos íntegro porque refleja en pocas líneas nuestra posición.

*¡Trabajadores de Barcelona!
Manifestaros el 11 de septiembre*

En el once de septiembre, el pueblo de Cataluña rinde homenaje al «Conseller en Cap», Rafael de Casanova, muerto en la barricada defendiendo las liber-

tades de Cataluña contra las tropas mercenarias del imperialismo español.

A cada aniversario, la manifestación ante la estatua de Casanova demuestra la voluntad del pueblo de Cataluña de ampliar sus libertades autonómicas hasta la conquista de la libertad completa de sus propios destinos, el derecho de autodeterminación, negado por el imperialismo español, unitarista y reaccionario.

En torno a la estatua de Casanova se han librado batallas contra las fuerzas represivas del Estado central, antes y durante la Dictadura, que han comprobado el significado revolucionario y antiimperialista de esta manifestación.

Este año la manifestación del once de septiembre reviste un carácter especialísimo ante los ataques cada vez más audaces del imperialismo español contra las escasas libertades autonómicas de Cataluña y de Euzkadi y contra todas las conquistas de los obreros y campesinos, ataques que forman parte del plan en que se prepara el golpe de Estado fascista.

El Partido Comunista de Cataluña, que marcha a la cabeza de la lucha por la liberación nacional y social de Cataluña, no puede faltar en esta grandiosa demostración y para revestirla de su carácter antifascista y revolucionario.

¡Trabajadores de Barcelona! Acudid a la manifestación bajo la bandera del Partit Comunista de Catalunya para luchar:

¡Contra los capitalistas y terratenientes de la Lliga y del Instituto de San Isidro, explotadores de las masas trabajadoras, traidores a las libertades autonómicas y porque sean juzgados ante un tribunal popular!

¡Contra los planes criminales del fascismo, que prepara la toma total del Poder!

¡Por la reapertura de los sindicatos y por la libertad de reunión, de prensa y manifestación para los trabajadores!

!Por el encarcelamiento de los terratenientes que marcharon a Madrid y de todos los contrarrevolucionarios y la confiscación de sus bienes en beneficio del pueblo trabajador!

!Por el desarme y disolución de las organizaciones fascistas!

!Por el armamento de las masas laboriosas y por la lucha abierta contra el imperialismo español y sus aliados en Cataluña!

!Acudid todos a la manifestación!

El Partit Comunista de Catalunya.

Las Juventudes Comunistas de Cataluña.

Lugar de concentración: local del Partido Comunista, Aviño 34, a las diez de la mañana.

(«Catalunya Roja», n° 56, 13-IX-1934, p. 3.)

6. Després del 6 d'octubre: Manifest del Partit Comunista de Catalunya.

A TOTS ELS TREBALLADORS
DE CATALUNYA

Contra el feixisme, per les reivindicacions dels treballadors, per les llibertats de Catalunya! UNITAT D'ACCIO!

La política sagnant del govern Lerroux-Gil Robles

El Govern de l'imperialisme espanyol, el bloc burgès-terratinent, fa esforços desesperats per dominar el moviment revolucionari. La victòria momentània del 6 d'octubre no ha vençut la revolució, i aquesta continua amenaçant i disposada a esclafar tots els obstacles. Solament per mitjà del terror, mantenint

l'Estat de Guerra sobre els nuclis més fermes i nombrosos de la revolució, pot el Govern actual mantenir-se en el poder, cercant desesperadament una sortida a la seva situació d'impotència davant l'oposició general de les masses populars d'Espanya i de Catalunya.

La política del bloc burgès-terratinent és el terror més sagnant. Hom penja, hom afusella, hom tortura; hom sepulta a presidi milers de proletaris, hom augmenta brutalment l'atac contra els obrers revolucionaris i contra les organitzacions de classe; hom suprimeix les miques més minses dels drets conquerits amb lluites aferrissades, hom manté l'Estat de Guerra i d'Excepció, la clausura dels locals del Partit Comunista i altres organitzacions polítiques i sindicals obreres; hom suprimeix la jornada de 44 hores i hom rebaixa els salaris; hom ajuda oficialment les bandes de pistolers dites dels Sindicats Lliures; els camperols són abandonats a la voracitat dels propietaris sota l'amenaça dels fusells de la guàrdia civil, els parats es moren de fam, mentre hom vota milions per a policies, guàrdies, repressió i preparació per a la guerra. Totes les llibertats polítiques estan suprimides. Catalunya ha tornat a ésser una colònia a qui l'imperialisme espanyol imposa la seva voluntat valent-se d'un exèrcit d'ocupació; l'Estatut anul·lat, el Parlament de Catalunya dissolt, els ajuntaments populars substituïts per una banda de cacsics i bandolers, la Universitat atropellada, totes les llibertats nacionals destrossades per la bota militar-policíaca.

Cercant una base de masses per al feixisme

Però, com que la política sagnant de Lerroux-Gil Robles no assoleix obligar les masses obreres, la burgesia treballa desesperadament per conquistar una base de masses sobre la qual instaurar el feixisme descarat

en el Poder. La situació anguixosa dels camperols, els productes dels quals es venen menyspreats per la baixa a l'exportació, la paràlització del comerç, que sotmet a la misèria milers de petits comerciants, la situació miserable de les professions liberals, la fam dels parats, vol aprofitar-ho la burgesia per a trobar-hi un sòlid puntal en què mantenir-se en la lluita per dominar el proletariat i imposar-li condicions de vida i treball més miserables que les actuals. D'on la demagògia dels agraris i dels cedistes, l'afalagar els parats, la promesa d'establir l'impost damunt la renda, ells, els servidors fidels del capitalisme. A Catalunya, per les condicions especials que imposa el problema nacional, la Lliga Catalana tracta també d'emportar-se la petita burgesia mitjançant una demagògia catalanista, extremant el fervor nacionalista a fi d'encarrilar-lo vers els interessos de la classe burgesa que representa.

Maniobres esquerristes de la burgesia

Ensems, la burgesia no es descuida pas de mantenir viu el foc de les il·lusions democràtiques que la política del Govern republicà-socialista apagà prou a Espanya i que el 6 d'octubre liquidà en gran part a Catalunya. Per això deixa àmplia llibertat d'expressió als Martínez Barrio, als Gordon Ordax i Domingo, perquè amb els seus discursos, amb les seves promeses de reforma social i de llibertat política, mantinguin aquestes il·lusions i es puguin minorar els embats de la revolució mentre hom troba la possibilitat d'instaurar un règim declaradament feixista.

A Catalunya, on les il·lusions han estat i continuen essent importants, els obrers, els camperols i les masses més radicalitzades de la petita burgesia de les ciutats que formaven la base d'acció «democràtica» de la burgesia enquadrada en la coalició governant que claudicà el 6 d'octubre davant el Govern central, comencen

a comprendre que el seu lloc és al costat del proletariat i que només sota la seva direcció poden resoldre llurs problemes. Això s'expressa per la descomposició dins Esquerra Republicana de Catalunya i d'Estat Català, descomposició que vol contenir-se desviant el descontentament i la indignació d'aquestes masses per la política de claudicació que fou coronada el 7 d'octubre, vers actuacions personals de Dencàs, Badia i altres: dirigents a fi d'evitar que s'incorporin a la lluita revolucionària dirigida pel proletariat.

L'activitat revolucionària de les masses

La derrota momentània d'octubre no ha pas fet minvar el desig de lluita de les masses, ans al contrari, la indignació contra els botxins vaticano-feixistes ha intensificat l'anhel de batre's per reconquerir les posicions perdudes i esclafar definitivament el feixisme. A Astúries, sota el poder dels escamots d'execució i del règim de tortures establert pel Govern, els obrers tornen a començar la lluita: a Sotondrio, 270 minaires es declaren en vaga i la mantenen durant 8 dies per haver detingut tres companys. A Laviana, en lluita també, i en altres punts d'Espanya sorgeixen vagues diàriament. L'atac contra la jornada de 44 hores posa dempeus els metal·lúrgics; els estudiants de Barcelona es baten contra l'imperialisme. Les masses populars estan llestes arreu per a la batalla.

Però, malauradament, a part el Partit Comunista i la C.G.T.U., els altres partits obrers i organitzacions sindicals mostren una passivitat suïcida i en molts casos, com en la vaga de metal·lúrgics, deixen que les masses es batin desorganitzadament sense preparar un moviment de conjunt. Els companys socialistes estan inclinant-se vers la posició de Besteiro i estan a punt de repetir la tàctica de la socialdemocràcia alemanya

que donà pas a Hitler: «Hindenburg millor que Hitler.»
«Lerroux millor que Gil Robles.»

Solament el Partit Comunista fa tota mena d'esforços per mobilitzar les masses per establir una unitat d'acció que faci possible de sortir al pas dels avenços del feixisme. Després d'octubre hi ha hagut només una acció de masses d'envergadura: la setmana d'agitació i de manifestacions a Madrid i Bilbao, en la qual el nostre Partit ha assolit de mobilitzar entorn de la protesta contra les execucions més de 15.000 obrers, en la qual els obrers dirigits per comunistes s'han batut amb la força pública, en la qual els estages de la C.E.D.A. a Tetuan i a Chamartín foren atacats pels manifestants.

*Cal impedir l'avenç del feixisme!
Cal fer-lo recular! Cal esclatar-lo!*

Amb totes les dificultats que indubtablement té el feixisme per a instal·lar-se al poder, el perill que això arribi continua essent una amenaça imminent per a les masses populars, per a la revolució. Tots els esforços, totes les energies, tots els sacrificis, són necessaris per a impedir-ho. El seus avenços són continguts per l'actitud resoluta de les masses contra ell, per les accions que, encara que pogués, (sic) desenrotlla la classe obrera. Per a barrar-li el pas, per a fer-lo recular i per a vèncer finalment, és necessari intensificar l'acció, la lluita de les masses, cal organitzar sense repòs la resposta energica a tots els atacs del feixisme i de l'imperialisme contra les condicions de vida i de treball dels obrers i dels camperols, contra les llibertats democràtiques, contra els atacs a les llibertats nacionals de Catalunya. Solament en la mesura que es produeixin vagues per reivindicacions econòmiques i polítiques immediates, manifestacions i protestes contra les execucions i el règim de terror imperant, contra l'Estat de

Guerra i l'ocupació militar imperialista de Catalunya, hom assolirà vèncer en la lluita entre la revolució i la contrarevolució a favor de les masses laborioses. Només en la mesura que el proletariat faci front per mitjà de l'acció als avenços del feixisme assolirà la classe obrera emportar-se rera d'ella els camperols i les capes radicalitzades de la petita burgesia de les ciutats.

La unitat d'acció per a poder organitzar la lluita

Cap partit obrer de Catalunya no pot proposar-se seriosament la revolució si desconeix que l'impuls victoriós només pot néixer —i Astúries ho ha demostrat— de la unificació de les forces proletàries.

Perquè ho comprèn així, el nostre Partit ha propugnat sempre pel front únic per a la lluita de totes les forces obreres de Catalunya. En diferents ocasions ens havem adreçat a les altres organitzacions plantejant-los la unitat en la lluita per a accions immediates i concretes. Amb motiu del triomf electoral de les dretes el 19 de novembre, amb motiu del viatge dels isidristes a Madrid i en un gran nombre d'ocasions. I molt més endarrera fou gestat pel nostre partit, en el míting de les Arts Decoratives poc després del triomf de Hitler a Alemanya, el naixement de la primera Aliança Obrera contra el feixisme.

L'aliança obrera de Catalunya

Existeix a Catalunya un principi d'unitat d'acció representat per Aliança Obrera que després d'octubre ha augmentat el seu prestigi entre les masses treballadores. Es aquest el nucli inicial de front únic sobre el qual la unitat d'acció dels treballadors catalans pot realitzar-se. Les necessitats actuals de la revolució fan imprescindible una ampliació i un enfortiment ràpid de

la seva organització. Per això el nostre Partit ha insistit dia a dia en la necessitat d'emprendre una campanya intensíssima de persuasió sobre els treballadors dels organismes que no estan encara adherits, a fi que en el si de l'Aliança Obrera hi siguin tots o la majoria dels treballadors de Catalunya. Hi manquen els rabassaires, els anarquistes, la C.N.T., la Unió Socialista de Catalunya, els sindicats influits per aquesta, molts sindicats autònoms, com el C.A.D.C.I. i altres, hi manca el Partit Català Proletari. Cal, doncs, convèncer tots aquests sectors de la necessitat d'entrar a formar part del front únic de les forces proletàries i camperoles. Però, a més, l'experiència d'Astúries ha demostrat com és imprescindible també portar als llocs de treball la unitat d'acció que es realitza entre els organismes dirigents, com cal anar a la formació de l'Aliança Obrera a les fàbriques, per convertir-les en fortaleses de la revolució, per crear-hi els nuclis dirigents que, en contacte diari i estret amb els treballadors, poden organitzar la voluntat de lluita de les masses i poden crear les bases on en el seu dia, i com a Astúries, poden basar-se els Soviets.

Ampliant-la als altres sectors obrers i camperols, arrelant-la a les fàbriques i lligant-la als treballadors d'Espanya per mitjà d'un Comitè Peninsular, l'Aliança Obrera podrà destruir totes les maniobres i demagògies de dreta i d'esquerra de la burgesia i arrossegar darrera ella els elements radicalitzats de la petita burgesia, per oposar-se al feixisme i fer triomfar a Catalunya i a Espanya el règim dels Soviets, el Govern Obrer i Camperol.

Unitat sindical

Una altra de les qüestions d'importància capital per al proletariat català és arribar a unificar tot el moviment sindical, tant més urgent que el feixisme

comença a muntar, sostingut pel Govern, una organització sindical de tipus feixista, encara que se'n cobreix amb el rètol de «Sindicalisme Catòlic». A Catalunya, els assassins a sou de la patronal i de la Lliga en els temps de Martínez Anido, les bandes de pistolers del Lliure, tornen a renéixer. Solament la unitat sindical de totes les organitzacions de classe pot impedir la tornada dels Sindicats Lliures.

La fórmula per a aquesta unificació ha d'ésser: un sindicat sol a cada indústria, una sola federació local, una sola central sindical. Respecte absolut a les tendències de classe dintre els sindicats i proporcionalitat en els llocs de direcció.

Però, mentre no s'arribi a un Congrés d'Unificació dels Sindicats de Catalunya, cal que immediatament s'estableixin Comitès d'Enllaç Intersindicals de les organitzacions que estan d'acord amb la unificació, a fi de poder no solament desenrotllar una gran campanya d'unificació a tot el país, sinó afrontar i organitzar i dirigir les lluites per la defensa i per imposar l'obertura dels Sindicats, la llibertat de vaga i l'oposició a la projectada Llei d'Associacions, de tipus feixista. El Partit Comunista, que sempre ha lluitat per la unitat sindical i que pels seus esforços per unificar les organitzacions obreres de classe fou combatut ferotgement pels dirigents sindicals que actualment adopten la tesi de la unitat, veu complagut com la unitat s'obre camí fins a tal punt que alguns dirigents sindicals, recollint aquest anhel que senten els obrers, inicien el camí que nosaltres venim marcant diàriament. L'exemple donat pel Sindicat Roig de minaires d'Astúries, fusionant-se amb el de la U.G.T., de la mateixa indústria, i creant el Sindicat Unificat de Minaires, fet que es repeteix en moltes localitats per iniciativa de la C.G.T.U., és l'expressió pràctica i rotunda de la sinceritat dels comunistes en aquesta qüestió. Que els Sindicats de Cata-

lunya i molt especialment els de la C.N.T. segueixin el mateix camí! Per a cada indústria, un sol Sindicat Unificat!

Partit únic revolucionari del proletariat!

Però els fets d'octubre han madurat políticament la classe obrera i aquesta ja no es conforma solament amb el front únic, sinó que vol la creació del Partit Únic revolucionari del Proletariat. Nosaltres, perquè som marxistes-leninistes, desitgem ardentment la unitat política del proletariat.

A més del Partit Comunista, existeixen a Catalunya quatre partits que es diuen marxistes: la Unió Socialista, la regional del Partit Socialista Espanyol, el Bloc Obrer i Camperol i el Partit Proletari Català, i aquests dos últims diuen acceptar el marxisme leninisme. Les experiències d'octubre, la insurrecció asturiana, han demostrat que només amb els principis, els mètodes i la tàctica del marxisme-leninisme hom pot fer triomfar la revolució. Els camarades socialistes, amb aquesta experiència i amb l'experiència internacional d'Alemanya i Àustria, comencen a comprendre el fracàs rotund de la II Internacional i dels mètodes i les tàctiques de col·laboració de classe que la informen i que l'any 14 féu que es possessin al costat de l'imperialisme, dels fabricants de canons. Només queda, doncs, com a únic Partit mundial del proletariat, la Internacional Comunista, dins la qual hi ha el Partit Bolxevic de l'U.R.S.S., el dirigent de la revolució d'octubre i el que amb Stalin al front dirigeix els obrers i camperols russos vers el Socialisme.

Es, doncs, dins de la Internacional Comunista fundada per Lenin, sota la seva bandera i amb el seu programa, que cal establir la unificació política del proletariat si hom vol expressar concretament el desig

de la classe obrera d'Espanya i de Catalunya, per a la qual el Partit Únic significa el Partit que ha d'estendre a tota la península l'exemple d'Astúries, que, com allí, pugui establir-se el Govern Obrer i Camperol sobre la base dels Soviets.

Però, ensems que els camarades socialistes desenvolupats de la II Internacional giren els ulls cap a la Internacional Comunista, a la Rússia dels Soviets, i comencen a identificar-se amb el marxisme-leninisme, quan milers d'obers socialistes d'Àustria i d'Alemanya entren als rengles del Comunisme mundial, una sèrie de grups expulsats pel seu oportunisme i per les seves traïcions al moviment obrer internacional es reuneixen a París per intentar la creació d'una nova internacional, o sia per evitar que la unificació es realitzi, per dividir encara més el proletariat, per desviar les masses de l'únic camí que les pot conduir a la victòria, per secundar la política del capitalisme contra l'U.R.S.S. I els dirigents del Bloc Obrer i Camperol acudeixen a la dita conferència i el seu marxisme-leninisme no els impedeix de contribuir a aquesta maniobra infame contra la unificació. Els obrers partidaris de la unitat han de lluitar aferrissadament contra aquesta maniobra que vol retardar la unificació del proletariat mundial.

Nosaltres havem estat sempre i hi estem ara per la unificació política del proletariat; creiem que aquesta unificació, si ha de servir per a vèncer el feixisme i instaurar la dictadura del proletariat, que és el desig dels treballadors de Catalunya, ha de fer-se sobre la base del programa de la Internacional Comunista. Però com que, si bé els obrers socialistes i bloquistes s'orienten vers ella, encara hi ha en ells moltes incomprendions que els impedeixen d'identificar-se completament amb el seu programa, el Partit Comunista de Catalunya creu que serà a través de l'acció diària en la lluita contra el feixisme com es forjarà la unitat ideològica i, per tant, serà possible la unitat orgànica.

Mentrestant, i per facilitar l'apropament en la lluita diària i que l'experiència d'ella permeti a tots els obrers de convèncer-se de quins són els mètodes i les tàctiques millors, nosaltres no tenim inconvenient a entrar en negociacions i a formar part d'una Comissió d'Unificació amb tots o amb alguns dels quatre esmentats par- tits que acceptin com a principi per a tal cosa els següents punts: marxisme-leninisme, insurrecció arma- da, dictadura del proletariat.

Acció, acció i acció!

Des d'octubre s'han agreujat els antagonismes en el si de la burgesia espanyola, la crisi es fa més pro- funda i cal esperar esforços desesperats del feixisme per assolir una victòria definitiva sobre les masses labo- roses. Solament pot assolir això la passivitat de la classe obrera. Es, doncs, necessària i urgent una pro- funda atenció per a organitzar i desenrotllar les lluites dels treballadors, perquè la classe obrera pugui contes- tar a cada atac del feixisme i de la reacció amb un contraatac vigorós, perquè la classe obrera passi de la posició defensiva a l'ofensiva en tots els fronts.

Entre els anarquistes i també entre els socialistes existeix una opinió que pot causar grans mals a la classe obrera. Aquesta consisteix a creure que no cal perdre temps en lluites per reivindicacions petites i immediates, sinó que cal preparar-se per a una nova insurrecció. Nosaltres, els comunistes, estem convençuts que els obrers, després d'octubre, n'han tret efectivament l'única experiència justa: *Cal organitzar la lluita per la dictadura del proletariat, pels Soviets.* I per la dictadura del proletariat, i pels Soviets, lluitem els comunistes. Però la lluita per la dictadura del prole- tariat, camarades socialistes i camarades anarquistes, està estretament lligada a la lluita quotidiana per les

reivindicacions polítiques i econòmiques immediates dels treballadors. Com més vigorosament organitzem i rea- litzem la resistència contra tots els atacs feixistes i reaccionaris més ens atansarem al nostre objectiu.

Per això diem nosaltres: la tasca actual del prole- tariat de Catalunya i d'Espanya és passar de la defen- siva a l'ofensiva. Es la lluita per l'augment dels salaris, per la jornada de 44 hores, pel subsidi als parats. Es en aquests moments la lluita contra les execucions, contra l'Estat de Guerra. Es la lluita per les llibertats polítiques dels treballadors. Es el combat contra l'im- perialisme espanyol, que ha convertit Catalunya en una colònia. Es l'acció diària amb el burgès i el terratinent.

Es necessari prestar suport al desenrotllament de les vagues, que en molts casos sorgeixen sense el con- trol i àdhuc a vegades contra l'opinió dels dirigents sindicals; cal que cada atac de la burgesia i del feixisme sigui immediatament contestat.

Si volem la Unitat d'Acció a l'Aliança Obrera, si treballem per la Unitat Sindical, si ens proposem el Partit Únic, és solament i exclusivament perquè sigui més fàcil d'organitzar l'acció de les masses, perquè aquestes puguin llançar-se estretament unides contra l'enemic comú.

Treballadors tots! Camarades socialistes i anar- quistes! El feixisme no cau si no se l'empeny tots els dies i a totes hores. Cal, doncs, passar immediatament de l'agitació a l'acció mancomunada. En aquesta tasca, els Comitès d'Aliança Obrera a les fàbriques i als tallers, han de fer el paper principal. Treballem per la seva creació!

Camarades de la F.A.I., de la C.N.T., de la Unió Socialista, del Partit Català Proletari i Unió de Rabas- sares! Incorporeu-vos al front únic de tots els treballadors! Ingressen a l'Aliança Obrera!

Treballadors revolucionaris! El Partit Comunista

de Catalunya us invita a ingressar als seus rengles, a lluitar sota la bandera de Lenin per instaurar el gloriós règim dels Soviets!

EL COMITTE CENTRAL DEL PARTIT COMUNISTA DE CATALUNYA

7. Davant el procés del Govern de la Generalitat Manifest del Partit Comunista de Catalunya.

*Dempens, poble de Catalunya!
Per l'annistia, per l'alliberació nacional i social!*

El procés contra la Generalitat ha començat a Madrid.

La banda de botxins Gil Robles-Lerroux, que han sembrat el país ibèric de cadàvers proletaris, que manaren assolar per l'aviació bariades obreres d'Astúries, que ordenaren a les tropes mercenàries enviades del Marroc violar dones i noietaes, saquejar la població treballadora, assassinar centenars de presoners proletaris, que ha omplert les presons, els vaixells i els camps de concentració de milers de treballadors, que han anul·lat i trepitjat les migrades llibertats autonòmiques conquistades pel poble català, que volen convertir Catalunya en una colònia sotmesa a la rapacitat dels imperialistes espanyols i dels seus lacais els capitalistes i terratinents catalans, aquesta banda representativa de la reacció vaticano-feixista es proposa condemnar el Govern de la Generalitat, elegit pel sufragi universal.

El Partit Comunista de Catalunya no vol jutjar en aquests moments l'obra del Govern de la Generalitat. Manta vegada ho ha fet amb tota la cruessa i la llibertat de criteri que és peculiar al partit del proletariat.

Però avui, davant el procés contra el Govern de la Generalitat, considerem que aquest procés és el procés contra tot el poble de Catalunya, és la revenja de la més negra reacció que disposa de tots els estaments de l'Estat contra el moviment d'alliberació nacional i social, contra la voluntat del poble de Catalunya a disposar dels seus propis destins.

Obrers, treballadors tots, estudiants i intel·lectuals de Catalunya! Cal sortir de la passivitat suïcida. Cal que la vostra veu, que la vostra ira, que és la veu i la ira de la immensa majoria del poble català, es manifesti al carrer, s'aixequi irada i en manifestacions puixants; emprant totes les formes d'agitació i de demostracions populars paleseu la vostra protesta, la vostra ferma voluntat d'annistia per a tots els empresonats caiguts abans, durant i després del 6 d'octubre.

Cal que durant el Procés contra la Generalitat us manifesteu a la via pública, a les fàbriques, als teatres i cinemes, a tot arreu on s'aglomeren masses populars.

Cal no oblidar que solament l'acció constant de tots, l'activitat incessant de les masses pot fer recular Gil Robles i tots els enemics del poble treballador de Catalunya, que solament la protesta organitzada en front únic podrà arrencar de les presons i els presidis els milers de combatents obrers d'Astúries et de Catalunya.

Cal alliberar els 17 companys nostres condemnats a 30 anys pels combats de l'Arrabassada, els centenars de rabassaires i els milers d'obrers i de pagesos comunistes, socialistes, anarquistes i antifeixistes empresonats arreu d'Espanya i a Catalunya.

Foragitem de Catalunya les urpes de l'imperialisme espanyoll!

Defensem el dret de Catalunya a determinar els seus propis destins, a proclamar la República Catalana!

Organitzem la lluita per la defensa de totes les reivindicacions dels treballadors!

Formem un sol bloc popular antifeixista contra el poder central i per l'alliberació nacional i social de Catalunya!

Lluitem tots per:

L'amnistia total dels presos revolucionaris!

L'aplicació de la Llei de Contractes de Comreu i de totes les llibertats autonòmiques conquistades pel poble català.

L'obertura de tots els centres clausurats i llibertat de premsa, de reunió i d'associació pels treballadors!

Per la Universitat i l'ensenyança catalana!

Reposició dels ajuntaments d'elecció popular!

Treballadors! Poble laboriós de Catalunya! L'imperialisme espanyol, la burgesia i els terratinents d'Espanya i de Catalunya, són els enemics del vostre benestar i de les vostres llibertats. Unim-nos tots contra d'ells. Marxem tots units sota una sola bandera, perquè units som invencibles!

Tots dempeus per l'amnistia i la conquesta de totes les llibertats!

EL PARTIT COMUNISTA DE CATALUNYA

(«Lluita», n° 14, 31-IV-1935, p. 1.)

8. Davant la jornada de l'11 de setembre del 1935.

Les masses populars de Catalunya tornen a estar davant l'11 de setembre. Una gran diferència separa l'any passat d'aquest, perquè aleshores una massa plena de fe en l'avenir desfilà par davant d'en Casanova, símbol de les llibertats de Catalunya. Enguany, la més negra reacció ens arrabassà les mines llibertats que ens donà l'Estatut, el Parlament català, fins els Ajuntaments d'elecció popular, passant per la Llei de Contractes de Comreu i altres.

Per si això no fos prou, l'estat de guerra perpetu cau com una llosa damunt el poble català, volent ofegar l'onada de protestes que sorgeix d'arreu, contra l'estat actual a Catalunya, oprobios per a ella.

Per a més escarni encara, tenim la Lliga, radical i la Ceda, partits que s'han significat pel seu odi a les llibertats catalanes, que pretenen donar la sensació de governar Catalunya, en nom d'una bescantada «pacificació de los espíritus», quan realment els interessos particulars d'aquests senyors és el seu nord en tota la seva negra història.

Es davant tot això que el Partit Comunista de Catalunya, a la vegada que lluita contra l'impopular Govern de la Generalitat i contra el Govern Gil Robles-Lerroux, té el deure d'advertir a les masses nacionalistes de Catalunya que únicament lligant la qüestió nacional a la social i sota la bandera del Partit Comunista de Catalunya, com ho pot demostrar amb exemples, l'U.R.S.S., aquella assolirà la independència nacional i social.

La jornada de l'11 de setembre d'enguany ha d'ésser una jornada per l'amnistia i l'alliberació dels empresonats. Per l'Estatut. Per la Llei de Contractes de Comreu i la terra per als camperols. Fora de Catalunya els usurpadors de les nostres llibertats. A baix l'estat de guerra. Per un front popular antifeixista. Per un Govern popular revolucionari.

(«Lluita», n° 16, agost 1935, p. 2.)

9. El programa d'alliberament nacional i social del Partit Comunista de Catalunya (maig del 1936).

Primer. Indemnització, per part dels propietaris, a tots els camperols que hagin estat desnonats o emprisonats. Lluita perquè tots els deutes dels camperols (hipoteques, arrendaments endarrerits, impostos en-

darrenits) siguin anul·lats. Supressió dels impostos a la petita pagesia. Crèdits sense usura a tota la petita i mitjana pagesia.

Segon. Aplicació de la Llei de Contractes de Conreu tal com va ésser votada pel Parlament de Catalunya en la primera votació.

Lluita per la confiscació sense indemnització de totes les terres dels grans propietaris, de l'Església i dels Ordres religiosos, i lliurament immediat als parcers i als arrendataris que la treballin en l'actualitat, i repartiment entre els pagesos pobres i jornalers agrícoles perquè les treballin individualment o col·lectivament. Les terres de l'Estat i dels Ajuntaments seran lliurades als pagesos pobres i jornalers agrícoles per a conrear-les. Les terres conreades pels rabassaires i mitgers durant més de quinze anys han de passar a ésser propietat dels conreadors. El bestiar i les eines de treball de les terres confiscades passaran igualment a mans dels conreadors. Proveïment de maquinària, eines de treball i llavors als obrers agrícoles i petits pagesos que prenguin al seu càrrec terres confiscades.

Tercer. Eixamplament de l'Estatut passant íntegrament a Catalunya tots els serveis de l'Estat, àdhuc el dret de concertar tractats comercials. Reconeixement del dret de Catalunya a l'auto-determinació, arribant fins a la separació de l'Estat espanyol. Lluita perquè totes les nacionalitats oprimides: Euscadi, Galícia, Marroc, gaudeixin de la plena llibertat nacional.

Quart. Que tots els joves de Catalunya facin el servei militar en territori català.

Cinquè. Democratització total de l'Exèrcit, de la Marina i altres forces armades, depurant-les de tots els elements reaccionaris i feixistes. Desmilitarització [censurat].

Sisè. Democratització i catalanització ampla i profunda de tota l'administració de justícia, i que depengui íntegrament del Govern de Catalunya.

Setè. Dissolució i desarmament de totes les organitzacions reaccionàries i feixistes. Expulsió total dels Ordres religiosos i expropiació de tots els seus béns a favor dels obrers en atur forçós.

Vuitè. Armament [censurat].

Novè. Lluita per la nacionalització de les empreses de la gran indústria, dels Bancs, de les mines, dels ferrocarrils i dels altres mitjans de transport i comunicació.

Desè. Control obrer de la producció, exercit pels comitès de fàbrica i d'empresa. Jornada de set hores i de sis per als miners i per als joves menors de divuit anys. Augment dels salaris a totes les indústries i disminució del cost de vida per millorar el benestar de les masses treballadores.

Onzè. Realització d'obres públiques per col·locar tots els obrers en atur forçós. Subsidi a tots els qui no sigui possible de col·locar.

Dotzè. Assegurances socials en cas d'atur forçós i de malaltia i millorament de les assegurances actuals d'accidents, de maternitat i de vellesa, anant totes per compte de l'Estat i de la indústria nacionalitzada i a càrrec també de les empreses encara no nacionalitzades ni municipalitzades. Els treballadors no han d'aportar-hi cap quantitat.

Tretzè. Solidaritat proletària amb els treballadors de tot el món i aliança fraternal amb la Unió Soviètica, que construeix victoriosament el socialisme. Unió estreta amb el proletariat d'Espanya i dels altres pobles ibèrics. Lluita constant per la pau al costat dels pobles

que la desiguen de veritat, al davant dels quals es troba l'U.R.S.S.

Catorzè. Igualtat de drets per a la dona, garantint-li la seva llibertat amb el benestar econòmic i aplicant la fórmula de «a treball igual, salari igual», en relació amb els homes.

Quinzè. Reconeixement de tots els drets polítics i socials als joves des dels divuit anys. Protecció i ajut per part de l'Estat, dels Ajuntaments i dels Sindicats per al millor desenvolupament físic, cultural, tècnic, artístic i esportiu donant accés a la Universitat i altres centres culturals a tota la joventut treballadora. Escola única, gratuïta i obligatòria.

Per arribar més fàcilment a plasmar en realitats els punts d'aquest Programa d'alliberament nacional i social, el Partit Comunista de Catalunya defensa com a instruments de lluita més eficaces —avalats per les glorioses experiències del sis d'octubre i del setze de febrer— l'organització de la unitat d'acció de la immensa majoria de les masses del poble treballador, en la forma següent:

Primer. Constitució a cada poble i a cada lloc de treball de les Aliances Obreres i Pagueses com a òrgans de front únic dels treballadors en lluita per les reivindicacions immediates i pel seu alliberament nacional i social.

Segon. Manteniment i reforçament del Front Popular antifeixista i antimperialista organitzant-lo a cada població i a cada barriada, com una vastíssima coalició de les forces obreres, democràtiques i nacionalistes, la qual coalició ha de coordinar la lluita contra la reacció i l'imperialisme en un pla molt més ample que les Aliances Obreres i Pagueses, puix que el Front Popular incorpora en un sol front de combat contra el feixisme, a més a més de les forces obreres

i pageses organitzades, les grans masses treballadores inorganitzades i totes les forces republicanes i nacionalistes de la petita burgesia, i àdhuc de la burgesia liberal.

(«Octubre», n° 16, I-V-1936, p. 1.)

creación del Estado precedió allí al desarrollo del capitalismo, y la unidad obtenida fue una unidad absolutista y despótica, caracterizada por una opresión nacional inaudita. En un caso parecido se encuentra España. Si en lugar de ser un país predominantemente agrario, económicamente atrasado, España hubiera sido un país de gran desarrollo industrial, el capitalismo hubiera fundido en una unidad sólida a los distintos pueblos de la península. La unidad española ha tenido como base la hegemonía de los grandes terratenientes y de la Iglesia, la sujeción de la parte más vital y progresiva del país a la más atrasada, hegemonía y dominación que hallaron su expresión en el «despotismo asiático» —para emplear la expresión de Marx— de la monarquía borbónica. Esta unidad artificiosa y despótica no podía mantenerse más que gracias a una irritante desigualdad nacional, que puede ser equiparada a la desigualdad de casta existente en la Edad Media entre el señor y el siervo.

3° El movimiento de emancipación nacional en España ha surgido con una vitalidad particular en Cataluña y Vizcaya, esto es, en los dos centros industriales más potentes de la península, expresando así la tendencia natural de toda burguesía a constituirse en Estado, la lucha de los pueblos económicamente más avanzados contra el centralismo absorbente, reaccionario, de la España monárquica y semifeudal.

4° La lucha por la emancipación nacional es uno de los aspectos de la revolución democrática, y por consiguiente, está íntimamente ligada con la lucha de clases. Concretamente: la lucha por la emancipación nacional no es más que una de las formas de la lucha entre la burguesía y el feudalismo. En ella aparecen todas las características del movimiento democrático en general. Como en éste, la burguesía, en todos los momentos decisivos se inclina a la capitulación, a las

concesiones al enemigo (recuérdese toda la política de la burguesía catalana capitaneada por Cambó), mientras que la pequeña burguesía tiende a las soluciones radicales (Maciá y «Estat Català»), mostrándose, sin embargo, incapaz de llevarlas a la práctica hasta el fin.

5° La emancipación nacional no puede ser obra más que de las grandes masas populares. En ellas se apoyó la burguesía en todo el transcurso del siglo XIX. Hoy, esto no es posible, porque ha surgido una fuerza nueva, el proletariado, cuyo papel en la vida económica lo coloca frente a la burguesía y le impugna a ejercer la hegemonía en todos los grandes movimientos populares. Por esto, la burguesía, en todos los momentos decisivos retrocede, traicionando el movimiento.

6° La emancipación nacional es una de las reivindicaciones de la democracia, y, por esto, el proletariado no puede desentenderse de ella, adoptar una actitud de inhibición escudándose en un internacionalismo abstracto, que se convierte, de hecho, en un sostén de la política de centralismo reaccionario, de opresión de unas nacionalidades por otras. «Concebir que la revolución social es posible —decía Lenin— sin la insurrección de las pequeñas naciones en las colonias y en Europa, sin explosiones revolucionarias de una parte de la pequeña burguesía con todos los prejuicios, sin los movimientos de las masas proletarias y semiproletarias poco conscientes contra los terratenientes, el yugo clerical, monárquico, nacional, etc.— pensar así significa renunciar a la revolución social... Quien espere una revolución social «pura» no la verá, es un revolucionario verbal que no comprende la revolución verdadera.»

El proletariado revolucionario debe pronunciarse, pues, de una manera clara y categórica con respecto a la cuestión de las nacionalidades, como lo hace por lo

que se refiere a todos los aspectos de la revolución democrática.

7° Los comunistas se pronunciarán incondicional y decididamente por lo que tenga de democrático, de lucha contra la opresión, el movimiento de emancipación nacional, pues son «los enemigos más decididos y consecuentes de toda opresión» (Lenin). Pero, al hacerlo, evitarán por todos los medios identificarse con el nacionalismo de la burguesía de la nación oprimida, que tiende a subordinar los intereses de clase del proletariado al principio nacional, y con el de las clases explotadoras de la nación dominante, que, explotando los legítimos sentimientos de solidaridad supra-nacional de los obreros, pretende convertir a éstos en cómplices de la política de opresión nacional.

Por esto, tan errónea es la posición de la «Federación Comunista Catalano-Baleares» que, en sus tesis sobre la cuestión nacional y en su reciente «Carta abierta a la Internacional Comunista» afirma que el proletariado revolucionario debe hacer suyo el movimiento nacionalista, «integrar el partido comunista» en este movimiento, como la de la Confederación Nacional del Trabajo que en su última conferencia, en un momento álgido del conflicto entre la efímera República Catalana y el poder central, se declaraba dispuesta a luchar contra la independencia de Cataluña por todos los medios, sin excluir la «insurrección armada».

8° El principio que los comunistas españoles han de defender con toda energía es el reconocimiento del derecho indiscutible de las nacionalidades a disponer libremente de sus destinos, sin excluir el derecho de la separación, si ésta es la voluntad de la mayoría de la población. Ningún demócrata sincero —y no hay partidarios más sinceros de la verdadera democracia que los comunistas— puede pronunciarse contra este

principio. Pero una cosa es defender este derecho y otra la cosa en sí. Como decía Lenin «El reconocimiento del derecho al divorcio no excluye la agitación contra el divorcio». La proclamación del derecho de los pueblos a disponer libremente de sus destinos, significa que los comunistas están contra toda opresión injusta.

En todo caso, la propaganda contra la separación pueden hacerla, no los comunistas de la nación oprimida, sino los de la oprimida, que lucharán contra el chovinismo local y pondrán de relieve los intereses comunes de los obreros de todas las nacionalidades. Sólo así se establecerá un verdadero lazo de unión entre todos los trabajadores españoles.

9° En el caso concreto de España, los comunistas sostendrán el derecho de Cataluña y Vizcaya a darse la constitución política que les plazca y lucharán contra toda tentativa del Gobierno provisional de la República de continuar las tradiciones del centralismo despótico de la monarquía. Esta es, principalmente, la misión del proletariado no catalán y no vizcaíno.

Los comunistas de las naciones oprimidas denunciarán la inconsciencia de la pequeña burguesía radical, combatirán el chovinismo local y, mediante una propaganda activa y constante, demostrarán que la burguesía es incapaz de resolver el problema de las nacionalidades.

10° La burguesía española, por su debilidad, por los lazos que la unen económicamente a las fuerzas feudales del país, por sus contradicciones internas, es incapaz de fundir los distintos pueblos en la potente unidad política que los intereses del desarrollo económico de la península exigen. Esta unidad no puede realizarse más que una clase históricamente progresiva, esencialmente libertadora y que esté unida por encima de las diferencias nacionales, por un interés común: el

proletariado. Sólo la victoria de esta clase garantizará el desenvolvimiento de los pueblos, el reconocimiento indiscutible de sus derechos, el fin de toda opresión y la instauración de una Unión de Repúblicas libres.

(«Comunismo», n.º 2, 15-VI-1931, pp. 39-40,
i parcialment a «El Soviet», n.º 3,
29-X-1931, p. 2.)

2. Nova tesi de l'Esquerra Comunista sobre la qüestió de les nacionalitats.

1.— En el tiempo transcurrido desde la última Conferencia de la Oposición Comunista de España se han desarrollado de tal forma los problemas que plantea la revolución española que la realidad histórica obliga, en buena lógica, a hacer algunas rectificaciones, sino de fondo en algunos, como en el problema de las nacionalidades, por lo menos de forma y de táctica. En el proyecto de tesis sobre la cuestión de las nacionalidades, aprobado por unanimidad en la Conferencia de junio de 1931, se estudian los problemas nacionales que tiene planteados España de una manera uniforme y sin establecer diferencias entre ellos. La experiencia nos ha demostrado que los comunistas no podemos afrontarlos todos con el mismo criterio. Hay que hacer distinciones y distinciones tan substanciales que nos lleven a conclusiones totalmente opuestas. Cada uno de los casos tiene tan distinta génesis y tan distinto desarrollo y fundamento que equipararlos sería un error en el cual, como comunistas, no podemos de ningún modo caer.

2.— La emancipación nacional es una de las reivindicaciones de la democracia, y por esto el proletariado no puede desentenderse de ella. La emancipación nacional, como las demás conquistas de la democracia, no puede ser alcanzada más que por la

acción de las grandes masas populares dirigidas e impulsadas por el proletariado. España, es en la Europa occidental el país económicamente más atrasado, y en ella conviven las más opuestas economías. Esta es la causa de que en el transcurso de siglos no haya podido asimilar, ni económicamente ni culturalmente, los distintos pueblos que en su origen la formaron al constituirse como una sola unidad política. Mientras una parte del Estado, la menos extensa, se veía impulsada por el camino del progreso capitalista. otra parte, las más importante y, por desgracia, la que tenía el predominio político, permanecía en un estado agrario semifudal, ligado fuertemente a la existencia de la monarquía y de la Iglesia. Este desequilibrio tenía que producir forzosamente una lucha entre la parte más avanzada y la más atrasada, en la que a la vez coinciden, y no por casualidad, puesto que históricamente existen razones para que así sea, la existencia de pueblos de lengua e idiosincracia distinta dentro de la unidad política española. Sin embargo, los dos resurgimientos nacionales de España no tienen ni las mismas características ni el mismo significado. Es eminentemente democrático y progresivo uno, el catalán; el otro, el vasco, es, por el contrario, eminentemente regresivo.

3.— Cataluña, en el conjunto del Estado español, representa la parte más avanzada y progresiva. La burguesía catalana, a la pérdida de las últimas colonias de América, reconociendo el valor impulsivo del resurgimiento catalán y tomándolo de manos de poetas y soñadores, hizo de él un arma para amenazar y sacar ventajas para sí a la monarquía, que tenía su principal asiento en el atraso en que vivía y vive la mayor parte del Estado, parte de él sumido aún en un semifudalismo que impide todo progreso democrático. El capitalismo catalán, debido sin duda a lo poco sólidos que son los cimientos de una industria que no tiene raíces naturales en el país, sino más bien nacida de una

voluntad tenaz y de la necesidad imperiosa de no perecer como pueblo, por mediación de su partido representativo (la Lliga), olvidó pronto su misión de democratizar el Estado, y a cambio de concesiones que le permitieran subsistir y progresar mediocramente como clase, dispuesta a no perder su influencia en la dirección del Estado, relegó las aspiraciones nacionales de Cataluña a segundo término. Esta posición de la gran burguesía catalana contribuyó a desplazar el movimiento nacional hacia la izquierda, dando la hegemonía a la pequeña burguesía, que lo radicalizó y le dió un contenido revolucionario.

4.— Esta etapa del movimiento nacional catalán desempeña un gran papel en el movimiento revolucionario español, e incluso sus jefes, Maciá especialmente, llegan a ilusionar no sólo a las masas de Cataluña, sino a buena parte de las masas revolucionarias pequeño-burguesas y proletarias del resto de España. En este sentido, las masas de la C.N.T., mientras sus dirigentes amenazaban con oponerse hasta con las armas en la mano al movimiento separatista catalán, comprendían su papel mucho mejor que sus jefes, aunque lo comprendían de una manera inconsciente y poniendo en ello ilusiones que habían de ver defraudadas. Era evidente el impulso que daba a la revolución española el movimiento nacional catalán, radicalizado por la pequeña burguesía dirigida por Maciá, el cual, como había sido predicho por los comunistas, había de traicionar sus propios ideales entregándose sin condiciones al Gobierno central, continuador en este aspecto, como en tantos otros, de la labor de la caída de la monarquía.

5.— Hoy con la República, como ayer con la monarquía, el problema nacional significa un impulso hacia adelante en la revolución democrática. Aún hoy, después de la caída de la monarquía, el resurgimiento nacional de Cataluña representa la lucha

de la parte más avanzada de España contra la más atrasada; significa la lucha de la democracia contra la parte feudal del Estado. Los comunistas tenemos el deber de defender incondicionalmente el derecho de Cataluña incluso a su independencia; pero al mismo tiempo debemos denunciar a las masas el papel de traición que los dirigentes de la pequeña burguesía juegan en esta lucha por la independencia nacional de Cataluña. En la actualidad, la traición que han llevado a cabo Maciá y sus partidarios es indudable, y ha sido denunciada por algunos de los mismos que ayer le seguían. Pero a Maciá, en su mismo papel, han de substituirle otros que fueron sus partidarios y que todavía están más próximos a la clase obrera y no del todo faltos de prestigio entre las masas proletarias y las masas más proletarizadas de la pequeña burguesía de la ciudad y del campo. Esto representa un verdadero peligro para la revolución.

6.— No puede tampoco la Oposición seguir a los dirigentes del B.O.C. en su inconsciente política nacionalista que tantos elementos de la pequeña burguesía les atrae, y los cuales ven en el B.O.C. no un partido de clase, el partido comunista, sino el partido catalán, que «va más lejos en su separatismo». Esta política debe ser implacablemente condenada por la Izquierda Comunista, pues podría hacer creer a parte del proletariado que su emancipación depende sólo de la emancipación nacional de Cataluña, y esto no es cierto. Esto lo saben muy bien los jefes del B.O.C., que en aras a la popularidad abandonan la ruta del Comunismo. La emancipación del proletariado catalán no depende de la emancipación de Cataluña, sino todo lo contrario; la emancipación de Cataluña, como la de todos los pueblos dependen de la emancipación del proletariado, que al hacer su revolución e instaurar su dictadura resuelve este aspecto de la revolución democrática, como resuelve todos los demás que de ningún modo

puede resolver la democracia burguesa. Decir lo contrario a los obreros de Cataluña, igual que a los de los demás países no emancipados, supone engañar a sabiendas a los obreros y traicionar la causa del proletariado.

7.— En resumen, hay que reconocer que el problema catalán es una realidad y tiene sus razones económicas que le dan un carácter progresivo y revolucionario. La Oposición Comunista de Izquierda debe aprovechar y aun impulsar este movimiento en lo que en sí tenga de revolucionario, no olvidando en ningún caso evidenciar ante el proletariado el carácter demócrático del problema de las nacionalidades, y que nunca la libertad de los obreros depende de la libertad de los pueblos como tales, sino todo lo contrario, que sólo el proletariado con su triunfo puede dar realmente a los pueblos esta libertad que les niega la democracia burguesa.

8.— ¿Puede acaso un comunista situarse del mismo modo ante el problema vasco que ante el catalán? Puede decirse rotundamente que no. Todo lo que tiene de revolucionario y progresivo el movimiento catalán tiene de reaccionario y atrasado el movimiento vasco. Los comunistas, ante el significado tan distinto de estos dos problemas, no podemos pronunciarnos del mismo ante uno y otro. El problema catalán debemos admitirlo como un factor revolucionario y hasta en cierto modo debemos impulsarlo; pero ante el hecho nacional vasco hemos de adoptar una actitud totalmente opuesta.

9.— Si bien en principio es verdad que los comunistas hemos de defender el reconocimiento del derecho de las nacionalidades a disponer de sus propios destinos, ante un movimiento nacional como el vasco, que representa todo lo que de atrasado y retrógrado existe en España y se convierte en el baluarte de la reacción, los comunistas, en defensa de la revolución, no sólo

no debemos cruzarnos de brazos por un respeto mal entendido a los principios, sino que en nombre de nuestros principios de emancipación del proletariado debemos oponernos por todos nuestros medios a este movimiento. En Cataluña, el movimiento nacional tiene su base en los centros industriales donde se sienta el problema de la liberación nacional, en la parte más avanzada de la población. En el país vasco es precisamente en los centros industriales donde no se siente el problema de la liberación nacional. Donde éste tiene más enemigos es entre las masas obreras, las que le oponen una feroz resistencia. Su cuna y su fuerza está entre la clase campesina, dirigida por la Iglesia, y en cierto modo ayudados por la gran burguesía, que ve en el nacionalismo vasco la posibilidad de constituir sindicatos obreros nacionalistas frente a las organizaciones de clase, para así luchar mejor contra las aspiraciones del proletariado. Ya en las luchas del siglo pasado entre la monarquía absoluta y la monarquía constitucional, el particularismo vasco puso todas sus fuerzas al servicio del absolutismo, y hoy, a la caída de la monarquía, el nacionalismo se ha aliado sin tapujos con la reacción al servicio del régimen caído. El movimiento nacional catalán impulsa la revolución democrática. El movimiento nacional vasco frena y pone obstáculos a esta misma revolución. Los comunistas debemos luchar con todas nuestras fuerzas contra este nacionalismo, baluarte de la reacción más exacerbada.

10.— La tan conocida frase de Lenin: «El reconocimiento del divorcio no excluye la agitación contra el divorcio», y mucho menos implica que haya de hacerse propaganda en favor del divorcio, señala a los comunistas la actitud que deben adoptar ante otros problemas nacionales ficticios que algunos elementos, en especial los jefes del B.O.C., pretenden crear en España. El movimiento nacional de Galicia, de Anda-

lucía y, según puede colegirse de sus propagandas, el problema de Aragón, de Murcia, etc., tantos problemas nacionales como en regiones está dividido el Estado español, tengan o no verdadero carácter nacional, una base económica y cultural propia, han nacido de un afán de izquierdismo pequeño burgués. El problema nacional gallego no es tal problema ni existe tal movimiento nacional en Galicia; Galicia, ni por su cultura particular, que no la tiene, por lo menos con fuerza para diferenciarse del resto de España; ni por su desarrollo económico, plantea ningún problema nacional; Galicia no tiene grandes núcleos industriales que representen un peso específico real en el Estado. Galicia no ve coartado su progreso por el atraso del resto de España, porque en realidad, económicamente, se halla en el mismo estado de atraso del resto del país. En todo caso, si Portugal hubiera sido un Estado económicamente fuerte y avanzado, en Galicia, por su lengua y por su tradición, se hubiera planteado un problema de irredentismo. Pero los comunistas no podemos especular sobre cosas que no existen, ni tampoco, en caso de que esto último fuera cierto, en visperas de una posible revolución proletaria, íbamos a pretender seccionar parte del Estado teatro de la posible revolución, para integrarlo en un Estado en el cual la burguesía fuera más fuerte.

11.— Lo mismo, o más todavía, podemos decir del llamado problema andaluz. Si el problema gallego pudiera tener alguna razón de ser en la mente romántica de literatos pequeño burgueses, el problema andaluz no puede tener ni esta infima base romántica de una lengua que muere. Andalucía, ni por razones étnicas, ni por razones económicas ni culturales, ni siquiera por razones de puro romanticismo, tiene planteado ningún problema nacional. El problema andaluz no puede tener su origen más que en la mente desbocada de un literato que viva fuera del tiempo y del

espacio. Todo lo más, este falso problema nacional andaluz podría convertirse un día en el baluarte del agrarismo feudal imperante en la región. En cuanto a los demás problemas podemos decir lo mismo. Ni Aragón, ni Murcia, ni ninguna otra región tienen planteados problemas de emancipación regional. Acaso en Valencia y Mallorca, por su cultura, por su lengua y por su origen, podría producirse un día un movimiento, pero de integración a Cataluña. De todos modos, no vamos a ser precisamente los comunistas los que creemos un movimiento de emancipación nacional, cuando la fuerza de la realidad y las exigencias económicas no lo han producido.

12.— No deberíamos en esta tesis sobre las nacionalidades introducir el caso de Marruecos; pero la forma en que el Partido Comunista de España, y especialmente el B.O.C. lo han equiparado a los problemas nacionales de la península, obliga a ello. En el proyecto de tesis del B.O.C., hablando de los movimientos nacionales de España, se dice: «y sobre todo el de Marruecos». Esto no es cierto. El de Marruecos no es un problema nacional, porque en Marruecos no existe una nación, porque en Marruecos no sólo no se ha desarrollado el capitalismo que es el exponente más característico de la nacionalidad, sino que ni siquiera puede casi decirse que viva en un régimen feudal, sino más bien de clan o de tribu. En donde no existe la nación no puede haber de ningún modo un movimiento nacional.

13.— En Marruecos no hay una nacionalidad, porque el Estado colonizador no ha sabido crear en él la unidad económica que despertara esta comunidad de intereses, que clase por clase produce la existencia de una nacionalidad. España no ha sabido crear en Marruecos una industria, no ha sabido introducir en él los progresos del capitalismo, ni siquiera ha sabido hacer progresar el estado rudimentario de su agricul-

tura; tampoco ha sabido darle una cultura que propulsara su unidad. Los marroquíes, al luchar con las armas en la mano contra los invasores, no luchan por Marruecos, luchan por su aduar, lo más por su cábila. Las cábilas e incluso los aduares son enemigos entre sí, y muchas veces luchan entre ellos con más saña que contra los propios invasores que van a imponerles la paz. Para los comunistas españoles el problema de Marruecos es un problema totalmente aparte del de las nacionalidades. Es un problema colonial, y como tal es como debe ser estudiado.

14.— Los comunistas deben pronunciarse incondicionalmente por la libertad de los pueblos oprimidos, llegando incluso a la separación, si ésta es su voluntad; pero siempre en lo que tengan de democrático y de lucha contra la opresión.

Ahora bien; el problema de Cataluña es un problema de carácter progresivo y revolucionario. Los comunistas, como revolucionarios, tenemos el deber de reconocer a Cataluña el derecho a su independencia, si ésta es la voluntad de las masas de Cataluña; pero debemos al mismo tiempo advertir al proletariado catalán que la liberación nacional de Cataluña no significa su emancipación, y que sólo la revolución del proletariado catalán con la del resto de España concederá este derecho de la revolución democrática. Los comunistas no debemos tender a escindir al proletariado, sino a conseguir su unión.

15.— Los comunistas de Cataluña tienen el deber de denunciar la consecuencia de la pequeña burguesía radical, combatir el chauvinismo local y demostrar que la burguesía es incapaz de resolver el problema de las nacionalidades. El movimiento nacional vasco, concretamente al catalán, es un movimiento reaccionario y retrógrado. Por lo tanto, los comunistas, de acuerdo con el sentir de las masas obreras de Vasconia, que rehusan y lo combaten, debemos combatirlo como un

dique que es a los avances de la propia revolución democrática. Los comunistas no debemos aceptar los movimientos nacionales que no tengan su base en la realidad. Debemos oponernos, por tanto, a lo que pretenden algunos llamar movimiento nacional gallego, andaluz, etc. La burguesía española, por su debilidad, por los lazos que la unen económicamente a las fuerzas feudales del país, por sus condiciones y contradicciones internas, es incapaz de fundir los distintos pueblos en la potente unidad política que los intereses del desarrollo económico de España exigen. Sólo la victoria de la clase obrera históricamente progresiva, esencialmente libertadora, unida por encima de las diferentes nacionalidades por un interés común, garantizará el desenvolvimiento de los pueblos y el reconocimiento de sus derechos acabando con toda opresión.

(«Comunismo», nº 11, IV-1932, pp. 39-44.)

3. «El proletariado y el problema de Cataluña». [Un editorial de «El Soviet», òrgan de l'Esquerra Comunista.]

Editorial

El proletariado y el problema de Cataluña

Las Cortes Constituyentes han iniciado, al fin, la discusión del Estatuto de Cataluña. La cuestión catalana vuelve a estar sobre el tapete y a provocar debates apasionados en todo el país.

El proletariado no puede estar ausente de este debate. Lo peor que podría hacer sería desentenderse del problema, volverse de espaldas al mismo, como aconseja «Solidaridad Obrera», so pretexto de que no tiene nada que ver directamente con sus reivindicaciones de clase.

No tiene nada de casual la circunstancia de que la cuestión de Cataluña se discuta al mismo tiempo que el problema agrario. Estos dos problemas constituyen la piedra angular de la revolución democrática. Su estrangulamiento por las Cortes de la República será la prueba más evidente de que la burguesía no puede llevar a cabo dicha revolución y de que sólo el proletariado, aliado con las masas campesinas, es capaz de realizarla hasta sus últimas consecuencias.

Con respecto al Estatuto de Cataluña, las fuerzas de las Cortes se dividen, fundamentalmente, en tres grupos: la derecha constituida por todos los elementos reaccionarios, desde los monárquicos más o menos vergonzantes hasta los radicales; los grupos afectos al Gobierno, que preconizan una política de transacción, y la minoría catalana, apoyada por los vascos y los gallegos.

Los primeros, unitaristas hasta la médula, transigen a lo sumo con una mezuquina autonomía administrativa, que no vaya más allá del proyecto de Administración Local presentado hace veinticinco años per Antonio Maura. Los segundos, al mismo tiempo que exteriormente fingen una mayor comprensión del problema y una disposición favorable a ciertas concesiones, en el fondo mantienen todas las prerrogativas fundamentales del centralismo absorbente y «asiático» —para emplear la exposición de Marx— de la fenecida monarquía. Finalmente, el tercer grupo representa el bloque de la gran burguesía y de la pequeña burguesía catalanas, y encierra, por consiguiente, todos los gérmenes de la traición y de la claudicación.

Nadie plantea el problema en sus verdaderos términos. En estas circunstancias, no es aventurado afirmar ya desde ahora que, aun después de la aprobación del Estatuto, el problema de Cataluña quedará sin resolver.

El hecho mismo de que el problema de la soberanía de un pueblo sea sometido a unas Cortes generales, formadas en su mayoría por elementos pertenecientes a la nación hegemónica, significa que se da al pleito una solución antidemocrática, contra la cual los trabajadores deben ser los primeros en levantarse.

El derecho de los pueblos a disponer libremente de sus destinos se acepta o se rechaza. Discutirlo representa un atentado monstruoso a la libertad, una infracción escandalosa de la democracia.

Esto dicta a la clase obrera su deber: defender el derecho de las nacionalidades a la autodeterminación, sin excluir la separación si ésta es su voluntad. En esta actitud, como decía Lenin, hay el máximo democratismo y el mínimo de nacionalismo. Sólo el reconocimiento de este derecho, al destruir todos los recelos, puede cimentar la unidad de clase de los trabajadores de toda España, unidad que debe ponerse por encima de todas las diferencias nacionales. El obrero catalán está más cerca del obrero castellano o del jornalero andaluz que del capitalista o del propietario de Cataluña, de la misma manera que el obrero castellano o el jornalero andaluz está más cerca de sus compañeros de clase catalanes que de sus explotadores castellanos o andaluces. Unos y otros tienen el deber de luchar contra el chovinismo de sus clases explotadoras respectivas, tanto de los que so pretexto de luchar por una patria más grande quieren hacerles instrumento de opresión nacional, como de los que, so pretexto de combatir el centralismo unitario, quieren hacerles olvidar las diferencias de clase.

La lucha por el reconocimiento del derecho de los pueblos a disponer de sí mismos no es más que uno de los aspectos de la revolución democrática en general. La experiencia de estos últimos meses ha venido a confirmar una vez más que la burguesía no sólo no puede llevar a cabo esta revolución, sino que la sabo-

tea consciente y sistemáticamente. En la lucha por el derecho de Cataluña a disponer de sus destinos, el proletariado español debe ocupar una posición de vanguardia, demostrando a las masas trabajadoras y a la pequeña burguesía radical que sólo la toma del poder por la clase obrera y la instauración de su dictadura puede resolver, como lo ha demostrado la experiencia rusa, el problema de las nacionalidades.

Si en estos momentos la clase trabajadora de las regiones no catalanas hiciera el juego a los elementos reaccionarios que sostienen el unitarismo absorbente y regresivo, que nos ha legado la monarquía, cometerían el mayor de los crímenes contra la revolución.

Pero tampoco sería menor el crimen del proletariado catalán si, olvidando los intereses superiores que le unen con los trabajadores de toda la península, atenuara en lo más mínimo su lucha irreconciliable de clase, en aras de la «unidad nacional» con la burguesía de Cataluña.

Contra el chovinismo catalán y el imperialismo español.

Por el derecho de Cataluña a disponer de sí misma.

Por la solidaridad de todos los obreros españoles, la lucha común contra todas las formas de opresión y por la revolución proletaria.

Tales deben ser las consignas de la clase trabajadora.

(«El Soviet», nº 4, 12-V-1932, p. 1.)

4. «Marx y Lenin sobre el problema de las nacionalidades». [Un artículo publicado en «El Soviet».]

La discusión del Estatuto de Cataluña en las Cortes Constituyentes de la República española pone nuevamente sobre el tapete el problema de las nacionalidades.

¿Qué actitud debe adoptar el proletariado ante este problema? ¿Debe desentenderse de él, adoptar una actitud hostil frente a las reivindicaciones de Cataluña, o asociarse a los elementos reaccionarios que defienden el unitarismo a ultranza?

Acudamos a nuestros clásicos, a nuestros maestros, a Marx y a Lenin, en primer lugar, y no nos apartemos de sus enseñanzas.

Marx no consagró ningún estudio sistemático al problema, pero en sus trabajos hallamos expuesta su opinión respecto a una serie de problemas nacionales concretos. Estas manifestaciones dispersas del inmortal fundador del socialismo científico permiten afirmar que sostenía el punto de vista del derecho de los pueblos a disponer de sí mismos, que sabía subordinar este derecho a los fines y a los intereses de la revolución, pero que comprendía la importancia inmensa que para los destinos de esta última tenía la cuestión nacional.

No creemos necesario insistir sobre la gran atención que Lenin concedió al problema y las luchas encarnizadas que sostuvo contra los marxistas que adoptaban una actitud de indiferencia ante el mismo.

La acertada política del partido bolchevique, bajo la dirección de Lenin, en la cuestión nacional, fue uno de los factores que contribuyeron a la victoria del proletariado ruso en octubre de 1917, y que más ha contribuido a la consolidación de la Unión de Repúblicas Soviéticas, demostración viva de que sólo el proletariado triunfante puede resolver la cuestión nacional.

Los comunistas españoles deben penetrarse bien de la doctrina de los maestros para adoptar una actitud justa ante el problema de Cataluña, planteado en la actualidad y discutido apasionadamente en todo el país.

La Izquierda Comunista contribuirá activamente a difundir esta doctrina entre los obreros españoles. Hoy nos limitamos a dar dos extractos, uno de Marx y otro de Lenin, que ayudarán a situar el problema.

El 29 de noviembre de 1869, Marx, en una carta a Kugelmann, decía:

«Cada vez me convenzo más —y ahora lo que se impone es hacer penetrar esta convicción en el espíritu de la clase obrera inglesa de que ésta no podrá dar ningún paso adelante en Inglaterra misma, si no rompe definitivamente con la política de las clases dominantes respecto a la cuestión irlandesa. La clase obrera inglesa no sólo debe apoyar a los irlandeses, sino tomar la iniciativa de la ruptura de la unión establecida en 1801 y reemplazarla por la alianza libre a base del principio federativo. Y el proletariado inglés debe sostener esta política no por simpatía hacia los irlandeses, sino porque es necesaria desde el punto de vista de sus propios intereses. Si no lo hace así, hará el juego a las clases dominantes, puesto que deberá obrar junto con ellas contra Irlanda.»

Lenin, en sus «Observaciones críticas sobre la cuestión nacional», formula así —para emplear sus propios términos— el «programa nacional de la democracia obrera»:

«Ningún privilegio para ninguna nación ni para ningún idioma; solución del problema de la autodeterminación de las naciones de un modo completamente libre, por la vía democrática; publicación de un decreto en virtud del cual toda medida que represente un privilegio de una nación cualquiera, vulnere la igualdad de derechos de las naciones o de las minorías nacionales sea declarada ilegal y nula, todo ciudadano del Estado

tenga derecho a exigir la abolición de dicha medida como anticonstitucional y sea castigado como criminal todo el que intente llevarla a la práctica.»

¡Qué abismo entre esta posición y la de los que como los socialistas españoles adoptan una actitud hostil frente al problema catalán por considerar que éste no tiene nada que ver... con el materialismo histórico!

(«El Soviet», n.º 4, 12-V-1932, p. 3.)

5. «El problema de Cataluña queda en pie». [Un artículo editorial de «El Soviet».]

La discusión del Estatuto de Cataluña en las Cortes Constituyentes ha puesto de manifiesto una vez más con particular elocuencia lo que hemos venido sosteniendo durante los catorce meses que llevamos de República: que la tan cacareada revolución del 14 de abril no fue tal revolución, sino su escamoteo. Las Constituyentes (¿constituyentes de qué?) han degollado la revolución agraria y están estrangulando las aspiraciones de Cataluña. El Estatuto que salga del parlamento no vendrá a consagrar la libertad de Cataluña, sino a instituir esa «autonomía bien entendida» que los hombres más avanzados de la monarquía prometían y que merecía el desprecio más profundo de los catalanes.

De las solemnes promesas de Azaña no queda más que esto: *promesas*, envueltas en un tupido follaje retórico que ocultaba la firme decisión de no otorgar, fundamentalmente, nada. Las Cortes Constituyentes de la República no se diferenciaban absolutamente en nada del parlamento monárquico; la misma incompreensión del problema, la misma resistencia cerril, el mismo espíritu unitarista, absorbente, reaccionario. ¿Qué valor

tiene la aceptación del artículo 1.º del Estatuto, en que se reconoce la autonomía de Cataluña, si esta autonomía carece de contenido, si las Cortes empiezan por negarse a reconocer la oficialidad del idioma catalán, que constituye la piedra angular del problema?

Todo lo que sea reconocer la soberanía completa, indiscutible, sin limitaciones de ningún género, del idioma nativo es escamotear la solución del problema, adoptar una actitud reaccionaria y tiránica contra la cual el proletariado debe ser el primero en levantarse.

Las Constituyentes dan en este sentido un gran paso atrás, incluso en comparación con el estado de cosas existente en Cataluña antes del golpe de Estado de Primo de Rivera. La Mancomunidad gozaba, desde el punto de vista del idioma, de mayores privilegios que los que las Cortes republicanas están dispuestas actualmente a conceder.

...Esto da la medida del mezuquino alcance que tendrá el Estatuto que salga de las Cortes.

No se podía esperar más de un régimen cuya única preocupación consistía en que nada variara fundamentalmente y en inspirar, con ello, la confianza de las clases explotadoras. Estas pueden darse por satisfechas. Todo intento de convertir en revolución lo que no fue más que una mascarada es ahogado implacablemente.

Lo ocurrido con el Estatuto de Cataluña ha venido a demostrar, aun a los más ciegos, que los problemas de la revolución democrática no pueden tener solución más que en el terreno extraparlamentario. Sin la acción directa de las masas no se puede obtener absolutamente nada. Otra sería la situación si los hombres de la «Esquerra», en vez de claudicar vergonzosamente ante los representantes del poder central tres días después de la República catalana, se hubieran mantenido firmemente en sus posiciones. Pero esta actitud suponía el armamento general del pueblo, la solución radical del problema agrario en Cataluña, el

desarme de las fuerzas del Gobierno central, la concesión de una amplia libertad a las organizaciones y de mejoras efectivas a los trabajadores. En este caso, Cataluña se habría convertido en la plaza de armas de la revolución, y su ejemplo habría tenido una repercusión inmediata en toda España. Nada ni nadie hubiera podido contener entonces el avance de la revolución democrática.

La pequeña burguesía radical de Cataluña retrocedió; la primera posibilidad de una acción directa de las masas obreras y campesinas la aterrizó. La ausencia de un partido comunista potente y la política suicida de los dirigentes de la C.N.T., dóciles instrumentos en manos de la «Esquerra», facilitó la retirada de la pequeña burguesía, esa clase siempre indecisa y vacilante que una acción vigorosa del proletariado habría barrido del poder en veinticuatro horas.

Desde aquel momento, la actuación de los hombres que rigen los destinos de Cataluña ha sido una serie ininterrumpida de vergonzosas claudicaciones. Al someter lo que debía ser la voluntad inquebrantable de un pueblo al juego de las combinaciones parlamentarias, al arbitrio de una mayoría francamente hostil a las aspiraciones catalanas, se asesinaba la libertad de Cataluña. Hoy, la minoría parlamentaria catalana, que, con su actuación, se ha cubierto de oprobio, no hace más que recoger los frutos de lo que ha sembrado.

Las palabras optimistas del infeliz de Maciá (pero, ¿vive todavía ese señor?, ¿no murió acaso hace años?) de que Cataluña obtendrá todo lo que quiera no pueden provocar más que una sonrisa.

El problema de Cataluña queda enteramente en pie. No será la burguesía quien lo resuelva.

(«El Soviet», n.º 9, 23-VI-1932, p. 1.)

6 Manifest de l'Esquerra Comunista davant el conflicte de la Llei de Contractes de Conreu.

VII

La decisió adoptada pel Tribunal de Garanties Constitucionals d'anul·lar la Llei de Contractes de Conreu aprovada pel Parlament de Catalunya, assenyalava un pas decisiu en el camí de la liquidació sistemàtica de totes les conquestes democràtiques de la revolució. Si aquesta decisió es porta a la pràctica, si no topa amb la resistència decidida de les masses populars, la reacció haurà donat un gran pas endavant.

La classe obrera i les masses camperoles de tot Espanya, no poden tolerar aquest atropell inaudit, i, adonant-se de la gravetat del moment, es posaran resoltament al costat dels camperols catalans per tal de defensar les conquestes assolides i prosseguir la lluita fins a aconseguir que el lema «la terra per al qui la treballa», es converteixi en una realitat.

La qüestió nacional catalana és un factor progressiu en la revolució espanyola. El proletariat espanyol, en les circumstàncies històriques per les quals travessa el país, ha de solidaritzar-se activament amb el poble de Catalunya en la seva lluita contra els que pretenen eternitzar el règim d'exploració i opressió del feudalisme espanyol.

Pel dret de Catalunya a disposar lliurement dels seus destins, per la terra per als camperols, a la lluita!

(«La Humanitat», n.º 804, 10-VI-1934, p. 4.)

DE LA FEDERACIÓ COMUNISTA CATALANO-BALEAR, DEL BLOC OBRER I CAMPEROL I DE LA FEDERACIÓ COMUNISTA IBERICA

1. Projecte de tesi de la Federació Comunista Catalano-Balear sobre la qüestió nacional, anterior a la proclamació de la República (març del 1931).

1. El Estado español, formado históricamente de nacionalidades diversas, no ha podido llegar a fundirse en un solo espíritu nacional. El Estado ha sido en relación con las diversas nacionalidades ibéricas un aparato centralista al servicio de la monarquía que ha privado la expansión y el florecimiento de las diversas nacionalidades que la integran. El hecho de que las diversas nacionalidades no hayan aceptado la estructura unitaria y que de una manera tímida hayan propugnado siempre por una nueva estructuración del Gobierno de España y que frente a estas reivindicaciones nacionalistas la monarquía española haya desencadenado sus violencias para mantener la unidad estatal por la fuerza, nos plantea a nosotros los comunistas el problema de resolver desde nuestro punto de vista la cuestión de los pleitos nacionales planteados actualmente dentro del Estado español.

Hasta ahora sólo un problema nacional se ha resuelto en España. El de Portugal, que se separó después de una guerra victoriosa y continúa rigiéndose por su propio Estado.

Actualmente hay planteados en España con una cierta fuerza tres problemas nacionales: Cataluña, Vasconia y Galicia, que aspiran a salirse del actual centralismo y organizar su vida colectiva sin la intervención autoritaria de la Monarquía unitaria.

2. La situación especial de estas tres colectividades uncidas al carro del Estado español, en relación con las burguesías de estas nacionalidades amparadas en su explotación sobre las respectivas masas trabajadoras por aquél, crea en estos movimientos intereses radicalmente opuestos entre la burguesía y el proletariado.

En Cataluña, que por el hecho de ser la colectividad de personalidad más acusada es donde el problema nacional se presenta en una forma más violenta, nos encontramos que el movimiento de reivindicación está dividido en dos tendencias principales bien delimitadas: una, la de la gran burguesía, partidaria de la colaboración con la monarquía y el Estado español, para obtener solamente una simple descentralización administrativa y una cierta autonomía cultural, sin pretender un cambio de régimen político y solicitando el apoyo del Estado para reprimir las reivindicaciones del proletariado catalán; la segunda, del artesano, pequeña burguesía y proletariado favorables a una acción revolucionaria que favoreciese la creación de una república federal que reconociera la personalidad de las diversas nacionalidades ibéricas.

La influencia en nuestro movimiento obrero del anarcosindicalismo, teoría reformista en su contenido pero cubierta por un lenguaje extremista, ha logrado por un equivocado concepto del internacionalismo desintegrar al proletariado de la lucha por la liberación de las nacionalidades oprimidas por el Estado español. Por eso cuando el proletariado se ha interesado por este problema de justicia colectiva ha encontrado que este movimiento estaba en manos de la

burguesía. Y si la dirección por que quiere encaminarse la grande no satisface sus impulsos revolucionarios se da cuenta por otra parte que la pequeña burguesía y la clase media no tienen la fuerza ni la decisión necesarias para plantear y dirigir con eficacia esta lucha revolucionaria. Además los obreros no pueden ir tampoco a remolque de la pequeña burguesía, pues tienen que enfocar la solución de estos problemas nacionales desde su punto de vista de clase.

3. La posición de las fuerzas comunistas ante este hecho es clara: apoyar los movimientos nacionales planteados en España para ayudar a destruir el Estado español y dar a los pueblos que lo integran su libertad. Pero en esta lucha el Partido Comunista, como la fracción más avanzada del proletariado, ha de procurar no hacer un simple papel coadyuvador, sino que como fracción dirigente del proletariado ha de esforzarse en llevar la dirección. Ningún movimiento revolucionario ha estado dirigido y consolidado por la clase media y la pequeña burguesía, fuerzas siempre vacilantes, sin visión política ni decidido espíritu de lucha. La conquista por el Partido Comunista como representante legítimo del proletariado del papel de dirección en las luchas por la liberación nacional de Cataluña, Vasconia y Galicia, es un objetivo que hay que alcanzar si las fuerzas comunistas no quieren hacer en estas luchas un papel de comparra sin personalidad propia, haciendo de «seguidores» de la burguesía de izquierda.

Esta posición lógica no ha sido comprendida ni apoyada por los dirigentes del «Partido Comunista de España», que, a pesar de poner en sus consignas el derecho de Cataluña, Vasconia y Galicia a separarse del Estado español, han aceptado solamente este principio por simple formalismo verbal, por no ponerse en desacuerdo con las declaraciones y resoluciones de la Internacional Comunista respecto al rol que han de jugar los partidos comunistas en los movimientos de

liberación nacional y en particular con los acuerdos de la Internacional Comunista respecto a las *resoluciones españolas* que declaran terminantemente que los comunistas y su Partido tienen la obligación de fomentar y apoyar a los separatistas catalanes, vascos y gallegos en su movimiento de liberación nacional.

Bajo la influencia de los dirigentes del «Partido Comunista de España» sus militantes, procedentes unos del socialismo-reformista y otros del anarcosindicalismo, han subvalorado el problema de la lucha por el derecho de las nacionalidades oprimidas por el Estado español a separarse del Estado centralista y a constituirse en Estado propio. La dirección del «Partido Comunista de España», si formalmente acepta las consignas justas dadas por la I.C., prácticamente de hecho las ha rechazado y saboteado al presentar los movimientos separatistas —especialmente el catalán— como un movimiento burgués contrario a los trabajadores, sin darse cuenta que si estos movimientos estaban influenciados fuertemente por la burguesía era porque los obreros no estaban organizados en un Partido de clase que arrastrase a las masas obreras explotadas a esta lucha y tomase la dirección de manos de la burguesía vacilante anulando con una decidida actuación revolucionaria su influencia conservadora.

La inhabilidad de no haber tomado sobre esta cuestión una línea de conducta justa ha sido la causa de que el «Partido Comunista de España» — que marchaba de acuerdo con los socialistas-reformistas de la II Internacional— no arraigase en Cataluña, nación donde es más vivo el sentimiento nacional revolucionario. Los obreros de Cataluña han visto que la actuación de los afiliados al «Partido Comunista de España» contra el separatismo catalán marchaba paralela con la actuación de la alta burguesía, del socialismo reformista y del anarcosindicalismo, que también condenan este movimiento, los primeros por intereses de clase,

los segundos por oportunismo servil y los últimos por incapacidad, arrastrados tras un concepto sin contenido de deslumbrante universalismo.

4. Estas desviaciones que hemos señalado en el «Partido Comunista de España» tomaron cuerpo también en una fracción del desaparecido «Partit Comunista Català». La posición de éstos es más condenable, pues quería decir que no habían escarmentado por los fracasos sufridos por el «Partido Comunista Español» sobre esta cuestión —el hecho de no tener ninguna influencia en estos movimientos—; quería decir que no valoraban la importancia revolucionaria de trascendencia social que pueden tener estos movimientos; quería decir que desconocían la fuerza que puede tomar el Partido Comunista lanzando consignas justas sobre esta cuestión; quería decir que no se daban cuenta de las posibilidades revolucionarias que entrañan estos movimientos; quería decir que desconocían el papel que las cuestiones nacionales —la lucha por la emancipación de los países coloniales es un aspecto de este problema— han jugado en los movimientos revolucionarios y en la victoria de la revolución proletaria en la Unión Soviética.

Esta persistencia en una desviación nefasta quiere decir que las nuevas promociones comunistas no están todavía curadas de ciertos prejuicios revolucionarios pseudo-tóricos que esgrimen estos comunistas que subvaloran los problemas nacionalistas planteados en España, en nombre de un internacionalismo libresco desplazado de la realidad y que pretenden tener raíces en un instintivo espíritu internacionalista de nuestras masas proletarias por un lado, mientras que por el otro invocan que no podemos confundirnos con la pequeña burguesía nacionalista, olvidando las normas de la Internacional Comunista, que dicen que allá donde todavía el Partido Comunista no puede ejercer la dirección del movimiento revolucionario de libera-

ción nacional, el deber de los comunistas es de filtrarse dentro de las organizaciones nacionalistas revolucionarias para hacer sentir su influencia y lograr influir en el desenvolvimiento del nacionalismo revolucionario.

5. La línea de conducta de la I.C. por lo que hace referencia a la cuestión nacional establecida en su II Congreso no ha sido modificada en todo aquello que de básico se estableció. En el V Congreso Manuilsky afirmaba que la experiencia había demostrado que la línea de conducta adoptada en el II Congreso era justa y que si nuevamente se ponía en el orden del día era porque muchos partidos comunistas no habían seguido la orientación de la Internacional al «descuidar el frente único revolucionario con las nacionalidades oprimidas». Esta falta es la que criticamos en una fracción de los comunistas catalanes que llevados de un «radicalismo teórico» —otra variante de lo que Lenin criticaba como una enfermedad infantil del comunismo— ha tomado una posición extremista desplazada de la realidad al subvalorar la importancia de nuestro movimiento de liberación nacional en relación con el movimiento social y nuestra acción comunista como fracción revolucionaria que [manca una ratlla a l'original] miento revolucionario. Esta falsa posición de los que por miedo a una desviación de derecha se inhiben de nuestro problema nacional se aparta completamente de las normas de la I.C., la cual condena enérgicamente la teoría de los que pretenden que la solución de las cuestiones de liberación nacional ha de subordinarse al triunfo de la revolución proletaria y con esta excusa dejan de banda los movimientos nacionales revolucionarios que según la I.C. todos los partidos comunistas tienen la obligación de apoyar e influir.

En el IV Congreso de la I.C., ésta se ratifica en sus resoluciones anteriores. En efecto, vuelve a proclamar el derecho de cada nación a disponer de sí misma

hasta inclusive la separación del Estado opresor, y dice que «Los comunistas han de movilizar las grandes masas obreras y campesinas de los países capitalistas a base de la reivindicación incondicional de la completa independencia y soberanía de los pueblos coloniales». Pero recomienda de una manera especial que, aunque circunstancialmente los partidos comunistas se alienen con otros partidos democráticos contra la potencia dominadora, no por eso el partido comunista ha de hipotecar su libertad de acción ni ha de descuidar su labor de crítica despiadada contra el movimiento democrático-burgués. En los casos de coordinación de acciones para actos determinados contra el imperalismo, «el Partido Comunista ha de prestar especial atención, no solamente en conservar su independencia política y en presentarse tal cual es, sino también, a base de hechos, abrir los ojos de las masas explotadas que se encuentren bajo la influencia de la burguesía de oposición (aquí por ejemplo «Acció Catalana», «Acció Republicana», etc.), para que se den cuenta de que nada han de esperar de esta oposición y del peligro que representan las ilusiones democrático-burguesas por ella propagadas».

La posición de cierto núcleo comunista catalán que pretende seguir una línea de conducta justa en esta cuestión, ya podemos ver, después que hemos señalado el punto de vista de la I.C., como sufren una lamentable desviación que hay que corregir rápidamente y colocar de una vez el Partido Comunista en una línea comunista justa que es la determinada por la I.C.

6. El Partido Comunista ha de precisar de una manera concreta, pues, su posición ante los problemas nacionales planteados en España de acuerdo con la I.C. Hay que aprovechar las inmensas posibilidades revolucionarias que existen si se encauzan convenientemente los movimientos de reivindicación nacional de

Cataluña, Vasconia y Galicia (especialmente en el de Cataluña). Hay que trabajar para que estas vibraciones nacionales revolucionarias sean factores brillantes de nuestro movimientos comunista y para conseguirlo es necesario integrar el Partido Comunista en este movimiento y procurar tener la dirección. En consecuencia, hay que combatir todos los oportunismos tanto de derecha como de izquierda y apoyar de una manera franca y decidida el separatismo catalán y los movimientos de reivindicaciones de Vasconia y Galicia.

El Partido Comunista al marcar esta norma de actuación con relación a los problemas nacionales revolucionarios planteados en España declara, sin embargo, terminantemente, que su actuación tendrá por base esencialísima el combatir las tendencias burguesas y conservadoras que se desarrollen en el interior del movimiento de liberación de las nacionalidades ibéricas oprimidas por el Estado español con la colaboración de sus propias burguesías.

El Partido proclama pues el derecho de Cataluña, Vasconia y Galicia —y las que más tarde vayan manifestándose— a su completa separación del Estado español, si bien el partido propugna por una federación de todas ellas en una «Unión de Repúblicas Socialistas de Iberia».

Convencidos de que sin la intervención de las masas obreras los problemas nacionales planteados en el Estado español se desviarían por el camino de la democracia burguesa, creemos que el Partido Comunista ha de impulsar los movimientos nacionales revolucionarios haciendo intervenir a las masas trabajadoras, sin cuya intervención decididamente revolucionaria estos movimientos quedan estancados en el nacionalreformismo (tipo Lliga Regionalista) o toman una actitud vacilante reflejo de la democracia (tipo «Acció Catalana» y «Acció Republicana») o caen en manos de un extremismo chovinista en el fondo de tipo

reaccionario aunque use un lenguaje demagógico para atraerse las masas obreras (tipo «Estat Català»).

Los comunistas, mientras preparan a las masas obreras para hacer la revolución social que llevará al poder al Partido Comunista, el cual implantará la Dictadura del Proletariado y resolverá los problemas de liberación nacional al establecer sobre la base del sentimiento de solidaridad y conciencia de clase que una los obreros de las diferentes nacionalidades por encima de los intereses nacionales, en la «Unión de Repúblicas Socialistas de Iberia», combatiremos al Estado capitalista opresor todo y atacando la burguesía nuestra. Mientras preparemos la revolución social que dará la «verdadera libertad», la libertad definitiva a los pueblos oprimidos, hemos de aprovechar todas las ocasiones para debilitar el Estado opresor en concimitancias con la propia burguesía. Por eso no nos opondremos a una solución provisional republicano-federalista, porque, con todo y estar convencidos que la burguesía es incapaz de resolver la cuestión nacional de acuerdo con los intereses de las masas trabajadoras, no podemos aplazar hasta la victoria de la revolución social el ejercicio del derecho de los pueblos a disponer de sus propios destinos.

(«La Batalla, n.º 32, 12-III-1931, pp. 2-3.»)

2. De la declaración del Bloc Obrer i Camperol después de proclamada la República.

Derecho de las nacionalidades a disponer de sus destinos hasta la separación

Los comunistas de Cataluña, que no olvidan la doble esclavitud que padecemos como trabajadores sometidos a una burguesía y como catalanes dominados por un poder extranjero, reclamamos el derecho de

Cataluña, el derecho de todas las nacionalidades ibéricas, a la libre determinación de los propios destinos llegando hasta la separación inclusive.

No queremos decir con eso que nosotros queramos desintegrarnos de los demás pueblos de Iberia. Sólo queremos significar que, como comunistas partidarios de la libre determinación de los pueblos, no podemos oponernos, si éstos lo reclaman, a que se organice separadamente de las otras nacionalidades integrantes del Estado español.

Naturalmente que nosotros no confundimos este derecho con la conveniencia de una cualquiera de las burguesías en proclamarse cantón aparte para sus conveniencias económicas de clase.

Partidarios, pues, de que cada nación tenga el propio Estado, los comunistas de Cataluña invocan la organización de todas las naciones ibéricas en una federación de Estados agrupados sobre la base del mutuo reconocimiento y de una completa libertad interior. Nuestra consigna es, por lo que hace referencia a la cuestión nacional: *Unión de Repúblicas de Iberia*.

Por lo que respecta a Marruecos, pedimos el abandono completo. Que los marroquíes se organicen como les plazca. Nosotros no tenemos derecho a intervenir en sus asuntos.

(«La Batalla», n.º 37, 18-IV-1931, p. 1.)

3. Declaració del Bloc Obrer i Camperol a favor de l'autodeterminació del poble catala.

Nuestra posición ante el problema de Cataluña

La república que acaba de nacer no está exenta de prejuicios centralistas y unitarios. El nuevo poder no acepta abiertamente el «derecho» de las naciona-

lidades a disponer de sus propios destinos, llegando incluso, si es preciso, a la separación.

No ha reconocido la nueva república catalana que era ya un hecho consumado. Y los separatistas más radicales han aceptado la fórmula habilitosa de que los Ayuntamientos de Cataluña elaboren un Estatuto que habrá que llevar a la aprobación de las Cortes Constituyentes españolas.

También en Vasconia la fuerza pública centralista ha impedido la proclamación de la república vasca.

El nuevo Gobierno republicano no acepta, pues, el derecho de las nacionalidades a que libremente digan qué organización jurídica quieren otorgarse. Y los hombres del Gobierno provisional de Cataluña aceptan las condiciones sugeridas o impuestas por los ministros del poder central.

Nosotros, como catalanes y como obreros que seguimos las doctrinas comunistas, protestamos indignados contra la supeditación del Gobierno de Cataluña al Gobierno central.

Reivindicamos para los catalanes su derecho indiscutible a concederse, si quieren, su propio Estado, sin tener que consultar ni buscar la aprobación de los no catalanes.

Protestamos de la intromisión en los asuntos interiores de Cataluña de todo representante extranjero.

Nosotros, comunistas de Cataluña, que no tenemos fronteras, creemos que ha de ser la libérrima voluntad de los catalanes la que ha de decidir si Cataluña ha de ser simplemente una «región» dentro de una república más o menos federal o un Estado que voluntariamente se federa con los otros Estados españoles para formar la *Unión de Repúblicas de Iberia*.

Para defender la solución que nosotros preconizamos, los comunistas del *Bloque Obrero y Campesino* organizaremos las masas trabajadoras de las ciudades

y del campo, para que sientan sus derechos burlados ya por el Gobierno de Cataluña al aceptar unas Cortes Constituyentes que «verán si aprueban el Estatuto de Cataluña».

(«La Batalla», nº 38, 23-IV-1931, p. 1.)

4. Carta oberta de la Federació Comunista Catalano-Balear al Comitè Executiu de la Internacional Comunista (maig del 1931).

Estimados camaradas:

La Revolución ha comenzado en España. Y ha comenzado sin que aquí existiera un fuerte partido comunista capaz de tomar la dirección de las masas obreras para conducir las al triunfo definitivo.

Los graves errores cometidos por la dirección del partido durante los seis últimos años son la causa principal de la actual impotencia comunista.

Al caer la dictadura, al iniciarse el período revolucionario, el proceso evolutivo natural de las grandes masas obreras hubiera sido hacia el partido comunista, si éste hubiese tenido una dirección capaz e inteligente. Después de la colaboración con la dictadura practicada por la socialdemocracia, y de la disgregación anarcosindicalista, parecía lógico que la clase trabajadora reaccionara en sentido comunista. Y, sin embargo, hay que reconocer, con gran sentimiento, que no ha sido así. La socialdemocracia y el anarcosindicalismo, que parecían enterrados, logran revivir, mientras que el partido comunista no desempeña papel alguno en los acontecimientos actuales.

Las faltas de la dirección o, mejor dicho, la falta de una dirección ha producido todo esto.

Durante seis años, desde la primavera de 1925, el partido comunista ha estado dirigido por un grupo de funcionarios, para quienes han pasado totalmente desa-

percibidos los grandes acontecimientos de la Revolución española. Diez meses antes de la caída de Primo de Rivera aseguraban que la dictadura se fortalecía. La crisis de la dictadura, en enero de 1930, les cogió de sorpresa. La literatura política haciendo consideraciones sobre las posibles perspectivas, publicada por ellos durante la dictadura, es deleznable. Ni siquiera han tenido la sensación del ridículo. Los fracasos sufridos no les han aleccionado. Poseen la obstinación incorregible de la mediocridad burocrática.

En los seis años de su actuación han ahogado las grandes posibilidades del Partido. Han expulsado a los mejores militantes buscando pretextos más o menos indignos. Han sido maestros en el arte de la insidia y de la calumnia. Han impedido toda iniciativa de abajo. Han mecanizado el partido convirtiéndolo en una secta sin influencia alguna. Se han rodeado de nuevos reclutas completamente desprovistos de historia y de arraigo en el movimiento obrero. Han escisionado el partido, separando de él a la Federación Comunista Catalana y a la Agrupación de Madrid. Han intentado llevar su empeño escisionista dentro de la Confederación Nacional del Trabajo, con lo cual creaban para siempre un abismo entre el movimiento comunista y la gran masa obrera revolucionaria. Han carecido de una línea política consecuente. Han variado de consignas de un día al otro. En una palabra, el partido ha estado a merced del azar.

La Federación Comunista Catalano-Balear ha estado constantemente enfrente de una tal dirección. Ha sido una oposición permanente, porque la política errónea de la dirección era constante.

La Federación Comunista Catalano-Balear se ha alzado contra la dirección en 1926, en 1927, en 1928, en 1929, en 1930 y en 1931. Los acontecimientos han venido a confirmar lo exacto de todas nuestras críticas. Estábamos en lo cierto: un partido dirigido como lo era

el partido comunista de España había de conducir fatalmente, en las horas de gran transcendencia, al fracaso. Nos cabe la satisfacción de que no somos responsables de la actual impotencia del partido. Nuestra protesta, desgraciadamente, no encontró eco y no pudo ser libertadora.

La falsa política actual seguida por la dirección del Partido

La dirección del partido comunista ha sostenido durante todo el período de la dictadura una tesis fundamentalmente falsa, al analizar la situación política española. Ha creído que España se encontraba sometida a un régimen fascista y que el fin de ese régimen no podría ser otro que el triunfo de la revolución soviética.

Se ha desmoronado la dictadura y, sin embargo, las perspectivas de la dirección del partido no se han confirmado. Ha sido la República burguesa y no la República soviética la que se ha impuesto. Los minúsculos «teorizantes» oficiales han quedado defraudados al ver que los acontecimientos no se ajustaban a sus cálculos.

El error oficial continúa en pie, a pesar de la lección experimental de las dos últimas semanas. La dirección del partido, con una tenacidad inconsciente, prosigue dando la consigna de revolución soviética en el mismo instante en que la República democrática acaba de nacer y cuenta aún con la simpatía general de las masas populares.

Propugnar, como hace la dirección del partido comunista, la transformación inmediata de la República democrática en República soviética, cuando no hay ni un soviét creado en toda España, cuando no existe partido comunista, cuando la revolución democrática no ha hecho más que empezar y la pequeña burguesía, dueña del poder, no se ha desgastado aún, es un cri-

men. La dirección del partido, siguiendo ese camino, conducirá a los núcleos obreros que le sigan a un *putsch*, a resucitar el antiguo cantonalismo español, cuyas consecuencias serán funestas para el porvenir general de la Revolución.

La Federación Comunista Catalano-Balear se niega terminantemente a seguir esa política descabellada y pone en guardia a todos los núcleos comunistas de España ante los peligros que entrañan las consignas lanzadas por la dirección del partido.

La dirección del partido, faltada de inteligencia para comprender las características particulares de la Revolución española, no hace más que trasponer mecánicamente a España ciertas modalidades de la política seguida por el partido bolchevique en Rusia, en 1917, sin comprender que las circunstancias son completamente otras.

Nosotros creemos que la Revolución democrática ha comenzado gracias al impulso de las masas populares, sin que, desgraciadamente, el partido comunista desempeñara papel importante alguno. Actualmente la pequeña burguesía es dueña del poder. Estamos en presencia de un despertar desbordante de la actividad política de las clases trabajadoras. Durante cierto tiempo las ilusiones democráticas triunfarán. Los comunistas tenemos el deber de trabajar para acelerar el ritmo democrático de la Revolución, de modo que por presión popular el Gobierno se vea obligado a hacer cada vez nuevas concesiones. Las consignas en este momento han de ser realizables. Las masas trabajadoras han de encontrarlas posibles.

Sólo cuando la revolución democrática tome vastas proporciones abajo y el Gobierno pequeño burgués, asustado, trate de batirse en retirada, es cuando la hora de la revolución socialista será llegada, y la clase trabajadora, si existe un fuerte partido comunista, podrá ir con paso rápido a la conquista del poder.

La cuestión nacional

En la declaración política publicada por la dirección del partido a raíz de la proclamación de la República («Mundo Obrero», núm. 2) no se hace mención para nada del problema de las nacionalidades oprimidas. Esta cuestión, que es uno de los factores más importantes de la Revolución española, ha sido olvidada. Este descuido demuestra de una manera concluyente como la cuestión nacional es totalmente extrañera a la dirección del partido oficial.

El problema nacional ha sido una de las razones principales que han contribuido al hundimiento del viejo régimen. La proclamación de la República catalana precedió a la proclamación de la República española, y de hecho fue la insurrección de Cataluña la que aceleró los acontecimientos, provocando la caída de la monarquía.

El problema nacional no podrá ser resuelto por la burguesía. La sumisión de la Generalitat de Cataluña al Gobierno Provisional es ya un indicio evidente de cómo la burguesía catalana acabará por ponerse al lado del Gobierno central contra el movimiento por la independencia.

La clase obrera, dirigida por el partido comunista, es la que ha de hacer triunfar el derecho de los pueblos a la autodeterminación, es decir, la libertad de Cataluña, Vasconia, Galicia, etc., para separarse del Estado español.

La dirección del partido oficial no ha hecho nada absolutamente para crear en Vasconia, en Galicia y en Andalucía un movimiento de independencia nacional íntimamente ligado a la clase obrera revolucionaria. La dirección del partido, de origen socialdemócrata, sigue en la cuestión nacional la misma política que la socialdemocracia.

La lucha seguida contra la Federación Comunista

Catalano-Balear por la dirección del partido, llegando hasta expulsarla en bloque, refleja su oposición terminante a considerar el problema nacional. En el combate de la dirección del partido contra los comunistas catalanes juega un papel importantísimo la incompreensión de la cuestión nacional y su deseo de ahogarla.

Nosotros somos ardientemente partidarios de la independencia de Cataluña, de la de Vizcaya, de la de Galicia, de la de Andalucía, etc. La burguesía no ha podido hacer la unidad ibérica. Ha mantenido la cohesión mediante un régimen de opresión constante. España, que no es una nación, sino un Estado opresor, debe ser disgregada. Y sobre esta libertad de las nacionalidades para determinar sus destinos es como podrá formarse la Unión de Repúblicas Socialistas de Iberia.

Por la unificación comunista

La Federación Comunista Catalano-Balear, consciente de la grave responsabilidad histórica que recae sobre todos los comunistas, ha hecho un llamamiento para llegar a la unificación de todas las fuerzas comunistas de España.

Es asimismo en ese sentido que se dirige a la Internacional Comunista.

Vuestra intervención, camaradas, puede ser decisiva para el porvenir del movimiento revolucionario de España.

Urge hacer la unificación de todos los comunistas. Hay que formar un gran partido comunista, que se agrupe en torno de la gloriosa bandera de la Internacional fundada por Lenin.

No son éstas horas de suscitar divisiones, sino de aunar esfuerzos. Hay que hacer todos los sacrificios en interés de la Revolución. Y nosotros estamos dispuestos a ello.

La convocatoria inmediata de un Congreso de unificación comunista es una cuestión vital. La Federación Comunista Catalano-Balear acatará firmemente las decisiones de la mayoría.

La Internacional Comunista debe enviar un delegado al Congreso.

Si la escisión comunista se consuma, en España, no habrá sido nuestra la culpa. Nos cabrá la satisfacción de haber hecho todos los esfuerzos para impedirlo.

¡Viva la Internacional Comunista!

¡Viva la unificación de las fuerzas comunistas de España!

Por la Federación Comunista Catalano-Balear,

EL COMITTE,

5. **El Bloc Obrer i Camperol davant els resultats a les eleccions a diputats de les Corts Constituents de la República espanyola, al Principat.**

EL BLOQUE OBRERO Y CAMPESINO
ANTE LAS ELECCIONES DEL PROXIMO
DOMINGO

Nuestro triunfo

El Bloque Obrero y Campesino, cuya fundación data de tres meses solamente, ha intervenido en la lucha electoral en toda Cataluña. Los resultados de esta consultación general han sido extraordinariamente brillantes. Hemos obtenido, según las cifras oficiales, diez mil votos. En las elecciones municipales de abril, el Bloque Obrero y Campesino, en Cataluña, consiguió apenas 3.000 votos. En el espacio de dos meses y medio nuestra influencia ha más que triplicado. Todos los demás partidos, excepto el de Maciá, sufren un notable retroceso. El Bloque Obrero y Campesino

da un gran salto hacia adelante. Esto constituye un síntoma evidente de cómo se irán organizando las fuerzas políticas en los meses que se aproximan.

El Bloque Obrero y Campesino ha sentado en esta elección las bases del gran partido de los trabajadores en Cataluña. En todas las ciudades importantes de las cuatro provincias un núcleo más o menos numeroso de obreros ha votado a nuestros candidatos. Después de la jornada electoral del domingo, un hecho queda señalado como indiscutible: en Cataluña hay una masa compacta de más de diez mil comunistas, que, agrupados en torno del Bloque Obrero y Campesino, lucharán con firmeza para que la Revolución siga su marcha ascendente. Los comunistas constituirnos ya una legión importantísima. Los diez mil que se han manifestado el día 28 de junio son la avanzada del proletariado revolucionario. Una vanguardia tan numerosa, tan aguerrida, asegura el desarrollo favorable de las próximas operaciones. El porvenir pertenece al proletariado revolucionario.

El deber de Maciá

La gran masa obrera de Cataluña, sin embargo, ha votado la candidatura de la Izquierda Catalana. Maciá se ve por segunda vez revestido de la confianza de la inmensa mayoría de los obreros. El día 12 de abril, las masas obreras catalanas, las de Barcelona especialmente, se pronunciaron por la República. Maciá cumplió con su deber. Supo estar a la altura del momento histórico. El día 14 de abril, Maciá, empujado por la voluntad unánime de centenares de miles de trabajadores, proclamó la República catalana, lo que trajo consigo el triunfo republicano en toda España.

La República catalana desapareció luego bajo la presión de la burguesía reaccionaria, la de Cataluña como la de España. Maciá no se sintió seguro en un

determinado instante de la ayuda total de los trabajadores y se vio obligado a hacer concesiones al nacionalismo panespañol.

Las últimas elecciones, con el desbordamiento torrencial de que han dado prueba, son terminantes. Si el día 12 de abril las masas trabajadoras votaron por la República, el día 28 de junio lo han hecho por la República Catalana. ¿Sabrá Maciá interpretar esta vez la voluntad general del pueblo trabajador?

La pugna entre la unidad nacional sobre la base de un Estado reaccionario, completamente monárquico, y el derecho de las nacionalidades a la separación se halla planteada con caracteres graves. No es posible aplazar la solución de este problema. La cuestión de Cataluña no es España quien debe resolverla, sino Cataluña. Maciá, revestido de la confianza popular, no debe esperar que unas Cortes burguesas de fondo reaccionario, especulen en torno del derecho de Cataluña a disponer de sus destinos. Cataluña, como nación, segura de sí misma, después del 28 de junio, no tiene necesidad de elaborar ningún Estatuto para proponerlo a las Constituyentes. De la misma manera que la proclamación de la República en Barcelona determinó la victoria republicana en toda España, la aparición ahora de la República Catalana hará surgir la República en Vasconia, en Galicia, en Castilla, en Andalucía, en Aragón, naciones a las que el peso del Estado feudal español ha hecho perder en gran parte su personalidad.

Cataluña ha de ser el motor de la liberación ibérica, el faro espiritual de las nacionalidades oprimidas. Precisa romper el yugo de un Estado semi-feudal. Hay que desarticularlo. Hay que quebrantarlo para que no pueda continuar imponiéndose. La libertad de Cataluña será también la de las otras naciones ibéricas. Cuando esta constelación de naciones libres exista de hecho y el Estado feudal haya sido destro-

zado, entonces, y sólo entonces, es cuando podrá establecerse la Unión Ibérica de Repúblicas.

Maciá tiene esta grave responsabilidad histórica. En sus manos se encuentra ahora el porvenir no sólo de Cataluña, sino de todas las nacionalidades ibéricas. Si transige, en aras de un pacto de San Sebastián o de descendencias políticas con el centralismo panespañol, si cede a la presión de la plutocracia catalana que trata de influenciarle, Maciá habrá perdido para siempre esta oportunidad única para forjar una España completamente nueva. El Estado reaccionario acabará por imponerse, como en 1873, y a Cataluña se le concederán, como migajas de oprobio, ciertas delegaciones de carácter regional, que serán las cadenas de la esclavitud que la atarán al carro de los vencedores.

Las elecciones del próximo domingo

El próximo domingo se celebrará en Barcelona el segundo escrutinio. La reciente ley electoral exige una nueva confirmación de la minoría.

El Bloque Obrero y Campesino va a esta segunda elección para dar la batalla a la gran burguesía.

Las minorías querrán ser conquistadas por el contubernio infecto de Lerroux-Lliga Regionalista. Dar el triunfo a este conglomerado reaccionario, centralista, panespañol, sería empuñecer la jornada del 28 de junio.

Lerroux es el centro de convergencia de la burguesía reaccionaria de España. Todos los elementos monárquicos se agrupan alrededor de él, desde Cambó, Abadal, hasta Pimés y Melquiades Alvarez.

La burguesía hispánica hizo, en 1923, de un general imbécil y degenerado un héroe nacional. Ahora va forjando la personalidad de Lerroux, para que él sea el Pilsudsky, el Carmona, el Hindenburg de la República española.

La Lliga, ese infame partido de la burguesía catalana, el enemigo más acérrimo que ha tenido la libertad de Cataluña, el alma de toda la reacción durante los últimos veinte años, forma frente único con Lerroux. Cambó y Lerroux marchan de acuerdo.

Acció Catalana, la «Lliguet», remedo grotesco y empuqueñecido de la Lliga, seguirá a ésta, ya que está «ligada» con ella por un mismo origen y por los mismos objetivos.

El grupo federal de Barriobero-Sediles-Jiménez ha sido una simple maniobra del centralismo panespañol contra el bloque extremista del catalanismo.

(«La Batalla», nº 49, 9-VI-1931, p. 1.)

6. El Bloc Obrer i Camperol davant la votació pel poble català del Projecte d'Estatut de Núria.

Hem fet des de les nostres pàgines una crítica severa de l'Estatut de Catalunya.

Nosaltres discrepem de l'Estatut, més que per allò que conté, per allò que li manca. Es limitat, estret. Redactat per la gran burgesia, constitueix un simple Estatut autònom.

El B.O.C. ha afirmat repetidament que propugna va la separació de totes les nacions ibèriques, per poder arribar després a la veritable unitat peninsular. L'Estatut, tal com està redactat, és una proposició de pacte federal, i no el reconeixement de Catalunya com a nació.

L'Estatut deixa al poder central la qüestió social, i això vol dir que la gran burgesia panespanyola serà la qui portarà a terme la repressió contra la classe treballadora.

Es una manera hàbil, per part de la burgesia catalana, de fer que els obrers de Catalunya es trobin sota les urpes de l'Estat semifeudal.

Catalunya té dret a donar-se l'organització que li interressi més, i el seu deure era presentar, de fet, l'existència de la República Catalana amb plens drets per a l'autodeterminació.

Tot el que no sigui això és una concessió que es fa al centralisme panespanyol.

La forma de votar l'Estatut és impropedent. Cal acceptar-lo o rebutjar-lo en bloc.

Calia fer possible la manifestació de les causes que motiven el desacord.

El Bloc Obrer i Camperol, després de fer aquestes afirmacions, creu que votar en contra de l'Estatut seria ajudar al triomf del centralisme de la burgesia panespanyola.

Per això recomana a tots els seus afiliats i simpatitzants que votin l'Estatut.

(«L'Hora», nº 30, I-VIII-1931, p. 2.)

7. La Federació Comunista Catalano-Balear davant el problema de les nacionalitats ibèriques.

Projecte de tesi sobre la qüestió nacional

Tesi redactada per la ponència nomenada per la «Federació Comunista Catalano-Balear» —nucli polític dirigent de l'organització de masses «Bloc Obrer i Camperol»— sobre la qüestió nacional a Ibèria i que ha estat posada a discussió entre els seus militants (amb vista a la pròxima celebració del II Congrés de l'esmentada organització) ().*

(*) Va ésser aprovada pel II Congrés de la F.C.C.B. celebrat els dies 2 i 3 d'abril del 1932, a Barcelona. R.A.

I

La caiguda de la monarquia i la implantació de la República, com que aquest canvi de règim no ha anat acompanyat de la incorporació al nou Estat polític del programa de la revolució democràtica, no representa un avenç gaire sensible no sols en l'ordre de les relacions de les classes socials en pugna, sinó tampoc en les relacions entre les col·lectivitats nacionals que viuen, de grat o per força, dintre el marc de l'Estat espanyol.

II

Sota la monarquia, l'Estat imperialista panespanyol, format històricament de nacionalitats diverses, sobre les quals exercia la seva hegemonia el feudalisme de Castella, vinculat estretament amb la monarquia i dominant en les grans artèries capitalistes superposades sobre una economia semifeudal i petitburgesa, no havia reeixit a fondre's en un sol esperit nacional. L'esperit assimilista de l'imperialisme castellà no aconseguí vèncer la personalitat de les nacions de la perifèria: Catalunya, Galícia, Bascònia. Quant a les altres contrades peninsulars —Portugal a part—, si bé no s'han refós totalment a l'embat de l'imperialisme castellà, llur personalitat no s'ha destacat pas amb prou vigoria i viuen somortes sense reivindicar encara, com Catalunya i Bascònia, el dret a la pròpia personalitat, si bé la presentació dels Estatuts català i basc ha fet que el formulesin també Balears, València, Galícia, Aragó i Múrcia.

III

L'Estat imperialista panespanyol ha estat, en relació amb les diverses nacionalitats ibèriques, un aparell centralista al servei de la monarquia, que, com a

expressió del règim feudal, privava l'expansió i la floració de les diverses nacionalitats que integraven l'Estat. El fet que aquestes nacionalitats no hagin acceptat l'estructura unitària i que d'una manera tímida hagin propugnat sempre per una nova estructuració de l'Estat i que enfront d'aquestes reivindicacions —federalista, autonomista, regionalista i nacionalitària o separatista— la monarquia espanyola hagués desena-denat la violència per mantenir la unitat estatal per la força, demostra l'existència d'un problema viu de llibertats nacionals que nosaltres comunistes hem de plantejar i resoldre des del punt de vista del marxisme revolucionari i del leninisme, recollint també aquests factors de vibració revolucionària com a elements per a la nostra revolució.

IV

Per regla general, l'Estat ha estat el coronament lògic de la lluita dels nuclis nacionals contra la societat feudal; això és, el triomf de la burgesia com a classe nacionalment directora contra el poder de la reialesa i dels nobles i sumant als seus interessos els de les masses treballadores encara no formades històricament com a classe antagonica a la burgesia. Així, doncs, l'Estat no és altra cosa que una estructura sobre el cos social al servei de la classe dominadora: [avui] (*) la burgesia.

V

L'Estat espanyol, però, no ha seguit aquest curs històric. S'ha format l'Estat abans que la nació. L'Estat castellà ha aconseguit de mica en mica exercir la seva hegemonia sobre les altres nacionalitats ibèriques,

(*) Paraula suprimida en el text aprovat pel Congrés. R.A.

destruint els organismes estatals d'aquestes nacionalitats. Els antics regnes que convivien dins la península ibèrica anaren sucumbint l'un rera l'altre sota el domini del feudalisme de l'altiplà central. La formació històrica de l'Estat espanyol no recolza, doncs, sobre bases burgeses, sinó que pren totes les característiques feudals; hostil, per tant, al capitalisme industrial. Dintre l'Estat espanyol han exercit la supremacia, no pas les nacions més progressives i de major impuls industrial —Catalunya, Bascònia—, sinó les més endarrerides, els nuclis on impera encara el feudalisme agrari —Castella, Andalusia, Extremadura, etc.—. Aquest fet explica en part la contradicció històrica que fa que el capitalisme no s'hagi desenvolupat i que, mancat d'impuls havent de viure controlat i reglamentat per un Estat de tipus feudal, i advers al capitalisme industrial, aquest hagi hagut de viure a l'ombra de l'aranzel, concessió que li era feta pel latifundisme agrari com a paga a la seva submissió política.

VI

La pèrdua de l'imperi colonial americà repercuteix en les terres que formen l'Estat espanyol en múltiples aspectes. Pel que fa referència al problema nacionalitari, Catalunya, com a nucli industrial més avançat del país, reaccionà tot seguit. El moviment renaixentista, que fins llavors no havia ultrapassat l'estadi sentimental del moviment literari, florallesc i folklòric, pren un caire marcadament polític. Recolza llavors ja sobre les forces industrials redossades al volt dels qui més tard havien d'integrar la «Lliga Regionalista» —partit polític de la gran burgesia catalana— que és, per tant l'expressió política dels seus grans òrgans econòmics (*): «Foment del Treball Nacional», «Institut

(*) Paraula afegida en el text aprovat pel Congrés. R.A.

Català de Sant Isidre», «Federació de Banquers», «Unió Mercantil», etc.

VII

L'evolució del «problema català» —Catalunya és, dintre l'Estat espanyol, la col·lectivitat amb una personalitat més acusada, de més desenvolupament industrial i amb un proletariat més format —ha passat a mesura que anava avançant l'estat de descomposició política dels òrgans semif feudals de l'Estat i de l'increment de la violència coercitiva per part de les forces sobre les quals es basava, per evitar la transformació en un Estat de tipus democràtic burges, els diferents corrents ideològics del federalisme interregional, de l'autonomisme, del regionalisme i del nacionalisme separatista.

Es natural, però, que, aquestes tendències, no les ha acceptades unànimement ni en bloc el poble català. Els factors econòmics, les classes socials en pugna, han fet per llei natural un paper de primer ordre en la creixença i evolució del moviment dit genèricament «catalanista».

VIII

El moviment obrer a Catalunya, sobre el qual durant decenniis ha exercit la seva hegemonia l'anarquisme, descendent en línia directa del radicalisme petitburgès, del federalisme pimaragallà, en prendre, els anarquistes d'aquí, convertir-lo de filosofia «humana» en doctrina de classe que es desinteressava dels problemes polítics i, confonent lamentablement la part anecdòtica del catalanisme —el fet que fos controlat per la burgesia— amb el fet essencial d'una col·lectivitat que començava a reivindicar el dret a la seva

personalitat independent, produí la gran paradoxa que un moviment essencialment alliberador no interessés a les masses obreres i, per tant, que la seva solució no fos posada en els seus programes de classe. Més tard, fracassat l'anarquisme com a moviment «específic» i aliant-lo amb el sindicalisme per evitar la seva total desaparició, ha donat lloc a la naixença d'aquesta monstruositat teòrica que s'anomena «anarcosindicalisme», que ha volgut lligar —i ha estat en pura pèrdua del moviment obrer!— l'acció de grups —anarquisme— amb l'acció de masses —sindicalisme.

L'anarcosindicalisme, teoria reformista en el seu contingut, però coberta per un llenguatge extremista, ha seguit en el terreny nacionalitari una tàctica del tot equivocada. Per una absurda interpretació de l'internacionalisme ha aconseguit apartar el proletariat dels pobles hispànics de la lluita per l'alliberació de les nacionalitats oprimides per l'Estat espanyol, deixant així el camí lliure a la burgesia perquè se servís d'aquests moviments per als seus fins de classe.

Aquesta actitud d'incomprensió dels anarcosindicalistes no ha pas canviat gens fins avui. En nom de la «unitat revolucionària (?) del proletariat espanyol» els elements directius de la C.N.T. han arribat a fer l'afirmació suïcida, centralista i reaccionària, «que s'aixecarien en armes contra tot intent de separació», prestant així suport al centralisme feudal i col·locant-se en una situació eminentment contrària als seus postulats llibertaris.

Per altra part, sembla que existeix una tendència dintre la C.N.T., que, a desgrat de mostrar la seva conformitat amb els elements que elaboraren i signaren la resolució a què hem al·ludí, pensen emparar-se amb l'Estatut redactat per la burgesia catalana i afirmen, il·lusòriament, que quan aquest sigui aprovat, a la seva ombra protectora, serà l'hora d'anarquitzar el proletariat català. Aquí es veu d'una manera clara el

reformisme de l'anarcosindicalisme convergint amb el reformisme burgès, que en matèria nacional és l'Estatut de Catalunya!

IX

No podem parlar de la posició dels socialistes catalans davant el problema nacional dels pobles hispànics perquè aquests no tenen cap importància dintre el moviment obrer català. Són un petit grup d'intel·lectuals que, sense relació amb la massa, han predicat, estèrtilment, un socialisme acadèmic. El socialisme no ha arrelat a Catalunya a causa del seu reformisme, i la massa, reaccionant contra d'ell d'una manera desproporcionada, ha caigut en mans de l'extremisme. Aquí pot aplicar-se, amb raó, el pensament de Lenin quan deia que moltes vegades l'extremisme en el moviment obrer és un càstig pels seus pecats oportunistes.

La posició davant el problema de les nacionalitats ibèriques dels homes del «Partido Socialista Obrero Español» no s'aparta gens ni mica de la posició adoptada per llurs col·legues, els partits socialistes que giren entorn de la Segona Internacional. Amb la sola diferència que, mentre els partits socialistes de la resta d'Europa han fet declaracions teòriques, sobre el paper exclusivament, proclamant el dret a la llibertat de les nacions «cultivades» —i així d'una manera directa sostenia el dret de les potències imperialistes sobre els pobles colonials—, sense que, però, en el terreny pràctic fes res per ajudar els pobles oprimits «cultivats» per obtenir llur independència, el «Partido Socialista Obrero Español» ni tan sols ha fet aquestes declaracions teòriques. Pitjor encara: com a bons sostenidors de l'imperialisme panespanyol s'han pronunciat d'una forma brutalment imperialista contra les reivindicacions dels pobles hispànics sotmesos a la «presó de pobles» que ha estat l'Estat semifeudal espanyol i que continua essent la República.

X

Tampoc el «Partido Comunista de España» no ha tingut una posició justa davant la qüestió nacional. En aquest aspecte, com en tants altres, la seva miopia mental davant la realitat ha estat la causa primera que no influïssin en el més mínim el moviment d'emancipació de les nacionalitats ibèriques. Obligats oficialment per la Internacional Comunista, han posat d'una manera freda i mecànica en els seus programes i entre les seves consignes el dret de Catalunya, Bascònia i Galícia a la seva llibertat i a la seva independència. Però això ha estat només l'acceptació del principi dels drets dels pobles a la seva autodeterminació, com un simple formalisme verbal, per no posar-se en desacord amb les declaracions i resolucions de la I.C. respecte al paper que han de tenir els partits comunistes en els moviments d'alliberació nacional i en particular amb els acords de la I.C. respecte a les «resolucions espanyoles», que declaren, de manera terminant, que els comunistes i l'ur Partit tenen l'obligació de fomentar i sostenir els separatistes catalans, bascs i gallescs en llur moviment d'alliberació nacional.

Sota la influència d'una direcció incapaç, els militants del «Partido Comunista de España», procedents uns del socialreformisme i altres de l'anarcosindicalisme, han subvalorat el problema de la lluita pel dret a la llibertat de les nacionalitats oprimides per l'Estat espanyol—un dels aspectes fonamentals de la revolució democràtica—i ha estat la causa que, en la pràctica, les consignes llançades pel «Partido Comunista de España» sobre aquesta qüestió quedessin sobre el paper i no realitzés res per prendre aquest moviment de mans de la burgesia, ni per evitar que sota el guiatge d'aquesta i seguint les seves orientacions s'hi integrassin forts nuclis obrers.

XI

En totes les desviacions que hem assenyalat respecte a la posició de les tendències proletàries enfront del problema de les nacionalitats ibèriques, radica la causa que aquests moviments no prenguessin el caire revolucionari que calia, i quan un d'ells s'ha mostrat en aquest sentit (el separatisme de Macià i «Estat Català» d'abans de la República) ens hem trobat que els obrers que hi prenen part ho feien sota el guiatge dels cabdills de la petita burgesia, el radicalisme d'expressió de la qual—com a conseqüència lògica de la seva posició social—ha acabat per portar el moviment a una decadència vergonyant, traïnt els interessos de Catalunya i sotmetent-se d'una manera servil als dictats de la gran burgesia catalana en estreta aliança amb la burgesia imperialista espanyola.

XII

L'aprovació de l'Estatut de Catalunya no pot ésser pas la solució del plet català. L'Estatut, confeccionat per socialistes desclassats —Campalans, Xirau—, per petita burgesia reaccionària —Martí Esteve—, per representants del gran capitalisme —Jaume Carner i Pere Coromines—, fou elaborat d'esquena al poble i fet aprovar per *charnage*. La massa obrera i pagesa no s'hi sent representada. L'Estatut és una claudicació vergonyant davant l'Estat imperialista. Cap poble que tingués dignitat de la seva personalitat no hauria comès la vilesa d'implorar que el Parlament de l'Estat dominador li fes la caritat d'aprovar-li les lleis que en ús de la seva sobirania s'havia donat per una esclafadora majoria. Els parlamentaris catalans han situat Catalunya davant l'Estat espanyol com una colònia infraeuropea que demana que li aflueixin un xic les cadenes de l'esclavatge.

La gran i la petita burgesia —«Lliga», «Partit Catalanista Republicà», «Esquerra Republicana de Catalunya» i tots els altres partits, nuclis i fraccions que anaren a la lluita electoral enarborant la bandera de l'Estatut— estan, per aquest sol fet, incapacitats per a portar la lluita per la llibertat de Catalunya fins a les seves últimes conseqüències.

El 14 d'abril, Macià, responent al desig del poble, proclamà la República Catalana. Així que obeint Madrid la matà —i amb ell tots els qui hi convingueren— liquidava, definitivament, tot el seu passat revolucionari per la llibertat de Catalunya, segellant amb una traïció infamant el pacte amb l'enemic.

XIII

La «Federació Comunista Catalano-Balear», com a nucli director de l'organització de masses «Bloc Obrer i Camperol», declara: que, essent la qüestió nacional un dels punts bàsics del programa de la revolució democràtica, revolució democràtica que no ha estat acomplida com pretén la burgesia amb el simple fet d'haver-se substituït el règim monàrquic pel republicà, lluitarà pels drets dels pobles a disposar d'ells mateixos, arribant, si cal, a la separació, si tal és la voluntat d'aquests.

En fer aquesta declaració terminant no perdem gens ni mica de vista la nostra posició «únicament» comunista. El procés històric que haurem de seguir per a arribar a la revolució social ens determina el compliment de l'etapa prèvia «indispensable» de la revolució democràtica, un dels punts capitals de la qual és la solució del problema de les nacionalitats oprimides.

XIV

Com a comunistes i fidels a la nostra tesi de l'autodeterminació de les nacionalitats, cal que lluitem

per la nacionalitat que, sotmesa al domini imperialista de l'Estat espanyol, ha lluitat, efectivament, contra el seu domini despòtic palesant així la seva voluntat de llibertat. Ens referim a les possessions colonials que Espanya té al Nord d'Àfrica. La llibertat nacional del poble marroquí, que amb les seves lluites heroïques contra l'imperialisme espanyol ha estat un dels factors essencials de la caiguda de la monarquia, havia d'haver estat un dels primers actes de la República. Però no solament no ha estat així, sinó que la República ha continuat al Marroc la mateixa política de bandidatge que hi practicava la monarquia. Cal, doncs, reivindicar i lluitar per la llibertat dels heroics lluitadors rifenys, els únics que s'han batut amb les armes a les mans contra la dominació de l'imperialisme espanyol, sostingut per la monarquia. La llibertat dels països colonials no ha de deixar-se a segon terme, com fan els seguidors de la II Internacional, car el problema de llur llibertat —el Marroc en el nostre cas—, ultra ésser un problema de justícia, va estretament lligat al problema de la revolució social internacional, perquè, sense l'alliberament dels pobles oprimits de les colònies, no serà possible d'abatre el poder del capitalisme.

XV

La revolució democràtica, que fou l'objectiu històric de la burgesia en la seva època de puixança, actualment, atès el gran desenvolupament de la societat espanyola, en la qual conviuen formes econòmiques semifeudals —agrariisme andalús, castellà, extreme—ny—, amb nuclis capitalistes —banca, regió minera asturiana, metal·lúrgia bilbaïna, indústria catalana— i una capa considerable de petita burgesia agrària —Galícia, part de Catalunya— i industrial —petites fàbriques per tot el país— i fins entitats industrials de tipus «trustista» i de monopoli —empreses tabaqueres,

d'alcohol, de petroli, de sucres, etc.— fa impossible que la burgesia realitzi la revolució democràtica, perquè es troba que ja s'ha format enfront seu una nova classe, el proletariat, que en un moviment revolucionari democràtic de gran envergadura no s'accontentaria de fer un paper de comparsa, sinó que, essent com és la classe històricament més avançada, es posaria al davant de la revolució i la completaria amb la revolució socialista.

XVI

La incapacitat revolucionària de la burgesia peninsular fa que aquesta no pugui resoldre el problema de les nacionalitats. L'exemple de Mació, de l'«Estat Català» i l'«Esquerra Republicana de Catalunya»—sectors més avançats de la burgesia— claudicant davant la gran burgesia i l'Estat imperialista dominador, planteja als comunistes i, per tant, a la «Federació Comunista Catalano-Balear» el problema de la presa del Poder pel proletariat, per portar a terme la revolució democràtica i, per tant, la solució de la qüestió de l'alliberament de les nacionalitats ibèriques.

XVII

El problema de desarticular les restes del feudalisme espanyol, vinculat avui, per culpa de la burgesia, a l'actual estructuració de l'economia espanyola, ha d'ésser l'obra de la classe treballadora. En aquesta lluita, hi fa un paper importaníssim la lluita per la llibertat de Catalunya, Bascònia, Galícia i el Marroc. La F.C.C.B., conscient dels seus deures històrics com a nucli dirigent de les masses treballadores, en acceptar la responsabilitat de direcció d'aquesta lluita a mort contra les restes feudals i contra la burgesia impotent que els sosté amb les seves claudicacions, es pronuncia, doncs, d'una manera clara que no deixi lloc a dubtes

ni equívocs: *Acceptem i impulsam el separatisme com a factor de descomposició de l'Estat espanyol, per bé, que com a comunistes no som separatistes en l'expressió burgesa nacionalista.*

A desgrat, però, de la lluita que mantinguem contra l'Estat imperialista espanyol per tal d'aconseguir la llibertat de les nacions oprimides, no tan sols això no serà motiu per a provocar una ruptura entre el proletariat dels pobles ibèrics, sinó que en interès d'aquesta mateixa lluita contra l'enemic comú, el proletariat de Catalunya, Marroc, Bascònia i Galícia es mantindrà unit amb el proletariat de les altres terres de l'Estat espanyol. Si acceptem *com a comunistes* el separatisme és sols per desarticular l'Estat espanyol. Però, una vegada això aconseguit i el proletariat amo del Poder polític de l'Estat, garantida, efectivament, la llibertat absoluta de tots els pobles ibèrics, no hi haurà cap interès que els impulsi a una separació suïcida. Hi ha en aquest aspecte l'exemple de la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques. No ens interessa la balcanització de la península ibèrica. Per contra, ens fem mostra la fórmula de Lenin: «Separació en interès de la unió». Això és: separar primer, per unir després. Sols el proletariat en el Poder podrà aconseguir això que la burgesia ha estat incapaç d'aconseguir: que les nacionalitats ibèriques es federin voluntàriament i formin una unitat política, que de fet no ha existit encara mai dintre l'Estat espanyol. La classe treballadora està cridada, doncs, a complir la unitat ibèrica, reincorporant Portugal al ritme general revolucionari de l'Estat federal proletari i redimint Gibraltar del vassallatge de l'imperialisme britànic a què està sotmès.

XVIII

Contra l'assimilisme centralista de tipus feudal, avui recobert amb una fraseologia democràtico-bur-

gesa; contra les claudicacions i les traïcions enfront d'ell, de la gran burgesia de Catalunya, Bascònia i Galícia; contra l'extremisme verbal, demagògic i impotent de la petita burgesia, nosaltres, comunistes, hi dreem simplement —i lluitarem perquè sigui una realitat— el dret dels pobles a disposar lliurement de llurs destins. Amb aquesta política justa evitarem en aquest aspecte les desviacions de socialistes i anarcosindicalistes.

Contra totes aquestes tendències burgeses, o influenciades per la burgesia, la «Federació Comunista Catalano-Balear» declara que els obrers de tota la península no tenen res que fonamentalment els separi i sí, *com a classe i com a homes*, infinitat d'interessos que els ajuntin. Oposem, per tant, a totes les tendències assenyalades el federalisme voluntari d'Estat obrer a Estat obrer per formar lliurement la *Unió de Repúbliques Socialistes d'Ibèria*.

XIX

Per tal d'aconseguir aquesta finalitat, la «Federació Comunista Catalano-Balear» posa en el seu programa de lluita de classes el principi de la llibertat de les nacions oprimides per l'Estat espanyol i per tal que sigui una realitat lluitarà incansablement per evitar que la classe obrera s'integri en les organitzacions específicament «nacionalistes», que pretenen de resoldre la qüestió social després d'haver aconseguit la llibertat de Catalunya —«Estat Català», «Nosaltres Sols!»— oblidant lamentablement el fet que el problema de la llibertat de Catalunya sols pot trobar solució quan les masses treballadores, en realitzar la revolució social, s'emparin del Poder. Combatrem, per tant, aquest tipus d'extremisme revolucionari nacionalista, que és encara una tendència burgesa, oportunisme d'esquerra dintre el moviment d'alliberació de les nacionalitats ibèriques en lluita contra l'Estat espanyol.

XX

En fer la present declaració, però, cal no interpretar-ho en el sentit que la «Federació Comunista Catalano-Balear», en el terreny pràctic de lluita revolucionària per la llibertat de les nacionalitats, s'encreui de braços ni que no pugui establir circumstancialment, i sobre un programa concret, contacte amb nuclis sincerament revolucionaris per a l'acció conjunta de la lluita armada. Aquests pactes o aliances, però, no ultrapassaran mai el caràcter revolucionari assenyalat ni tampoc la seva conclusió podrà arribar a l'extrem d'integrar orgànicament els combatents comunistes dintre organismes aliens. Els comunistes lluitarem sense desfer els nostres quadres de combat i sense obeir altres comandaments ni seguir altres consignes que les pròpies.

(Barcelona, «Documents socials», 1932.)

8. De la tesi política aprovada pel II Congrés de la Federació Comunista Catalano-Balear (2 i 3 d'abril del 1932).

— I —

La proclamació de la República, el 14 de abril, no ha sido nada más que un episodio y, seguramente no el más importante, en el proceso general de la revolución española.

Cuando el movimiento revolucionario, durante 1930, adquirió gran importancia, la burguesía, temiendo que el triunfo de la Revolución significara la toma del Poder por la clase trabajadora, se decidió a echar por la borda a la monarquía, para seguir guardando el contral de la situación y evitar, tanto como fuera posible, el desarrollo de la revolución democrática.

La revolución democrática, no realizada todavía

en España, tenía como objetivos principales: 1º Destrucción del régimen monárquico. 2º Reparto de la tierra. 3º Demolición de la Iglesia. 4º Derecho de las nacionalidades a la autodeterminación.

(...)

— IV —

(...)

En la cuestión nacional, no se ha dado a las diferentes nacionalidades el pleno derecho a la autodeterminación. El Estatuto catalán es una simple carta de autonomía administrativa, pero no una constitución nacional. Cataluña será una provincia de España, pero no una nación con plenitud de derechos. Además, no existe solamente el caso de Cataluña. Hay, asimismo, el de Vasconia, Galicia, Andalucía y, sobre todo, el de Marruecos.

— V —

La revolución democrática se ha iniciado en España cuando la burguesía ha perdido ya toda condición revolucionaria, y cuando la revolución democrática y la revolución socialista son inseparables.

La revolución democrática no puede ser llevada a cabo más que con la toma del Poder por la clase trabajadora la cual, naturalmente, una vez terminada la revolución democrática empezará la tarea de estructuración comunista de la sociedad.

(...)

(De «Federación Comunista Ibérica». Tesis aprobadas por el II Congreso de la Federación Comunista Catalano-Balear. *Documentos sociales*, Barcelona, 1932, pp. 4 i 8.)

9. La Federació Comunista Ibérica i el B.O.C. davant la pròxima discussió de l'Estatut de Catalunya per les Corts Constituents de la República espanyola.

Reunidos los Comités directivos de la F.C.I. y del B.O.C., ante la inminencia de la discusión en el Parlamento Constitucional de España del Estatuto de Cataluña, resuelven:

Ratifican el contenido en la Tesis sobre la cuestión de las nacionalidades aprobada por el II Congreso de la F.C.C.B., cuyo apartado XII, párrafo primero, dice textualmente:

«La aprobación del Estatuto de Cataluña no puede ser de ningún modo la solución del problema catalán. El Estatuto confeccionado por pseudo-socialistas —Campalans, Xirau—, por pequeña burguesía reaccionaria —Martín Esteve—, por representantes del gran capitalismo — Jaime Carner y Pedro Corominas —, fue elaborado a espaldas del pueblo y hecho aprobar por chantage. La masa obrera y campesina no se siente representada. El Estatuto es una claudicación vergonzante ante el Estado imperialista. Ningún pueblo que tuviere la dignidad de su personalidad habría cometido la vileza de implorar al Parlamento del Estado dominador para que hiciera la limosna de aprobarle las leyes que en uso de su soberanía se había dado por una mayoría aplastante. Los parlamentarios catalanes han situado Cataluña ante el Estado español como una colonia infraeuropea que pide que le aflojen las cadenas de la esclavitud.»

No obstante, afirmamos que el Estatuto es un programa mínimo que fue votado por todo el pueblo catalán y que, por tanto, no pueden aceptar los diputados catalanes ninguna modificación o enmienda sobre su texto, mientras no sea en el sentido de mejorarlo.

En consecuencia, el voto particular de los señores Lluhí y Xirau es un principio de traición al Estatuto

votado por el pueblo. Los parlamentarios catalanes de todos los partidos, al aceptar el voto particular Lluhí-Xirau, como programa mínimo, aceptan y se solidarizan con una futura traición que perpetrarán en el Parlamento centralista español.

El Estatuto debe aprobarse en bloque y sin discusión, por ser la voluntad del pueblo catalán.

La grandiosa manifestación del domingo, día 24, no tuvo otro significado que reiterar la voluntad de que no sean introducidas reformas ni enmiendas de ninguna especie en el texto del Estatuto. En este sentido la manifestación no fue otra cosa que una desautorización categórica de los diputados catalanes que acordaron adherirse a la enmienda de Lluhí-Xirau. Fue el pueblo unánime que patentizó su adhesión al Estatuto que se le hizo votar como aspiración mínima para que haya relaciones de cordialidad entre Cataluña y España. Si no se acata la voluntad de Cataluña, ésta queda desligada de todo compromiso moral y hagan lo que quieran los diputados catalanes en el parlamento español, puede darse la Constitución interna que crea conveniente y proclamarse en Estado independiente.

La Federación Comunista Ibérica y el Bloque Obrero y Campesino, fieles a su consigna del derecho de autodeterminación de las nacionalidades, declara que hoy, como siempre, sostiene y sostendrá en todos los terrenos el libérrimo derecho de Cataluña a estructurarse internamente como ella crea conveniente.

FEDERACION COMUNISTA IBERICA BLOQUE OBRERO Y CAMPESINO

(«La Batalla», nº 89, 1-V-1932, p. 4.)

10. La Federació Comunista Ibèrica i el Bloc Obrer i Camperol davant les mutilacions de l'Estatut de Catalunya per les Corts espanyoles.

Tal com havíem previst, la claudicació més vergonyosa ha estat consumada pels diputats catalans que han acceptat calladament la imposició despòtica i arbitrària de les Corts centralistes espanyoles.

Davant aquest fet, la Federació Comunista Ibèrica i el Bloc Obrer i Camperol denuncien a l'opinió catalana l'escarni de què és víctima la seva voluntat expressada en la votació unànime de l'Estatut aprovat el dia 2 d'agost del 1931 i la traïció efectuada pels diputats catalans que tenien l'obligació de defensar-lo íntegrament tal com el votà el poble.

En l'Estatut del dia 2 d'agost no hi ha cap article transitori que atorgui facultats als diputats catalans per a retallar o modificar el text de l'Estatut. No n'hi ha cap tampoc que digui que l'Estatut de Catalunya s'hagi d'adaptar a la Constitució espanyola. L'Estatut és simplement i pura el plec de proposicions que el poble català presentava a les Corts espanyoles per si a aquestes els interessava un pacte amb Catalunya a base de respectar-li els drets mínims consignats en l'Estatut. Lògicament, doncs, en bona doctrina jurídica, i seguint les normes del dret públic internacional, la Constitució espanyola havia d'elaborar-se tenint en compte l'estat de fet i de dret de l'Estatut que tenia la gran força jurídica d'ésser l'expressió viva de la nació catalana, que en funcions de la seva sobirania es dictava unes normes de convivència aprovades plebiscitàriament per si Espanya, a base de *respectar-les íntegrament*, volia pactar amb Catalunya.

La funció de les Corts espanyoles no era de discutir l'Estatut i de modificar-lo a gust seu. Ben altrament, llur única missió era d'examinar les propostions que Catalunya presentava i dir simplement si

les acceptava o no. En el primer cas, havia d'adaptar la Constitució a l'Estatut. En el segon, Catalunya i Espanya —dues realitats nacionals diferents, dos Estats amb sobirania independent— haurien organitzat llur vida interior de la manera que els hagués plagut.

Però, en lloc de seguir aquest camí de claredat jurídica, els representants catalans s'han sentit més diputats espanyols que no pas mandatariis de la voluntat del poble català. Han claudicat d'una manera servil davant les imposicions de l'imperialisme panespanyol. Han votat una Constitució unitària que ara es troben que barra el pas a l'articulat de l'Estatut.

Per això avui Catalunya es troba enfront de l'Estat espanyol, la Constitució del qual no pot regir Catalunya mentre aquell no accepti íntegrament l'Estatut de Catalunya.

Els diputats catalans han deixat d'ésser els representants de Catalunya. Totes les supressions i mutilacions que amb el seu beneplàcit acordin les Corts d'Espanya, no tenen cap obligació d'acceptar-les els ciutadans de Catalunya.

Aquest article primer aprovat a les Corts espanyoles no té res a veure amb l'article primer de l'Estatut de Catalunya plebiscitat pel poble.

Perquè Catalunya l'acceptés seria necessari que demostrés la seva conformitat per mitjà d'un altre plebiscit que anul·lés l'anterior. No existeix jurídicament cap poder superior a l'expressat pel poble per mitjà d'un plebiscit. Ni els diputats catalans ni la Generalitat no poden acceptar una modificació de l'Estatut, car fou el poble i no ells qui el sancionà, i ara és el poble també el qui ha de dir si accepta o no la carta de tràicció que *ens elaboren* les Corts d'Espanya.

La Federació Comunista Ibèrica i el Bloc Obrer i Camperol, vetllant pels drets del poble català, s'adreocen públicament al president de la Generalitat de Catalunya perquè organitzi un nou plebiscit per saber si Catalunya

accepta o no les modificacions infamants que les Corts d'Espanya, en col·laboració amb els diputats catalans, han introduït i introduiran en l'Estatut de Catalunya. Barcelona, 12 de juny del 1932

FEDERACIÓ COMUNISTA IBÈRICA
BLOC OBRER I CAMPEROL

(«Front», nº 1, 1-VII-1932, p. 3.)

11. Després de l'aprovació de l'Estatut per les Corts Constituents espanyoles.

*Carta oberta del B.O.C.
al President de la Generalitat de Catalunya*

Sr. Presidente de la Generalidad de Cataluña:
Por fin ha sido oprobado por las Cortes Constituyentes el Estatuto de Cataluña.

Cataluña, durante el período monárquico, desde el 11 de septiembre de 1714, había vivido encadenada. Pero para los catalanes que sentían el peso de esa esclavitud había entonces la posibilidad de rebelarse, de protestar, de alzarse en armas contra una tal situación.

Ahora ya no. El problema de Cataluña lo habéis dado por resuelto sólo al lograr una descentralización de los servicios administrativos.

Vos, Presidente de la Generalidad, el Partido de la Esquerra de Cataluña, ese apéndice ridículo que se llama Unión Socialista de Cataluña, el Partido Catalanista Republicano, la Lliga Regionalista, todos, sin excepción, sois los responsables de la situación creada.

Habéis deformado el problema de Cataluña sacándolo de su cauce y dándole derivaciones equivocadas. Se comprende perfectamente que una gran parte de los obreros y campesinos no os hayan prestado el

más mínimo apoyo cuando vosotros defendíais «vuestro» Estatuto.

En primer lugar, para elaborar el Estatuto del 2 de agosto de 1931, vosotros que hablabais de encarnar la voluntad unánime de Cataluña hicisteis que media docena de representantes auténticos de los intereses de la burguesía catalana —no del pueblo trabajador— se reuniera a la sombra del Santuario de Nuria para forjar el «Estatuto de liberación».

Si consideráis que forman parte de Cataluña no sólo los fabricantes, banqueros, los comerciantes y propietarios, sino también los obreros y los campesinos, ¿por qué no hicisteis un llamamiento a éstos para que trazaran las líneas básicas del Estatuto?

Pero vos sabíais bien que los obreros y campesinos constituyen la clase trabajadora, y vos y vuestro partido no buscabais el interés de la clase trabajadora, sino el de la burguesía, de la que formáis todos parte integrante.

Llevabais a cabo un doble juego, señor Presidente de la Generalidad. Por un lado hacíais al pueblo promesas demagógicas que luego no habéis cumplido. Todo el afán de vuestro partido era servir de dique para impedir el desbordamiento revolucionario de las masas explotadas. Vuestro paternalismo ha sido terriblemente funesto para la causa de la Revolución. Habéis tenido embobada e inerte a una gran parte del pueblo precisamente en los instantes en que su acción podía ser más eficaz, más contundente. La burguesía puede reverenciarnos y ensalzarnos. La habéis salvado de una catástrofe histórica cuyos límites no es posible imaginar.

El proyecto de Estatuto plebiscitado el día 2 de agosto de 1931 era una nueva promesa que hacíais a Cataluña, aunque dispuesta a todas las claudicaciones que los intereses generales de la burguesía pudiesen exigir.

Vuestros representantes en el Parlamento han actuado de una manera vergonzosa. Además de incapaces, han sido cobardes. Ellos, que más que nadie debían el encumbramiento a la generosidad y candidez de las masas populares, han procedido en todo momento contra la gran causa de los trabajadores. Su actuación ha sido burguesa cien por cien, como no podía ser de otro modo. Aceptaron las deportaciones de los obreros revolucionarios, no se alzaron ni una vez siquiera para protestar de los crímenes que sistemáticamente practicaba la guardia civil de Sanjurjo, aprobaron una reforma agraria que constituye un gran triunfo para los propietarios de la tierra y que no afecta para nada a Cataluña; han votado en una de las últimas sesiones contra la amnistía para los presos sociales... Y, en fin, han accedido a que el Estatuto quedara reducido a la nada.

Ni han tenido siquiera la dignidad, cuando su fracaso fue ya evidente, de retirarse avergonzados. No. Han seguido clavados allí, haciendo además de indignarse cada vez que veían como el Estatuto quedaba aniquilado, pero, en el fondo, satisfechísimos porque ellos no han sentido jamás la libertad de Cataluña.

De la misma manera que la burguesía republicana después de votar «la Constitución más liberal de Europa» (1), le añadió el apéndice de la ley de Defensa de la República, que constituye la negación absoluta de la Carta Constitucional; que impulsada por la amenaza de la revolución agraria procura escamotearla con ese engendro que se llama reforma agraria; que hizo la separación de la Iglesia y del Estado, pero consciente que la Iglesia siga siendo una fuerza temible dentro del Estado, que acordó una reforma militar con el propósito de que la República creara un cuerpo de conspiradores monárquicos espléndidamente pagados por el Estado; de la misma manera vota —con la satisfacción completa de toda la burguesía catalana— un

Estatuto en el que la libertad nacional brilla por su ausencia.

El problema de la libertad de Cataluña es solamente el pueblo trabajador quien puede solucionarlo.

Los trabajadores catalanes no podemos aceptar que la cuestión de Cataluña sea presentada al margen del problema general de las demás nacionalidades ibéricas.

Esta imitación puramente regionalista, ruralista casi, queriendo trocar un problema histórico de gran importancia en una vulgar nimiedad administrativa, que es lo que hace la burguesía de derecha e izquierda, no puede ser aceptada por los obreros y campesinos de Cataluña.

Nosotros nos sentimos profundamente ligados a los trabajadores de Vasconia, de Galicia, de Asturias, de Castilla, de Levante, de Andalucía y de Aragón. Somos separatistas de la burguesía dominadora; no de los explotados de la Península.

La libertad de Cataluña no puede ser resuelta por la burguesía y en una área estrictamente catalana.

La Península requiere una estructuración federal que vos, Presidente, y vuestro partido, no habéis defendido, concretándoos solamente a un pairalismo anticuado y vencido.

El Estatuto es, pues, una ficción.

Cataluña no tiene derecho a nada. Todo depende de la voluntad del Estado dominador. La libertad de que dispondrá la Generalidad será cualitativamente inferior a la que goza un Ayuntamiento cualquiera.

Cataluña no tendrá ni autoridad para organizar su fuerza ni para estructurar libremente la Instrucción pública. Todo dependerá de una eterna Comisión Mixta. Vos que habéis dicho que Cataluña, al tener el Estatuto, podría armarse, tendréis que aclarar afirmando que, en efecto, podrá armarse de paciencia...

Y vuestro partido, después de un descalabro polí-

tico sin precedentes, habla del «gran triunfo» de «la libertad reconquistada»...

Cataluña se halla más sujeta que nunca al Estado centralista. Las concesiones hechas carecen de importancia. ¿Valía la pena de hacer una Revolución y de mantener en tensión al pueblo durante año y medio para lograr lo que se ha obtenido?

El Estatuto ha sido ya firmado. Provisionalmente, mientras que no exista un Parlamento elegido por sufragio universal, la responsabilidad de todo aquello que constituye «materia de cesión» recae sobre vos.

Pues bien. Nuestro partido protesta enérgicamente ante vos del proceder arbitrario de los gobernadores de las provincias catalanas.

Los gobernadores de Barcelona y de Gerona, los señores Moles y Ametlla, de un modo particular, proceden a su libre antojo, empeñándose sistemáticamente en no dejar que el Bloque Obrero y Campesino pueda actuar legalmente.

Todos los actos públicos que intenta organizar en ambas provincias son prohibidos invariablemente. A los demás partidos y organizaciones se les da una libertad de propaganda que a nosotros se nos niega.

Como quiera que nuestro partido es el único que ha señalado con anterioridad y acierto los preparativos del golpe de Estado de Sanjurjo y su guardia civil; que ha hecho de una manera consecuente la defensa de las libertades de Cataluña en función de la liberación de todas las nacionalidades ibéricas, descubriendo, por tanto, las claudicaciones vergonzosas de la Esquerra; que es el partido que heroicamente va levantando la clase trabajadora para poner en derrota a los partidos de la burguesía, al nuestro entre ellos; que lucha por una Cataluña socialista, por una Unión Ibérica de Repúblicas Socialistas —todo esto, sin duda, ha creado una perturbación profunda en las zonas dirigidas de la burguesía, sin excluirnos a vos, jefe del partido de la

Esquerra y Presidente de la Generalidad. Y es ese pánico lo que hace que los gobernadores provinciales actúen dictatorialmente con un rigor contra nuestro partido que ni remotamente ejercen sobre todas las taifas reaccionarias monárquicas.

Vos que habéis sido quien, de hecho, habéis nombrado a todos los gobernadores de Cataluña desde Anguera hasta Moles y Ametlla antes de aprobarse el Estatuto, hoy, una vez firmado, tenéis todavía una mayor autoridad sobre ellos.

¿Continuarán sus acciones como hasta ahora? ¿Seréis vos también un dictador republicano? ¿Negaréis a un partido obrero que ha combatido por la libertad de Cataluña el derecho a organizarse y a hacer propaganda tal como la realizan lo demás partidos?

Si la arbitrariedad continúa, vos seréis el responsable de ello.

Los obreros y campesinos obrarán en consecuencia.

Por el Bloque Obrero y Campesino,

EL COMITE

(«La Batalla», nº 111, 22-IX-1932, p. 1.)

12. **Projecte de Resolució de la Federació Comunista Ibèrica sobre la qüestió nacional (maig del 1933).**

I

La Tesis sobre la cuestión nacional aprobada en el II Congreso de la F.C.C.B. tanto en su parte expositiva histórica como en sus premisas teóricas y conclusiones prácticas, la consideramos enteramente justa, puesto que la realidad ha demostrado que todo lo que

en ella se preveía en lo que concierne a la evolución del problema de las nacionalidades bajo el régimen republicano ha sido confirmado por los hechos.

II

En la Tesis aprobada, en abril de 1932, se decía que la implantación de la República, sin la aplicación total e inmediata del programa de la revolución democrática no representaba un avance de importancia en las relaciones de las clases sociales en lucha ni podía dar solución satisfactoria al problema que tienen planteado las distintas nacionalidades hispánicas que luchan incesantemente contra el unitarismo español.

Ha transcurrido más de un año desde la aprobación de la Tesis de referencia y entre tanto el Estado español ha creído dar solución al problema catalán con la aprobación del llamado Estatuto de Cataluña.

Cuando se discutía ese Estatuto en el Parlamento de la República, nosotros afirmábamos que aquello no podía ser en manera alguna la solución del pleito catalán. Que las masas obreras y campesinas no se sentían representadas en él. Que su articulado era una claudicación vergonzosa de los parlamentarios catalanes. Que ningún pueblo debía implorar del Estado dominador la aprobación de una ley que en uso de su soberanía se había dado por una mayoría absoluta.

III

La aplicación del Estatuto otorgado —puesto que el plebiscitado por el pueblo catalán el 2 de agosto de 1931 fue traicionado por los diputados catalanes y rechazado de una manera brutal por las Cortes Constituyentes— ha confirmado enteramente cuanto decíamos. El traspaso de servicios a la Generalidad viene

efectuándose con tal lentitud, lo traspasado hasta hoy es algo tan insignificante, la actuación de los representantes del Gobierno de Macià en la Comisión de Traspaso es tan lamentable y el dominio de Azaña y de Casares Quiroga tan absoluto que ya nadie duda de que el Estatuto concedido no sirve para nada.

La pequeña burguesía de la «Esquerra» está sometida al Gobierno del imperialismo español, de la misma manera que lo estuvo la «Lliga» cuando el régimen monárquico.

Cataluña es considerada por la República exactamente igual que por la monarquía: como un territorio dominado al que se le concede una cierta autonomía administrativa y cultural para que rinda más y esté mejor ligada a sus intereses.

La Generalidad en manos de la «Esquerra» puede acabar de la misma manera que la Mancomunidad en manos de la «Lliga».

IV

El problema de la libertad de Cataluña traicionado primero por la «Lliga» de Cambó y luego por la «Esquerra» de Macià pierde de hecho y de una manera definitiva el aspecto de una lucha de todo el pueblo catalán contra el imperialismo español y se convierte en un problema de la clase trabajadora. Son las masas dirigidas por la F.C.I. a través del B.O.C. las que reivindican en su programa de clase el derecho de Cataluña, Vasconia, Galicia y Marruecos a proclamar su independencia política. Y reivindican este derecho porque es la solución de un problema de justicia y porque es el cumplimiento de uno de los puntos básicos del programa de la revolución democrática que la burguesía de derecha y de izquierda ha sido incapaz de realizar.

V

Convertido el problema de la liberación de Cataluña—por haberlo abandonado la grande y la pequeña burguesía— en un problema de clase, corresponde a la F.C.C.B. dentro de la F.C.I. trabajar por el aceleramiento y acentuación, en las masas laboriosas, de la lucha contra el imperialismo español ligando este problema con los demás que tiene planteados el proletariado en su lucha contra el capitalismo.

Hay que convertir el problema de la autodeterminación de Cataluña en bandera de lucha de clases contra la burguesía catalana.

Y la F.C.I. tiene el deber de ayudar al proletariado de Vasconia, de Galicia y de Marruecos para que en la lucha por su liberación nacional sean ellos los dirigentes y orientadores del movimiento reivindicador, apartando a la burguesía, que, al igual que en Cataluña, o lo traicionarán o lo convertirán en un movimiento reaccionario sin perspectivas históricas.

La F.C.I. no puede desentenderse del problema de las nacionalidades hispánicas a pretexto de que son movimientos dirigidos por la burguesía.

«Rechazar el derecho de las nacionalidades a su libre disposición y proclamar el de las clases trabajadoras es completamente falso» (Lenin).

Así, pues, hay que dar a los movimientos de liberación colectiva un fuerte matiz proletario.

Es evidente que solamente la revolución social podrá resolver de una manera absoluta el problema de las nacionalidades, pero es evidente también que nosotros no podemos aplazar hasta el triunfo de la revolución social el ejercicio del derecho de los pueblos a disponer de sus destinos.

Por esta razón nosotros continuamente hemos estado en desacuerdo con la política de la «Esquerra», que de claudicación en claudicación ha perdido toda

posibilidad de solución dentro del régimen burgués, y por esta misma razón acusamos de traidor a Maciá, por haber anulado la República Catalana.

VI

La libertad de las nacionalidades oprimidas por el Estado español solamente podrá lograrse por la acción de las masas trabajadoras contra el Estado imperialista que las oprime con el doble yugo social y nacional. Pero hay que ir también «contra» la propia burguesía nacional, que lo sostiene. Entre las dos clases en lucha no caben colaboraciones de ninguna especie. Porque «en toda nación hay dos naciones: la de los explotados y la de los explotadores» (Lenin).

VII

Nos reiteramos completamente en las conclusiones de los apartados XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX y XX de la Tesis aprobada en el II Congreso de la F.C.C.B. y proclamamos una vez más que la verdadera libertad de las nacionalidades hispánicas sólo podrá lograrse a través de la revolución social que al liberar a los hombres dará libertad a los pueblos.

«Suprimid la explotación del hombre por el hombre y habréis suprimido la dominación de un pueblo sobre otro» (Marx).

El proletariado de los pueblos hispanos al derrocar a sus respectivas burguesías, colaboradoras del imperialismo español, solucionará este pleito secular proclamando la Unión de Repúblicas Socialistas Hispánicas, y luego, en estrecha relación con el proletariado portugués, irá a la proclamación de la *Unión de Repúblicas Socialistas de Iberia*.

(«La Batalla», n.º 147, 1-VI-1933, p. 2.)

13. Resolución aprobada per la Federació Comunista Ibèrica sobre la qüestió nacional (juny del 1933).

I

La Tesis sobre la cuestión nacional aprobada en el II Congreso de la F.C.C.B., tanto en su parte expositiva histórica como en sus premisas teóricas y conclusiones prácticas, la consideramos enteramente justa, puesto que la realidad ha demostrado que todo lo que en ella se preveía en lo que concierne a la evolución des problema de las nacionalidades bajo el régimen republicano ha sido confirmado por los hechos.

II

En la Tesis aprobada en abril de 1932, se decía que la implantación de la República, sin la aplicación total e inmediata del programa de la revolución democrática no representaba un avance de importancia en las relaciones de las clases sociales en lucha, ni podía dar solución satisfactoria al problema que tienen planteado las distintas nacionalidades hispánicas que luchan incesantemente contra el unitarismo español.

Ha transcurrido más de un año desde la aprobación de la Tesis de referencia, y entre tanto el Estado español quiere hacer creer que ha dado solución al problema catalán con la aprobación del llamado Estatuto de Cataluña.

Cuando se discutía ese Estatuto en el Parlamento de la República, nosotros afirmábamos que aquello no podía ser en manera alguna la solución del pleito catalán. Que las masas obreras y campesinas no se sentían representadas en él. Que su articulado era una claudicación vergonzosa de los parlamentarios catalanes. Que ningún pueblo debía implorar del Estado dominador la aprobación de una ley que en uso de su soberanía se había dado por una mayoría absoluta.

La aplicación del Estatuto otorgado a Cataluña —puesto que el plebiscitado por el pueblo catalán el 2 de agosto de 1931 fue traicionado por los diputados catalanes y rechazado de una manera brutal por las Cortes Constituyentes del Estado dominador— ha con- firmado enteramente cuanto decíamos, demostrándose palmariamente la incapacidad de todas las fracciones de la burguesía para dar solución a uno de los proble- mas básicos de la revolución democrática: la cuestión nacional.

Con el Estatuto «otorgado», el traspaso de servi- cios a la Generalidad viene efectuándose con tal lenti- tud, lo traspasado hasta hoy es algo tan insignificante, la actuación de los representantes del Gobierno central y los de la Generalidad en la Comisión de Traspaso es tan lamentable y el dominio de los representantes del imperialismo español tan absoluto, que ya nadie duda de que el Estatuto concedido no sirve para nada «para Cataluña», pero sirve para el Gobierno panespañol y para la burguesía catalana, para dar a las masas obreras y campesinas de Cataluña la sensación de que trabajan para solucionar el problema.

La pequeña burguesía de la «Esquerria Republi- cana», que por medio de sus diputados votó junto con los de las demás fracciones la Constitución del Estado español primero y el Estatuto después —y para lo cual no estaban mandados— al trazar las normas jurídicas por las cuales ataban Cataluña al Estado español y daban la pauta de cómo el Estado imperia- lista había de resolver también el problema de Vasco- nia, Galicia, Marruecos y los que irán surgiendo, traicionaban el derecho a la autodeterminación, a la liberación de las nacionalidades hispánicas dominadas por el Estado español.

Consecuencia de esto es que hoy, con república,

la pequeña burguesía acaudillada por Maciá está sometida —y a través de ella el pueblo catalán— al Gobierno del imperialismo español, de la misma manera que lo estuvo la «Lliga» —las luellas de la cual en este aspecto sigue «Esquerria Republicana»— cuando el régimen monárquico.

Estos hechos, la F.C.I. tiene el ineludible deber de presentarlos —a través de nuestra prensa y en nuestra propaganda oral —ante los trabajadores de todas las nacionalidades hispánicas, desenmascarando la false- dad de las propagandas de todos los políticos de la burguesía, tanto los de derecha como los de izquierda, y poniendo en guardia a los trabajadores y campesinos de las otras nacionalidades hispánicas para que no acepten para sus respectivos pueblos la vergüenza de un Estatuto al estilo del otorgado a Cataluña, ya que con él Cataluña es considerada por la República exac- tamente igual que por la monarquía: como un territorio dominado al que se le concede una cierta autonomía administrativa y cultural para que rinda más y esté mejor ligada a sus intereses.

La actuación de los hombres de la «Esquerria» en la Generalidad es casi la misma que los de la «Lliga» en la desaparecida Mancomunidad, y es por tanto sus- ceptible de terminar de la misma forma.

IV

El problema de la libertad de Cataluña traicionado primero por la «Lliga» de Cambó y luego por la «Esquerria» de Maciá, pierde de derecho y de una manera definitiva el aspecto de una lucha de todo el pueblo catalán contra el imperialismo español y se convierte en un problema de clase trabajadora. Son las masas dirigidas por la F.C.I. a través del B.O.C. las que reivindicán en su programa de clase el derecho de Cataluña, Vasconia y Marruecos a proclamar su inde-

pendencia política. Y reivindican este derecho porque es la solución de un programa de justicia y porque es el cumplimiento de uno de los puntos básicos del programa de la revolución democrática que la burguesía de derecha y de izquierda ha sido incapaz de realizar.

V

Convertido el problema de la liberación de Cataluña—por haberlo abandonado la grande y la pequeña burguesía— en un problema de clase, corresponde a la F.C.C.B. dentro de la F.C.I. trabajar por el aceleramiento y acentuación, en las masas laboriosas, de la lucha contra el imperialismo español ligando este problema con los demás que tiene planteados el proletariado en su lucha contra el capitalismo.

No hay que dejarse seducir por la cantinela reaccionaria de todos los sectores de la burguesía catalana, desde la «Lliga» hasta la «Esquerra», los cuales, en nombre de un ideal superior de «patria», hablan de estructurar la patria catalana de acuerdo con el Estatuto. La maniobra es clara. Desde la grande hasta la pequeña burguesía, procuran desviar de sus objetivos de clase al proletariado de Cataluña. En nombre de Cataluña y de su estructuración interior procuran mediatizar las actividades del proletariado catalán en su lucha contra la propia burguesía. La F.C.I. ha de desenmascarar a estos traidores de la causa de Cataluña y al propio tiempo hacer comprender a la clase trabajadora catalana que la libertad de Cataluña no será posible mientras la actividad revolucionaria del proletariado no vaya dirigida a vencer a la burguesía hispana y a su propia burguesía, que lo explotan desde el punto de vista nacional y desde el punto de vista de clase.

Y lo mismo que ha ocurrido en Cataluña ocurrirá

en las demás nacionalidades hispánicas si el proletariado de todas ellas no sabe convertir el problema de la autodeterminación en bandera de lucha de clases contra la propia burguesía y contra la burguesía española y su Estado en conjunto.

Y la F.C.I. tiene el deber de ayudar al proletariado de Vasconia, de Galicia y de Marruecos para que en la lucha por la liberación nacional de su pueblo sean ellos los dirigentes y orientadores del movimiento reivindicador, apartando a la burguesía, que, al igual que en Cataluña, o lo traicionarán o lo convertirán—como puede suceder en Vasconia— en un movimiento reaccionario sin perspectivas históricas.

La F.C.I. no puede desentenderse del problema de las nacionalidades hispánicas a pretexto de que son movimientos dirigidos por la burguesía.

«Rechazar el derecho de las nacionalidades a su libre disposición y proclamar el de las clases trabajadoras es completamente falso» (Lenin).

Así, pues, hay que dar a los movimientos de liberación colectiva un fuerte matiz proletario.

Es evidente que solamente la revolución social podrá resolver de una manera absoluta el problema de las nacionalidades, pero es evidente también que nosotros no podemos aplazar el ejercicio del derecho de los pueblos a disponer de sus destinos.

VI

La libertad de las nacionalidades oprimidas por el Estado español solamente podrá lograrse por la acción de las masas trabajadoras contra el Estado imperialista que las oprime con el doble yugo social y nacional. Por esto la F.C.I. ha estado continuamente denunciando a la opinión pública en general y a las masas laboriosas de los pueblos hispánicos en particular la actuación del «separatista» (?) Maciá y de su

«Esquerra» de atribistas que tras un lenguaje demagógico, con sus continuas claudicaciones, han perdido toda posibilidad —seguramente porque en régimen capitalista, en nuestra época, no pueden dar más de lo dado— de cobrar para Cataluña la independencia política *que ellos no quieren ni necesitan*, puesto que fueron ellos *de acuerdo con la «Lliga» y bajo la égida de Maciá* quienes mataron, sin la más leve resistencia, la República Catalana.

Es por esta razón y teniendo en cuanta el rol de traición realizado por la «Esquerra» que hemos remarcado en el Apartado V la necesidad «también» de luchar contra la propia burguesía nacional, «tanto» como «contra» la del Estado dominador. Esto deben de tenerlo muy presente el proletariado y los campesinos pobres de Vasconia, Galicia y Marruecos, para que en su lucha contra el Estado español no olviden lo ocurrido en Cataluña, y presten toda la atención debida a su enemigo interior, posible aliado del Estado dominador: la propia burguesía, que en un momento dado, por razones e interés de clase, puede pasar a sostenerlo. Entre las dos clases antagónicas no caben tampoco en los momentos de lucha efectiva, colaboraciones de ninguna especie. Porque «también» dentro de un pueblo oprimido es verdad aquello de que «en toda nación hay dos naciones»: la de los explotados y la de los explotadores». (Lenin)

VII

Nos reiteramos completamente en las conclusiones de los apartados XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX y XX de la Tesis aprobada en el II Congreso de la F.C.C. y proclamamos una vez más que la verdadera libertad de las nacionalidades hispánicas sólo podrá lograrse a través de la revolución social que al librar a los hombres dará libertad a los pueblos.

«Suprimid la explotación del hombre por el hombre y habréis suprimido la dominación de un pueblo sobre otro» (Marx).

El proletariado de los pueblos hispanos, al derrocar a sus respectivas burguesías, colaboradoras del imperialismo español, solucionará este pleito secular proclamando la Unión de Repúblicas Socialistas Hispánicas, y luego, en estrecha relación con el proletariado portugués, irá a la proclamación de la *Unión Ibérica de Repúblicas Socialistas*.

(«La Batalla», nº 155, 27-VII-1933, p. 3.)

14. **Projecte de Resolució presentat pel B.O.C. i els Sindicats exclosos de la C.N.T. a la Conferència de l'Aliança Obrera de Catalunya.**

La situación política, en este momento, está caracterizada por la ofensiva general de la contrarrevolución para destruir todas las conquistas democráticas.

Después de haber ganado sucesivamente: Tribunal de Garantías, Parlamento, Consejo de Ministros, órganos de poder, la contrarrevolución, a pasos acelerados, va destruyendo las conquistas democráticas y restaurando la situación existente antes del 14 de abril.

La revolución tiene dos fuerzas motrices —obremos y campesinos— que pueden encontrar un auxilio poderoso en el movimiento de liberación nacional.

La contrarrevolución, al destruir las reformas democráticas, lo ha hecho con objeto de debilitar la fuerza del movimiento obrero.

La abolición de la ley de Términos municipales y la ofensiva que ha llevado contra la huelga de campesinos constituyen la ofensiva brutal contra el movimiento de los trabajadores de la tierra.

Quedaba aún una fuerza democrática vinculada en la autonomía de Cataluña.

La contrarrevolución, utilizando como pretexto la ley de Contratos de Cultivo del Parlamento de la Generalidad, ha emprendido un ataque encarnizado contra las libertades de Cataluña.

El Gobierno pequeño burgués de la Generalidad, impulsado por las masas obreras y campesinas, por un lado, y frenado por la gran burguesía, por el otro lado, se encuentra en una situación vacilante, que favorece a la contrarrevolución.

La situación ha de solucionarse a no tardar o mediante el triunfo de la contrarrevolución, y esto sería el comienzo de una etapa fascista, o por el triunfo de los obreros y campesinos, impulsando la revolución adelante.

La caída de las libertades de Cataluña entraña consigo la derrota de los campesinos y obreros de Cataluña.

Cataluña tiene un valor estratégico formidable. Por Cataluña pasa hoy —quizá dentro de dos días ya no— el meridiano de la revolución. Aquí hay en estos momentos un triple frente de lucha que conviene soldar, unificar: nacional, campesino y obrero.

Dejar que la dirección la lleve la pequeña burguesía, Esquerra, es ir, irremediablemente, a la catástrofe. La dirección de este triple frente de lucha ha de pasar al proletariado; al Frente único proletario, es decir, a la Alianza Obrera.

Esto no se logrará haciendo declaraciones más o menos platónicas de adhesión moral de ver con simpatía, de prometer la ayuda, etc., lo que sería la declaración palmaria de nuestra impotencia, de que vamos a remolque de los acontecimientos, sino poniéndonos al frente del movimiento.

El proletariado no puede desempeñar el papel de

compara. No ha de repetir lo del 14 de abril de 1931. Ha de ir a la vanguardia, a la cabeza.

Para ello precisa adoptar la posición justa, y en estos momentos decisivos, trascendentales, esa posición no puede ser otra que contestar a la agresión contrarrevolucionara —declaración del estado de guerra, intento de aduenarse del orden público, etc.—, proclamando la *República Catalana* como primer paso hacia la constitución de la República Socialista Federal, que es el objetivo final de la Alianza Obrera.

La proclamación de la *República catalana*, primer peldaño de la República Socialista Federal, teniendo en cuenta que esto constituirá un hecho revolucionario de la mayor importancia y que quien la impulsa son los obreros y campesinos, tendrá como consecuencia inmediata el rebasamiento de la pequeña burguesía dirigente por las masas obreras y campesinas.

La *República catalana* lanzando como consignas inmediatas:

La tierra para el que la trabaja.

Expropiación de todos los catalanes traidores a Cataluña, la gran burguesía, y, por lo tanto:

Disolución de las congregaciones religiosas y confiscación de sus bienes.

Armamento de los trabajadores para defender la Revolución, eso y la declaración terminante —disponiendo de la radio más potente de España— de que la República catalana —como el 14 de abril— no busca separarse de España, sino que se convierte en trinchera revolucionaria para abatir a la contrarrevolución en toda España, constituirá el toque de arrebato, y obreros y campesinos de toda la península su sumarán a la insurrección general que no podrá resistir la contrarrevolución.

Una hora o unos días después del triunfo de la

República catalana, hecho así, tendremos ya que España podrá estructurarse en República Socialista Federal.

La Alianza Obrera habrá triunfado en toda la línea.

(«La Batalla», n.º 190, 21-VI-1934, p. 1.)

15. Manifest del Bloc Obrer i Camperol davant el conflicte del Govern de la Generalitat amb el Govern central, amb motiu de la Llei de Contractes de Conreu.

*Por la República Catalana,
hacia la Unión Ibérica de Repúblicas Socialistas
Ante los graves acontecimientos que se avecinan
Manifiesto a los trabajadores de toda España*

Camaradas:

Vivimos horas decisivas para la revolución española.

Sobre Cataluña se ciernen en estos momentos [dues paraules censurades] graves peligros. [Dues ratlles censurades]. ¿Por qué? Porque el Parlamento de Cataluña, usando de las atribuciones que la Constitución de la República y el Estatuto votado por las Constituyentes le conceden, ha elaborado una ley que regula los contratos de arrendamientos rústicos. Ley que dista mucho de satisfacer los anhelos totales de los «rabassaires» catalanes, pero que ha sido aceptada por las organizaciones campesinas como una conquista mínima. A pesar de su timidez, esa ley no ha sido del agrado de los propietarios catalanes. La Lliga, el partido de la gran burguesía y de los terratenientes de Cataluña, después de retirarse del Parlamento catalán, con el propósito de impedir su funcionamiento, no ha tenido ningún escrúpulo en acudir a Madrid a

obligar al Gobierno Samper a recurrir ante el Tribunal de Garantías Constitucionales contra esa ley. El Gobierno Samper, Gobierno doméstico a las órdenes de la reacción, ha obedecido. Y el Tribunal de Garantías, en manos de los elementos más reaccionarios del país, ha anulado la Ley de Contratos de Cultivo y, valiéndose de sus atribuciones, ha negado al Parlamento de Cataluña competencia para legislar sobre esa materia.

Los campesinos catalanes no aceptan el fallo del Tribunal de Garantías. Los «rabassaires» han dicho que se quedarán con la totalidad de la cosecha si los propietarios no se someten a la ley dictada por el Parlamento catalán.

El pueblo catalán, todo el pueblo catalán, rechaza ese fallo. La República reconoció a Cataluña derechos que Cataluña no está dispuesta a dejarse arrebatar por la contrarrevolución.

La agresión contra Cataluña es un episodio más de la lucha de la reacción y del fascismo contra la revolución. Las fuerzas vencidas, pero no destruidas, el 14 de abril, han reconquistado casi todas sus posiciones. [Una ratlla i mitja censurada.]

Han traicionado la mayoría de los partidos republicanos los compromisos contraídos en el Comité revolucionario, derogando, por orden de los agrarios, la tímida legislación social de la República. Han traicionado su tradición anticlerical, votando, en violación de la Constitución, los haberes del clero. Han traicionado también a Cataluña, con la que habían adquirido compromisos solemnes en San Sebastián, cercenando nuestros derechos durante la discusión del Estatuto y anulándolo en la práctica ahora.

El Parlamento catalán, obedeciendo al mandato del pueblo catalán, ha confirmado la ley anulada por el Tribunal de Garantías. Así ha expresado solemnemente el pueblo de Cataluña su voluntad de no capitular ante los designios de la contrarrevolución.

Defendiendo sus libertades y sus derechos, Cataluña defiende la obra, bien modesta, de la revolución del 14 de abril, pisoteada por las derechas.

El conflicto no es entre Cataluña y el resto de España. El conflicto es entre la contrarrevolución y la revolución. A un lado están los proletarios de las ciudades, que han luchado heroicamente en Zaragoza, en Valencia, en Madrid, en cien ciudades más; los trabajadores del campo, que en toda España combaten en estos instantes contra los propietarios de la tierra y el Gobierno a sus órdenes, y el pueblo de Cataluña, agredido por la contrarrevolución; del otro lado están la burguesía de Cataluña y del resto de España, los propietarios de este y del otro lado del Ebro, los monárquicos y fascistas de toda la península.

Camaradas:

Ha llegado un momento en que ya no es posible retroceder ni un milímetro más. No han retrocedido los gloriosos trabajadores zaragozanos ni los heroicos metalúrgicos de Madrid. No retroceden los trabajadores del campo. No retrocederá Cataluña.

Si la contrarrevolución se arriesga a atacar a Cataluña, si se hace objeto al pueblo catalán de una nueva agresión, si el Gobierno Samper-Gil Robles declara el estado de guerra en Cataluña, para ponernos a merced de los militares monárquicos y fascistas, si trata de incautarse de los servicios de orden público, para ponernos de nuevo bajo el somatén de la Liga, Cataluña se levantará como un solo hombre y volverá a la situación de 14 abril, proclamando la República catalana. Nadie crea que mueven al pueblo catalán designios separatistas: la República catalana será el primer paso hacia la Unión Ibérica de Repúblicas Socialistas, en la que nadie podrá, como la reacción se dispone a hacerlo hoy, lanzar a los obreros y a los campesinos de una parte de España contra los de otra.

[Unes dotze ratlles censurades.]

Camaradas:

No permitáis que se aplaste a Cataluña. Si, agredidos por la reacción, Cataluña se levanta en defensa propia, no sólo luchará por sus libertades; también luchará por las vuestras. Si Cataluña sucumbe, es la revolución española la que habrá sucumbido.

Ferrovianos de toda España: No transportéis ni permitáis que se transporten tropas contra Cataluña. Hacerlo sería traicionar la causa de la revolución.

Si Cataluña se levanta contra la reacción, se os dirá, camaradas, por la radio y la Prensa, que se trata de un movimiento separatista. No lo creáis. Recordad que ya en 1909, cuando el proletariado de Barcelona luchaba heroicamente contra la guerra de Marruecos, el Gobierno de Maura recurrió a esa maniobra infame para evitar que los trabajadores del resto de España secundasen aquel movimiento.

Trabajadores de toda España: Sostienen en estos momentos rudas batallas el proletariado de numerosas ciudades y los trabajadores de todo el agro español. Cataluña está en pie de guerra. Jamás se había presentado una oportunidad más favorable para reconquistar las posiciones perdidas, aplastar la reacción y al fascismo y apoderarse del poder. Combatiendo al unísono los trabajadores industriales y agrícolas de toda España y las masas populares de Cataluña la revolución será invencible.

[Mitja ratlla censurada.] Cataluña, en pie de guerra en esta hora, espera vuestra solidaridad efectiva. La hora es grave. Los destinos de la revolución española están en juego.

¡Hacia la Unión Ibérica de Repúblicas Socialistas!
¡[Una ratlla censurada.]!

Por el Bloque Obrero y Campesino:
EL COMITE EJECUTIVO

(«La Batalla», nº 190, 21-VI-1934, p. 1.)

16. Manifest del Bloc Obrer i Camperol (F.C.I.) i de la Joventut Comunista Ibèrica.

*El B.O.C. a la clase trabajadora.
La República Catalana, primer paso hacia
la revolución socialista*

El Gobierno contrarrevolucionario de Samper ha pedido plenos poderes al Parlamento para «solucionar» el problema de Cataluña. Los plenos poderes que le otorgará la Cámara reaccionaria significarán un salto importante hacia la más implacable dictadura. De allí al golpe de Estado mediará solamente un paso.

Camaradas:

El conflicto entre Cataluña y el Gobierno central no tiene solución jurídica, legal, posible. Se trata de un problema revolucionario, de una lucha a muerte entre la revolución y la contrarrevolución. La solución depende de la fuerza. Triunfará quien sepa atacar mejor.

La Generalidad ha acariciado la idea —carta de Santaló a Guerra del Río y negociaciones sucesivas— de encontrar la «fórmula» salvadora. La Generalidad teme tanto como el Gobierno de Samper las derivaciones que puede tomar la cuestión. Pero la revolución presenta los problemas crudamente, brutalmente. No caben arreglos ni componendas.

Sólo hay dos soluciones posibles: o triunfa el Gobierno central o triunfa Cataluña.

Existe un precedente histórico que no hay que perder de vista. En 1873, cuando la Primera República, fue asimismo promulgada una ley agraria favorable a los campesinos pobres. Pero aquella ley quedó anulada al cabo de algunos meses, después del triunfo contrarrevolucionario.

Ahora puede ocurrir algo análogo. Los propietarios de la tierra, los grandes capitalistas, trabajan

incansablemente para evitar que la revolución salga adelante. Se van precisando los detalles de un posible golpe de Estado. Los plenos poderes que ha reclamado Samper constituyen la avanzada.

La contrarrevolución, después de una serie sucesiva de victorias, se propone ahora asestar el golpe decisivo a lo que queda en pie: las libertades de Cataluña. Pero el ataque va al mismo tiempo contra obreros, campesinos y movimiento de liberación nacional.

La contrarrevolución tiene una fuerza muy superior a lo que se imagina la pequeña burguesía que dirige actualmente el Gobierno de Cataluña. Además de poseer el ejército y el aparato del Estado, cuenta, en Cataluña, con el apoyo firme de la gran burguesía. El Fomento del Trabajo Nacional, el Instituto de San Isidro, es decir, patronos y propietarios trabajan solidamente aquí en favor de la contrarrevolución.

La política de vacilaciones y de negociaciones que lleva a cabo el Gobierno de la Generalidad da tiempo a la contrarrevolución para prepararse.

El triunfo de Cataluña sólo es posible uniéndolo firmemente los tres frentes de lucha: nacional, obrero y campesino.

La Generalidad hace ahora una política puramente defensiva que entraña su posible fracaso.

Cataluña —triple frente de lucha— ha de salir de la actual posición de espera, en la que se malgastan tiempo y energías, y ha de lanzarse a la ofensiva.

Es infantil creer que se trata, simplemente, de un desacuerdo sobre la ley de Contratos de Cultivo. Esto sólo es el pretexto. Lo que la contrarrevolución quiere es dar la batalla final a los obreros y campesinos de Cataluña y a las libertades de ésta a la vez.

La Generalidad, Gobierno pequeño burgués, miope y limitado, por tanto, parcializa el problema.

La lucha por las libertades de Cataluña no puede

aislarse de la lucha por la conquista de la tierra y por las aspiraciones socialistas del movimiento obrero.

¿Qué hacer, pues?

Lo que la Generalidad no hace. Lo que la Generalidad frena: ir rápidamente a la proclamación de la República Catalana como primer paso hacia la Unión Ibérica de Repúblicas Socialistas.

La proclamación de la República Catalana sería recibida con la simpatía general de todos los trabajadores de España entera. Verían en este hecho histórico no un propósito separatista, sino el comienzo de la revolución social en toda la península.

¡Por la República catalana, hacia la Unión Ibérica de Repúblicas Socialistas!

Por el Bloque Obrero y Campesino (F.C.I.)

EL COMITE EJECUTIVO

Por la Juventud Comunista Ibérica

EL COMITE

(«La Batalla», nº 191, 30-VI-1934, p. 1.)

17. Proyecto de Resolución de la Federación Comunista Ibérica sobre la cuestión nacional (julio del 1934).

1. Las Tesis de nuestro Partido prevén y afirman que la lucha de las nacionalidades ibéricas por su liberación es un factor progresivo. Es uno de los aspectos de la revolución democrática que la República había de resolver. Consecuentes con este criterio, establecíamos el derecho de las nacionalidades a disponer de sus destinos.

2. Cataluña, la personalidad con conciencia nacional más acusada, fue la primera en plantear la carta de sus reivindicaciones al estallar la revolución. Proclamó la República catalana unas horas antes de que se proclamase al resto de la península. Es una

constatación más del factor revolucionario de la liberación nacional. El 14 de abril, Cataluña, avanzada de la revolución, precipitaba los acontecimientos y, en parte, era la fuerza motriz que facilitaba la instauración de la República española.

3. La liberación de las nacionalidades oprimidas solamente el proletariado puede realizarla de una manera efectiva: otra de las premisas sentadas en nuestra Tesis. Y, efectivamente: vimos como, a los dos días de proclamar Maciá la República Catalana, el mismo caudillo de la gesta degollaba su obra para someter Cataluña a la voluntad omnívota de las Cortes Constituyentes.

4. El Estatuto de Cataluña es una consecuencia de la claudicación de Maciá y de la Izquierda Republicana de Cataluña. A partir de aquel momento Cataluña ya no tenía autodeterminación; en último término lo que hacía era presentar su lista de reivindicaciones, para que, en definitiva, fuese Madrid y las Cortes Constituyentes las que resolviesen. En su día, nuestro Partido hizo la crítica implacable de la deserción de Maciá y la «Esquerra». Igualmente evidenció que el Estatuto elaborado en el laberinto de las Comisiones de las Constituyentes era insuficiente, equívoco, que se prestaría a una serie de confusiones, y que su aplicación dependería siempre de la buena voluntad o mal humor que existiese en Madrid.

5. El tiempo nos ha dado la razón. Han pasado los momentos idílicos. En Cataluña ha pasado ya el período eufórico y sentimental de saborear una serie de tópicos y de frases hechas. El proletariado ya se ha expandido bastante. Quiere cosas más positivas que el hablar de libertad nacional, de autodeterminación, de autonomía. Es hora de realizaciones. Por otra parte, el triunfo al Parlamento español de una mayoría reaccionaria y monárquica ha precipitado los acontecimientos. Ha venido la dualidad de poderes, la lucha

de dos concepciones: la reaccionaria y la progresiva. Las fuerzas democráticas aún no vencidas hallan su expresión revolucionaria en los trabajadores catalanes; la reacción embiste desde el Parlamento español. El hecho de que la «Lliga» haya recurrido a Madrid y que las fuerzas izquierdistas y socialistas españolas miren a Cataluña es una confirmación de esta lucha entre las fuerzas feudales, reaccionarias, y las fuerzas progresivas, proletarizadas.

6. El recurso contra la Ley de Contratos de Cultivo lleva a formular estas tres afirmaciones incontrovertibles: Primera, Cataluña está hoy a la avanzada de la Revolución. Por lo tanto, todas las incidencias en torno a esta cuestión han de mirarse bajo el ángulo de una lucha entre la revolución y la contrarrevolución. Segunda: Insuficiencia del Estatuto. El Estatuto ha quedado demostrado que solamente puede funcionar a base de una buena predisposición en Madrid. De otra manera, todo son obstáculos, inconvenientes, obstrucciones. La autonomía no marchará. No tiene raíles propios. Tercera: La circunstancia de que el pleito haya surgido de una Ley que venía a favorecer a los trabajadores del campo catalán ha tenido la virtud de movilizar a la clase campesina, galvanizándola con las luchas por las reivindicaciones proletarias y por la liberación nacional.

7. Es preciso aprovechar esta convergencia en un mismo objetivo de todas las fuerzas motrices de la revolución. Actualmente se dan unas circunstancias favorables; difícilmente se darán otras en las que converjan todos estos factores. Con el frente campesino, el frente proletario y el frente nacional, todos unidos, la revolución es invencible.

8. El conflicto actual de la Generalidad con el Gobierno central tiene, como hemos dicho, un carácter completamente revolucionario, de reivindicación democrática. Lo demuestra el hecho de que, por primera vez, una actitud de rebeldía de Cataluña, como entidad

nacional, no haya tenido una repercusión hostil al resto de la península. Podemos decir, con toda propiedad, que Cataluña, con su actitud, ha puesto en pie de guerra las clases obrera y campesina de España. Esta solidaridad no ha de convertirse en platónica; ha de ser profundamente activa. Ha de servir para empujar la revolución adelante.

9. Es necesario no olvidar Euzkadi. La solidad que ha prestado a Cataluña demuestra que el pleito nacional vive latente en España. Es cierto que el movimiento nacional de Euzkadi está dirigido por elementos derechistas. Pero la misión de la clase trabajadora es hacerse suyo el pleito nacional de Vasconia y colocarse a la cabeza del movimiento quitando la dirección a los elementos reaccionarios. En gran parte, la culpa de que el movimiento nacional vasco no tenga un carácter progresivo es debido a la incompreensión del socialismo, siempre refractario a todo movimiento de liberación nacional. Esto demuestra que la lucha de las nacionalidades por su libertad ha de representar todavía en España un rol importantísimo.

10. El proletariado de las demás regiones ibéricas ha de prestar su solidaridad a Cataluña en el conflicto que tiene planteado con el Gobierno reaccionario de Madrid. Asimismo ha de ayudar en su lucha contra el Estado imperialista a las otras nacionalidades de la península, como Vasconia, Galicia.

11. Por su parte, Cataluña, Euzkadi, Galicia, han de fusionar sus esfuerzos de emancipación con los del proletariado y campesinado de la península. Y, en el caso concreto del conflicto de la Generalidad, Cataluña —y Euzkadi, que se ha solidarizado con ella— han de aceptar y aprovechar en un movimiento revolucionario de conjunto, unificado, las asistencias que le vienen del proletariado español. La República Catalana, igual que las otras que pudiesen proclamarse con motivo del movimiento revolucionario, serían la pre-

misa de la futura UNION IBERICA DE REPUBLICAS SOCIALISTAS.

12. Esta revolución, teniendo como objetivo el realizar la verdadera revolución democrática —primer paso para la revolución socialista—, vitalizaría las energías revolucionarias del pueblo español. Las medidas revolucionarias a tomar: libertad nacional, que ya se habría conseguido; entrega de la tierra a los campesinos; emancipación del proletariado; socialización de la Banca, ferrocarriles, Monopolios, etcétera; expropiación de los reaccionarios catalanes —«Lliga»—, etc., pondrían en tensión destructiva y constructiva a un mismo tiempo a los trabajadores de la ciudad y del campo, y estas dos clases motrices de la revolución serían la garantía más firme de que la revolución no iría atrás.

13. Los obreros y campesinos de Iberia han de tener la vista fija en una monstruosa injusticia imperialista. La ocupación militar que ha llevado a cabo España, de una parte del territorio africano, ha de merecer la atención de todos los proletarios. Últimamente uno de tantos Gobiernos lerrouxistas ha ocupado Ifni. España también se siente colonizadora. Quiere hacer sentir las delicias de su civilización a los pueblos «incultos» de Africa. Toda la España progresiva, todas las fuerzas motrices que han impulsado la revolución española, han de prestar su asistencia más decidida a los pueblos africanos que luchan contra la España opresora. Es preciso que los indígenas marroquíes sepan que la España que les oprime es la España imperialista y de los señores feudales y de la burguesía. Que sepan que hay otra España —la de los obreros y campesinos— que no quiere explotarlos, y que la revolución española se compromete, al triunfar, a darles la libertad. De esta manera, ataquemos también la lucha contra nuestra burguesía, atacándola en uno de sus puntos vulnerables: el imperialismo.

¡Derecho de las nacionalidades a disponer de sus destinos!

¡Unión Ibérica de Repúblicas Socialistas!

(«La Batalla», 26-VIII-1934.)

FULLS ROJOS

15 cts.

ASSOCIACIÓ D'EScriptors I ARTISTES
BARCELONA - MAIG DE 1934

Nosaltres, en el 1.er de Maig

La festa dels treballadors, la festa que s'ha de celebrar internacionalment, amb el seu objectiu de unir i animar a tots els obrers, ha estat celebrada amb gran èxit a Barcelona. Els obrers de la ciutat i de les zones properes, han participat en una gran manifestació que ha estat seguida amb entusiasme pels ciutadans de la ciutat. La festa ha estat una gran demostració de la unitat i de la força dels obrers, i ha servit per a reforçar la seva confiança en les seves lluites i en el seu futur.

La crisi general del capitalisme, la crisi que s'ha produïda a tot el món, ha obligat a tots els obrers a unir-se i a lluitar per a aconseguir la seva llibertat i la seva independència. Els obrers de la ciutat i de les zones properes, han participat en una gran manifestació que ha estat seguida amb entusiasme pels ciutadans de la ciutat. La festa ha estat una gran demostració de la unitat i de la força dels obrers, i ha servit per a reforçar la seva confiança en les seves lluites i en el seu futur.

La presa del poder

La presa del poder és el resultat de la lluita dels obrers per a aconseguir la seva llibertat i la seva independència. Els obrers de la ciutat i de les zones properes, han participat en una gran manifestació que ha estat seguida amb entusiasme pels ciutadans de la ciutat. La festa ha estat una gran demostració de la unitat i de la força dels obrers, i ha servit per a reforçar la seva confiança en les seves lluites i en el seu futur.

La presa del poder és el resultat de la lluita dels obrers per a aconseguir la seva llibertat i la seva independència. Els obrers de la ciutat i de les zones properes, han participat en una gran manifestació que ha estat seguida amb entusiasme pels ciutadans de la ciutat. La festa ha estat una gran demostració de la unitat i de la força dels obrers, i ha servit per a reforçar la seva confiança en les seves lluites i en el seu futur.

La presa del poder és el resultat de la lluita dels obrers per a aconseguir la seva llibertat i la seva independència. Els obrers de la ciutat i de les zones properes, han participat en una gran manifestació que ha estat seguida amb entusiasme pels ciutadans de la ciutat. La festa ha estat una gran demostració de la unitat i de la força dels obrers, i ha servit per a reforçar la seva confiança en les seves lluites i en el seu futur.

La presa del poder és el resultat de la lluita dels obrers per a aconseguir la seva llibertat i la seva independència. Els obrers de la ciutat i de les zones properes, han participat en una gran manifestació que ha estat seguida amb entusiasme pels ciutadans de la ciutat. La festa ha estat una gran demostració de la unitat i de la força dels obrers, i ha servit per a reforçar la seva confiança en les seves lluites i en el seu futur.

TEXTOS DELS PARTITS I MOVIMENTS MARXISTES UNIFICATS

La presa del poder és el resultat de la lluita dels obrers per a aconseguir la seva llibertat i la seva independència. Els obrers de la ciutat i de les zones properes, han participat en una gran manifestació que ha estat seguida amb entusiasme pels ciutadans de la ciutat. La festa ha estat una gran demostració de la unitat i de la força dels obrers, i ha servit per a reforçar la seva confiança en les seves lluites i en el seu futur.

DEL PARTIT OBRER D'UNIFICACIO MARXISTA
(P.O.U.M.)

1

1. El Partit Unificat en constitució i la qüestió de les nacionalitats. Resolució de juliol de 1935.

I.— Los movimientos de emancipación nacional tienen un contenido democrático que el proletariado ha de sostener sin reservas. Una clase que combate encarnizadamente todas las formas de opresión no se puede mostrar indiferente delante de la opresión nacional. Los movimientos de emancipación nacional constituyen un factor revolucionario de primer orden, que la clase trabajadora no puede menospreciar.

El proletariado sólo puede tener una actitud: sostener activamente el derecho indiscutible de los pueblos a disponer libremente de sus destinos y a constituirse en Estado independiente si ésta es su voluntad.

II.— Sosteniendo este derecho, el proletariado no se identifica con la burguesía nacional, que quiere subordinar los intereses de clase a los intereses nacionales y, en los momentos decisivos, se pone al lado de las clases dominantes de la nación opresora con objeto de aplastar los movimientos populares. El proletariado, campeón decidido de las reivindicaciones democráticas, ha de desplazar a la burguesía y a los partidos pequeño-burgueses de la dirección de los movimientos

nacionales que traicionan, y llevar la lucha por la emancipación de las nacionalidades hasta las últimas consecuencias.

III.— La lucha por el derecho de los pueblos a la independencia no presupone la disgregación de los obreros de las diversas naciones que componen el Estado, sino, por el contrario, su unión más estrecha, que es la única garantía de triunfo. El reconocimiento del derecho indiscutible de los pueblos a disponer de sus destinos, de un lado, y la lucha común de los obreros de todas las naciones del Estado, del otro lado, constituyen la premisa indispensable de la futura Confederación de pueblos libres que, en nuestro país, tendrá que tomar la forma de *Unión Ibérica de Repúblicas Socialistas*.

(«La Batalla», n.º 209, 19-VII-1935, p. 1.)

2 Declaració del Congrés d'unificació del Bloc Obrer i Camperol i de l'Esquerra Comunista (P.O.U.M.).

EL PARTIDO OBRERO DE UNIFICACION MARXISTA AL PROLETARIADO ESPAÑOL

Al año justo del memorable levantamiento de octubre aparece en la escena política española una nueva organización: el Partido Obrero de Unificación Marxista. Si una de las lecciones más importantes que se desprenden de aquel histórico acontecimiento es la necesidad imprescindible de que el proletariado de nuestro país cuente con un gran partido revolucionario, el hecho de la constitución del Partido Obrero de Unificación Marxista es una prueba alentadora de que este año no ha transcurrido en vano.

El nuevo Partido nace como consecuencia de la fusión del Bloque Obrero y Campesino y de la

Izquierda Comunista. El alcance de este primer paso hacia la unificación es, por lo tanto, relativamente limitado. Las restantes organizaciones marxistas se han negado, desgraciadamente, a seguir nuestro camino, a pesar de los esfuerzos sinceros y reiterados que hemos realizado para atraerlas al movimiento de unificación. Pero el primer paso, de indiscutible trascendencia histórica, está dado y ya nadie ni nada podrá impedir que el proceso de fusión iniciado se desarrolle sin interrupción hasta llegar a su inevitable fase final: la unificación, dictada imperiosamente por los intereses de la causa proletaria, de todos los marxistas revolucionarios de nuestro país.

La unificación parcial lograda por el Bloque Obrero y Campesino y la Izquierda Comunista, que durante años se había combatido, constituye la prueba irrefutable de la posibilidad de la unificación total. A conseguirla consagraremos todos nuestros esfuerzos, seguros de que nos acompañará la cálida y fervorosa adhesión de todo el proletariado español.

La constitución del Partido Obrero de Unificación Marxista se basa en la aceptación incondicional de los principios del marxismo revolucionario, que presuponnen: la independencia orgánica en relación con los partidos burgueses, la conquista del Poder por medio de la insurrección armada y la instauración transitoria de la dictadura del proletariado. Toda unificación que no se basara en estos principios conduciría a una unidad externa y falsa que, en vez de fortalecer al proletariado, lo debilitaría para llevarlo a las más terribles derrotas. La clase obrera española, que en estos últimos años ha vivido acontecimientos de inmensa trascendencia, que han enriquecido enormemente su experiencia, y que, por añadidura, ha podido mirarse en el espejo de sus hermanos de Italia, Alemania y Austria, ha aprendido demasiado para dejarse desviar por el reformismo y para no llegar a la conclusión de

que los principios y los métodos revolucionarios son los únicos que pueden llevarla a la victoria. Al asentarse, pues, el nuevo partido sobre la base del marxismo revolucionario, no sólo respondemos a los intereses históricos del proletariado de nuestro país, sino que damos satisfacción a sus aspiraciones.

El P.O.U.M. ha elaborado detallada y concretamente sus puntos de vista sobre los problemas más importantes del movimiento obrero nacional e internacional, y en breve los difundirá profusamente entre el proletariado español. Pero en el momento de comunicar a los trabajadores la buena nueva de su constitución considera como un deber resumir concisamente su posición sobre las principales cuestiones.

Unificación.— Sin un gran partido revolucionario, la victoria de la clase obrera es imposible. Ninguno de los partidos actuales puede tener la pretensión de ser este partido. El único camino es la fusión, pero no una fusión equívoca, sino fundamentada en principios revolucionarios bien definidos. Nuestro acuerdo no es más que el primer paso. En cuanto el principio de la unidad marxista haya triunfado en el seno del Partido Socialista y del Partido Comunista, nos integraremos al movimiento general. Entonces surgirá el gran partido que las circunstancias imponen y las masas anhelan.

Situación internacional.— La crisis mundial actual es la crisis del régimen capitalista. Para salir de la situación presente no hay más que un camino: la transformación socialista de la sociedad por la Revolución proletaria, la única que puede acabar con la guerra y el imperialismo que las engendra, con el paro forzoso y la miseria, y evitar que el mundo caiga en la barbarie. El P.O.U.M. considera como un deber la defensa de la U.R.S.S., pero sin renunciar al derecho de crítica objetiva, en beneficio de la propia U.R.S.S. y de los intereses generales del proletariado

internacional. La defensa más eficaz de la U.R.S.S. no está en los pactos y en los tratados, sino en la lucha revolucionaria por el derrocamiento de la burguesía en los demás países.

La afiliación internacional.— La Segunda y la Tercera Internacionales han fracasado estrepitosamente. El Partido Obrero de Unificación Marxista se mantiene al margen de ambas Internacionales, formando parte del Comité Internacional de los Partidos Socialistas, Comunistas independientes (Unidad Socialista Revolucionaria), cuyo objetivo es trabajar por la reconstrucción de la unidad revolucionaria mundial sobre nuevas bases.

La situación política.— Estamos atravesando un momento de transición entre el fascismo y la Revolución proletaria. Son posibles todavía etapas de democracia burguesa, pero estas etapas serán forzosamente efímeras. La revolución democrática (solución del problema de la tierra, de las nacionalidades, de la Iglesia, etc.) no se puede realizar más que mediante la dictadura proletaria. Mantener las ilusiones en la democracia burguesa es un crimen. Luchar contra los partidos pequeñoburgueses, que han traicionado sus promesas por incapacidad, impotencia y cobardía, es una cuestión de vida o muerte. Esto no excluye, sin embargo, los pactos circunstanciales con finalidades bien concretas y conservando la independencia orgánica y el derecho de crítica.

La alianza obrera.— La A.O. viene a desempeñar en nuestro país el papel que en la Revolución rusa desempeñaron los Soviets: organismos de frente único primero, insurreccionales luego, y de Poder después. El P.O.U.M., convencido de la importancia de la A.O., luchará por el ensanchamiento de la misma hasta conseguir que formen parte de ella todas las organizaciones de trabajadores existentes y que se constituya la A.O. nacional, imprescindible de todo punto para la

eficacia de la acción proletaria tanto en los movimientos ofensivos como en los defensivos.

Cuestión de las nacionalidades.— Política inspirada en el principio del reconocimiento del derecho indiscutible de los pueblos a disponer de sus destinos sin exceptuar de este derecho el de separación. La lucha por este derecho no presupone la disgregación de los obreros de un Estado, sino su más estrecha unión, única garantía de triunfo.

Cuestión agraria.— Expropiación de los latifundios sin indemnización. Reparto de tierras a los campesinos. La tierra para el que la trabaja.

Posición sindical.— Lucha encarnizada para conseguir la unificación de todos los obreros de España en una sola central.

He aquí, expuestos a grandes rasgos, nuestros propósitos y nuestra posición, que ampliamos en sucesivos manifiestos. Para hacerlos triunfar no repararemos en sacrificios y emprenderemos una vasta e intensa campaña de agitación por todo el país. De todos los ámbitos del país nos llegan palabras de entusiasmo y de aliento. Apenas nacido, cuenta ya el nuevo partido con un poderoso ambiente de simpatía entre las masas obreras. Es la prueba más elocuente de que el camino escogido es justo. Fortalecidos con esta simpatía, nos lanzaremos a la lucha con redoblado ardor, persuadidos de que el P.O.U.M. constituirá una fuerza de atracción enorme e incorporará al movimiento revolucionario a millares de trabajadores que, decepcionados por la disgregación actual, se mantienen alejados de las organizaciones políticas proletarias.

Los momentos que vivimos están preñados de peligros y de posibilidades.

De que el proletariado español consiga, en un breve espacio de tiempo, crear un poderoso partido revolucionario depende que nuestro país se hunda en la barbarie fascista o, por el camino glorioso de la Revo-

lución socialista, ascienda hacia una civilización superior.

¡Viva la Revolución obrera!

¡Viva la unificación revolucionaria del proletariado!

¡Viva el Partido Obrero de Unificación Marxista!

EL CONGRESO DE UNIFICACION
DEL BLOQUE OBRERO Y CAMPESINO
Y DE LA IZQUIERDA COMUNISTA

(«La Batalla», nº 220, 11-X-1935, p. 4.)

3. **Problemes sobre els quals la minoria del P.O.U.M. presentará projectes de llei a les Corts de la República.**

1r. Considerant l'existència de diverses nacionalitats dintre l'Estat imperialista panespanyol, reconèixer les llengües d'aquestes nacionalitats— catalana, gallega, castellana i basca— com a oficials de l'Estat sense privilegi per a cap d'elles. En conseqüència, els diputats a les Corts Centrals podran expressar-se amb el propi idioma nacional, i a tal fi les Corts habilitaran un cos de taquígrafs i traductors alhora que s'editen en els quatre idiomes essentials les Actes del Congrés i el «Diari de Sessions».

2n. S'ha demostrat com de més eficàcia pedagògica l'ensenyament primari en la llengua materna. Per tal d'aconseguir-ho, l'Estat mantindrà en tot el seu territori les escoles primàries en la llengua del país. Als territoris marroquins, en llengua àrab. Igualment es crearan cinc Universitats, una en cada una de les llengües nacionals catalana, castellana, gallega, basca i àrab, amb facultat per a expedir títols en tots els graus. Aquestes Universitats, mentre no s'hagi canviat el

sistema tributatiu, seran subvencionades íntegrament per l'Estat central.

3r. Els minyons que hagin de complir el servei militar no sortiran del territori de llur nació.

4t. Nacionalització, sense indemnització, de la terra, tot respectant però la petita propietat. Lliurament de la terra als qui l'han de treballar, sota la inspecció de l'Estat per obtenir el màxim rendiment. Creació d'un Banc de Crèdit Agrícola i de Granges de Semencials, llavors i material tècnic per ajudar els camperols.

5è. Nacionalització, sense indemnització, dels ferrocarrils i de les indústries bàsiques, mineria i banca nacional privada.

6è. Nacionalització de les empreses de fluid elèctric, aigua i gas i transports urbans.

7è. Limitació de la riquesa rústica, mobiliària i monetària; les finques expropiades seran lliurades en usdefruit a preus mòdics, l'ingrés dels quals haurà de servir per a llur conservació i millorament i per a crear uns fons per a fomentar noves construccions.

8è. Tenint en compte la crisi d'atur forçós, limitar d'una manera general la jornada de treball, i els parats no reabsorbibles que siguin subvencionats d'una manera digna. Mentre no hi hagi parats, difícilment tindrà masses el feixisme.

9è. Que l'Estat s'apropriï el blat emmagatzemat, pagant el dels petits propietaris i expropiant el dels grans terratinents o empreses acapadores, i que abarateixi el preu del pa.

10. Establir el salari individual i familiar mínim, amb les variacions que calgui, per a tot el territori de l'Estat.

11. Creació d'Hospitals, Sanatoris, Cases de Salut, etc., per l'Estat per a les necessitats del país. Abolició d'aquestes empreses amb caràcter privat. Igualtat per a tothom i sota el control del poder públic.

12. Pla general d'Obres Públiques: construcció de

carreteres, camins veïnals, canalització de rius als efectes dels transports de matèries barates, obres d'irrigació, d'electricificació, etc.

13. Supressió dels impostos indirectes, sobre els articles de primera necessitat.

14. Donar els drets polítics a tots els ciutadans majors de 18 anys, inclòs el període de servei militar.

15. Supressió dels cossos armats antipopulars.

16. Supressió del Tribunal de Garanties.

17. Confiscació de tots els béns de l'Església, fundacions i ordres religiosos. No es podran portar pels carrers uniformes religiosos. L'Estat trencarà tota classe de relacions amb el Vaticà. Els qui hagin estat religiosos no podran exercir l'ensenyança.

18. Prohibició de tota la premsa monàrquica.

19. Escola gratuïta primària, general i obligatòria per a tothom en les escoles oficials. Llibertat d'ensenyament dintre els límits d'uns cànons fixats. Gratuïtat en tots els altres ensenyaments —i manutenció i vestit— de tots aquells alumnes de capacitat reconeguda i sense mitjans econòmics.

Prohibició d'estudiar als qui, tenint mitjans econòmics, no demostrin una capacitat real.

20. Supressió absoluta de la llei d'herència passant d'un límit prudencial apte per al sosteniment de membres familiars menors o vells o incapacitats per al treball.

21. Supressió de tota classe d'impostos sobre rendes de treball inferiors a 6.000 pessetes anyals. Fins en aquesta quantitat les cèdules seran de 13ª classe.

22. Obligació als constructors d'immobles de posar-hi un mínim de comoditats indispensables com llum, calefacció, wàter, cambra de bany, ascensor, etc., i fixar l'Estat les tarifes dels lloguers en forma d'amortització del capital invertit de manera que l'immoble pugui passar a propietat de l'Estat un cop amortitzat,

el qual en cobrarà un lloguer mínim per a subvenir a les despeses de conservació i millorament de la finca.

23. Confiscació de les fortunes totals dels monàrquics; els que foren autoritats durant la Dictadura i els que han exercit càrrecs de la República ençà.

24. Supressió de Drets polítics a tota d'aquesta gent, així com als religiosos, encara que deixin llurs ordres.

25. Supressió dels Sindicats grocs o confessionals. Ampliació del dret de vaga. Augment de càstig per als patrons i les empreses que burlin les lleis socials.

**

Vet ací un programa mínim de realitzacions que no ens farà oblidar, però, de treballar per desencadenar la Revolució social!

(«Front», n.º 9, 2ª època, s.d. [1936].)

4. «L'Estatut és insuficient». Article editorial de «Front», òrgan del P.O.U.M.

Lluhí i Vallescà, Conseller de Justícia de la Generalitat, ha marxat a Madrid, segons sembla, a gestionar determinats traspassos relacionats amb el seu departament i, a més, a aclarir qüestions de jurisdicció i d'aplicació de certes facultats, car, tot i estar ben determinades en l'Estatut, la vella judicatura centralista es resisteix a actuar i procedir d'acord amb la Constitució republicana i les facultats autonòmiques de Catalunya.

Fa poc, han restat a Madrid per gestionar traspassos de llurs respectius departaments el Conseller de Finances i el d'Economia i Agricultura.

Tot fa preveure, doncs, a desgrat dels bons auguris de certa premsa afecta a la situació i del restabliment de la Comissió Mixta de Traspassos amb la plenitud de les seves facultats, que començarà per a Catalunya una alta tongada enervant i humiliant de discussions i regateigs amb la qüestió dels traspassos i amb la dotació econòmica per a atendre els nous serveis que corresponguin a la Generalitat.

L'èxit o el fracàs de l'Autonomia catalana —que nosaltres només acceptem com un primer pas per a anar a la federació d'Estats ibèrics— depèn, doncs, de la celeritat o passivitat en els traspassos de serveis. Sense una ràpida solució d'aquesta qüestió junt amb la cessió de les valoracions suficients dels serveis traspasats, l'Estatut no és res més que un text sense eficàcia.

De fet, el tancament del Parlament català, després d'aquest any i escaig de clausura, és una conseqüència de la falta efectiva de facultats autonòmiques, car el Parlament català, un cop haurà desenvolupat en lleis els serveis fins ara traspasats, no tindrà res a fer, i hom preveu que, una vegada haurà legislat sobre el que manca fer sobre el règim municipal, la llei electoral proporcional promesa i unes quantes lleis accessòries més, si no hi ha nous traspassos el Parlament català hauria de tancar per manca de matèries a discutir.

Cal, doncs, dotar ràpidament l'Autonomia de tot el contingut substantiu necessari per al desenvolupament de la nostra Cambra i de tots els altres òrgans de la Generalitat.

Però cal una altra cosa més important encara: ampliar les facultats autonòmiques de Catalunya. L'actual Estatut és petit, migrat. De l'Estatut de Núria que ens varen fer votar i que després el Parlament esquerrà del primer bienni trossejà i mutilà sense respecte a la voluntat dels catalans, a l'Estatut que ens atorgaren, hi ha una diferència considerable. Es urgent donar satisfacció al que eren aspiracions mínimes de la voluntat popular catalana i, ara que torna a haver-hi una Cambra espanyola on predominen els elements esque-

rrans i les forces obreres, proposar i acordar una ampliació de l'Estatut. Seria una obra de previsió política que evitaria conflictes futurs que fatalment es presentaran si així no es fa.

I la primera ampliació que cal fer de l'Estatut hauria d'ésser, al nostre entendre, en matèria de treball. Mentre el Parlament català no tingui facultats legislatives en matèria de treball, caldrà reconèixer que no podem resoldre dins de casa nostra d'una manera més satisfactòria un i el principal dels problemes dels nostres temps.

Catalunya, pel volum de les seves indústries, per la gran massa de proletariat, necessita poder legislar amb plena sobirania sobre els problemes del treball, que són l'eix de les inquietuds i dels afanys de les masses explotades.

Els homes dels partits que exerceixen el Govern de la Generalitat afirmen sovint que volen una Catalunya progressiva i socialment justa. Ara bé, no n'hi ha prou de dir-ho i lamentar-se després que l'Estatut no els faculti per a realitzar l'obra que voldrien en aquest camp. Cal que demostrin llur voluntat demanant al Parlament de la República aquesta facultat. Seria aquesta proposició, que esperem que farà la minoria d'Esquerra Republicana a les Corts d'Espanya, motiu perquè la nova Cambra demostrés el seu esquerrisme i el seu respecte i acatament als drets de Catalunya.

(«Front», nº 18, 2a època, s.d. [1936], p. 1.)

II

DE LES JOVENTUTS SOCIALISTES UNIFICADES DE CATALUNYA (J.S.U. DE C.)

1. Les nostres consignes.

La unificació de tots els sectors marxistes serà aviat un fet; tots, si exceptuem l'irònicament titulada *Partit d'Unificació Marxista* (P.O.U.M.), estan disposats a unificar-se per constituir un gran partit socialista a Catalunya. Les Joventuts, en aquesta avinentesa, haurem marcat el camí a seguir, en deixar de banda escrípols i petiteses.

Però les Joventuts hem de fer més: hem de vetllar perquè el Partit Socialista de Catalunya sigui essencialment obrer i revolucionari. Hem d'impedir que, sota l'etiqueta del Socialisme, s'organitzi un instrument polític apte per a tots els oportunismes i defeccions. Les Joventuts Socialistes de Catalunya hem d'adoptar ara una posició clara i sincera respecte a l'orientació del nou Partit i després haurem de vetllar contínuament perquè no es desviï del camí traçat. No hem de tolerar que el proletariat sigui escarrit una altra vegada.

Per tant, hem d'imposar:

Que el Front Popular es consideri solament com un conveni circumstancial, mai com un fi. L'objectiu immediat del Partit Socialista de Catalunya haurà

d'ésser emparar-se del Poder per constituir un instrument de govern essencialment obrer i pagès.

Que es consideri l'Estatut de Núria i, sobretot, l'Estatut votat pel Parlament espanyol, com un escarni a la voluntat de Catalunya. Hem de lluitar per la implantació de la República Socialista Catalana.

Que el fet nacional no impedeixi Catalunya d'establir llaços sòlids amb tots els altres pobles d'Ibèria. La Unió de Repúbliques Socialistes d'Ibèria, amb un pacte de relació elaborat d'igual a igual, per totes les nacions, assegurarà la llibertat i la germanor entre el proletariat de tots els països ibèrics.

Que es consideri l'U.R.S.S. com l'exemple viu del camí a seguir. Cal defensar l'U.R.S.S. i, sobretot, condemnar, per contrarrevolucionàries, les campanyes estúpides que determinats sectors que es diuen *comunistes*, en nom del *puritanisme*, fan contra la primera realització socialista.

Que el nou Partit s'adhereixi a la Tercera Internacional.

Que sindicalment tingui per objectiu la unitat.

Que arribi a una entesa amb el Partit Socialista Obrer, sempre i quan senti en el seu programa el principi d'autodeterminació, fins a la independència, davant tots els problemes nacionals d'Ibèria. Per arribar en aquesta entesa s'estudiarà el nexa a establir entre el Partit espanyol i el Partit català, puix que el Partit Socialista de Catalunya no pot ésser ni una Secció ni una filial del Partit Socialista Obrer. Ha de tenir absoluta autonomia.

Considerem aquestes consignes com una garantia essencial per a la formació del Partit Socialista de Catalunya i el seu ulterior desenvolupament. Insistirem sobre la nostra posició.

(«Xoc», nº 1, 28-III-1936, p. 2.)

2. Les Bases d'unificació de les J.S.U. de C.

UN DOCUMENT ALS JOVES SOCIALISTES, A TOTS ELS JOVES TREBALLADORS I A LA JOVENTUT PROGRESSIVA DE CATALUNYA

*El Comitè Executiu de les Joventuts Socialistes
Unificades de Catalunya s'adreça
als militants i a la joventut*

Camarades: Les llargues relacions i la communitat d'acció entre les Joventuts Marxistes de Catalunya han portat a la fusió de la Federació Catalana de Joventuts Socialistes i la Unió de Joventuts Comunistes de Catalunya, amb el nom, provisional fins a la definitiva resolució del Congrés d'Unificació, de Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya i a la fusió ulterior d'aquestes amb les Joventuts Socialistes de Catalunya (Joventuts de la U.S.C. i Partit Català Proletari unificades), formant una sola organització juvenil, cosa que representa un pas enorme vers la total unificació del proletariat català.

Les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya i les Joventuts Socialistes de Catalunya, vençuts tots els obstacles que podien oposar-s'hi i havent arribat a una compenetració ideològica entre les representacions llurs, han acordat, doncs, d'unificar-se en una sola organització.

Unificats ja els dos Comitès, signem aquest primer document conjunt, donant compte d'aquest transcendent [manca una ratlla] Catalunya i que, amb l'esforç i el treball de tots nosaltres, com a joves socialistes unificats, transformarem en aquella gran organització de nou tipus, que no serà ni les antigues Joventuts Socialistes ni les antigues Joventuts Comunistes, amb la qual la joventut treballadora de Catalunya es trobi

identificada en els tres aspectes político-sindical, cultural i esportiu.

Coneguts ja els punts bàsics que serviren de plataforma de discussió per haver-se publicat profusament i a part la conveniència de donar a les noves Joventuts Socialistes Unificades aquesta característica orgànica amb la qual tots en trobarem identificats des de bon principi i que és l'única que ens pot portar a assolir aquelles conquestes socials que fan de la Joventut de l'U.R.S.S. l'única del món que gaudeix una felicitat col·lectiva i personal dintre el règim d'edificació socialista al qual tots aspirem, el nou Comitè Executiu de les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya fa constar que ha arribat a la unificació mitjançant els acords mutus que es condensen en els següents punts:

Primer.— Les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya declaren que només pot aspirar-se a edificar una societat socialista atenent-se estrictament a la ideologia i a la tàctica del marxisme-leninisme que proclama la impossibilitat d'assolir la transformació de la societat capitalista en societat socialista, si no és mitjançant la revolució.

Segon.— Partidàries les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya de la tàctica del Front Popular, declaren que la teoria i la pràctica del marxisme-leninisme rebutgen el reformisme social i, per tant, considerant estèril i perjudicial la col·laboració governamental amb els sectors polítics de la burgesia, rebutgen aquesta col·laboració.

Tercer.— Convençudes que sense que el proletariat hagi assolit una força orgànica, disciplinada, centralitzada en l'actuació i unida en la ideologia i en la interpretació històrica no podrà vèncer les forces coalitzades de la burgesia i capes feudals que detenen l'Estat, les J.S.U. de C. treballaran i ajudaran tots els sectors susceptibles d'influència per tal d'arribar a la unificació de totes les forces marxistes de Catalunya

en un sol Partit marxista-leninista que sigui el Partit Únic de la classe obrera de Catalunya.

Quart.— Tenint en compte que a Catalunya hi ha un gran sector proletari integrat dintre les organitzacions de tipus anarcosindicalista i que aquest sector és difícil, ara per ara, de portar a la unificació orgànica amb els sectors marxistes i davant la necessitat d'aplegar aquells sectors no integrats en una o altra d'aquestes organitzacions, les J.S.U. de C. proclamen la necessitat ineludible de crear i propagar les Aliances Obreres i Pageses, les quals representen, per llur funció i història, el veritable organisme de Front Únic de tots els sectors proletaris.

Cinquè.— La nova organització lluitarà per portar tots els joves treballadors als sindicats de classe, treballant dintre d'ells per una direcció i per la unitat sindical. La lluita de classes, accentuada cada dia amb més cruessa, fa del tot necessària una sola Central Sindical de lluita de classes, i per tal d'assolir-la el més ràpidament possible, propugnen per la incorporació de tot el proletariat a la Unió General de Treballadors, requerint els Sindicats autònoms que es defineixin i s'incorporin a la U.G.T. o a la C.N.T., lluiten ensems per assolir la unitat d'acció entre les dues centrals sindicals U.G.T. i C.N.T., per tal que el proletariat tingui una defensa efectiva dels seus interessos.

Sisè.— D'acord amb el principi marxista-leninista del dret dels pobles a l'autodeterminació, les J.S.U. de C. reconeixen el fet diferencial de Catalunya i declaren que Espanya és un conjunt de nacions lligades i oprimides per l'estructura d'un Estat de tipus feudal que cal superar, per la qual cosa lluitaran per assolir la llibertat nacional de Catalunya sense deslligar-se de la llibertat social del proletariat català anant a la proclamació de la República Socialista Catalana, la qual, d'acord també amb els principis de l'internacionalisme proletari, es federarà amb les altres nacions hispàniques

formant la Unió de Repúbliques Socialistes d'Ibèria, per a l'assoliment de les quals les J.S.U. de C. procuraran que tot el proletariat de tots els països hispànics secundin els moviments nacionalistes revolucionaris que puguin desenvolupar-se a les susdites nacions hispàniques.

Setè.— En el camp internacional hi ha dues forces en pugna, netament definides i que representen, per a l'avenir històric de la humanitat, d'una banda la marxa ascendent vers el progrés i la civilització i l'aconseguint de nous estadis de cultura i de l'altra la reculada a les etapes de barbàrie i sofriment. Per l'èssència mateixa del moviment d'emancipació proletària les J.S.U. de C. reivindiquen la grandesa de països socialistes russos en els quals, ensems que s'edifica sòlidament el socialisme, la joventut ha assolit tots els drets polítics, socials i morals que la fan una joventut alegre i feliç individualment i col·lectivament. Aquest exemple porta l'estímul a les joves generacions obres que pateixen l'opressió dels règims capitalistes avui dia històricament regressius. I per això, ensems que palesen llur simpatia pel Partit Bolxevic organitzador del socialisme a l'U.R.S.S., les J.S.U. de C. fan un de llurs enunciacions fonamentals la defensa del país soviètic i combatran implacablement tots aquells qui, directament o indirectament, atemptin al règim rus i als homes representatius, i declaren llur incompatibilitat absoluta amb els qui procedeixin d'aquesta manera, puix que l'atac o la defensa de l'U.R.S.S. és el signe distintiu del reaccionarisme o revolucionarisme de qualsevol sector social o polític.

Vuitè.— Fonamentalment la nova organització té per objecte unificar tota la joventut obrera i pagesa de Catalunya en una sola organització juvenil de lluita contra el capitalisme opressor de les llibertats i dels drets del jove, contra el jou imperialista i per totes les reivindicacions de la joventut treballadora i de tota

la joventut popular oprimida, educant-la en l'esperit de la lluita de classes. Per això una de les finalitats cabdals de la nova organització ha d'ésser d'aplegar en un sol Front tota la joventut treballadora i popular mitjançant la lluita consegüent per les reivindicacions econòmiques, polítiques, culturals, esportives, etc., dels joves treballadors, dels joves pagesos i classes intermèdies, dels soldats, etc. Aquesta organització lluitarà d'acord amb totes les joventuts que tinguin punts coincidents en la defensa dels interessos de la joventut treballadora.

Novè.— Les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya lluitaran per aterrar totes les barreres que els elements escissionistes de dreta trotskistes, i dirigents centristes, enemics de la unitat, col·loquin en el nostre camí.

Desè.— L'organització unificada dona la seva adhesió com a organisme simpatitzant a la I.J.C. i, comprenent la necessitat d'arribar a la unificació internacional de la Joventut, mantindrà relacions cordials i col·laborarà amb els elements d'esquerra de la I.J.S.

i Onzè.— Com que és un punt essencial proclamar la solidaritat proletària de totes les nacions, les J.S.U. de C. s'organitzen de manera que, salvant els principis marxistes sobre els problemes nacionalitaris, siguin una garantia de conjunció ideològica i d'acció en aquesta lluita. I per això en el proper Congrés les J.S.U. de C. proposaran que la relació entre elles i les Joventuts Socialistes Unificades d'Espanya siguin establertes sobre aquests punts bàsics:

I.— El Secretari Polític del Comitè Nacional de Joventuts de Catalunya serà, al mateix temps que el delegat permanent de Catalunya al C.N. Espanyol, el representant del Comitè Nacional d'Espanya a Catalunya, per mitjà del qual es tramitaran totes les dis-

posicions que fassin referència a les orientacions tàctiques de caràcter general i les doctrinàries.

II.— Catalunya trametrà la representació nacional, que li correspongui pel nombre dels seus afiliats, al Congrés d'Espanya; aquest representant serà designat pel Congrés Nacional de Catalunya i actuarà d'acord amb els mandats que aquest li doni.

III.— Aquest règim regirà mentre no s'organitzin els comitès nacionals de Bascònia, Galícia, Marroc i Andalusia; quan aquests comitès estiguin estructurats es formarà un comitè Federal integrat pels representants de cada Comitè Nacional de les respectives nacions hispàniques.

Les J.S.U. de C. al moment de constituir-se i en posar-se a treballar pel seu Congrés Nacional de Catalunya que es celebrarà el proper mes de juliol, saluda la F.C. del P.S.O., la U.S. de C., el Partit Comunista de Catalunya i el P.C.P. i els invita a treballar pràcticament per la Unitat Marxista a Catalunya i a Espanya, de la mateixa manera que, pràcticament, han treballat elles. En aquest treball primordial tindran tota l'ajuda de la nova organització.

Comitè d'Enllaç de les Joventuts Unificades de Catalunya (J.S. i J.C.) i les Joventuts Socialistes de la U.S.C.

Comitè Executiu de les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya.

(«Justícia Social», octubre, nº 1, 3-VIII-1936, p. 3.)

III

VERS LA CONSTITUCIO DEL PARTIT SOCIALISTAI UNIFICAT DE CATALUNYA (P.S.U.C.)

1. Ponències de programa i projecte d'estatuts aprovats en principi pels Comitès executius de la Unió Socialista de Catalunya i el Partit Català Proletari, sotmesos al consell directiu de la U.S.C. per portar-los al Congrés de fusió. [Punts que fan referència a la qüestió nacional catalana.]

PRINCIPIS

(...)

Qüestions nacional i internacional

a) Igualtat en drets civils, polítics, econòmics i culturals de totes les races.

b) Reconeixement del dret de totes les nacionalitats a disposar plenament de llurs destins, àdhuc el dret de separar-se per constituir-se en Estat independent.

c) República Socialista Catalana i Federació de Repúbliques Socialistes d'Ibèria com a futur integrant de l'organització Federal de Repúbliques Socialistes d'arreu del món.

(...)

La conquesta del poder polític

El Partit Socialista de Catalunya llura als treballadors el seu programa de construcció d'una Catalunya Socialista.

(...)

El Partit Socialista de Catalunya rebutja la tàctica sistemàticament reformista, car la política de reformes, en tant que reformes, només pot millorar passatgerament la vida actual del proletariat, sense destruir els ressorts fonamentals del poder i de l'estructura capitalista. Allunya la classe obrera de la victòria decisiva i la debilita, en la lluita diària contra la burgesia, en afeblir la seva voluntat de conquesta del poder polític.

El Partit Socialista de Catalunya rebutja la tàctica sistemàticament insurreccional i la condemna, com a concepció infantil del revolucionarisme proletari. Enforteix la burgesia malversant les forces del proletariat organitzat o sacrificant la selecció dels seus militants. Perllonga el domini capitalista en proporcionar-li constants derrotes parcials del proletariat. Vigoritza els ferments feixistes del capitalisme en plantejar la lluita de les mínimes reivindicacions, no en el terreny jurídic, de lliure discussió, sinó davant l'aparell coercitiu de l'Estat.

El Partit Socialista de Catalunya considera consignes i principis contrarevolucionaris els del reformisme, en tant que creu possible la construcció progressiva i pacífica del socialisme en l'interior de l'estructura capitalista, i de l'insurreccionalisme, en tant que afirma que a més misèria del proletariat més possibilitats d'acció revolucionària.

(...)

El Partit Socialista de Catalunya desenvolupa la seva acció en un país que no gaudeix d'independència política. Les llibertats de Catalunya són limitades. Les seves iniciatives legislatives no poden ultrapassar les files posades per la Constitució i per l'Estatut exterior. Les seves facultats executives es refereixen a lleis i

atribucions de la República, emmarcades en normes generals que l'Estat pot dictar àdhuc contra la voluntat del nostre país. Catalunya és un país autònom, no independent.

Aquesta realitat jurídica, superior avui a la voluntat i a la força del Partit Socialista de Catalunya, no es podrà realitzar d'una manera directa i totalitària mentre no sigui modificat l'actual règim estatutari.

En el període immediat, el Partit Socialista de Catalunya ha de mantenir contacte estret amb els partits republicans d'esquerra de Catalunya i d'Espanya, amb el Partit Socialista Obrer Espanyol i amb el Partit Comunista d'Espanya, per tal de convertir en llei, en el primer temps, l'Estatut plebiscitat pel poble català, d'aconseguir facultats plenes per a desenvolupar el principi expropiatori dels mitjans de producció, canvi i distribució escrit en la Constitució de la República, d'arribar, quan la consciència dels altres pobles ho consenti, a la proclamació de la Unió de Repúbliques Socialistes Ibèriques.

(...)

El Partit Socialista de Catalunya està resolt a signar un pacte d'acció conjunta amb el Partit Socialista Obrer Espanyol i Partit Comunista d'Espanya. Però, si en l'acció conjunta el moviment fos vengut fora de Catalunya, el Partit Socialista de Catalunya proclamaria la independència política del nostre país, constituint-lo en República Socialista federada econòmicament a l'U.R.S.S.

El Partit Socialista de Catalunya és un partit democràtic que aspira a construir democràticament la República catalana.

(...)

QÜESTIONS NACIONAL I INTERNACIONAL

Apartat a)

(...)

Apartat b)

Qüestió nacional

Catalunya, part integrant de la península ibèrica, té una ben definida personalitat nacional. Per la seva història, l'idioma, el caràcter i la cultura, Catalunya és una nació. Ho és, sobretot, a través de la més exacta interpretació marxista, per les seves particularitats econòmiques en pugna amb les altres economies peninsulars. La nació, determinada per l'etnografia, la història, etc., i producte del capitalisme, es manifesta significativament per la consciència que en tenen els seus habitants i la voluntat expressa de reivindicar-la, circumstàncies que concorren plenament en el cas de Catalunya. Catalunya és, doncs, una nació a la qual políticament correspon un Estat. Tant com una qüestió de dret, és una qüestió de fet.

El desenvolupament d'aquesta personalitat i l'acció coercitiva de l'Estat per impedir-ho donen vigència al problema de les minories nacionals i plantegen la lluita de les nacionalitats oprimides vers llur emancipació. Catalunya, com a poble, camí del seu irredentisme, es troba en lluita amb l'Estat espanyol opressor.

♦♦

El proletariat ha de sostenir els moviments d'emancipació nacional. Enemic de totes les opressions, no pot restar indiferent a la lluita pel recobriment d'una llibertat col·lectiva, de caràcter biològic, que completa la llibertat individual, de caràcter social. El Socialisme no es troba en pugna amb cap manifestació de la llibertat col·lectiva, i, en canvi, tota opressió té fonaments i interessos capitalistes. Per altra part, la lluita d'emancipació nacional és un factor revolucionari de primer ordre que cal no desaproveitar. El sentiment que impulsa les joventuts que breguen per la llibertat col·lectiva té aquella força que dóna la música revolucionària, necessària per a les grans accions.

Cal, doncs, afirmar el dret de Catalunya a disposar lliurement dels seus destins, àdhuc fins a la separació si és necessària i és la seva voluntat. Amb aquesta afirmació el Partit Socialista de Catalunya es posa d'acord amb els Congressos de la democràcia socialista, des del Congrés de Londres del 1896, amb el criteri dels seus més destacats teoritzadors i amb el programa de tots els partits autènticament socialistes.

♦♦

El reconeixement del fet nacional no representa el reconeixement de l'escola política del nacionalisme, sinó tot el contrari. El primer és germen d'universalisme, el segon de xovinisme nociu. L'exaltació del que s'anomena pàtria, com a valor polític, és d'essència contrària al socialisme. Precisament la lluita contra l'opressió de l'Estat espanyol és la lluita contra aquest nacionalisme —espanyolisme— decadent.

Tampoc no significa identificació de cap classe amb els partits reaccionaris nacionals, ni sota el pretext de falsos fronts únics, ni confusió persistent amb els partits burgesos de qualsevol tendència; car, essent

la lluita d'emancipació col·lectiva essencialment revolucionària, estan incapacitats per a dur-la al resultat final.

Cal deixar ben entès que la lluita contra l'Estat espanyol no és la lluita contra el poble espanyol, sinó contra l'opressió moguda per interessos capitalistes que no poden ésser mai els de la classe treballadora. Per això el proletariat català no ha de plànyer cap esforç per establir una compenetració absoluta amb els treballadors espanyols i una unitat d'acció per realitzar l'ideal comú de la Federació de Repúbliques Socialistes d'Ibèria. Coneguda la força i l'habilitat del nacionalisme xovinista per a desviar les masses a favor dels interessos capitalistes de l'Estat, no es pot estalviar cap mitjà per a difondre les veritats marxistes. Marx ha dit: «El poble que oprimeix un altre poble no pot ésser lliure». Cal dir que el nostre propòsit pot resumir-se amb aquestes paraules de Lenin: «Igualtat completa de drets per a totes les nacions; dret de les nacions a disposar lliurement de llurs destins; fusió dels obrers de totes les nacions».

Amb tot, el Partit Socialista de Catalunya afirma que el seu objectiu és la implantació de la República Socialista Catalana, per integrar-la, al seu dia, a la Unió de Repúbliques Socialistes d'Ibèria. Amb la qual cosa haurem complert el nostre deure, definit per Marx quan diu: «El proletariat de cada país ha de vèncer abans que tot la seva pròpia burgesia».

Apartat c)

(...)

(«Justícia Social», suplement extraordinari al nº 34, 13-XI-1935, 4ª època, pp. 1-3.)

2. Declaració del Comitè d'Enllaç dels partits marxistes (Unió Socialista de Catalunya, Partit Comunista de Catalunya, Federació Catalana del Partit Socialista Obrer Espanyol i Partit Català Proletari).

El Partit Únic del Proletariat lliura als treballadors el seu programa de construcció d'una Catalunya Socialista.

El P.U. del P. de Catalunya, per a la lliure discussió i aprovació al Congrés de fusió, raona l'abast humà, social, econòmic, polític, cultural, ètic, del seu programa i, conscient de la pròpia força, proclama la seva voluntat de realitzar-lo íntegrament.

Per a la realització total del programa, el P.U. del P. propugna l'enderrocament del Poder de la burgesia i l'establiment de la dictadura del proletariat.

Sense aquesta premissa prèvia, el P.U. del P. no podria resoldre tots els punts del seu programa, car li ho impedirien les dificultats i imperfeccions inevitables quan un tot orgànic, harmònic, perd l'estructura i s'esmicola, i la seva transcendència històrica seria reduïda a la mínima expressió.

Per tant, el P.U. del P. ha de proposar-se com a objectiu permanent de la seva acció i del treball dels seus militants l'establiment, de manera transitòria, de la dictadura del proletariat.

La tàctica a emprar en la lluita per la conquesta del Poder ha d'ésser una conseqüència de l'experiència pròpia i aliena, del valor real de la pròpia organització, de les característiques del país on s'actua, de les circumstàncies polítiques, socials i econòmiques interiors i exteriors i de la personalitat jurídica de Catalunya.

La suma d'aquests factors, considerada objectiva-

ment, determinarà la tàctica a emprar pel P.U. del P. en el curs de les lluites per tal de conduir la classe obrera a la presa del Poder.

D'acord amb l'experiència viscuda, especialment després de la postguerra, el P.U. del P. rebutja la tàctica sistemàticament reformista, car la política de reformes, en tant que reformes, només pot millorar passatgerament la vida actual del proletariat, sense destruir els ressorts fonamentals del Poder i de l'estructura capitalistes.

El P.U. del P. rebutja també la tàctica sistemàticament insurreccional, putschista, i la condemna com a concepció infantil del revolucionarisme proletari, que en el fons enforteix la burgesia malversant les forces del proletariat organitzat o sacrificant la selecció dels seus militants i perllongant el domini capitalista en proporcionar-li derrotes constants del proletariat.

El P.U. del P. considera consignes i principis contrarevolucionaris els del reformisme, quan creu possible la construcció progressiva i pacífica del Socialisme a l'interior de l'estructura capitalista i de l'aventurisme insurreccionalista, quan afirma que a més misèria del proletariat més possibilitats d'acció revolucionària.

El P.U. del P. denuncia la demagògia com un dels pitjors perills del proletariat. Són demagogs, en la lluita de classes, els qui anuncien actes que no poden realitzar.

El P.U. del P. no ha de prometre allò que no pugui fer i s'imposa el deure de no enganyar la classe treballadora. Bo i mantenint en tot moment la seva

independència enfront de la burgesia, ha de parlar sempre als treballadors el llenguatge de la lleialtat i de l'honestedat. Ha d'ésser el que la pròpia força li permeti d'ésser.

La pròpia força és amidada pel nombre de militants i d'organitzacions, per l'esperit combatu dels militants, per la quantitat i el dinamisme de les seves joventuts, per la influència efectiva en el moviment sindical, en les entitats mutuels, de cultura i d'esbarjo obreres i en el domini de l'economia proletària, la cooperació, així com per la influència del Partit en les àmplies masses treballadores i la seva capacitat per a mobilitzar-les.

El P.U. del P., per tant, ha de penetrar al camp per mitjà de l'organització econòmico-col·lectiva dels productors i assegurar-se l'adhesió de la gran massa pagesa amb la demostració clara de la superioritat de l'economia socialista sobre l'economia capitalista. I ha d'aprofitar les inevitables contradiccions dels partits petitburgesos en el poder, la seva pregona impotència per a satisfer les necessitats elementals dels treballadors, la seva oposició doctrinària a l'emancipació integral del proletariat per apartar-lo dels seus rengles i portar-lo al moviment socialista.

El P.U. del P. reconeix que és la Internacional Comunista l'única Internacional que interpreta justament les ànsies del Proletariat mundial. Adaptarà la seva tàctica a la situació política i econòmica de Catalunya, d'Espanya i del moviment revolucionari internacional.

Els perills de guerra, en aquest període final del capitalisme, són constants per la brutalitat del feixisme provocador i per les contradiccions inguaribles del règim. A la guerra imperialista, el P.U. del P., soli-

dari del proletariat internacional, ha d'oposar-hi la revolució social. Contra la guerra capitalista ha de desfermar la guerra civil que anorrei la burgesia i, establint el Poder dels obrers i pagesos, sigui l'inici d'una Societat sense classes.

El P.U. del P. es pronuncia per la defensa decidida de la U.R.S.S. i de la seva justa política de pau.

El P.U. del P. declara tasca d'urgència permanent l'organització i l'ajut a la Joventut per convertir-la en una àmplia organització de la nova generació, i l'organització de grups combatents, preparats psicològicament i materialment per a la lluita decisiva en la conjuntura que fatalment oferiran les rivalitats i la desesperació del capitalisme internacional.

El P.U. del P. desenvolupa la seva acció en un país que no gaudeix d'independència política. Les llibertats de Catalunya són limitades. Les seves iniciatives legislatives no poden ultrapassar les fites posades per la Constitució i l'Estatut exterior. Les seves facultats executives es refereixen a lleis i atribucions de la República, emmarcades en normes generals que l'Estatut pot dictar àdhuc contra la voluntat del nostre país. Catalunya és un país autònom, no independent.

En el període immediat, el P.U. del P. ha de recollir totes les ànsies d'emancipació nacional del poble català i endegar-les per tal d'assolir l'eixamplament ràpid de l'Estatut, convertint en llei l'Estatut plebiscltat pel poble català i aconseguir plenes facultats de desenvolupament interior en el que fa referència al principi expropiatori dels mitjans de producció, canvi i distribució escrit en la Constitució de la República, i arribar amb una actuació conjunta i solidària amb els treballadors i les masses populars d'Espanya a la proclamació de la Unió de Repúbliques Socialistes Ibè-

riques, que significarà al reconeixement íntegre de la nacionalitat de Catalunya i dels altres pobles ibèrics.

Mentre aquesta acció política faci la seva via, el P.U. del P., que no pot renunciar a la seva voluntat creadora d'acord amb la realitat política, social i econòmica, realitzarà el seu programa per a l'organització de la pagesia i per a l'expansió del cooperativisme de consum i de producció. Una i altra acció, amb les facultats actuals estatutàries i tenint el poder polític el Partit Únic del Proletariat, permetran la socialització parcial de l'economia catalana i cavar ben a fons i indestructiblement els fonaments de la futura República Socialista de Catalunya.

El P.U. del P., per dur el Proletariat a la presa del Poder, accepta tots els mitjans de lluita. Seguirà els camins legal, semilegal, insurreccional, segons que les circumstàncies i possibilitats d'èxit aconsellin.

En la lluita legal i semilegal, el Partit Ú. del P. té la iniciativa i completa llibertat de moviments. En la lluita insurreccional, necessàriament ha de seguir una marxa paral·lela a la del proletariat espanyol.

Les característiques de la lluita a Catalunya i la seva dependència del Poder central plantegen la necessitat de mancomunar la nostra acció amb la dels treballadors de les altres nacionalitats ibèriques en lluita per llur propi alliberament. Si en l'acció conjunta el moviment fos vençut fora de Catalunya, el Partit Únic del Proletariat proclamarà la independència política del nostre país, constituint-lo República Socialista federada econòmicament a l'U.R.S.S. No pot, però, renunciar en cap cas a la pròpia acció, si el paral·lisme insurreccional no es produís i al Poder de la República es consolidés el feixisme, el Partit

Unic del Proletariat treballarà per la independència política de Catalunya i per constituir-la República Socialista federada econòmicament a l'U.R.S.S. Aquelles mateixes característiques del fet nacional en l'actual situació presentaran en diverses ocasions la necessitat d'emprendre accions conjuntes amb sectors nacionalistes i alguns d'ells pertanyents a la burgesia, amb els quals el P.U. del P. podrà i haurà de mancomunar els esforços per a objectius coincidents, sense minva, però, de la pròpia independència en tant que Partit de classe al servei dels obrers i pagesos de la nostra terra.

El P.U. del P. declara que la Revolució no triomfa amb el fet material de la victòria sobre la burgesia, sinó en la continuïtat de la seva tasca transformadora. Assolir el Poder polític del Proletariat, tindrà el deure ineludible d'organitzar el seu manteniment i la defensa de la revolució. Per tant, propugna l'establiment de la dictadura del proletariat.

La dictadura del proletariat serà mantinguda mentre la República Socialista Catalana no estigui consolidada i la socialització realitzada.

El P.U. del P. afirma que la més ferma garantia d'èxit en la lluita per la conquesta del Poder és la disciplina dels militants. Cada membre del Partit i de la Joventut és un soldat de la gran causa proletària. En la vida interna del Partit, els militants tenen la més àmplia llibertat de crítica, de control i d'iniciativa d'acord amb les normes del Centralisme Democràtic en què ha de basar-se el Partit U. del P. i que ha d'assegurar-li una voluntat i una sola línia d'acció. En la vida exterior, davant el simpatitzant, l'indiferent, l'enemic, els militants s'abstindran d'actes i comentaris nocius al prestigi del moviment i defensaran sistemàticament tots els acords, les decisions, els fets, la

conducta, l'eficàcia, la capacitat, dels Congressos, dels organismes directius i dels companys representatius en els organismes estatals, sindicals, cooperatius, mutuals, culturals i de tota mena. La unitat en l'acció és la llei del militant del Partit i de la Joventut en tots els ordres d'activitat. El P.U. del P. considerarà indisciplina greu l'oposició entre companys en l'actuació externa o portada a d'altres camps pel Partit.

El P.U. del P., conscient de la pròpia força, segur de l'esperit combatiu dels seus militants, convençut de la progressiva maduresa classista dels treballadors de Catalunya, va a la presa del Poder per la classe obrera i, establint de manera transitòria la dictadura del proletariat, construirà la Catalunya Socialista, sense explotats ni explotadors, sense classes.

Nota: El nom de «Partit Unic del Proletariat» és provisional, mentre el Congrés de Fusió no acordi el veritable nom que en definitiva haurà de tenir el Partit que resulti de la fusió.

(«Justícia Social - Octubre», nº 1, 3-VIII-1936, pp. 1 i 4.)

3. Tribuna lliure.

AL CONGRES DE LA FEDERACIO SOCIALISTA CATALANA

Per als dies 18 i 19 d'aquest mes la Federació Socialista Catalana té convocat el seu Congrés regional, i en aquestes hores totes les Agrupacions Socialistes ja deuen tenir el corresponent ordre del dia d'aquest Congrés.

No cal que ens esforcem massa a remarcar la

necessitat i la importància d'aquest comici, puix que caldrà afrontar-hi problemes transcendentals tals com el de la posició teòrica i tàctica del Partit Socialista, la unificació de la tots els marxistes en un sol Partit, la seva estructura orgànica i la de la Federació Socialista Catalana, atès el fet nacional de Catalunya.

Es natural que tots aquests problemes són coses que cal debatre i aprovar en un Congrés peninsular. Però els Congressos són celebrats per les Agrupacions, i aquestes, al nostre Partit, formen part de Federacions Provincials i Regionals que tenen el dret i el deure d'estudiar, opinar i prendre posició, sempre dintre la línia general teòrica i tàctica del Partit, sobre els problemes vitals de la seva demarcació. Per això és sempre convenient que abans de cada Congrés peninsular les Federacions celebrin el seu, més que per cercar un acord unànime en tots els problemes de caràcter general, per als propis de la seva demarcació que siguin susceptibles d'estendre-hi la seva influència entre la classe treballadora.

El Congrés peninsular, la petició del qual hom plebiscita actualment, planteja a tots els socialistes, i sobretot als de Catalunya, dues qüestions, entre altres, fonamentals, proposades per l'Agrupació Socialista madrilenya: l'estructura orgànica a base del centralisme democràtic i la unificació marxista en un sol Partit. Tant en un aspecte com en l'altre no hi ha dubte que els socialistes catalans van de perfecte acord. Si la unificació marxista és una necessitat urgent i vital a la resta de la Península, malgrat que no existeixin més que els partits Socialista i Comunista, és més apressant, encara, a Catalunya, on n'existeixen mitja dotzena. Els interessos de la Revolució i la salut de la classe treballadora davant els avenços de la reacció ho exigeixen així i el deure dels socialistes catalans és de reforçar la tendència d'esquerra que representa l'Agrupació de Madrid, que és la que més batalla per la unificació

del proletariat. No és balder el treball de conjunt que realitzen, formant un Comitè d'Enllaç, la Federació Socialista Catalana, el Partit Comunista de Catalunya, la Unió Socialista de Catalunya i el Partit Català Proletari per realitzar la unificació política i sindical.

Però, en allò que fa referència a l'estructuració orgànica a base del centralisme democràtic, els socialistes catalans ens trobem davant una qüestió. No en l'aspecte teòric, que acceptem, sinó en el de l'aplicació de la teoria. El Partit Únic del Proletariat a la Península, com a tot el món, cal que tingui una sola voluntat teòrica: el marxisme revolucionari; una sola voluntat tàctica: la independència del proletariat respecte als partits burgesos, i una sola voluntat estratègica: aprofitament de totes les contradiccions del règim burgès per tal de transformar la revolució democràtica en revolució socialista. Però en cada país, en cada poble, el Partit Únic del Proletariat cal que apliqui la teoria, la tàctica i l'estratègia d'acord amb les realitats i contradiccions internes.

A Catalunya ens trobem en una d'aquestes situacions: el problema d'emancipació nacional, fortament sentit per les masses populars, problema que planteja la revolució democràtico-burguesa, però que els partits de la burgesia són incapaçs d'acomplir.

Això ha fet que històricament a Catalunya mai no s'hagin desenvolupat els partits d'idees, instints o procediments colonitzadors, puix que hom ha vist en aquests partits un enemic a la seva voluntat d'emancipació nacional... Però als marxistes, a més a més, se'ns planteja encara un altre fet. Si el moviment d'emancipació nacional adquireix unes tals proporcions que àdhuc es planteja revolucionàriament i fins i tot en el sentit de separar-se de l'Estat opressor —el conflicte entre la Generalitat i l'Estat llavors de la llei de Contractes de Conreu i la insurrecció d'octubre ho demostren bé prou— i aquest moviment revolucionari

ultrapassa les posicions burgeses per a convertir-se en socialista, com és el nostre deure, ¿què han de fer els marxistes en tant que marxistes? ¿Esperar que els esdeveniments es produeixin sense els marxistes? ¿Estar-se quiets per tal de, a la manera dels anarquistes, no començar a actuar fins que els socialistes de tots els països acordin de fer-ho a les 10.35, ni un minut més, del dia tal? Això fóra tenir una pobra idea de l'estratègia revolucionària, per tal com la Revolució està per damunt dels acords que puguin prendre tal o tal individu, sinó que, inevitablement, quan és madura, rebenta ací per uns motius, allà per uns altres, i irradia fora dels seus límits si té força expansiva i ajut exterior o es defensa dintre les seves fronteres quan aquest concurs o aquella força li manquen.

A la vista, doncs, del problema nacional de Catalunya, fonament revolucionari, el Partit Únic Marxista ha de tenir la seva estructura pròpia. Primer, per desenvolupar-se i tenir influència entre les masses. Després, per tal d'ésser l'òrgan eficaç i monolític, preparat d'antuvi, que asseguri la independència de la revolució socialista en un sol país, mentre la porten a cap els altres.

Oferim als socialistes de la Federació catalana aquestes consideracions perquè les examinin al Congrés que tindrà lloc a la nostra ciutat aquesta setmana. De la seva posició i unanimitat dependrà que el Congrés peninsular de Madrid accepti aquest punt de vista.

Rafael VIDIELLA («Justícia Social - Octubre», nº 2, 17-VII-1936, p. 3.)

4. Declaració del nou Partit Socialista Unificat de Catalunya.

Després de cinc dies de lluita conjunta a les barricades, els Partits Comunista, Socialista, Català Proletari

i Unió Socialista s'unifiquen sota una direcció única amb el nom de Partit Socialista Unificat de Catalunya.

L'aixafament a Catalunya del feixisme criminal que traïdorament havia preparat el cop d'Estat militar a tot el territori de la República contra les llibertats i les ànsies de progrés del poble català i altres pobles d'Espanya, ha ajuntat en un esforç suprem, segellat amb sang dels militants, la classe obrera en general i els nostres militants en particular.

Colze a colze han lluitat junts els militants comunistes, socialistes i del Català Proletari al costat i al davant de totes les forces obreres i democràtiques de Catalunya.

Conjuntament han ofert la seva sang generosa per impedir que fossin realitat els designis criminals dels Gil Robles, Goicoechea i Martínez Anido, de retraure el país als moments d'opressió i assassinars del bienni i de l'obscurantisme inquisitorial. I hem vençut.

Passaren els primers tres dies de lluita en què cadascú ocupava el seu lloc al carrer, a les barricades revolucionàries.

Vençuts els reduïdes feixistes més importants, les direccions dels quatre partits components del Comitè d'Enllaç s'han buscat, s'han trobat i han estudiat la situació.

La necessitat d'unir més estretament encara la nostra situació fou afirmada per tots d'una manera unànime.

Es consultaren els Comitès dels Partits i tots ple-gats han convingut anar a la unificació immediata, de la qual es donarà compte en el Congrés que se celebrarà tan aviat les circumstàncies ho permetin.

En la columna cap a Saragossa aniran ja com a membres d'un sol partit els nostres milicians.

El Comitè del nou partit ha estat nomenat.

El Partit Socialista Unificat, adherit a la Internacional Comunista, al costat del Partit Comunista

d'Espanya, que tan gloriosament mena el proletariat espanyol cap a la victòria definitiva, és un pas decisiu cap al triomf de Catalunya en les seves ànsies d'alliberament nacional i social.

Visca la unitat del Proletariat!

Visca el Partit Unificat de Catalunya!

Visca la Internacional Comunista!

Visca la lluita revolucionària del proletariat d'Espanya i de Catalunya contra el feixisme criminal!

(«Treball». Diari dels Treballadors de la Ciutat i del Camp, nº 3, 23-VII-1936, p. 4.)

APÈNDIX

1. El socialisme i el problema de Catalunya.
[Fragments de la conferència donada per Rafael Campalans al «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria (C.A.D.C.I.)» el dia 11 de febrer del 1923. Poc després d'aquesta conferència nasqué la Unió Socialista de Catalunya.]

(...)

I bé, ¿quina ha d'ésser la posició dels internacionalistes davant el problema de Catalunya? ¿Quina és a tot arreu la de les figures cabdals de la Internacional davant el problema de les nacionalitats?

Només n'hi ha una de digna i possible: la resposta no pot ésser més senzilla. Faré un raonament de batxiller:

Els socialistes proclamen els principis de llibertat. Es així que el nacionalisme català és un problema de llibertat col·lectiva. Els socialistes de Catalunya, doncs al costat de tots els principis substantius del programa del partit —lluita de classes, socialització dels mitjans de producció, distribució i canvi, etc.— al costat mateix, ni damunt ni dessota, hem d'afegir-hi un nou principi, «substantiu» també per a nosaltres: el de la llibertat total i absoluta de Catalunya.

No té cap sentit dir que el nacionalisme sigui una doctrina avançada o reaccionària. Es absurd confondre el nacionalisme, germen d'universalitat, amb el *chauvinisme* agressiu. El nacionalisme, com les doctrines econòmiques, com la moral, com la filosofia, d'uns homes avançats, serà progressiu. El nacionalisme d'uns

conservadors serà conservador; el d'una burgesia reaccionària i ultramuntana serà ultramuntà i reaccionari.

Però si no pot dir-se que, en si mateix, el nacionalisme sigui avançat o deixi d'ésser-ho, pel contrari, l'antinacionalisme, com l'expressió contrària a una llibertat, és sempre fatalment antiliberal. (...)

Per nosaltres, com pel mateix geni progressiu de Marx, el marxisme és una «evolució», no una «permanència». El determinisme, no el dóna directament la història, sinó que és la voluntat dels homes, obeint als eventuals determinismes psicològics inconeguts, que dicta les planes de la història; de la mateixa manera que, en un altre camp, no són pas les lleis de la ciència les que tenen sotmesos els fets de la natura, sinó el món dels fenòmens el que s'imposa a l'ordre de les idees científiques.

De Marx cap ençà, com d'En Valentí Almirall cap ençà, el món ha fet molta via i ha presenciat el més gran cataclisme de la història. Les idees directius de les teories econòmiques, històriques, científiques i filosòfiques, han estat renovades totalment en un període de vint-i-cinc anys.

Només dues columnes s'han aguantat fermes: els principis de la Llibertat dels homes i dels pobles. Només un ideal s'ha mantingut intacte en les consciències: l'aspiració a l'assoliment de la Justícia Social. (...)

Pel que fa referència al nacionalisme —i vaig a resumir-me, que el temps corre més del que voldria, i temps hi haurà per a desenvolupar les idees que deixaré apuntades— us diré, només, que nosaltres no sabem quin hagi d'ésser el territori que compregui la Catalunya alliberada.

Que Catalunya-Nació acaba per nosaltres en el darrer poble on així ho declari la llibèrrima voluntat dels seus habitants. (...)

Així entenem nosaltres el crit de «Catalunya per la Humanitat», en el seu únic sentit possible: com una

aportació de la nostra terra al progrés universal. No com aquests paladins de l'imperialisme espanyol, que quan diuen: «Catalunya per la Humanitat» volen dir: «Catalunya pels honorables funcionaris del Govern Civil».

**

En l'article a què abans m'he referit, jo citava unes paraules de Kropotkin i un paràgraf del manifest dels Socialistes Revolucionaris italians, per afirmar el liberalisme i el pur sentit internacionalista de la meua interpretació del nacionalisme català.

Ara us diré que des de Jaurès, a França, que afirma que «els drets de les nacionalitats no poden prescriure mai», fins a Plekanov, a Rússia, que sosté que «per a ésser bon socialista cal ésser bon ciutadà de la pàtria», passant per Bebel, a Alemanya, que escriu: «Que la vida i l'evolució cultural d'un poble sols poden desenvolupar-se sobre la base de llur completa llibertat i independència, per mitjà de la llengua materna», aturant-nos a Renner, a Àustria, que postula que «la Nació és el fonament del nou ordre social», i arribant a l'Arturo Labriola, a Itàlia, que proclama que «la internacional marxista es redueix a un nacionalisme igualitari democràtic», podria dur-vos el testimoni de tots els teoritzants intel·ligents del socialisme contemporani.

Però no vull abusar de la vostra benevolent atenció ni penso que sigui necessari per a donar cap major força als meus arguments.

Solament, per acabar aquest punt, us retrauré unes conegudes paraules d'un gran espanyol, el nom del qual pronunciem tots amb respecte i veneració: don Nicolás Salmerón. Deia Salmerón: «*Declaro que quizás, si yo fuese catalán, sería francamente separatista. Lo poco que conozco de Cataluña, he formado*

opini3n que es —y algo tambi3n las Vascongadas— un pedazo de Europa sometido a las leyes y esclavizado por las costumbres de un pa3s africano... Juntos Cataluña y el resto de Espa3a se semejan al heterog3neo tiro de un carruaje que se compu3iera de un potro fogoso, lleno de vigor y de fuerza, veloz y resistente, y un escudido y endeble jameigo, derrengado y tembloroso, de paso tardado y respiraci3n fatigosa. Es un verdadero suplicio condenar al organismo joven y vigoroso, con ansias de vida, a sujetarse al r3gimen de un viejo caduco, cad3ver ambulante que vacila y tiembla a cada paso. Es l3gico y razonable que quiera Cataluña emanciparse y vivir en esfera m3s amplia de libertad y de progreso que la del estrecho y mezquino ideal de vida impuesto por el favoritismo espa3ol».

(...)
Un temps fou en qu3 se'ns retreia als amics del moviment alliberador de Catalunya la contradicci3n en qu3 queien els nacionalistes en parlar quan eren a Madrid amb un llenguatge diferent de quan eren a Catalunya.

El m3n avui camina tan de pressa, com he dit i he repetit, que sembla ja arribada l'hora en qu3 nosaltres puguem tirar en cara als enemics del nostre nacionalisme gener3s i hum3 llur covardia, en parlar a Barcelona amb termes diferents de quan es produeixen a Madrid.

(...)
Em limitar3, doncs, a citar-vos dos contrastos hist3rics —us en podria citar dos-cents— que em serviran per a reforçar la nostra tesi de les difer3ncies totals de mentalitat entre Espanya i Catalunya. Remarqueu ben b3 que dic entre Espanya i Catalunya; no pas entre catalans i castellans. Perqu3, per nosaltres,

la naci3n 3s una cosa viva, plena de sentit i de cara al futur, i la raça 3s una cosa morta, pobra de contingut i plasmada sobre el passat. Perqu3, per nosaltres, s3n les nacions com a forces espirituals les que edifiquen les races, i no les races —simples cristallitzacions anat3miques— les que construeixen les nacions.

En aquest sentit, aquells qui, nascuts a Catalunya o de sang catalana, s'incorporen a la vida espanyola i s3n absorbits, s3n tan espanyols com els altres; tan espanyols s3n En Graupera i el «flamant Conde de Cuss3» com En Luca de Tena i l'Alcal3 Zamora. Per nosaltres, per3, contr3riament, els forasters que v3nen a Catalunya —que sempre acollim amb els braços oberts— i pateixen amb els nostres dols i gaudeixen amb les nostres alegries, i ens donen fills, (...) s3n tan catalans, en la nostra interpretaci3n futurista de la naci3n, com nosaltres mateixos. No fem absolutament cap difer3ncia.

Saben molt b3 molts dels qui m'escolten que, quan se m'ha acostat un home, un semblant, sofrint persecuci3n de la societat o de la just3cia, sempre ha trobat en mi, si m3s no, l'encoratjament de les meves paraules de germ3; fos d'on fos, parl3s la llengua que parl3s. 3Es que durant la vaga de Riotinto, per exemple, els separatistes radicals vam mancar als nostres deures de solidaritat humana internacional?

(...)
Acabar3, per3 abans de fer-ho vull dir dues paraules sobre la vergonyosa opressi3 de Catalunya. No retraur3 aqu3 cap «memorial de greuges» ni crec que ens manqui per a res. Contestar3 nom3s a la falsa afirmaci3 que ha fet alg3 darrerament que els obrers, «com m3s conscients, m3s s'allunyen del nacionalisme». De quin?
Un gran mestre del Socialisme, Jaur3s —com ens recordava molt b3 en Fabra Ribas, fa alguns anys—, deia que una mica de patriotisme allunyava de la Inter-

nacional i un gran patriotisme hi acostava; que una mica d'internacionalisme allunyava de la pàtria i que molt internacionalisme hi duia.

Jo us diré, així mateix, que una mica d'intel·ligència pot allunyar del nacionalisme, però que una forta intel·ligència hi acosta.

Però, ¿és que no ho veiem així a tot arreu, igual que a casa nostra?

¿Es que, en la història del moviment anarquista barceloní, no hi trobem una pila d'homes inflamats de catalanitat?

¿Es que en el mateix sindicalisme actual els homes de major sinceritat i de major intel·ligència no reconeixen i respecten el fet viu de la nació catalana?

¿Es que els joves obrers, sindicalistes gairebé tots, de l'Escola del Treball, que després de la jornada quotidiana van, cada dia també, dues hores a classe, i al vespre encara en la llar humil els plau el diàleg amb el llibre amic, no són la flor i nata del poble de Barcelona? Parlo dels Joanxic, dels Gabriel, dels Albet, dels Fronjosà, dels Casajoana, i de tants altres.

¿Es que aquests homes que es diuen Serra i Moret, Andreu Nin, Escorza, Recasens i cent d'altres, representen potser la part més endarrerida de l'obrerisme català?

¿Es que el venerable Comaposada, l'apòstol de les idees socialistes a Catalunya —el nostre Pau Iglésias, el nostre Jaurès—, pot ésser titllat per ningú d'«obrer inconscient», sense cometre una iniquitat revoltant?

Vaja, hi ha coses tan gruixudes que ja ni poden fer gràcia als qui som una mica exigents amb la qualitat dels nostres esplais espirituals. Hi ha coses que només poden contestar-se amb aquell «No hi ha dret!» amb què un conegut sindicalista interrompé enèrgicament l'altra nit un conferenciant de l'«Ateneu». Cap argument, doncs; els fets apuntats tenen massa eloqüència.

Jo afirmo, amb tota la força de l'objectivitat, contràriament al que pugui desbarrar qualsevol, «que els obrers de més afinada consciència de classe es troben, amb cada jorn més rares excepcions, dintre del moviment nacionalista».

(...)

Per a sentir el fibló dolorós de la nostra opressió, per a redreçar-nos amb l'oprobri de la nostra condició de ciutadans d'un poble esclavitzat, cal que tinguem una plena consciència de la nostra voluntat d'homes lliures i dels atributs de la nostra dignitat d'éssers humans. I ens cal també un mínimum de finor espiritual.

¿Que hi ha algun català que no sent encara l'opressió de Catalunya?
Pitjor per a ell!

Poble de Barcelona!

Comença una època nova en la política de la nostra terra. Benèits siguin els enemics que han donat força als nostres braços!

I, en aquesta hora solemne, jo et demano, amb tota l'emoció de la meva ànima, amb tot el fervor del meu cor, que no ens deixis sols, que vinguis al costat nostre a prendre el teu lloc en les amples rengleres de l'exèrcit de la Internacional.

Penseu, homes d'esquerra, que els republicanismes inflats i lírics de l'any cinquanta ja no poden dir res a les consciències de les noves generacions, deleroses de doctrines amb un contingut positiu; que ja no diuen res absolutament als nostres obrers, desenganyats de totes les velles polítiques.

I als qui sou aquí i no heu nascut en terres de Catalunya, i estimeu la vostra dolça i enyorada Galícia, la vostra gentil i florida Múrcia, la vostra suau i llan-

gorosa Andalusia, la vostra senyorial i hospitalària Castella, la vostra forta i ardida Bascònia, el vostre franc i noble Aragó, jo us dic: «Germanans nostres, ajudeu-nos amb tota l'ànima! Que solament l'exemple de Catalunya redimida i emancipada podrà portar l'alliberació de les vostres terres, dominades avui per la més repugnant de les polítiques, oprimides avui pel més infamant dels caciquismes, que us ha foragitat de les vostres llars i us ha arrencat dels vostres amors».

Ciutats i viles hi ha en el món que fan la seva glòria de les velles pedres dels monuments que alçaren les gèneres pretèrites. Són les ciutats del passat, les ciutats mortes dels poetes elegíacs, les ciutats del turisme i de l'arqueologia... Barcelona, com tantes altres ciutats i viles de Catalunya, és una urbs tota abocada als dies nous. No per la majestat dels seus monuments antics, sinó per les nostres inquietuds d'avui, pels nostres amors d'avui i per les nostres dolors d'avui, fa Barcelona la seva glòria...

Amics: Visca la República Social de Catalunya!

Rafael CAMPALANS: *El socialisme i el problema de Catalunya*. Pròleg de Gabriel Alomar. Barcelona, Biblioteca d'Estudis Socials, 1923.

2. Del Programa del Partido Socialista Obrero Español aprovat l'any 1919 i no modificat posteriorment.

El Partido Socialista Obrero considera necesario, para realizar su aspiración, obtener las siguientes medidas políticas y económicas:

Confederación republicana de las nacionalidades ibéricas, reconociendo a medida que vayan demostrando indudablemente un desarrollo suficiente, y siempre sobre la base de que su libertad no entrañe para

sus ciudadanos merma alguna de sus derechos individuales ya establecidos en España y de aquellos que son patrimonio de todo pueblo civilizado (...).

3. Carta de Manuilski adreçada al Comitè Central del «Partido Comunista de España» el 21 de maig del 1931.

La situación presente, en la cual la lucha nacional de Cataluña, Vasconia y Galicia se ha convertido en uno de los factores más importantes del desarrollo de la revolución democrática española, crea el deber al Partido de operar un viraje serio en su política nacional. La formación y desarrollo del ex Partido Comunista Catalán, hoy fusionado con el de Maurín; la extrema debilidad de nuestro partido en Cataluña, que después de diez años de existencia posee un grupo totalmente débil en Barcelona, el principal centro proletario de España, es un resultado de la incomprensión del Partido Comunista en la cuestión nacional y de su inactividad en este terreno. Los tres primeros números de «Mundo Obrero», aparecidos después del 14 de abril, ignoran el problema nacional y no dicen nada del conflicto surgido entre Madrid y Barcelona por la proclamación de la República Catalana ni sobre el retroceso y la vergonzosa capitulación de Maciá.

El Partido debe tener sobre esta cuestión tanta más actividad cuanto que los dos centros proletarios más importantes de España son precisamente Cataluña y Vizcaya, donde la explotación de la clase obrera está ligada a la opresión nacional.

El Partido debe propagar por todo el país el derecho de Cataluña, Vasconia y Galicia a disponer de ellas mismas hasta la separación. Debe defender este derecho con gran energía entre los obreros de España, para destruir su mentalidad hostil al naciona-

lismo catalán, vasco y gallego. En Cataluña, Vasconia y Galicia, los comunistas deben hacer comprender a los obreros y campesinos la necesidad de su estrecha unión con los obreros y campesinos revolucionarios de España para llevar con éxito la lucha contra el imperialismo español, desenmascarar las vacilaciones y capitulaciones de los nacionalistas, llamando a las masas a usar libremente de manera absoluta de su derecho de disponer de ellas mismas hasta la separación, afirmando siempre que el objetivo del Partido Comunista es el de crear sobre las ruinas del imperalismo español la libre federación ibérica de repúblicas obreras y campesinas de Cataluña, Vasconia, España, Galicia y Portugal.

(Fragments que fan referència a les qüestions nacionals. Veg. la carta transcrita a E. COMIN COLOMER: *Historia del Partido Comunista de España*, pp. 287-301.)

4. Declaració del «Partido Comunista de España» i de la «Unión Nacional de Juventudes Comunistas» davant la discussió de l'Estatut de Catalunya per les Corts de la República (maig 1932).

El Partido Comunista de España y la Unión Nacional de Juventudes Comunistas han fijado su posición frente al Estatuto que discuten las Cortes de la contrarrevolución. Al Estatuto que niega a Cataluña su soberanía y sus derechos nacionales y que expresa la capitulación de los jefes de la Esquertera y de la Generalidad ante el imperialismo, su maridaje con éstos, opone el Estatuto de la revolución que consagra las libertades y el derecho pleno de Cataluña a disponer de su destino.

Publicamos el Estatuto que presenta a las masas nuestro Partido, el cual va precedido de un manifiesto

excitantando a los obreros y campesinos a luchar por su implantación, señalándoles al mismo tiempo por qué medios han de conseguirlo.

Artículo 1°. Los obreros y campesinos de Cataluña proclaman la integridad de sus derechos nacionales y se constituyen en República soberana. Libremente determinarán sus relaciones con los demás Estados, comprendidas las restantes Repúblicas de la Península ibérica.

Art. 2°. La lengua oficial de Cataluña es la catalana.

Art. 3°. La legislación sobre todas las materias corresponde a la República catalana y a sus órganos de gobierno.

Art. 4°. La Guardia Civil, el Cuerpo de Seguridad, la Policía, los Guardias de asalto quedarán disueltos. Sus individuos serán desarmados y expulsados del territorio nacional, excepto aquéllos que por sus crímenes contra el pueblo deben ser juzgados por los Tribunales revolucionarios. Los Mozos de Escuadra y todas las organizaciones armadas de la burguesía y del imperialismo son disueltas.

Art. 5°. Para la defensa del territorio nacional contra las agresiones de los Estados imperialistas se constituye el Ejército de los obreros y campesinos de Cataluña.

Art. 6°. Las tierras de los grandes propietarios agrarios son expropiadas, sin indemnización, por los obreros agrícolas y campesinos pobres, con los útiles de labranza, semillas, ganado, maquinaria agrícola, engrases, etc. Asimismo se confiscan, sin indemnización, todos los depósitos de cereales y productos agrícolas que obran en poder de los grandes propietarios.

Art. 7°. Quedan anuladas todas las deudas que por cualquier concepto (anticipos, préstamos) tengan contratadas los campesinos y obreros agrícolas con los grandes propietarios, las organizaciones bancarias y las

sociedades de crédito, y cuantos impuestos, cargas fiscales, rentas, derechos hipotecarios pesan sobre los campesinos.

Art. 8°. Queda proclamada en Cataluña la libertad de cultos en toda su plenitud; la enseñanza de la religión prohibida. La Iglesia es separada del Estado y sus bienes y propiedades expropiados sin indemnización. Las órdenes religiosas, de cualquier clase que ellas sean, son disueltas, y sus individuos expulsados de Cataluña. Sus bienes son expropiados sin indemnización.

Art. 9°. Se proclama la libertad de prensa, reunión y sindicación.

Art. 10. Se establece el socorro del 75 por 100 del salario para los obreros parados, con exención del pago de alquileres e impuestos.

Art. 11. Se establece la jornada de siete horas para todos los obreros y la de seis para los jóvenes y obreros de industrias insalubres.

Art. 12. La plenitud de los derechos políticos comienza a regir desde los dieciocho años.

Art. 13. Se reconoce a las mujeres la plenitud de derechos políticos y civiles desde los dieciocho años.

¡Obreros y campesinos de Cataluña! ¡Este Estatuto, Estatuto de la Revolución, sólo por la vía revolucionaria puede triunfar!

¡Obreros y campesinos de toda España! ¡Al lado de nuestros hermanos de Cataluña, contra nuestro común enemigo el imperialismo español!

PARTIDO COMUNISTA DE ESPAÑA
(S.E. de la I.C.)
UNION NACIONAL
DE JUVENTUDES COMUNISTAS

(«Las Masas», 20-V-1932, p. 1.)

5. El problema del Estatuto, gran maniobra política y negra traición.

Ha comenzado en el Parlamento del Imperialismo español la discusión del Estatuto. Los jefes de la Generalidad y de la Esquerra cedieron voluntariamente y gustosamente a los opresores del pueblo catalán el derecho a decidir sobre los destinos de éste; se avinieron a que fueran las Cortes de la burguesía que ha sojuzgado durante siglos a las masas obreras y campesinas de Cataluña las que dispongan cómo debe estructurarse y regirse. Esto es suficiente para persuadirse de que Maciá, Gassol, Companys y Compañía han traicionado cobardemente al pueblo que en un momento de cándido y fanático entusiasmo los encumbrió al Poder creyéndoles los depositarios, los defensores de sus ansias de emancipación. La historia de la revolución española es ya extraordinariamente rica en traiciones escritas por los jefes políticos de la burguesía en quienes tanta fe y confianza habían depositado las masas. Los campesinos se han visto defraudados y las balas de la Guardia Civil les enseñaron bien el carácter de clase de los hombres que están en el poder; los obreros han adquirido la experiencia de su engaño merced a torrentes de sangre. Cubriendo el camino con cadáveres de hermanos suyos, labrando con su sangre los cimientos del nuevo régimen se persuaden de que al Gobierno han sido llevados los representantes de las clases y castas enemigas. El pueblo oprimido de Cataluña ve hoy también cómo se alían contra él, para negarle sus derechos y libertades, no sólo los representantes de políticos de la burguesía española —desde los socialistas hasta los monárquicos—, sino también los de la burguesía catalana, los Maciá, etc.

El contenido del Estatuto primero; el proceso de su discusión y aprobación después, son la negación categórica de las libertades y derechos del pueblo de

Cataluña. ¿Qué da el Estatuto a Cataluña y qué reserva al imperialismo español? Deja a éste el mando supremo de las tropas, Guardia Civil, policía y de todas las fuerzas de represión. ¿Es libre un pueblo que no sólo está privado de todo medio de defensa, sino que se halla ocupado militarmente por las fuerzas armadas de otro Estado? No. Las facultades de legislar, los presupuestos, lo fundamental en materia económica no corresponde a Cataluña. Las relaciones con los demás países, el derecho de declarar la guerra corresponde al Estado español. El Estatuto reserva algunas facultades de secundaria importancia a Cataluña. Es, por lo tanto, un Estatuto de capitulación y no la expresión jurídica de la soberanía de un pueblo.

La libertad de un pueblo no se comprende cuando a éste no se le concede en toda su plenitud el derecho a decidir sobre sus destinos. Cataluña es la única que debe pronunciarse respecto a si ha de continuar ligada al Estado español, o por el contrario si se constituye en Estado independiente; es a ella a quien corresponde decidir, y al Estado español aceptar. La discusión del Estatuto sienta el principio contrario. El Estado español, el imperialismo opresor decide; a Cataluña sólo le toca aceptar, de grado o por fuerza. ¡Y a esto pretenden dar el título de «emancipación» nacional de un pueblo! ¡A la obligación de arrodillarse para recibir con balbuceos de lamentable gratitud el disfraz jurídico de la opresión se la pretende calificar de conquista de las libertades y soberanía nacional!

Saben bien la burguesía española y sus aliados de la Esquerra catalana lo difícil que es engañar a las masas, cuando éstas empiezan a adquirir conciencia de la traición de que son objeto. Para evitarlo se recurre a una gran maniobra política: la de provocar en torno a la discusión del Parlamento una campaña de las peores fuerzas reaccionarias, a fin de poder hacer pasar el Estatuto como una gran conquista; para

provocar, como respuesta a la minoría de reaccionarios que se agitan protegidos por el propio Gobierno una reagrupación de las masas en torno del Estatuto. De esta manera se disfraza la traición, se impide que en el momento actual de eferescencia los obreros y campesinos de Cataluña se movilicen para defender la integridad de su derecho a disponer libremente de sus destinos, se excitan sus sentimientos chauvinistas para conducirlos a la derrota, para mantenerlos atados, encadenados al carro del imperialismo opresor. He aquí el sentido de la maniobra política que realizan actualmente la burguesía española y sus aliados los jefes de la Generalidad.

José BULLEROS («La Masas», 20-V-1932, p. 1.)

6. Davant les eleccions al Parlament de Catalunya.

Llamamiento que las organizaciones españolas de la Federación Comunista Ibérica dirigen a los obreros no catalanes que viven en Cataluña

Compañeros:

Vivimos con gran inquietud este momento histórico de nuestra revolución. Tenemos los ojos puestos en las elecciones que tendrán lugar en Cataluña, el próximo domingo, ya que su resultado tendrá, es indiscutible, un gran repercusión en toda la península.

Nosotros, trabajadores de Castilla, Asturias, Levante y Aragón, estamos obligados a vivir al margen, al menos prácticamente, de la lucha política que se desarrolla en Cataluña.

Pero no creáis, camaradas, que nuestro esfuerzo nos sea indiferente. Al contrario. Sabemos que las elecciones del día 20 han de ejercer una enorme influencia en los destinos de nuestra Revolución.

La clase trabajadora de Cataluña y de un modo particular el Bloque Obrero y Campesino, que tan admirablemente ha sabido orientarla desde el comienzo de la Revolución, tienen nuestra completa simpatía.

El problema de Cataluña nos interesa como movimiento de liberación nacional, como esfuerzo hacia la conquista del derecho de los pueblos a disponer de sí mismos.

Creemos hacernos eco de la vanguardia revolucionaria de la clase trabajadora española al decirnos que, en la lucha electoral planteada, el Bloque Obrero y Campesino es el único partido que sabe interpretar el sentido revolucionario de clase del proletariado.

La victoria de las derechas —Liga y Partido Radical— comprometería por un momento la marcha ascendente de la Revolución.

La victoria de la pequeña burguesía demagógica mantendría de nuevo durante un cierto tiempo a la clase trabajadora alestargada por las ilusiones demagógicas.

El triunfo del BLOQUE OBRERO Y CAMPESINO será un motivo de júbilo para toda la clase obrera española. Significará que los obreros y campesinos que luchan en Cataluña han sabido ser los primeros que han encontrado el camino que ha de conducir a la liberación definitiva de la clase trabajadora.

¡Obreros castellanos, aragoneses, andaluces, murcianos, gallegos, extremeños, vascos y asturianos!

Apoyad la candidatura del BLOQUE OBRERO Y CAMPESINO.

Al hacerlo votáis por el triunfo de la Revolución obrera.

¡Viva el Bloque Obrero y Campesino!

¡Viva la Federación Comunista Ibérica!

¡Viva la Revolución social!

Por la Federación Comunista de Asturias:
Marcelino Magdalena.

Por la Federación Comunista de Levante:
Julían Peirat.

Por la Federación Comunista de Madrid:
Julían G. Gorkin.

Por los núcleos comunistas aragoneses:
Antolín López.

(«La Batalla», n.º 119, 17-IX-1932, p. 1.)

7. Abans del 6 d'octubre.

¡A todos los trabajadores de España!

**¡A LOS PUEBLOS OPRIMIDOS DE CATALUÑA,
VASCONIA Y GALICIA!**

(Declaración del C.C. del Partido Comunista de España leída por el diputado comunista, camarada Bolívar, en las Cortes.)

El Partido Comunista de España se solidariza entera y totalmente con el pueblo catalán, en su lucha revolucionaria contra el imperialismo español, y por su liberación nacional y social. Se encuentra particularmente al lado de los 150.000 rabassaires que ya no quieren dejarse oprimir y explotar, ni por la burguesía española ni por los terratenientes catalanes y que se preparan a la lucha revolucionaria por la tierra, por la cosecha y los frutos, que están prestos a lanzarse a la batalla con el fin de que la tierra pertenezca a quien la trabaja. Declara que está junto con los heroicos obreros de Cataluña que luchan contra sus explotadores los capitalistas y terratenientes catalanes y españoles.

Como único Partido revolucionario y verdaderamente internacionalista, el Partido Comunista de España apoya a los pueblos oprimidos de Cataluña, Vasconia y Galicia, volviendo las armas contra su propio imperialismo; los capitalistas y terratenientes españoles y su gobierno fascitizante de Samper-Gil Robles. Nuestro Partido sabe que «el enemigo que tiene que aplastar se encuentra en su propio país.»

Como únicos defensores de los pueblos oprimidos, el Partido Comunista de España y el Partido Comunista de Cataluña luchan por la autodeterminación de los pueblos de Cataluña, Vasconia y Galicia, a que dispongan de sí mismos hasta el derecho de separación del Estado imperialista español.

Para que este derecho de autodeterminación no sea simplemente papel mojado, nuestro Partido Comunista dice a todos los trabajadores de Cataluña, a los rabassaires y a todos los pueblos oprimidos:

Hay que luchar revolucionariamente por la tierra, por la cosecha, por los frutos de vuestro trabajo y el de vuestros abuelos. Al diablo con la «rabassa morta». Basta de promesas y de engaños. La hora de la batalla ha sonado. Este es el momento propicio. La Generalitat, la Esquerra, el Partido Socialista, la Unión Socialista de Cataluña y los dirigentes de la Unión de Rabassaires quieren nuevamente frustraros en vuestros derechos a la tierra y al fruto de vuestro trabajo. ¡Cuidado con vuestros dirigentes de la Esquerra y los jefes socialistas que os prometieron el 14 de abril de 1931 la supresión de la «rabassa», los impuestos y la libre posesión de la tierra. Ellos que no han cumplido ninguna de estas promesas están nuevamente prestos a traicionaros. Ya están preparando la capitulación ante los imperialistas opresores de Madrid. Quieren haceros creer que la lucha se reduce únicamente a esa famosa Ley de Cultivos, la que si al fin es arrancada os dará, después de 18 años de trabajo de esclavos y pagados

por el sudor de vuestra frente, un pedazo de tierra apenas suficiente para servirnos de tumba.

¡La lucha es por vuestra vida y por vuestra libertad!

Las bandas mercenarias de la guardia civil y de asalto, los somatenes y los fascistas se preparan ya para ahogar en sangre vuestra lucha. Defendederos y defended vuestra tierra. Desarmar las bandas de asesinos y armados vosotros. Organizad en los pueblos, en las fábricas y en las minas y en las barridas los Comités de acción sobre la base de un amplio frente, único donde se encuentren todos los que quieran luchar por la tierra, el pan y la libertad.

Nosotros, Partido Comunista de España, decimos a los obreros de Cataluña: No sigáis ni a los traidores dirigentes socialistas, bloquistas y treintistas que quieren entregaros a la Generalitat capituladora, ni a los dirigentes anarquistas que pretenden que la lucha de los campesinos trabajadores, la lucha por la tierra, la libertad y contra la opresión nacional no os concierna. Luchad solidariamente con los campesinos trabajadores contra vuestros opresores extranjeros y vuestros mismos explotadores. Luchad por vuestras reivindicaciones y por la victoria de la revolución obrera y campesina. Formad vuestros comités de frente único.

El Partido Comunista de España, junto al Partido Comunista de Cataluña, invita a las masas trabajadoras de España, Cataluña, Vasconia y Galicia a luchar solidariamente contra los explotadores españoles y nacionales, cada uno acentuando la lucha en su propio país, contra sus propios capitalistas y terratenientes, contra el fascismo y la represión, por la tierra, el pan y la libertad incluyendo el derecho de autodeterminación hasta la separación; luchar por el derrumbamiento del régimen de los explotadores y por la única salida posible de la miseria, del hambre y de la barbarie

fascista, el poder de los soviets; luchar por la Unión de Repúblicas soviéticas de España.

COMITE CENTRAL DEL PARTIDO
COMUNISTA DE ESPAÑA

(«Cataluña Roja», nº 46, 5-VII-1934, p. 1.)

8. **Declaracions de Manuel Grossi, dirigent del Bloc Obrer i Camperol d'Astúries, sobre el problema nacional català.**

Manuel Grossi, de B.O.C. d'Astúries, ha dit:

—¿Cuál es su posición ante el problema nacional de Cataluña?

—Mi posición, camaradas, sobre este particular, no puede ser otra que la manifestada, en distintas ocasiones, por el B.O.C. Diariamente, tanto desde la Prensa como en la tribuna, fue señalado por nuestro Partido lo que más tarde ha llegado a suceder. La falsedad política y el engaño de que fue objeto el pueblo catalán, con la máscara de la autonomía, es ahora, precisamente, cuando se ve salir a la superficie. De la demagogia expresada, en toda su integridad, por los más fieles servidores del capitalismo cubiertos con el gorro frigio, llegó a hacer mella en la mente de las masas explotadas de Cataluña, y las consecuencias de este robo a mano armada las pagan precisamente los obreros campesinos por ser éstos los que en todo momento sirven de una forma inconsciente de cabeza de turco en la avanzadilla del combate. Los momentos actuales son para el pueblo catalán de suma gravedad: una abdicación o debilidad en sentido revolucionario por parte de los trabajadores de Cataluña repercutiría inmediatamente en todo el pueblo español. Ante este hecho, yo creo que sólo la clase trabajadora de una forma organizada es capaz de que Cataluña adquiera

su plena independencia, donde se le dé satisfacción a los anhelos que propaga el pueblo productor. Los trabajadores de Asturias siguen con la máxima atención el problema catalán, los trabajadores asturianos estaremos prestos, en todo momento, para salir en defensa de los proletarios catalanes.

—¿Cómo cree usted que se resolverá el problema?

—Este problema, de la forma como está planteado, precisa un movimiento del proletariado del campo catalán que impida a la Generalidad buscar una fórmula con el Gobierno central. Y será en las covachuelas de los ministerios de Madrid donde los secueces de Companys y los de Samper lleguen a un acuerdo obligados por la necesidad de defender a la República. Por eso sostengo que los cultivadores de los campos catalanes deben dejar a un lado las promesas de la Generalidad y confiarlo todo a su fuerza. Aquí está, creo yo, la clave de la solución. Porque esperarlo de discursos parlamentarios y de decretos de la Gaceta o del Boletín Oficial de la Generalidad es perder sencillamente el tiempo y meterse, como se dice vulgarmente, en la boca del lobo. Y debe de ser la Alianza Obrera, concentrando todas las fuerzas del campesinado catalán, que imponga por la fuerza del número sus reivindicaciones. Cualquier gesto de debilidad, en nuestros hermanos de lucha proletaria, dará ocasión a un abrazo cariñoso entre los gobernantes de Madrid y los leaders de la Esquerra.

Manuel Grossi («L'Horra», nº 12, 14-VII-1934, p. 3.)

9. **El problema de las nacionalidades ibéricas.**

Las organizaciones del proletariado tienen que conquistar para el socialismo a la mayoría de las clases medias, atrayendo hacia su causa a los pequeños bur-

gueses de la ciudad, a los aldeanos del campo y al movimiento de emancipación nacional. De esta manera se modificarán las relaciones de fuerzas entre la mayoría de la población hispánica y sus minorías privilegiadas, y podrá constituirse el Poder preponderante que someterá de grado o por la fuerza a todos los demás poderes. La misión de la vanguardia de la clase obrera consiste en hacer que esta progresión siga su curso ininterrumpidamente hasta que los trabajadores destruyan por su propia fuerza al régimen actual.

Por nuestra voluntad instauraríamos inmediatamente la sociedad sin clases ni explotadores; pero, como es imposible tal utopía, sin pasar previamente por las fases de transición, reconocemos ciertas necesidades históricas, y las defendemos como etapas sucesivas en el curso del movimiento emancipador del proletariado. Una de las necesidades históricas que exigen una solución perentoria es la conocida por el Problema de las Nacionalidades Ibéricas, que, al parecer, va a tener una solución paliativa por medio de los Estatutos.

El Estatuto de Euzkadi y Galicia, como el de Cataluña, satisfará a muy pocos; pero tendrá la virtud de desvanecer muchas ilusiones y de acelerar la lucha de clases entre los explotados y sus explotadores en dichos países. Defenderlos en estos instantes equivale a precipitar la cuestión nacional, a fin de que el problema entre en una nueva fase de su desarrollo.

Pero el Estatuto y las libertades políticas no pueden ser la meta final de las masas laboriosas de Euzkadi, Cataluña y Galicia. No podemos confundir la parte con el todo, identificando el medio con su finalidad. La liberación política no equivale a la emancipación social. Por el contrario: la liberación política está condenada a perecer si no se consolida con la emancipación económica. Abandonada a sí misma, separada del movimiento de emancipación integral, las

libertades políticas, como los Estatutos de autonomía, se hacen reaccionarias, cayendo presas en las redes de sus propias contradicciones.

Toda modificación del régimen político sólo puede constituir el primer paso y el medio que conduce a la emancipación de la humanidad. El mundo del trabajo no puede ser liberado políticamente si no realiza al propio tiempo su emancipación económica. Hasta en régimen de la más amplia democracia política conocida, las libertades políticas no pueden resistir, si no se verifica paralelamente la emancipación del trabajo y de los trabajadores, porque el «régimen político del productor no puede coexistir con la prolongación de su esclavitud social» (Marx).

El obrero no vende al capitalista su trabajo, sino su fuerza de trabajo, esto es, se vende a sí mismo considerado como productor, por un cierto número de horas todos los días. El obrero no cuenta más que como tiempo de trabajo cuajado. «El tiempo es todo, el hombre no es nada; a lo sumo, es el carcaj del tiempo» (Marx). Esta reducción del hombre al tiempo de trabajo, que es la esencia misma del sistema capitalista, determina la verdadera posición del ciudadano asalariado en la sociedad burguesa, y sus libertades políticas, por muy grandes que sean, nunca llegan a contrarrestar ni a modificar seriamente la inhumanidad de la sujeción económica.

El proletariado revolucionario está en la obligación de apoyar resueltamente todo movimiento de emancipación nacional, siempre que no vaya dirigido contra el movimiento de la clase obrera. «Todos los partidos comunistas deben apoyar con la acción en estos países (los oprimidos) los movimientos revolucionarios de autonomía, únicamente con el fin de reunir los elementos integrantes de los futuros partidos

proletarios y educarlos en el conocimiento de su labor particular» (Lenin), que es la Confederación de Estados proletarios constituida sobre la base de su unidad política y económica.

Pero, «para que los pueblos se unan, en el sentido general de esta palabra, es necesario que tengan intereses comunes. Y para que lleguen a tener intereses comunes es indispensable la previa abolición del régimen de propiedad imperante, pues este régimen es precisamente el que determina la explotación de unos pueblos por otros. Sólo la clase obrera está interesada en la abolición del régimen de propiedad vigente. Sólo ella posee los medios para conseguirlo. El triunfo del proletariado sobre la burguesía pondrá fin a la par a los conflictos nacionales e industriales, que son la causa actual de la hostilidad de unas naciones contra otras. Por consiguiente, el triunfo del proletariado sobre la burguesía será la señal de la emancipación de todas las naciones oprimidas» (Marx).

Esto explica por qué la lucha de los vascos, catalanes y gallegos por su libertad nacional tiene un interés particular para los trabajadores españoles. «Ninguna nación puede ser libre mientras mantenga a otra encadenada» (Marx). De consiguiente, la emancipación de España no será posible mientras los trabajadores españoles no se sumen al movimiento de las nacionalidades oprimidas y liberen a los vascos, gallegos y catalanes del yugo de la opresión nacional. A su vez, los trabajadores de Euzkadi, Galicia y Cataluña tienen la obligación de defender la libertad de unirse, para más adelante, con los trabajadores libres de las otras nacionalidades ibéricas, apoyando su movimiento de emancipación social, y luchando por la unidad de todo el proletariado hispánico.

La organización de combate de la clase obrera

sólo puede llenar sus funciones teniendo en cuenta las particularidades concretas de cada sector del frente de la lucha de clases revolucionaria. Cuando Lenin redactaba el llamamiento a los obreros musulmanes de Rusia y Oriente, publicado el 22 de noviembre de 1917, tenía en cuenta las características de los pueblos oprimidos, esclavizados, conquistados y «protegidos» durante siglos por el imperio de los zares. «Hemos declarado libres e inviolables —dice el manifiesto—, de aquí en adelante vuestras creencias y vuestras costumbres, vuestras instituciones nacionales y culturales. Organizada libremente, sin trabas, vuestra voluntad nacional. Los dueños de vuestros pueblos sois vosotros mismos. Tenéis vuestros destinos en vuestras propias manos.»

Este era el camino que había que seguir para atraer a la causa de la revolución proletaria a los pueblos oprimidos. Y es que, aun cuando los bolcheviques estuvieran convencidos de que el socialismo integral es lo más justo, de que la sociedad sin clases ni explotadores es lo más admirable, no eran los deseos del partido los que había que satisfacer, sino que era la voluntad de la mayoría de los pueblos oprimidos y sus realidades concretas lo que había que cumplimentar, por ser imposible instaurar de un solo golpe la sociedad soñada.

Por eso las organizaciones de la clase obrera deben mantener un estrecho contacto de codos y luchar en unión de las masas nacionalistas, de esas masas que en Euzkadi, Cataluña y Galicia se encuentran de momento enroladas en el movimiento de emancipación nacional, advirtiéndolo, no obstante, que esas masas nacionalistas, de composición social abigarrada, tendrán que luchar en unión del proletariado revolucionario y bajo su dirección, o de lo contrario no lograrán la soberanía de sus respectivos países. «O reciben de manos del proletariado su verdadera libertad, en cola-

boración con él, y bajo su dirección, o están destinadas a ser víctimas de su propia burguesía y de la camarilla centralista que les oprime» (Lenin)

Nuestra posición, respecto a este problema, consiste en apoyar resueltamente el movimiento liberador de Euzkadi, Cataluña y Galicia, desde el Estatuto, hasta su constitución en Estado independiente, si ésta fuera la voluntad de la mayoría. Pero el Estatuto de autonomía es para nosotros solamente una estación de tránsito, una nueva base de operaciones, desde donde sin detenernos, y enfocando el problema en su verdadero terreno de clase, ayudaremos a las masas pequeño burguesas de la ciudad y del campo a encontrarse a sí mismas, para impulsar el proceso histórico en presencia hasta su transformación en revolución socialista.

José Luis ARRENTILLAS («La Batalla», n.º 258, 3-VII-1936, p. 4.)

10. Informe de Vicente Uribe, cap de la delegació del Partit Comunista de España al I Congrés del Partit Comunista de Catalunya (1934), sobre la celebració d'aquest Congrés.

¡Gran acontecimiento, el I Congreso del Partit Comunista de Catalunya! Durante dos días, más de un centenar de delegados de los diversos puntos de Cataluña han debatido ampliamente los problemas que nuestro Partido tiene ante sí en Cataluña; problemas de trascendencia fundamental para la Revolución española. Los debates, abiertos ante el público trabajador en Barcelona, han sido una revelación para los obreros de la capital de Cataluña, especialmente para los proletarios anarquistas. Por primera vez han tenido posibilidad de ver cómo se discuten en un Congreso

de nuestro Partido las cuestiones que interesan directamente a los trabajadores, sus métodos de lucha, la táctica en las huelgas, las cuestiones nacional y agraria en Cataluña, los problemas de organización de los Comités de Fábrica y Campesinos, la lucha antifascista de masas, las perspectivas de lucha por los soviets, por el Gobierno Obrero y Campesino.

(...)

Otras dos cuestiones de gran trascendencia han ocupado la atención y el interés de los delegados. El problema nacional de Cataluña y la cuestión agraria, tan entrelazadas una y otra. Por primera vez, nuestro Partido ha puesto el problema del papel del Partido en el movimiento de liberación nacional y social de Cataluña. La discusión ha mostrado que el Partido y su conjunto hace grandes esfuerzos para comprender justamente el problema y ponerse al frente del movimiento de liberación nacional y social, contra el imperialismo español y la burguesía y terratenientes catalanes y su Gobierno de la Generalidad. Las tesis aprobadas por el Congreso subrayan que el «Estatuto» que apareció ante las masas como una conquista inapreciable en el camino de su liberación nacional y social no ha dado, ni mucho menos, lo que las masas esperaban de él. «El Estatuto es el compromiso entre el imperialismo español, la burguesía y grandes propietarios de la tierra catalanes; compromiso dirigido contra las masas populares catalanas». Más adelante, las tesis aprobadas señalan claramente la misión del Partido. «Caminando hacia la realización de su tarea histórica, en el derrumbamiento del poder burgués-terrateniente, movilizándolo a las amplias masas para la liberación nacional y social del pueblo trabajador catalán, para la lucha por el derecho de autodeterminación, hasta la separación inclusive, por la instauración de los soviets de obreros, rabassaires y demás campesinos trabajadores, soldados y marineros, el

Partit Comunista de Catalunya, conducirá la lucha implacable contra el imperialismo español y contra los traidores a la causa de la liberación del pueblo catalán: la Esquerra, la Generalidad y sus agentes».

(...)

(« La Correspondencia Internacional », n.º 32, 8-VI-1934, Veg. text íntegre a E. COMIN COLOMER, *Historia del Partido Comunista de España*, II, pp. 117-120.)

11. Crida dels Comitès Centrals dels Partits Comunistes d'Espanya, de França i d'Itàlia, després dels fets del mes d'octubre de 1934.

A LOS OBREROS SOCIALISTAS, COMUNISTAS, ANARQUISTAS Y SINDICALISTAS DE ESPAÑA: A TODOS LOS TRABAJADORES DE ESPAÑA, DE CATALUÑA, DEL PAIS VASCO Y DE MARRUECOS.

Han pasado siete meses desde vuestras heroicas luchas de octubre de 1934, para poner una barrera en el camino de la contrarrevolución fascista, para asegurar la victoria de la revolución. (...)

La responsabilidad del Partido Socialista

(...)

La misma política de consolidación del régimen capitalista y feudal, bajo la máscara de la República Democrática ha sido seguida por el Partido Socialista frente a los movimientos de liberación nacional de la población oprimida de Cataluña, del País Vasco y de Galicia. En vez de apoyar este movimiento y de hacer de él una palanca poderosa para la destrucción de todo el edificio reaccionario de la sociedad española, los jefes socialistas se han presentado ante los pueblos

catalán, vasco y gallego, como defensores de la opresión nacional del Gobierno... de Madrid.

(...)

La responsabilidad de los dirigentes anarquistas

(...)

La capitulación vergonzosa de los nacionalistas

Los jefes de los partidos nacionalistas burgueses y pequeño burgueses de Cataluña han sido también asustados por la perspectiva de una lucha revolucionaria abierta. Hasta el último momento ellos no solamente han vacilado en lanzarse a la lucha, sino que han hecho todos los esfuerzos para retener a las masas lejos de la batalla. Solamente cuando la presión de las masas fue irresistible y amenazante entraron en la revuelta abiertamente contra el Gobierno de Madrid. Pero en este mismo momento los dirigentes de la Generalidad, de la Esquerra y de los otros partidos nacionalistas continuaron rechazando todas las medidas para la organización de una resistencia armada de las masas.

Rehusaron dar las armas a los obreros y los campesinos que éstos reclamaban y que les hubiera permitido aplastar a las tropas del general reaccionario Batet.

Solamente cuando las fuerzas del Gobierno de Madrid pasaron a la contraofensiva, los jefes de la Esquerra y el Gobierno de la Generalidad viendo su situación desesperada llamaron a las masas a la lucha, pero al mismo tiempo entregaron sus armas escondidas al general Batet, que deberían haber entregado al pueblo sublevado.

La lucha heroica de las masas trabajadoras de Cataluña, que prosiguió durante varios días en diferentes ciudades y aldeas, estaba bajo la dirección de la Alianza Obrera. Los jefes nacionalistas capitularon vergonzosamente y sin combates ante el Gobierno de

Madrid y con ello facilitaron la victoria de la reacción en toda España, el reforzamiento del yugo de los imperialistas de Madrid sobre la población oprimida de Cataluña.

Los dirigentes del Partido Nacionalista Vasco se pasaron al lado del Gobierno de Madrid desde que comenzó la lucha, pero una gran parte de los obreros nacionalistas lucharon, valientemente, al lado de los obreros comunistas y bajo su dirección.

Los hechos han demostrado, una vez más, que la única garantía para los pueblos oprimidos de España para conseguir su liberación nacional y social, es luchar en estrecha unión y bajo la dirección del proletariado, la única clase consecuentemente revolucionaria y de su vanguardia comunista.

El papel del Partido Comunista. La enseñanza de los combates de Asturias

(...)

Adelante hacia nuevas batallas

(...)

La realización del frente único y de la unidad sindical debe ser acompañada de la reconstitución de la Alianza Obrera. (...) Este programa comprende esencialmente:

1.— (...)

(...)

8.— La liberación nacional de todos los pueblos oprimidos. El reconocimiento a Cataluña, a Vizcaya y a Galicia de derechos absolutos a disponer de sí mismas, incluso a su separación de España y a la creación de estados independientes.

9.— La liberación inmediata y completa y sin restricciones de Marruecos y de las otras colonias.
(...)

Sobre el camino del bolchevismo

(...)

¡Vivan los gloriosos combates de Asturias!

¡Vivan los obreros y los campesinos de España, de Cataluña, del País Vasco y de Galicia!

¡Viva la unidad revolucionaria del proletariado español!

¡Vivan los Soviets de España!

Por el Comité Central del Partido Comunista de España: N.N.

Por el Comité Central del Partido Comunista de Francia: André Marty.

Por el Comité Central del Partido Comunista de Italia: Ercoli.

(El document es transcrit íntegrament a E. COMIN COLOMER: *Historia del Partido Comunista de España*, II, 437-455.)

12. D'una carta adreçada par L. Trotsky a un seu amic polític de Madrid, després de la proclamació de la II República espanyola, publicada al periòdic «La Vérité», de París.

17 mai 1931

Parlons de ce qu'on dit être le « nationalisme » de la Fédération Catalane (*). C'est une question très importante, très grave. Les erreurs commises sur ce point peuvent avoir des conséquences fatales.

La révolution a réveillé en Espagne, plus puissamment que jamais, toutes les questions, dont celle des nationalités. Les tendances et les illusions nationales sont représentées principalement par les intellectuels petits bourgeois, qui s'efforcent de trouver un appui chez les paysans contre le rôle dénationalisateur du gros capital et contre la bureaucratie d'Etat. Le rôle dirigeant — pour la phase actuelle — de la petite

bourgeoise dans le mouvement d'émancipation nationale, comme en général dans tout le mouvement démocratique révolutionnaire, introduit inévitablement dans ce dernier nombre de préjugés de toute sorte. Venant de ce milieu, les illusions nationales s'infiltrèrent également parmi les ouvriers. Telle est, vraisemblablement, dans l'ensemble, la situation en Catalogne, et peut-être jusqu'à un certain point dans la Fédération Catalane. Mais ce que je viens de dire n'atténue nullement le caractère *progressiste, révolutionnaire-démocratique* de la lutte nationale catalane contre la suzeraineté espagnole, l'impérialisme bourgeois et le centralisme bureaucratique.

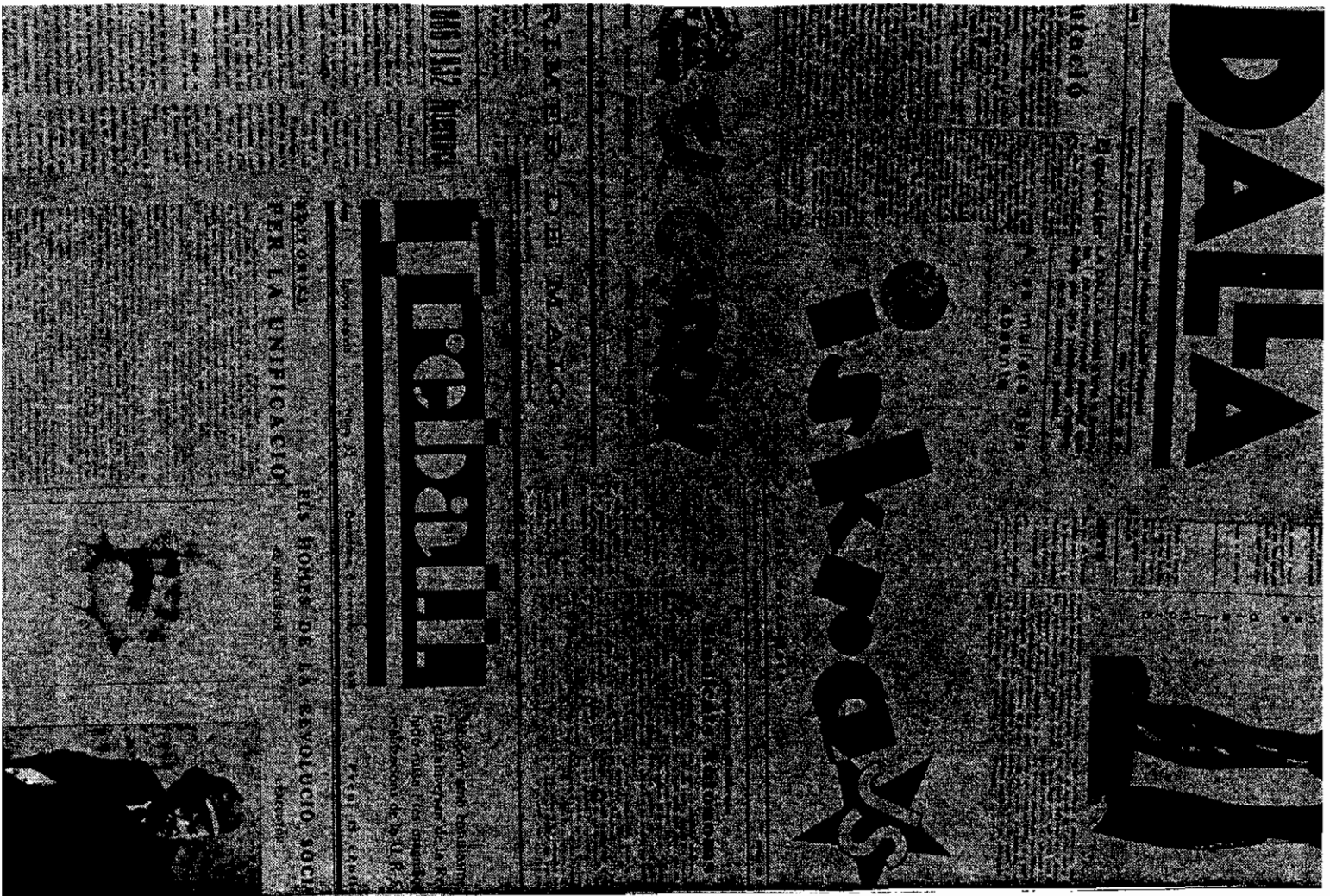
Pas un instant l'on ne doit perdre de vue que l'Espagne tout entière et la Catalogne, comme partie constituante de ce pays, sont gouvernées actuellement non point par des nationaux-démocrates catalans, mais par des bourgeois impérialistes espagnols, alliés à de gros propriétaires fonciers, à de vieux bureaucrates et des généraux, avec l'appui des nationaux-socialistes (**). Toute cette confrérie est d'avis de maintenir, d'une part, les servitudes des colonies espagnoles et d'assurer, d'autre part, le maximum de centralisation bureaucratique de la métropole; c'est-à-dire qu'elle veut l'écrasement des Catalans, des Basques et des autres nationalités par la bourgeoisie espagnole. Dans la phase actuelle, étant donné les combinaisons présentes de forces de classes, le nationalisme catalan est un facteur révolutionnaire progressiste. Le nationalisme espagnol est un facteur impérialiste réactionnaire. Le communiste espagnol qui ne comprend pas cette distinction, qui affecte de l'ignorer, qui ne la met pas en valeur au premier plan, qui s'efforce au contraire d'en atténuer l'importance, risque de devenir un agent inconscient de la bourgeoisie espagnole et d'être à tout jamais perdu pour la cause de la révolution prolétarienne.

Où est le danger des illusions nationales petites bourgeoises ? En ceci qu'elles peuvent diviser le prolétariat d'Espagne en secteurs nationaux. Le danger est très sérieux. Les communistes espagnols peuvent le combattre avec succès, mais d'une seule manière : en dénonçant implacablement les violences commises par la bourgeoisie de la nation suzeraine et en gagnant ainsi la confiance du prolétariat des nationalités opprimées. Toute autre politique reviendrait à soutenir le nationalisme réactionnaire de la bourgeoisie impérialiste qui est maîtresse du pays, contre le nationalisme révolutionnaire-démocratique de la petite bourgeoisie d'une nation opprimée.

(Transcrit a Léon TROSKY, *Ecrits* (1928-1940), T. III.
Publications de « Quatrième Internationale », Paris, 1959, pp. 493-494.)

(*) Es refereix a la Federació Comunista Catalano-Balear.

(**) Es refereix als socialistes espanyols del P.S.O.E.

ANEXES

BIBLIOGRAFIA

- AROUER, Jordi: *De Pi Margall al comunisme*. Barcelona, Edicions «L'Horà», 1931.
- AROUER, Jordi: *Los comunistas ante el problema de las nacionalidades ibéricas*. Barcelona, «Ediciones de Panoramas Contemporáneos», 1932.
- CAMPALANS, Rafael: *El socialisme i el problema de Catalunya*. Pròleg de Gabriel Alomar. Barcelona, Biblioteca d'Estudis Socials, 1923.
- CAMPALANS, Rafael: *Al Joves. (Paraules d'un socialista als estudiants de Catalunya)*. Premi de Gabriel Alomar. Barcelona, Edicions de la Unió Socialista de Catalunya, 1931.
- CAMPALANS, Rafael: *Hacia la España de todos. (Palabras castellanas de un diputado por Cataluña)*. Pròleg de Gabriel Alomar. Madrid, Espasa-Calpe, 1932.
- CAMPALANS, Rafael: *Política vol dir Pedagogia. Manual Pràctic de Socialisme Català*. Barcelona, Biblioteca d'Estudis Socials, 1933.
- COMIN COLOMER, Eduardo: *Historia del Partido Comunista de España* (Tres volums), Madrid, Editorial Nacional, 1965-1967.
- La cuestión nacional y el movimiento nacional-revolucionario en España*. Los problemas de la revolución española. Barcelona, «Publicaciones Edeya», (1932).

- ESTVILL, Angel:
6 d'Octubre. *L'ensulsiada dels jacobins*. Barcelona, Edicions de «L'Hora», 1935.
La «Federació Comunista Catalano-Balear» davant el problema de les nacionalitats ibèriques. Projecte de tesi sobre la qüestió nacional. Barcelona, «Documents Socials», 1932.
- FEDERACION COMUNISTA IBERICA: *Tesis aprobadas por el II Congreso de la Federación Comunista Catalano-Balear*. Barcelona, «Ediciones Sociales», (1932).
- LENIN, STALIN i BUKHARIN:
El comunisme i la qüestió nacional i colonial. Traducció, introducció i notes de Jordi Arquer. Barcelona, Les Edicions de l'Arc de Barà, 1930.
Les llicons de la insurrecció d'Octubre. Resolució del Comitè Central del Bloc Obrer i Camperol. Federació Comunista Ibèrica. Barcelona, 1935.
- MARX, Karl; ENGELS, Friedrich: *Manifiest del Partit Comunista*. Versió d'E. Gramier-Barrera. Introducció de M. Serra i Moret. Barcelona, Les Edicions de l'Arc de Barà, 1930.
- MARX, Karl; ENGELS, Friedrich: *Manifiest del Partit Comunista*. Traducció directa de l'alemany per Pau Cirera. Pròleg de Joan Comorera. Barcelona, Publicacions de la Unió Socialista de Catalunya, 1936.
- MAURIN, Joaquin: *Los hombres de la Dictadura*. Madrid, Edit. Cénit, 1930.
- MAURIN, Joaquin: *La revolución española. De la monarquía absoluta a la revolución socialista*. Madrid, Edit. Cénit, 1932
- MAURIN, Joaquin: *El Bloque Obrero y Campesino. Origen, actividades y perspectivas*. Barcelona,

- Centro de Información Bibliográfica. *Documentos Sociales*, nº, 1932.
- MAURIN Joaquin: *Hacia la Segunda Revolución. El fracaso de la República y la insurrección de octubre*. Barcelona, Gráficas Alfa, 1935. (Nova edició sota el títol: *Revolución y contrarrevolución en España*). París, «Ruedo Ibérico», 1966.
- MOLINS I FABREGA, N.: *U.H.P. La Revolución Proletaria d'Asturies*. Barcelona, Editorial Atena, 1935.
- MONT-FORT: *Alianza Obrera*. Barcelona, Imp. Cervantes, 1935.
- NIN, Andreu: *Les dictadures dels nostres dies*. Barcelona, Llibreria Catalònia, 1930. (Edició en espanyol. *Las dictaduras de nuestro tiempo*. Madrid, Ediciones Hoy, 1930).
- NIN, Andrés: *El proletariado español ante la revolución*. Barcelona, «Biblioteca Proletaria», 1931. (Reeditat en el volum d'A. Nin: *Los problemas de la revolución española*. París, «Ruedo Ibérico», 1971).
- NIN, Andrés: *La huelga general de enero y sus enseñanzas*. Madrid, Ediciones «Comunismo», 1932. (Reeditat en el volum d'A. Nin: *Los problemas de la revolución española*, París, «Ruedo Ibérico», 1971).
- NIN, Andrés: *Revolución y contrarrevolución en España*. Barcelona, Ediciones El Surco, 1933. (Reeditat en el volum d'A. Nin: *Los problemas de la revolución española*, París, «Ruedo Ibérico», 1971).
- NIN, Andreu: *Els moviments d'emancipació nacional*. Badalona, Edicions Proa, 1935. (Altra edició: París, Edicions Catalanes de París, 1970).

RECASSENS I MERCADÉ, Josep:

Què és socialisme? Pròleg de M. Serra i Moret. Reus, Llibreria Nacional i Estrangera, 1921.

*El Partido Comunista de España ante las Con-
tinentales. Programa electoral.* Madrid, Tip. Argis,
1931.

El Partido Comunista y la revolución española.
Barcelona, Publicaciones Edeya, s.d.

P (ARTIDO) C (OMUNISTA DE) E (SPANÑA): *Ta-
reas de organización.* Madrid-Barcelona, Ediciones
«Mundo Obrero», s.d.

PONAMARIOVA, L.V.: *Formació del P.S.U. de Cata-
lunya.* Mèxic, Edicions Treball, 1966.

TROTSKY, Leon: *Ecrits* (1938-1904), T. III. Publica-
tions de la «Quatrième Internationale», Paris,
1959.

PERIODICS

Publicats a Catalunya-Principat (*)

ACCION. «*Periódico del B.O.C.*».— Barcelona. Quin-
zenal. Primer número el 29 de desembre de 1934.
Últim número vist, el 10, del 7 de setembre de
1935.

ADELANTE. «*Diario Obrero*».— Barcelona. Diari.
Primer número, el 15 d'octubre de 1933. Últim
número vist, el 127, del 11 de març de 1934.
Substituí *La Batalla* durant aquest període.

ALERTA. «*Organ de la Joventut Comunista Ibèrica*».
Barcelona. (Agost de 1935). Hem vist l'anunci de
la seva propera aparició, però no en coneixem cap
exemplar. Ignorem, per tant, si va arribar a sortir.
Torrent-Tasis no el cita.

ALLIBERAMENT. «*Organ de la Unió de Joventuts
Comunistes de Catalunya*».— Barcelona. Primer
número, el 30 d'abril de 1935. És l'únic que hem
vist. Clandestí, sense peu d'impremta. Torrent-
Tasis no el cita.

ALTA TENSIO. «*Independència Catalana - Revolució
Marxista*».— Barcelona. Primer número, el 15 de
setembre de 1931. Número incautat per la policia.
Sembla que en van sortir dos altres números, clan-
destinament, però no els hem pogut trobar.
Torrent-Tasis només esmenta el número 1.

- AVANT. «*Quinzinari d'avanzada*».— Balaguer. No-més hem pogut consultar el número 11 (1931).
- AVANT...! «*Periòdic d'esquerres*».— Figueres (1931-1932). Només hem pogut consultar el n° 24.
- AVANT. «*Portantveu d'avanzada de l'Empordà*».— Figueres (1932).
- AVANT. «*Periòdic obrer*».— Manresa (1936).
- AVANT. «*Organ de la F.C.I. i portantveu del B.O.C. de la provincia de Lleida*».— Lleida. Primer número, el 10 de juny de 1932. Només hem pogut consultar-ne alguns números, el darrer dels quals és el n° 10, corresponent al 15 d'octubre de 1932. Substituí *Avant* de Balaguer.
- AVANT. «*Periòdic d'orientació revolucionària*».— Quinzenal. Primer número, el 29 d'octubre de 1934 fins el n° 14 corresponent al 16 d'abril de 1935. No consta lloc d'impressió, probablement Barcelona. Clandestí.
- LA *BATALLA*. «*Semanario Comunista*».— A partir del n° 88 (21-IV-32), «Organ de la Federació Comunista Ibérica y Portavoz del Bloque Obrero y Campesino». Barcelona. Setmanari. Reaparegué el 23-V-30, després de la interrupció de la Dictadura. El 12-II-31, reapareix després de dos mesos de suspensió. Nova suspensió després dels fets del 6 d'octubre de 1934. Reapareix el 28-VI-35 amb el subtítol «Organ de la F.C.I.» (B.O.C.). El 13-IX-35 inaugura una nova etapa amb el subtítol «Semanario obrero de Unificación Marxista».
- BUTLLETI DE L'ALIANÇA OBRERA.— Barcelona, 6 d'Octubre 1934. Número únic.
- BUTLLETI DE L'ASSOCIACIÓ D'ESCRIPTORES I ARTISTES REVOLUCIONARIS.— (1933). Citat per Torrent-Tasis, però no n'hem pogut consultar cap exemplar.

EL *CARRIL*. «*Periòdic quinzenal*».— Barcelona, (1931-1934). Publicat per elements ferroviaris d'Estat Català, Partit Proletari. El número 1 (XI-31) fou recollit per la policia. Pel juny de 1934 sortí el n° 14.

LA *CATALUNYA INSURGENT*. «*Organ del Partit Català Proletari*».— De periodicitat variable. A partir del número 2 titulat *Catalunya Insurgent*. Publicat clandestinament a Barcelona, bé que consti un peu d'impressió de Marsella. Hem pogut consultar des del número 1 (25-I-35) fin el número 10 (3-X-35).

CATALUNYA OBRERA. «*Organ oficial de la U.G.T. en Catalunya*».— Barcelona, número 1 (17-III-33) fins el número 14 (16-VI-33).

CATALUNYA ROJA. «*Organ del Partit Comunista de Catalunya (adherit a la S.E.I.C.)*».— A partir del número 2, «adherit al P.C. de E., S.E. de la Internacional Comunista». Número 1, del 9 de novembre de 1932, fins el número 58 corresponent al 26 de setembre de 1934.

COMBAT. «*Periòdic Comunista*».— La Fuliola. (Maig de 1933). No n'hem pogut consultar cap exemplar. Citat per Torrent-Tasis.

COMBAT. «*Setmanari d'avanzada*».— Mataró. El número 1, del dia 11 d'abril de 1936. No n'hem pogut consultar cap número. Citat per Torrent-Tasis.

LA *DALLA*. «*Portantveu del Front Nacional Català Revolucionari*».— Barcelona. Només hem vist el número 1, del 31 de gener de 1936.

L'ESPURNA. «*Portantveu del Bloc Obrer i Camperol de les Comarques gironines*».— Quinzenal. Girona. Vist només a partir del n° 8 (2-VIII-32) fins el n° 21 (1-III-33).

- L'ESTRELLA ROJA.** «*Organ de l'Esquerra Comunista*».— Barcelona, 1-34.
- FRENTE UNICO.** «*Semanario de Unificación y Acción Sindical*».— Barcelona, 1931.
- FRONT.** «*Semanari d'avanzada*».— Barcelona. Primer número el 9 de juliol de 1932. A partir del número 9, «Organ de la Federació Comunista Catalana (F.C.I.) i portantveu del Bloc Obrer i Camperol». Hem pogut consultar fins el número 17 (31-XII-32).
- FRONT.** «*Organ del Partit Obrer d'Unificació Marxista*».— 2ª època. Barcelona. Primer número el 7 de desembre de 1935. Últim número vist, el 32, del 17 de juliol de 1936.
- FRONT.** «*Organ del B.O.C. de Sitges*».— Sitges (1934).
- FRONT.** «*Organ del Bloc Obrer i Camperol (F.C.I.), de Manresa-Berga*».— Manresa (1-V-34).
- FRONT MERCANTIL.** «*Periòdic quinzenal, òrgan defensor dels obrers del Comerç*».— Barcelona. Primer número, el 14 d'octubre de 1933. Últim número vist, el 9 de febrer de 1934.
- FULL ROIG.** «*Organ de l'Associació d'Escriptors i Artistes Revolucionaris*».— Barcelona (maig 1934). Unic número vist.
- L'HORA.** «*Semanari d'avanzada*».— Barcelona. Primer número, el 10 de desembre de 1930. Últim número vist, el 16, del 15 d'abril de 1931.
- L'HORA.**— 2ª època. Barcelona. Primer número, el 29 d'abril de 1934. Després del n° 23 (29-IX-34), es suspès fins el 19 de gener de 1935, en que surt el n° 24; després del n° 49 (19-VII-35), torna a ésser suspès i el n° 50 (13-IX-35), es datat a Palma de Mallorca, presentant-se com a 3ª època.

- Després del n° 56 (25-X-35) torna a suspendre's fins el 10 de gener de 1936, en que apareix el n° 57. El darrer número vist el 58 (10-VII-36).
- L'INSURGENT.** «*Semanari d'Estat Català (Partit Proletari)*».— Primer número, el 8 d'abril de 1932. Últim número vist, el 21, del 17 de novembre de 1932.
- L'INSURGENT.** «*Organ del Partit Català Proletari*». 2ª època. Barcelona. Primer número, el 16 de gener de 1936. Últim número vist, el 6, del 20 de febrer de 1936.
- LA INTERNACIONAL.** «*Organ de la Unión General de Trabajadores*».— Barcelona. Primer número, el 13 de juny de 1931. A partir del n° 2, «Organ de la Federación Socialista Catalana y de la Unión General de Trabajadores en Cataluña». Vist fins el n° 28, del 19 de desembre de 1931.
- INTERNACIONAL COMUNISTA.**— Barcelona. Primer número, el 1 d'abril de 1932. Últim número vist, el 15 del 1 d'octubre de 1934.
- LA INTERNACIONAL SINDICAL ROJA.**— Barcelona. Primer número el 1 de juliol de 1933. Últim número vist, el 2, corresponent al mes d'agost de 1933.
- ISKRA.** «*Periòdic Socialista*».— Quinzenal. Barcelona. Primer número vist, el 1, del 1 de novembre de 1935. A partir del n° 13, «Organ d'Unificació de la Federación Catalana de les Joventuts Socialistes i de la Unió de Joventuts Comunistes de Catalunya». N'hem vist únicament els números 1, 11 i 13.
- JOVENTUT PROLETARIA.** «*Portaveu de la Joventut Obrera i Paguesa de Catalunya*».— Barcelona. Primer número, el 18 de març de 1932.

JOVENTUT PROLETÀRIA. «*Organ de la Unió de Joventuts Comunistes de Catalunya adherides a l'U. de J.C. d'E.*».— Barcelona. Primer número, el 17 de novembre de 1933.

JUSTÍCIA SOCIAL. «*Organ de la Unió Socialista de Catalunya*».— 3a època. Barcelona. Primer número, el 11 de juliol de 1931. Últim número vist, el 64, del 27 de juny de 1936. Després es fusionà amb *Octubre*, en decidir-se la constitució del Partit Socialista Unificat de Catalunya (P.S.U. de C.).

JUSTÍCIA SOCIAL-OCTUBRE.— Fusió dels periòdics *Justícia Social* i *Octubre*. Barcelona. Primer número, el 13 de juliol de 1936. El darrer número, el 2, publicat el 17 de juliol de 1936. Després del 19 de juliol, es transformà en el diari *Treball*.

LUCHA SOCIAL. «*Organ mensual de la Unió Local de Sindicatos*».— Lleida. Primer número, el 10 de febrer de 1934. Només vist fins el n° 4 (I-IV-34).

LLUITA. «*Semanari marxista leninista*».— Tortosa. Surt pel mes de maig de 1936. Citat per Torrent-Tasis.

LLUITA. «*Periòdic del Partit Comunista de Catalunya*».— Barcelona. Últim número vist, el 16, corresponent al mes de setembre de 1935.

EL LLUITADOR. «*Portantveu de la Federació A.S.O. de Banyoles*».— Banyoles. (1933-1934). Citat per Torrent-Tasis.

LAS MASAS. «*Organ del Partido Comunista (S.E. de la I.C.) en Cataluña, Aragón y Levante*».— Barcelona. Setmanal. Primer número, el 20 de maig de 1932. Últim número vist, el 2, del 27 de maig de 1932.

LA NUEVA ERA. «*Revista mensual de doctrina y de información*».— Barcelona. Primer número, de l'octubre de 1930. Últim número vist, el corresponent al 9 d'octubre de 1931.

OCTUBRE.— Barcelona. Primer número, el 16 març de 1935.

OCTUBRE.— Barcelona. 2a època. Primer número, el 26 de desembre de 1935. A partir del n° 3 (10-I-36), «*Organ Central del Partit Comunista de Catalunya*». El 3 de juliol de 1936 es fusionà amb *Justícia Social*, amb motiu del procés de constitució del que seria el P.S.U. de C.

REBEL·LIO. «*Organ de la Revolució*».— Lleida. 5 i 6 d'octubre de 1934. Citat per Torrent-Tasis.

REPÚBLICA CATALANA. «*F.N.R., és a dir, Front Nacional Revolucionari*».— Barcelona. Primer número vist, el 20 d'agost de 1935. Vistos els números 2 (10-IX-35) i el 3 (6-X-35). Sense peu d'impremta. Clandestí.

REVISTA ATENEU. «*Revista de l'Ateneu Enciclopèdic Popular*».— Editada per la Secció d'Estudis Polítics i Socials. Barcelona. Primer número, mes de desembre de 1931. El n° 2 (I-32) i el 3-4 (11-III-32).

LA SENYAL.— Lleida (1930).

SOCIALISME. «*Portantveu de la U.S.C. (Unió Socialista de Catalunya)*».— Banyoles (1931). Citat per Torrents-Tasis.

EL SOVIET. «*Semanario de oposición comunista de izquierda*».— Barcelona. Primer número, el 15 d'octubre de 1931. A partir del n° 4 (12-V-32), 2a època, «*Organ central de la Izquierda Comunista (Sección Española de la Oposición Comunista*»)

nista de Izquierda Internacional). Últim número vist, el 11 (14-VII-32).

TREBALL. «*L'Andreuenc. Periòdic quinzenal*».— Barcelona. Primer número, 1 de gener de 1930. A partir del nº 8, sense subtítol. Últim número vist, el 42 (13-XII-30). Inspirat pels elements del Partit Comunista Català.

TREBALL. «*Semanari d'Avançada*».— (1933). Director: Carles Gerhard, diputat al Parlament Català per la Unió Socialista de Catalunya. Citat per Torrents-Tasis.

TREBALL. «*Organ del Sindicat Mercantil de Barcelona (B.O.C.)*».— Barcelona. Primer número, el 2 de maig de 1934. Després del 6 (1-X-34) es suspès. Reapareix amb el nº 7 el 31 de març de 1935, el nº 8 (1-IV-35), nº 9 (31-X-35) i el nº 10, el darrer, a principis de juliol de 1936.

TREBALL. «*Diari dels treballadors de la ciutat i del camp*».— Barcelona. Aparegué com a diari el 21 de juliol de 1936. A partir del número 141 portà el subtítol «Organ Central del Partit Socialista Unificat de Catalunya (Internacional Comunista)».

LA TRIBUNA.— Barcelona, Periòdic de la Federació Catalana del P.S.O.E.

LA TRIBUNA SOCIALISTA. «*Organo diario de la Agrupación Socialista de Barcelona (P.S.O.E.)*».— Barcelona. Primer número, el 12 d'agost de 1931. Últim número vist, el 51, corresponent al dia 11 d'octubre de 1931.

UNITAT. «*Periòdic obrer*».— Terrassa. Primer número, 1 de febrer de 1936. Citat per Torrent-Tasis.

LA VICTORIA. «*Organ de la Quarta Internacional Catalana*».— Barcelona. Primer número, el 6 de

febrer de 1932. Últim número vist, el 26 d'agost de 1933.

XOC. «*Organ de la Joventut Socialista de Catalunya*». Primer i únic número vist, el del 28 de març de 1936.

(*) No ha estat publicat encara cap catàleg ni estudi de la premsa marxista catalana. Per això, en les nostres recerques ens ha estat molt útil l'obra en dos volums de Joan Torrent i Rafael Tasis, *Història de la Premsa Catalana* (Barcelona, Editorial Bruñuera, 1966).

NOTES BIOGRÀFIQUES

ARDIACA, Pere.— Nascut a Balaguer el 1909. Milità primerament al Bloc Obrer i Camperol i posteriorment al Partit Comunista de Catalunya. Col·laborà en diverses publicacions d'aquest partit. En fundar-se el Partit Socialista Unificat de Catalunya (P.S.U.C.), fou designat membre del seu Comitè Central i director del diari del partit «Treball». Ocupada Catalunya, l'any 1939, passà a l'exili. Uns anys després tornà clandestinament a Catalunya. Detingut i acusat d'ésser un dels principals dirigents del P.S.U.C. en la clandestinitat, fou condemnat a nombrosos anys de presó, que complí en el penal de Burgos.

ARENIL·LAS, José Luis.— Membre del Comitè Central del P.O.U.M. Cap de Sanitat de l'Exèrcit d'Euscadi durant la guerra d'Espanya. Fet presoner per les tropes italianes, per l'agost de 1937, fou executat pel feixistes espanyols, a Bilbao ocupat, pel març de 1938.

ARLANDIS, Hilari.— Nascut el 1888 al País Valencià. Dirigent de la C.N.T., assistí com a delegat d'aquesta organització al 1er Congrés de la Internacional Roja, a Moscou, l'any 1921. Més tard ingressà al Partit Comunista i fou dirigent de la Federació Comunista Catalana-Balear i del Bloc Obrer i Camperol. Col·laborà als periòdics «L'Hora» i «La Batalla». Posteriorment s'afilià al Partit Comunista de Catalunya. En fundar-se el P.S.U.C. fou designat membre del seu Comitè Central. Morí a Figueres, a

primers de febrer de 1939, durant la retirada republicana cap a França, víctima d'un bombardeig de l'aviació franquista.

ARQUER, Jordi.— Nascut a Belcaire d'Urgell, el 1906. Durant la dictadura de Primo de Rivera intervingué en l'acció clandestina, relacionat amb els grups independentistes de Francesc Macià. El 1928 participà en la formació del Partit Comunista Català. Caguada la Dictadura, fou un dels fundadors del Bloc Obrer i Camperol i dirigent del Sindicat Mercantil. En crear-se el P.O.U.M. fou un dels seus dirigents. Col·laborà assiduament en la premsa d'aquests partits i publicà diversos follets. En esclatar la guerra d'Espanya, fou un dels organitzadors de la columna del P.O.U.M. que operà al front d'Aragó. Amb motiu dels fets de maig de 1937, fou detingut juntament amb altres dirigents del P.O.U.M., empresonat i condemnat. L'any 1939 passà a l'exili.

AZÑAR, Pere.— Dirigent del Partit Català Proletari. Fou president del C.A.D.C.I. A les eleccions del 16 de febrer de 1936 fou elegit diputat del Front Popular. En acabar-se la guerra passà a l'exili, a Xile.

BERNADO I CALCATO, Amadeu.— Nascut a Barcelona el 1899. A la Unió Catalanista, partidari del Dr. Martí i Julià, fou un dels fundadors de la Joventut Socialista Renaixença (1918). Cridat pel Dr. Aiguader entrà a formar part del Directori Estat Català (1925-1930) i el 1928 participà a la fundació del Partit Comunista Català a Lleida, del qual dirigí el setmanari «Treball». Del 1932 al 1936, membre de la Unió Socialista i director del seu òrgan «Justícia Social». De juliol 1936 a la primavera 1938, redactor en cap de «Treball» òrgan del P.S.U.C., és nomenat President del Consell de Treball de la Generalitat de Catalunya. A l'exili, va prendre una part activa en

la resistència contra el nazisme i no ha cessat de col·laborar a diversos òrgans de premsa. Ha publicat a la premsa catalana exiliada, alguns estudis notables sobre la història del moviment obrer català del segle XIX. (Com periodista ha utilitzat els pseudònims de Manuel Bertrand i Joan Muñts.)

CABRE I PALLAS, Rosend.— Membre del Partit Comunista de Catalunya. Col·laborador d'«Octubre». En fundar-se el P.S.U.C. formà part del seu primer Comitè Central. Exiliat a Mèxic.

CAMPALANS, Rafael.— Nascut a Barcelona, el 1887. Un dels fundadors i dirigent de la Unió Socialista de Catalunya. Director de l'Escola de Treball de Barcelona, fins que hagué de dimidir durant la dictadura de Primo de Rivera. En proclamar-se la República Catalana, el 14 d'abril de 1931, fou membre del primer govern català format per Francesc Macià. Diputat a les Corts constituents de la República espanyola. Col·laborà constantment a la premsa socialista catalana i a la nacionalista d'esquerra, i publicà diverses obres, com *El socialisme i el problema de Catalunya*, *Manual pràctic del socialisme català*, *Política vol dir pedagogia*, etc. Morí d'accident el 1933.

CASANELLAS, Ramon.— Nascut a Barcelona, el 1897. De jove milità a la C.N.T. Pel març de 1921 intervingué en l'atemptat contra el president del govern espanyol, Eduardo Dato, com a represàlia per la persecució contra els sindicalistes catalans. Refugiat a l'U.R.S.S. s'afilià al partit comunista soviètic, i durant uns anys treballà en l'organització comunista internacional. Proclamada la República espanyola, tornà a Barcelona on participà en l'organització del Partit Comunista de Catalunya. Pel juny de 1933, anant a Madrid, morí en un accident de motocicleta.

CIRERA, Pau.— Afiliat a la Unió Socialista de Catalunya. Col·laborador de «Justícia Social». En formar-se el P.S.U.C., fou designat membre del seu Comitè Central.

COLOMER, Víctor.— Dirigent del Partit Comunista Català. Després dirigent del Bloc Obrer i Camperol. Redactor de «L'Hora». Fou president de l'Ateneu Enciclopèdic Popular de Barcelona. No acceptà la fusió del B.O.C. en el P.O.U.M., i s'afilià a la Federació Catalana del P.S.O.E. En fundar-se el P.S.U.C. fou designat membre del seu Comitè Central. L'any 1939 passà a l'exili. Morí a Mèxic.

COMORERA, Joan.— Nascut a Cervera el 1895. L'any 1919 degut a la seva actuació política hagué d'exiliar-se. A l'Argentina fou militant destacat del partit socialista argentí i director del periòdic «Nación Catalana». Proclamada la República tornà a Barcelona. Fou un dels dirigents de la Unió Socialista de Catalunya i director de «Justícia Social». Conseller del govern de la Generalitat el 6 d'octubre de 1934, fou condemnat a trenta anys de presó. Elegit diputat pel Front Popular el 16 de febrer de 1936. En crear-se el P.S.U.C., fou designat Secretari General del partit, càrrec que ocupà tota la guerra i a l'exili, fins que triomfà en el partit —cap a l'any 1950— el sector que acceptava la subordinació de fet del P.S.U.C. al P.C.E. El 1951 tornà a Catalunya clandestinament per continuar la lluita, i edità «Triball», fins que fou detingut i empresonat a Barcelona l'any 1954. En 1957 un consell de guerra el condemnà a 30 anys de presó. Tot i trobar-se greument malalt fou traslladat al penal de Burgos, on morí pocs mesos després.

COMPTE, Jaume.— Militant d'Estat Català, formà part de l'organització d'acció directa Bandera Negra. Fou empresonat i condemnat amb motiu de l'intent

d'atemptat contra Alfons XIII, en la causa dita de Garraf. Amnistià en caure la dictadura de Primo de Rivera, formà part del grup independentista radical Nosaltres Sols, i després passà a fundar el partit Estat Català Proletari, que havia de convertir-se en el Partit Català Proletari, marxista i independentista. Morí el 6 d'octubre de 1934, lluitant des del local social del C.A.D.C.I. contra l'exèrcit espanyol.

ESTIVILL, Angel.— Militant del B.O.C., escrigué el llibre titulat «6 d'Octubre. L'ensulsiada dels jacobins», que presentava la visió dels marxistes del B.O.C. en el P.O.U.M., i ingressà a la Federació Catalana del P.S.O.E. En fundar-se el P.S.U.C. fou nomenat membre del seu Comitè Central. El 1939 passà a l'exili, a Mèxic.

FERRER, Miquel.— Nascut a Castelldefels el 1899. Militant d'Estat Català, detingut durant la Dictadura de Primo de Rivera i condemnat per dos consells de guerra, passà quatre anys al presidi d'Alacant. En 1930, en sortir de la presó, s'afilià al Partit Comunista Català. Fou un dels fundadors del B.O.C. Col·laborà a «L'Hora» i a «La Batalla». No acceptà la fusió del B.O.C. en el P.O.U.M., i ingressà al Partit Comunista de Catalunya i col·laborà a «Catalunya Roja». Després de la fundació del P.S.U.C. fou designat membre del seu Comitè Central i redactor de «Triball». El III Congrés de la U.G.T. de Catalunya l'elegí, l'any 1937, Secretari General d'aquesta organització, càrrec que ocupava en acabar la guerra. Fou també vocal del Consell d'Economia de Catalunya. A l'exili ha estat promotor i organitzador de nombroses accions culturals i polítiques i ha col·laborat constantment en la premsa catalana de l'emigració. Fou Secretari General del Consell Nacional Català.

FOLCH I CAPDEVILA, Rafael.— Nasqué a Barce-

Iona el 1881. Llicenciat en Dret. Afiliat a la Unió Socialista de Catalunya, de la que fou secretari general. Col·laborà a «Justícia Social» i «Justícia Social-October». Morí a Barcelona el 1961.

FUSTER, Ramon.— Un dels pseudònims de Miquel Ferrer.

JOVE I BRUFÀU, Ramón.— Un dels dirigents de la Unió Socialista de Catalunya. Col·laborà al periòdic d'aquest partit, «Justícia Social». Morí el 19 de juliol de 1936, a Barcelona, lluitant contra l'alçament militar-feixista espanyol.

MAURIN, Joaquim.— Nascut a Bonansa (Alta Ribagorça). Mestre a Lleida. Dirigent de la C.N.T. participà com a delegat al 1er Congrés de la Internacional Roja, a Moscou. Posteriorment, ingressà a la Federació Comunista Catalana-Baleàr. Empresonat durant la Dictadura de Primo de Rivera. Trencà amb el Partit Comunista d'Espanya, i fou un dels fundadors del B.O.C. i de la Federació Comunista Ibèrica. L'any 1935 participà a la fundació del P.O.U.M. del que fou un dels principals dirigents. Fou elegit diputat a les Corts de la República, per Barcelona, en la candidatura del Front Popular, el 16 de febrer de 1936. Col·laborà continuadament en la premsa marxista de l'època i es autor d'alguns llibres polítics notables. En esclatar l'alçament militar-feixista espanyol, es trobava a Galícia, en viatge de propaganda, on aconseguí d'amagar-se. Posteriorment fou detingut i empresonat. En acabar la guerra d'Espanya fou traslladat a la presó de Barcelona, on fou sotmès a un consell de guerra, l'any 1944, que el condemnà a 30 anys de presó. Posteriorment, després d'ésser-li aplicat un indult general, passà a l'exili i fixà la seva residència a Nova York, on morí el 6 de novembre de 1973.

MOLINS I FABREGAS, Narcís.— Periodista. Militant del B.O.C., i posteriorment de l'Esquerra Comunista. Col·laborà al periòdic d'aquest partit, «El Soviet». En fundar-se el P.O.U.M. ingressà en aquest partit. En ésser ocupada Catalunya per les forces franquistes, passà a l'exili. A Mèxic, l'any 1944, publicà el llibre «Campos de Concentración, 1939-194...». Morí a l'exili, a Mèxic.

NIN, Andreu.— Nascut al Vendrell, el 1892. Afiliat a la Unió Federal Nacionalista Republicana i redactor del diari d'aquest partit, «El Poble Català». Posteriorment membre de la Federació Catalana del P.S.O.E. Fou un dels principals dirigents de la C.N.T., i com a delegat d'aquesta sindical assistí al 1er Congrés de la Internacional Roja, a Moscou, l'any 1921. Empresonat diverses vegades a la península ibèrica, es quedà a residir a la URSS, on ocupà alts càrrecs a la Internacional Sindical Roja, i fou amic de Trotski. Trencà amb l'estalinisme, i el 1931 tornà a Catalunya on es lliurà a una intensa tasca política i intel·lectual. Entre els llibres que publicà, en diversos idiomes, cal recordar el llibre en català «Els moviments d'emancipació nacional», que ha estat reeditat el 1970 per Edicions Catalanes de París. Dirigent de l'Esquerra Comunista, i després del P.O.U.M. Els primers mesos de la guerra d'Espanya fou Conseller de Justícia del Govern de la Generalitat de Catalunya. Detingut després dels fets de Maig de 1937, fou traslladat a Madrid, i assassinat per agents estalinistes.

RECANSENS, Maria.— Activa militant del Bloc Obrer i Camperol. Pertanyia a la Comissió de Relacions Internacionals d'aquest partit.

RECASENS I MERCADÉ, Josep.— Nasqué a Reus el 1893. Fundà el Centre de Dependents de Reus i l'Agrupació Socialista de la Federació Catalana del

P.S.O.E. Director de «Justícia Social» quan es publicava a Reus. Col·laborà en nombrosos periòdics socialistes i d'esquerra. Després de la proclamació de la República, fou regidor de la ciutat de Reus. Es una de les figures més notables del socialisme català.

ROVIRA, Josep.— Nascut a Rubí el 1902. Exiliat a França. Militant d'Estat Català, comandava una de les dues columnes que sota la direcció de Macià havien d'entrar a Catalunya, quan els fets de Prats de Molló el 1926. Juliat a París, fou expulsat de França, i visqué a Bèlgica, Mèxic i Guatemala. Proclamada la República tornà de l'exili, i fou un dels fundadors del Partit Català Proletari, marxista i independentista, al costat de Jaume Compte. Després passà al Bloc Obrer i Camperol i posteriorment al P.O.U.M., en ésser creat. En esclatar la guerra d'España, comandà la columna «Lenin», organitzada pel P.O.U.M. i més endavant la Divisió 29 de l'Exèrcit Popular. Després dels fets de maig de 1937, fou perseguit. En ésser ocupada Catalunya pels exèrcits franquistes passà a l'exili, a França. Durant la Resistència francesa tingué una actuació molt important en el sud de França. El 1944 participà a la creació del Moviment Socialista de Catalunya. Morí a l'exili, a França, el 1968.

SALTOR, Jaume.— Pseudònim de Jordi Arquer.

SERRA I MORET, Manuel.— Nascut a Vic, el 1884. President de la Unió Catalanista, on era partidari de la tendència socialista del Dr. Domènec Martí i Julià. Membre de la Federació Catalana del P.S.O.E., participà en la fundació de la Unió Socialista de Catalunya, de la qual fou un dels principals dirigents. Col·laborà, entre altres, a «Justícia Social». Prologà la primera versió en llengua catalana del «Manifest del Partit Comunista» de Marx-Engels. Fou alcalde

popular de Pineda. Proclamada la República, fou conseller del govern de la Generalitat, diputat a les Corts Constituents espanyoles, per la Unió Socialista de Catalunya, i al Parlament Català. Durant la guerra presidí el Consell d'Economia de Catalunya. En ésser ocupada Catalunya pels exèrcits franquistes, l'any 1939, passà a l'exili, on continuà la seva activitat política i publicà nombrosos articles i alguns llibres entre els quals «Ciutadania Catalana». S'afilià al Moviment Socialista de Catalunya. Morí a Perpinyà el 1963.

SESE, Antoni.— Militant de la C.N.T. Fou membre del Bloc Obrer i Camperol i posteriorment del Partit Comunista de Catalunya. En fundar-se el P.S.U.C. fou designat membre del seu Comitè Central. Durant la guerra fou Secretari General de la U.G.T. de Catalunya. Quan els fets de maig de 1937 fou designat conseller del Govern de la Generalitat, i en dirigir-se en cotxe oficial a prendre possessió del càrrec fou tirotejat i mort.

VENTURA, Joan.— Pseudònim de Joan Bta. Xuriguera.

VIDIELLA, Rafael.— Fou un dels principals dirigents de la C.N.T. Posteriorment passà a formar part de la Federació Catalana del P.S.O.E. Fou un dels qui més contribuïren a la unificació dels partits socialistes i comunistes en el P.S.U.C. En crear-se aquest partit fou designat membre del seu Comitè Central. Durant la guerra fou President de la U.G.T. de Catalunya i conseller de Justícia del Govern de la Generalitat de Catalunya. En ésser ocupada Catalunya per les tropes franquistes, passa a l'exili, on continuà essent un dels màxims dirigents del P.S.U.C.

XURIGUERA, Joan Bta.— Nascut a Menàrguens el

1908. Fou membre del Bloc Obrer i Camperol. Col·laborador de «L'Hora». L'any 1939 passà a l'exili. Ha publicat nombroses obres polítiques i literàries.

INDEX

(VOLUM I)

Nota editorial	11
Introducció	13

TEXTOS DE DIRIGENTS, MILITANTS I PERIODICS

1.— Sobre els moviments d'emancipació nacional	
1.— Els moviments d'emancipació nacional: la importància del problema i els seus elements essencials, <i>d'Andreu Nin</i>	23
2.— Les revoltes obreres i els moviments d'emancipació nacional, <i>d'Andreu Nin</i> ..	25
3.— La lluita l'emancipació nacional, factor revolucionari, <i>d'Andreu Nin</i>	26
4.— Internacionalisme i nacionalisme, <i>d'Andreu Nin</i>	27
5.— Contra l'opressió idiomàtica. El dret a la llengua pròpia, <i>d'Andreu Nin</i>	29
6.— La burgesia industrial y la pequeña burguesía en la lucha nacional, <i>d'Andreu Nin</i>	30

7.—	¿Qual debe ser la actitud del proletariado?, <i>d'Andreu Nin</i>	32
8.—	El proletariat ha de sostenir, sense reserva, els moviments d'emancipació nacional, <i>d'Andreu Nin</i>	33
9.—	El dret d'autodeterminació, dret fonamental dels pobles, <i>d'Andreu Nin</i>	33
10.—	Crítica de l'obra d'Andreu Nin «Els moviments d'emancipació nacional», <i>de Joaquim Maurín</i>	34
11.—	Els obrers i la pàtria en el «Manifest Comunista», <i>de M. Serra i Moret</i>	38
12.—	El sentiment nacional dels pobles, <i>de M. Serra i Moret</i>	38
13.—	Nació i lluita de classes, <i>d'Andreu Nin</i> ..	39
14.—	La nació i el procés històric, <i>de Joaquim Maurín</i>	40

II.— Sobre la qüestió nacional catalana

1.—	El Socialisme i Catalunya, <i>de Josep Recasens i Mercader</i>	43
2.—	Catalanisme reaccionari i proletaris catalanitzats, <i>de Jordi Arquer</i>	44
3.—	Nosaltres i la qüestió catalana, <i>d'Amadeu Bernadé</i>	47
4.—	Qüestió nacional catalana i el leninisme, <i>de Jordi Arquer</i>	49
5.—	Sobre l'evolució de Francesc Cambó, <i>de Joaquim Maurín</i>	49
6.—	El Partit Comunista contra tots els sectors burgesos, <i>de Jordi Arquer</i>	50
7.—	La història d'Espanya és la història de les lluites separatistes, <i>de Joaquim Maurín</i>	50

8.—	L'aparició del moviment nacionalista català una etapa important del procés revolucionari, <i>d'Andreu Nin</i>	52
9.—	La proclamació de la República Catalana del 14 d'abril, <i>de Joaquim Maurín</i> ..	53
10.—	La proclamació de la República Catalana, l'acte més revolucionari del 14 d'abril, <i>d'Andreu Nin</i>	54
11.—	La República Catalana, <i>d'Angel Estivill</i> .	55
12.—	Els nacionalismes ibèrics i la República espanyola, <i>de Jordi Arquer</i>	59
13.—	Per la llibertat de Catalunya, <i>d'Hilari Arlandis</i>	59
14.—	L'anarquisme i Catalunya, <i>de Rafael Vidiella</i>	62
15.—	Els anarquistes i les nacionalitats oprimides, <i>d'Hilari Arlandis</i>	63
16.—	Las tres etapas de la cuestión nacional, <i>de Joaquim Maurín</i>	66
17.—	Los problemas de la Revolución. La cuestión de las nacionalidades, <i>de Joaquim Maurín</i>	68
18.—	L'Estat espanyol contra Catalunya, <i>de Joaquim Maurín</i>	71
19.—	Independència o submissió, <i>de Joaquim Maurín</i>	71
20.—	L'independentisme català no és un moviment artificial, <i>de Joaquim Maurín</i> ..	72
21.—	Les raons perquè el proletariat no ha aconseguit l'hegemonia en la vida política catalana, <i>de Joaquim Maurín</i>	72
22.—	Sobre el separatisme. Polèmica de Nin amb Maurín, <i>d'Andreu Nin</i>	73
23.—	En torno a la cuestión nacional, <i>de «La Batalla»</i>	74

24.—	Los sindicatos y el problema de Cataluña, Vizcaya y Galicia, de <i>Pablo</i>	76
25.—	Catalanisme i burgesia, de <i>Maria Recasens</i>	78
26.—	Catalunya i Andalusia, de <i>Joaquim Maurín</i>	79
27.—	Cal la plena independència per poder pactar federacions, d'« <i>Alta Tensió</i> »	79
28.—	El lerroxisme contra el moviment d'alliberament nacional de Catalunya, de <i>Jaume Compte</i>	80
29.—	Internacionalisme, de <i>J.R. i B.</i>	83
30.—	Estat Català no és el B.O.C., de « <i>L'Insurgent</i> »	84
31.—	Contesta del B.O.C. a Estat Català, de « <i>Fronts</i> »	87
32.—	Doctrina i posició. No volem ésser una escissió, de <i>S. Roca i Roca</i>	89
33.—	Per l'alliberació de Catalunya, de <i>Ramon Casanellas</i>	91
34.—	La mort del President Macià. Declaracions de Joan Comorera després de l'enterrament	94
35.—	Els obrers i els problemes nacionaltaris. Un comentari a la intervini amb <i>A. Kuumar, d'Angel Estivill</i>	95
36.—	La burgesia republicana i la socialdemocràcia espanyoles enemigues de la llibertat nacional de Catalunya, de <i>Joaquim Maurín</i>	99
37.—	L'Esquerra Republicana de Catalunya i el moviment d'alliberament nacional català, de <i>Joaquim Maurín</i>	100
38.—	Comentaris a un article de «El Socialista»: La clase trabajadora ante la cuestión nacional, de <i>Joaquim Maurín</i> ..	100

39.—	Catalanisme i Socialisme, de <i>J. Cases i Busquets</i>	104
40.—	El que no venen els socialistes castellans, de <i>Rafael Campalans</i>	106
41.—	Els socialistes i el problema de Catalunya, de <i>M. Bochaca</i>	108
42.—	El problema de Catalunya i la Federació Catalana del P.S.O.E., de <i>Jordi Arquer</i> ..	111
43.—	El catalanisme dels nostres socialistes, de <i>Joan Ventura</i>	114
44.—	Marxisme i nacionalisme, de <i>Ramon Fuster</i>	118
45.—	El caràcter de la unitat espanyola, d' <i>Andreu Nin</i>	122
46.—	La lucha de Cataluña por su emancipación, d' <i>Andreu Nin</i>	124

III.— Sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya

1.—	L'Estatut de Catalunya i nosaltres, de <i>Rafael Campalans</i>	129
2.—	L'Estatut no soluciona la qüestió nacional catalana, de <i>Joaquim Maurín</i>	131
3.—	Crítica de la solució estatutària, de <i>Joaquim Maurín</i>	132
4.—	El Estatut de Catalunya, de « <i>La Batalla</i> » ..	134
5.—	El Estatut de Catalunya, de <i>Jaume Salor</i>	135
6.—	Nosotros y el Estatut, de <i>Miguel Ferrer</i> ..	138
7.—	Per a ésser lliures, de <i>Francesc Pina</i>	141
8.—	Sobre l'Estatut d'Autonomia, de « <i>L'Insurgent</i> »	142

9.—	Sobre Largo Caballero i l'Estatut, de <i>Joan Comorera</i>	142
10.—	Estatuto bien entendido, de « <i>Justicia Social</i> »	143
11.—	Sobre l'Estatut d'Autonomia, de <i>N. Molins i Fabrega</i>	145
12.—	La cuestión de Catalunya en las Cortes. Otra vez cruje la nave, de <i>L. Fersen</i> ..	146
13.—	Una reacción inmunda, de <i>L. Fersen</i>	149
14.—	Sobre les limitacions de l'Estatut aprovat, de <i>Rafael Campalans</i>	153
15.—	Davant la solució estatutària donada pel Parlament espanyol a l'ensenyament, de « <i>Fronts</i> »	155
16.—	L'aprovació de l'Estatut pel Parlament espanyol, de « <i>L'Espurna</i> » (<i>Girona</i>)	155
17.—	Las constituyentes catalanas, de <i>Pere Castells</i>	155
18.—	Las futuras constituyentes de Catalunya, de <i>Jordi Arquer</i>	159
19.—	Ni Parlamento libre, ni autonomia. Catalunya, colonia del imperialismo español, de <i>Jordi Arquer</i>	162
20.—	Els militants d'Estat Català s'atancen al nostre Partit, de <i>Ramon Casanellas</i>	165
21.—	Catalunya independent amb República Socialista, de <i>Jaume Compte</i>	166
22.—	Declaracions de Jaume Compte, dirigent del Partit Català Proletari, sobre l'Estatut, de « <i>La Rambla</i> »	168

IV.— Davant el conflicte de la Llei de Contractes de Conreu: cal proclamar la República Catalana

1.—	Qué significa Lerroux en la política espanyola?, de <i>Andreu Nin</i>	171
2.—	El problema nacional i la llibertat social, de <i>Antoni Sesé</i>	175
3.—	El feixisme i les llengües nacionals, de « <i>L'Horas</i> »	175
4.—	Davant el conflicte, cal proclamar la República Catalana, de « <i>L'Horas</i> »	175
5.—	Si hi ha declaració d'estat de guerra... Catalunya ha de repetir la gesta de Macià proclamant la República Catalana. Una conferència de <i>Joaquim Maurín</i>	177
6.—	Hores decisives!, de <i>Victor Colomer</i>	181
7.—	Els deures i els perills de l'hora, de <i>Jordi Arquer</i>	183
8.—	Catalunya i Espanya, de <i>Pau Cirera</i>	184
9.—	La U.S.C. davant la situació actual, de <i>R. Folch i Capdevila</i>	185
10.—	La lucha por las reivindicaciones de los trabajadores es la lucha por la liberación nacional y social de Catalunya, de <i>'Antoni Sesé</i>	188
11.—	Hacia la liberación nacional y social de Catalunya. La conquista del derecho de autodeterminación, de <i>Hilari Arlandis</i> ...	192
12.—	Dos «sistemes» anticatalans, de <i>Ramon Jové i Bruñau</i>	195
13.—	Hay que reforzar la lucha por la libertad nacional y social de Catalunya, de <i>Pere Ardiaca</i>	197
14.—	Cap a la República Soviètica Catalana, de <i>Pere Ardiaca</i>	198

15.—	La revolució socialista alliberadora dels treballadors i dels pobles, de « <i>L'Hora</i> » ..	198
16.—	Cap a la República Soviètica Catalana, d' <i>Hilari Arlandis</i>	200
17.—	L'Estatut és un garbell, de <i>Josep Rovira</i> . 201	201
18.—	Consignes del P.C. de C. per al primer d'agost, de « <i>Catalunya Roja</i> »	202
19.—	Cal lluitar per l'alliberament de les nacionalitats oprimides, de « <i>L'Hora</i> »	203
20.—	Contra l'imperialisme espanyol! Contra l'ofensiva del capitalisme català! Organitzem la lluita sense repòs, de « <i>Lluita</i> ». 203	203

V.— El 6 d'Octubre

1.—	Text del «Butlletí de l'Aliança Obrera». 205	205
-----	--	-----

VI.— Després del 6 d'Octubre

1.—	Eficàcia de la insurrecció de Octubre, d' <i>Andreu Nin</i>	211
2.—	Crítica i llicons del moviment del 6 d'Octubre, de <i>Joaquim Maurín</i>	212
3.—	Editorial de «Lluita», òrgan del Partit Parit Comunista de Catalunya, sobre la situació després del 6 d'Octubre	215
4.—	Després del 6 d'Octubre: Crida de «Lluita», òrgan del P.C. de C., als joves d'Estat Català, de « <i>Lluita</i> »	218
5.—	Posició d'«Avant», òrgan del Bloc Obrer i Camperol	218
6.—	El problema nacional de Catalunya i la incomprensió anarquista, de « <i>Lluita</i> » ...	219

7.—	L'aniversari de la mort d'En Macià ha estat una manifestació antiumperialista, de « <i>Lluita</i> »	222
8.—	Crida d'«Avant», òrgan del B.O.C. a les Joventuts d'Estat Català, d'« <i>Avant</i> »	223
9.—	Després del 6 d'Octubre: cap a un partit únic del proletariat català, de « <i>Catalunya Insurgent</i> »	224
10.—	Crida de «Catalunya Insurgent», òrgan del Partit Català Proletari a les Joventuts d'Esquerra Republicana d'Estat Català, de « <i>Catalunya Insurgent</i> »	226
11.—	El nostre separatisme, de « <i>Catalunya Insurgent</i> »	226
12.—	La solució separatista, de « <i>Catalunya Insurgent</i> »	229
13.—	El moviment nacional i la lluita de classes, de « <i>Lluita</i> »	232
14.—	Jaume Compte, rebel i heroi, de « <i>L'Insurgent</i> »	235
15.—	Jaume Compte, de « <i>Catalunya Insurgent</i> » 237	237
16.—	Visca el Primer de Maig! Per l'alliberament nacional i social. Article editorial d'«Alliberament»	238
17.—	L'Onze de Setembre de 1935, de « <i>Catalunya Insurgent</i> »	239
18.—	Declaració d'un grup de militants que abandonen el P.O.U.M. i que participaran després en la fundació del P.S.U.C., d'« <i>Octubre</i> »	242
19.—	La Catalunya oprimida i explotada en peu per la llibertat i el treball, de <i>Pere Aznar</i> 243	243
20.—	Presentació del periòdic «La Dalla» 244	244
21.—	Xovinisme? No! Nacionalisme, d' <i>Antoni Mur</i>	244

VII.— Després del triomf electoral
del Front Popular (16 de febrer de 1936)

- 1.— Sobre la restauració de la Generalitat després del triomf electoral del Front Popular, de *«La Batalla»* 249
- 2.— El P.O.U.M. ante el movimiento autonomista, de *«La Batalla»* 251
- 3.— Cap al Partit Unic del Proletariat, de *Miquel Valdés* 252
- 4.— La unificació marxista cal fer-la sota el signe del marxisme-leninisme i el ple reconeixement de la nacionalitat catalana, de *Rafael Vidiella* 252
- 5.— El pròxim Congrés d'Estat Català i nous saltres (el P.C. de C.), d'*«Octubre»* 253
- 6.— Davant el Congrés d'Estat Català. Cal acordar la unitat d'acció amb els Partits i Joventuts proletàries, de *Rosend Cabré i Pallàs* 253
- 7.— Hem de lluitar per la República Socialista Catalana, de *Joan Comorera* 256

INDEX

(VOLUM II)

TEXTOS DE MOVIMENTS I PARTITS POLITICS

I.— Del Partit Comunista Català

Nota 11

II.— De la Federació Catalana del «Partido Socialista Obrero Español»

- 1.— Declaració de la Federació Catalana del «Partido Socialista Obrero Español» davant la votació popular del projecte d'Estatut d'Autonomia de Catalunya (2 d'agost del 1931) 13
- 2.— Del Congrés Ordinari de la Federació Socialista Catalana (1931) 14
- 3.— «De cara al porvenir». Un article editorial de l'òrgan de la Federació Catalana del P.S.O.E. 15
- 4.— Declaració de la U.G.T., de la Federació Socialista Catalana (P.S.O.E.) i de la Federació Catalana de Joventuts Socialistes davant el conflicte de la Llei de Contractes de Comreu 15

III.— De la Unió Socialista de Catalunya

- 1.— Programa mínim de la U.S. de C. Aprovat pel Primer Congrés Nacional 17
- 2.— Les nostres consignes. (D'un article editorial davant el Primer de Maig) 18
- 3.— Declaració del Comitè Executiu de la U.S. de C. davant el conflicte de la Llei de Contractes de Conreu 18

IV.— D'Estat Català, Partit Proletari i del Partit Català Proletari

- 1.— Manifest del Partit Estat Català. (Aprovat en les Assembles del gener de 1932) ... 21
- 2.— Declaració d'Estat Català: Catalunya dintre del moviment obrer internacional ... 32
- 3.— Declaració d'Estat Català 37
- 4.— Constitució d'Estat Català, Partit Proletari 38
- 5.— Del manifest del Partit Català Proletari, davant el conflicte de la Llei de Contractes de Conreu 60
- 6.— Després del 6 d'Octubre: Manifest del Partit Català Proletari 61
- 7.— Manifest del Partit Català Proletari amb motiu de l'Onze de Setembre de 1935 .. 67

V.— Del Partit Comunista de Catalunya

- 1.— Declaració del Partit Comunista de Catalunya davant les eleccions al Parlament Català 71
- 2.— Resolució del Comitè Central Ampliat del Partit Comunista de Catalunya, adoptada en la sessió del 26 de novembre de 1932. 81
- 3.— Declaració-programa del Partit Comunista de Catalunya davant les eleccions a

diputats a Corts de la República espanyola 86

- 4.— «¡Contra el imperialismo español, por la liberación nacional de Cataluña! ¡Organicemos para la lucha los comités de acción!» Un article de *Catalunya Roja* .. 100
- 5.— «La participación de nuestro Partido en la manifestación del 11 de Septiembre» . 102
- 6.— Després del 6 d'Octubre: Manifest del Partit Comunista de Catalunya 104
- 7.— Davant el Procés del Govern de la Generalitat: Manifest del Partit Comunista de Catalunya 116
- 8.— Davant la jornada de l'Onze de Setembre de 1935 118
- 9.— El Programa d'alliberament nacional i social del Partit Comunista de Catalunya (maig de 1936) 119

VI.— De l'Esquerra Comunista

- 1.— Tesi de l'Esquerra Comunista sobre la qüestió de les nacionalitats 125
- 2.— Nova tesi de l'Esquerra Comunista sobre la qüestió de les nacionalitats 130
- 3.— «El Proletariado y el problema de Cataluña.» Un editorial del periòdic *El Soviet*, òrgan de l'Esquerra Comunista 139
- 4.— «Marx y Lenin sobre el problema de las nacionalidades». Un article publicat a *El Soviet* 143
- 5.— «El problema de Cataluña queda en pié». Un article editorial de *El Soviet* 145
- 6.— Manifest de l'Esquerra Comunista davant el conflicte de la Llei de Contractes de Conreu 148

VII.— De la Federació Comunista Catalano-Balear,
del Bloc Obrer i Camperol i de la Federació
Comunista Ibèrica

1.—	Projecte de tesi de la Federació Comunista Catalano-Balear sobre la qüestió nacional, anterior a la proclamació de la República (març del 1931)	149
2.—	Declaració del B.O.C. després de proclamada la República. «Derecho de las nacionalidades a disponer de sus destinos hasta la separación»	157
3.—	Declaració del B.O.C. a favor de l'autodeterminació del poble català. «Nuestra posición ante el problema de Cataluña» .	158
4.—	Carta oberta de la Federació Comunista Catalano-Balear al Comitè Executiu de la Internacional Comunista (maig del 1931).	160
5.—	El Bloc Obrer i Camperol davant els resultats a les eleccions a diputats a les Corts Constituents de la República espanyola, al Principat	166
6.—	El Bloc Obrer i Camperol davant la votació pel poble català del projecte d'Estatut de Núria	170
7.—	La Federació Comunista Catalano-Balear davant el problema de les nacionalitats ibèriques.	171
8.—	De la tesi política aprovada pel II Congrés de la Federació Comunista Catalano-Balear (2 i 3 abril del 1932)	185
9.—	La Federació Comunista Ibèrica i el B.O.C. davant la pròxima discussió de l'Estatut de Catalunya per les Corts Constituents de la República espanyola	187

10.—	La Federació Comunista Ibèrica i el Bloc Obrer i Camperol davant les mutilacions de l'Estatut de Catalunya per les Corts espanyoles	189
11.—	Després de l'aprovació de l'Estatut per les Corts Constituents espanyoles. Carta oberta del B.O.C. al President de la Generalitat de Catalunya	191
12.—	Projecte de Resolució de la Federació Comunista Ibèrica sobre la qüestió nacional (maig 1933)	196
13.—	Resolució aprovada per la Federació Comunista Ibèrica sobre la qüestió nacional (juny del 1933)	201
14.—	Projecte de Resolució presentat pel B.O.C. i els Sindicats exclosos de la C.N.T. a la Conferència de l'Aliança Obrera	207
15.—	Manifest del Bloc Obrer i Camperol davant el conflicte del Govern de la Generalitat amb el Govern central amb motiu de la Llei de Contractes de Conreu: «Por la República Catalana, hacia la Unión Ibérica de Repúblicas Socialistas».	210
16.—	Manifest del Bloc Obrer i Camperol (F.C.I.) i de la Joventut Comunista Ibèrica. «El B.O.C. a la clase trabajadora. La República Catalana, primer paso hacia la revolución socialista.»	214
17.—	Projecte de Resolució de la Federació Comunista Ibèrica sobre la qüestió nacional (juliol del 1934)	216

**TEXTOS DELS PARTITS I MOVIMENTS
MARXISTES UNIFICATS**

**I.— Del Partit Obrer d'Unificació Marxista
(P.O.U.M.)**

- 1.— El Partit Unificat en constitució i la qüestió de les nacionalitats. Resolució de juliol de 1935 225
- 2.— Declaració del Congrés d'unificació del Bloc Obrer i Camperol i de l'Esquerra Comunista (P.O.U.M.): «El Partido Obrero de Unificación Marxista al proletariado español» 226
- 3.— Problemes sobre els quals la minoria del P.O.U.M. presentarà projectes de Llei a les Corts de la República 231
- 4.— «L'Estatut és insuficient». Article editorial del periòdic *Front*, òrgan del P.O.U.M. 234
- II.— De les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya (J.S.U. de C.)**
- 1.— Les nostres consignes 237
- 2.— Les Bases d'unificació de les J.S.U. de C. 239
- III.— Vers la constitució del Partit Socialista Unificat de Catalunya (P.S.U. de C.)**
- 1.— Ponències de programa i projecte d'estatuts aprovats en principi pels Comitès executius de la U.S. de C. i el Partit Català Proletari, sotmesos al consell directiu de la U.S. de C. per portar-los al Congrés de fusió (novembre 1935) 245

- 2.— Declaració del Comitè d'Enllaç dels partits marxistes (Unió Socialista de Catalunya, Partit Comunista de Catalunya, Federació Catalana del Partit Socialista Obrer Espanyol i Partit Català Proletari) 251
- 3.— Tribuna lliure. Al Congrés de la Federació Socialista Catalana, de Rafael Vidiella 257
- 4.— Declaració del nou Partit Socialista Unificat de Catalunya 260

A P E N D I X

- 1.— El Socialisme i el problema de Catalunya. Fragments de la conferència donada per Rafael Campalans al C.A.D.C.I. el dia 11 de febrer de 1923 265
- 2.— Del Programa del Partit Socialista Obrero Español aprovat l'any 1919, i no modificat posteriorment 272
- 3.— Carta de Manuiski adreçada al Comitè Central del Partit Comunista de Espanya, el 21 de maig de 1931 273
- 4.— Declaració del «Partido Comunista de Espanya» i de la «Unión Nacional de Juventudes Comunistas» davant la discussió de l'Estatut de Catalunya per les Corts de la República (maig 1932) 274
- 5.— «El problema del Estatuto, gran manobra política y negra traición». Un article de José Bullejos 277
- 6.— Davant les eleccions al Parlament Català: «Llamamiento que las organizaciones españolas de la Federación Comunista Ibérica dirigen a los obreros no catalanes que viven en Cataluña.» 279

7.—	Abans del 6 d'Octubre: «¡A todos los trabajadores de España! ¡A los pueblos oprimidos de Cataluña, Vasconia y Galicia!» (Declaración del C.C. del Partido Comunista de España leída por el diputado comunista camarada Bolívar, en las Cortes)	281
8.—	Declaracions de Manuel Grossi, dirigent del B.O.C. d'Asturies, sobre el problema nacional català	284
9.—	«El problema de las nacionalidades ibéricas», de José Luis Arenillas	285
10.—	Informe de Vicente Uribe, cap de la delegació del Partido Comunista de España al I Congrés del Partit Comunista de Catalunya (1934), sobre la celebració d'aquest Congrés	290
11.—	Crida dels Comitès Centrals dels Partits Comunistes d'Espanya, de França i d'Itàlia, després dels fets del mes d'octubre de 1934	292
12.—	D'una carta adreçada per L. Trotsky a un seu amic polític de Madrid, després de la proclamació de la II República espanyola, publicada al periòdic <i>La Verité</i> , de París	295

A N E X E S

1.—	Bibliografia	301
2.—	Periòdics	305
3.—	Notícies biogràfiques dels autors textos dels quals es publiquen a l'obra	315

EDITIONS CATALANES DE PARIS
18, rue Jobbé-Duval - Paris

IMPRIMÉ EN FRANCE

ACHEVÉ D'IMPRIMER LE 1er FÉVRIER 1974
SUR LES PRESSES DE L'IMPRIMERIE HERMEL
A PARIS

Dépôt légal : 1er trimestre 1974

Numéro d'édition : 14